

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

2024

İDARE FAALİYET RAPORU

ŞUBAT 2025

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

2024 YILI İDARE FAALİYET RAPORU

Şubat 2025

*"Memleket mutlaka modern, medeni ve yeni
olacaktır. Bizim için bu hayat davasıdır."*

K. Atatürk

Murat Kurum
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı

BAKAN'IN MESAJI

Bakanlığımız, afetlere dirençli ve iklim dostu modern şehirler, sürdürülebilir çevre vizyonu ile tabiat ve çevrenin korunmasından iklim değişikliği ile mücadeleye, güvenli yapılaşmadan planlı kentleşmeye, hazine taşınmazlarından yerel yönetimlere kadar pek çok alanda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ortak Evimiz Dünyamız 2024 yılında birçok felaketle sınandı. Ülkemizde ise tarihimizin en yıkıcı depremi olan 6 Şubat 2023'te yaşadığımız asrın felaketinin yaralarını sarmak, bölgenin ihyası ve yeniden imarı için yoğun çalışmaların yürütüldüğü bir yıl oldu. Bu kapsamda, 11 ilimizin yer aldığı deprem bölgesini dünyanın en büyük şantiye alanına çevirdik. 2024 yılının sonuna kadar 200 binden fazla konutu hak sahiplerine teslim ettik. 2025 yılı sonuna geldiğimizde ise; depremin etkilediği 11 ilimizdeki tüm vatandaşlarımız yeni yuvalarına kavuşmuş olacak.

Ülkemizde güvenli kentleşmenin sağlanması amacıyla kentsel dönüşüm çalışmalarını etkin bir şekilde yürütmeye devam ediyoruz. 2012 yılından bugüne kadar 2 milyon 300 binden fazla bağımsız bölümün dönüşümünü tamamladık. Bu çalışmalarımızın yanı sıra, dar gelirli vatandaşlarımızın konut edinmesi amacıyla 2002-2024 yılları arasında TOKİ tarafından sosyal donatılarıyla birlikte 1 milyon 437 bin sosyal konut ürettik.

2024 yılında dünyamız iklim değişikliğinin yıkıcı sonuçlarını yaşamaya maalesef devam etti. Bununla beraber dünya, iklim kriziyle mücadelede küresel arayışlarını sürdürdü. Bu kapsamda Sayın Cumhurbaşkanımız COP 29'da, 2026 yılında yapılacak COP 31'de ev sahipliğine adaylığımızı tüm dünyaya deklare etti. Bu süreçte ülkemizin 2053 Net Sıfır Emisyon ve Yeşil Kalkınma hedefi doğrultusunda, sera gazı emisyon azaltım hedefimizi 2030 yılı için yüzde 41'e yükselterek İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planını hazırladık. İklim Kanunu çalışmalarımızdan depozito atık yönetim sisteminin kurulmasına kadar birçok alanda ilklere imza attık, önemli çalışmalar gerçekleştirdik.

Yine bu kapsamda; döngüsel ekonomi prensipleri çerçevesinde atık oluşumunun önlenmesi ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetiminin sağlanması amacıyla Sıfır Atık uygulamasını tüm alanlarda yaygınlaştırıyoruz. Korunan alanların sayısını artırarak doğal ekosistemleri korurken, toplam 100 milyon metrekare millet bahçesi hedefi ile vatandaşlarımızı yeşil alanlar ile buluşturuyor, şehirlerimizin nefes almasını sağlıyoruz. Bakanlık olarak bugüne kadar çevrenin korunması ve güvenli şehirleşmenin sağlanması amacıyla pek çok alanda gerçekleştirdiğimiz hizmet ve faaliyetlere bundan sonra da aynı titizlik ve azimle devam edeceğiz.

Bu vesileyle 2024 yılı İdare Faaliyet Raporunu kamuoyunun bilgisine sunar, emeği geçen tüm birimlerimize ve personelimize teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU

IV

TABLolar DİZİNİ	9
ŞEKİLLER DİZİNİ	10
KISALTMALAR	12

1.GENEL BİLGİLER..... 15

1.1 Misyon ve Vizyon	17
1.2 Yetki, Görev ve Sorumluluklar	17
1.3 İdareye İlişkin Bilgiler	20
1.3.1 Tarihçe	20
1.3.2 Fiziksel Yapı	23
1.3.3 Teşkilat Yapısı	23
1.3.4 Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar	25
1.3.5 İnsan Kaynakları	28
1.3.6 Sunulan Hizmetler	30
1.3.7 Bakanlık Taşra Teşkilatı	41
1.3.8 Bağlı ve İlgili Kuruluşlar	42
1.3.9 Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	45

2.2.AMAÇ VE HEDEFLER 47

2.1 Temel Değerler	48
2.2 İdarenin Amaç ve Hedefleri	48
2.3 Temel Politikalar ve Öncelikler	50

3.FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER 55

3.1 Mali Bilgiler	56
3.1.1 Bütçe Uygulama Sonuçları	56
3.1.2 Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	75
3.1.3 Mali Denetim Sonuçları	83
3.1.4 Diğer Hususlar	83
3.2 Performans Bilgileri	87
3.2.1 Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri	87
3.2.2 Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi	95
3.2.2.1. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler	95
3.2.2.2. Performans Denetim Sonuçları	113
3.3. Stratejik Planın Değerlendirilmesi	114
3.4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi	140

4.KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	141
4.1 Stratejik Planda Öngörülemeyen Kurumsal Kapasite İhtiyaçları	142
4.2 Üstünlükler	142
4.3 Zayıflıklar	143
4.4 Değerlendirme.....	143
5.ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	145
6.EKLER (BİRİMLERE AİT FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ)	150

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1.Mevcut Kurum Donanım Envanteri.....	25
Tablo 2. Mevcut Kurum Platform Yazılım Envanteri	25
Tablo 3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Dolu ve Boş Kadrolarının Dağılımı.....	26
Tablo 4. Bakanlık Personelinin Merkez ve Taşra Birimlerine Göre Dağılımı.....	26
Tablo 5. Bakanlık Personelinin Cinsiyet ve Yaş Durumuna Göre Dağılımı.....	26
Tablo 6. Bakanlık Personelinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	26
Tablo 7. Bakanlık Personelinin İstihdam Şekline Göre Dağılımı	27
Tablo 8. Bakanlık Personelinin Hizmet Yılına Göre Dağılımı.....	27
Tablo 9. 2024 Yılı Bütçesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Tahsis Edilen Ödenekler	54
Tablo 10. 2024 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Ait Bütçe Gerçekleşmeleri.....	54
Tablo 11. 2024 Yılı Mali Yılı Harcamaları Faaliyet Dağılımı.....	55
Tablo 12. 2024 Bütçe Gerçekleşme Tablosu (Ekonomik II. Düzey)	56
Tablo 13. 2024 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ödenek ve Harcama Durumu (TL)	59
Tablo 14. 2024 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ekonomik Kodlara Göre Ödenek ve Harcama Durumu (TL).....	60
Tablo 15. Birimler Bazında 2024 Yılı Yatırım Programı Gerçekleşmeleri (TL).....	62
Tablo 16. 2024 Yılında Genel Bütçe Dışındaki Bütçe Türlerinden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları (Şartlı Bağış ve Yardımlar)	63
Tablo 17. 2024 Yılında Diğer Genel Bütçeli İdarelerden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları	69
Tablo 18. Döner Sermaye İşletmesi Gelir Kalemleri Dağılımı.....	72
Tablo 19. Döner Sermaye İşletmesi Gider Kalemleri Dağılımı.....	72
Tablo 20. Bilanço	73
Tablo 21. Faaliyet Sonuçları Tablosu	73
Tablo 22. Özkaynak Değişim Tablosu	73
Tablo 23. Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu	73
Tablo 24. Bakanlık 2022-2023 Dönemi Hizmet Maliyeti Tabloları (TL)	75
Tablo 25. Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (Form 3)	85
Tablo 26. Performans Göstergesi Sonuçları Formu (Form 4).....	98
Tablo 27. 2024 Yılı ÇED Karar Sayıları.....	171
Tablo 28. 2024 Yılı Egzoz Denetimleri	172
Tablo 29. 2024 yılı Geçici Faaliyet Belgesi, Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisans Belgesi Sayıları	173

Tablo 30. 2024 Yılı İthalat ve İhracat İzinleri Sayıları	176
Tablo 31. 2024 Yılında Tesis Edilen Faaliyetler	185
Tablo 32. 2024 Yılında Laboratuvar Deney Hizmetleri Alanı İle İlgili Veriler	189
Tablo 33. 2024 Yılında Yapı Kooperatifi Alanı ile İlgili Veriler.....	190
Tablo 34. 2024 Yılında Belgelendirme ile İlgili Veriler	190
Tablo 35. Taşınmazların Tiplerine Göre Dağılımı.....	192
Tablo 36. Hazinesinin Özel Mülkiyetindeki Taşınmazların Cinslerine Göre Dağılımı	193
Tablo 37. Hazine Adına Tescilli Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı	193
Tablo 38. Yıllara Göre İdari Yoldan Tescil İstatistiği.....	194
Tablo 39. Yıllara Göre Tespit İstatistiği	194
Tablo 40. Genel İrtifak Hakkı İşlemleri	195
Tablo 41. Yıllara Göre Kıyı İşlemleri	196
Tablo 42. 2024 Kıyı İşlemleri.....	196
Tablo 43. Teşvik Mevzuatı Kapsamında Ön İzin Verilen Taşınmazların Yıllar İtibariyle Dağılımı.....	197
Tablo 44. 2024 Yılında Tahsis Edilen Taşınmazların İdarelere Göre Dağılımı.....	198
Tablo 45. Satış Yapılan Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı*	199
Tablo 46. 2024 Yılında Özel Kanunlar Uyarınca Satış Yapılmak Üzere Satış Talimatı Verilen Hazine Taşınmazlarının Yasal Dayanaklarına Göre Dağılımı	200
Tablo 47. 2024 Yılında Yapılan İzale-İ Şuyu İhalesi Sonuçları	200
Tablo 48. 2019-2023 Yıllarında 3194 Sayılı İmar Kanununun 11. Maddesi Uyarınca Terk Talimatı Verilen Taşınmazlar	202
Tablo 49. Dosya Türüne Göre Dosya Sayıları.....	203
Tablo 50.Dosya Türüne Göre Dosya Sayıları	203
Tablo 51. Yapı Denetim Faaliyetleri.....	219
Tablo 52. 2024 Yılı Yapım Teknolojileri ve Laboratuvar Faaliyetleri.....	221
Tablo 53. İç Denetim Kapsamında Yapılan Denetim ve İzleme Faaliyetleri	230
Tablo 54. 2023-2024 Yılları Alo 181 Çağrı Merkezine Ait İstatistiksel Veriler	235
Tablo 55. Yazılı, Görsel Basın ve İnternet Medyasındaki Haber Sayıları	242
Tablo 56. 2024 Yılında Sağlık Hizmeti Alan Personel Sayısı	243
Tablo 57. Yemek Servisi Hizmetinden Yararlanan Birimler	243

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Teşkilat Şeması	22
Şekil 2. Son Beş Yıl Ödenek Harcama Durumu Grafiği (TL).....	58

KISALTMALAR

AAT	Atıksu Arıtma Tesisi
AB	Avrupa Birliği
ABSİS	Atık Beyan Sistemine Denetim Kabiliyetinin Kazandırılması ve Atık Yönetiminin İyileştirilmesi Projesi
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
ATLAS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu
BEP-TR	Binalarda Enerji Performansı Yazılımı
BEKRA	Büyük Endüstriyel Kaza Risklerinin Azaltılması
BGYS	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
BKBS	Bulut Kent Bilgi Sistemi
BM	Birleşmiş Milletler
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
ÇDP	Çevre Düzeni Planı
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇİSOP	Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı
DEN-İZ	Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı
DEMİS	Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi
DOA	Depozitosu Olan Ambalajlar
e-ÇED	Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim
EKB	Enerji Kimlik Belgesi
EKÖK	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
GEF	Global Environment Facility (Küresel Çevre Fonu)
GES	Güneş Enerji Santrali
GZFT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler
HEYS	Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi
IPA	AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
JICA	Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı
KABEV	Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulaması Projesi
KAYEP	Kamu ve Belediye Yenilebilir Enerji Projesi
KAYSİS	Elektronik Kamu Bilgi Yönetim Sistemi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KKK	Kara Kökenli Kirleticiler
KOK	Kalıcı Organik Kirleticiler
KÖYDES	Köylerin Altyapısının Desteklenmesi
KSTK	Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı
MARMOD	Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi
MEBİS	Milli Emlak Bilgi Sistemi
MSP	Mekânsal Strateji Planı
NEFES	Üç Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Tespiti Yazılımı
NSEB	Neredeyse Sıfır Enerjili Bina
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı

ÖÇKB	Özel Çevre Koruma Bölgesi
PCB	Poliklorlu Bifenil
PESTLE	Politik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik, Yasal ve Çevresel
RES	Rüzgâr Enerji Santrali
RUMİ	Referans ve Ulusal Akıllı Şehir Mimarisi
SAİS	Sürekli Atıksu İzleme Çalışmaları
SÇD	Stratejik Çevresel Değerlendirme
SİM	Sürekli İzleme Merkezi
SUMO	Trafik Güvenliği Analiz Platformu ve Kent İçi Hareketlilik Analizleri Sistemi
TENAP	Türkiye'nin Endüstriyel Atıksu Profilinin Belirlenmesi Projesi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TUCBS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UDREMİS	Ulusal Dinamik Rüzgâr Erozyonu Modeli Ve İzleme Sistemi
YOİKK	Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurumu

1

GENEL BİLGİLER

1. GENEL BİLGİLER

1.1 Misyon ve Vizyon

2024-2028 Stratejik Planına göre;

Vizyonumuz;

Afetlere Dirençli ve İklim Dostu Şehirler, Sürdürülebilir Çevre

Misyonumuz;

Şehirlerimizin afetlere karşı dirençli, iklim dostu ve sıfır atık uyumlu hale getirilmesi ile sürdürülebilir çevrenin sağlanması amacıyla; doğanın korunması, planlı, güvenli yapılaşma görevlerini etkin bir şekilde yürütmek.

1.2 Yetki, Görev ve Sorumluluklar

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çerçevesinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın görev ve yetkileri şunlardır:

- Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek, Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak ve ilgililerin kayıtlarını tutmak,
- Çevrenin korunması, iyileştirilmesi, çölleşme ve erozyonla mücadele ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikaların belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak, bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Faaliyetleri sonucu alıcı ortamlara katı, sıvı ve gaz halde atık bırakarak kirlilik oluşturan veya oluşturma muhtemel her türlü tesis ve faaliyetin, çevresel etkilerini değerlendirmek, alıcı ortamlar ile ilgili ölçüm ve izleme çalışmalarını yapmak, bahse konu tesis ve faaliyetleri izlemek, izin vermek, denetlemek ve gürültünün kontrol edilmesini sağlamak,
- Her tür ve ölçekteki fiziki planlara ve bunların uygulanmasına yönelik temel ilke, strateji ve standartları belirlemek ve bunların uygulanmasını sağlamak, Cumhurbaşkanınca yetkilendirilen alanlar ile merkezi idarenin yetkisi içindeki kamu yatırımları, mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri, enerji ve telekomünikasyon tesislerine ilişkin etütleri, harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini resen yapmak, yaptırmak, onaylamak ve başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde resen ruhsat ve yapı kullanma izni vermek,

- Mekânsal strateji planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle hazırlamak ve mahalli idarelerin plan kararlarının bu stratejilere uygunluğunu denetlemek,
- Milli Savunma Bakanlığının inşaat, milli ve NATO alt yapı hizmetleri ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı genel müdürlüklere kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yapım yetkisi verilmiş olan özel ihtisas işleri hariç talepleri halinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait bina ve tesislerin ihtiyaç programlarını hazırlamak, her türlü etüt, proje ve maliyet hesaplarını yapmak veya yaptırmak, onaylamak veya onaylanmasını sağlamak, inşa, güçlendirme, tadilat ve esaslı onarımlarını yapmak, yaptırmak ve denetlemek veya denetlenmesini sağlamak,
- Yapı denetimi sistemini oluşturarak, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ile Bakanlığa verilen görevleri yapmak ve kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan veya yaptırılanlar da dâhil olmak üzere yapıların can ve mal emniyeti ile mevzuata ve tekniğine uygunluk bakımından denetimini yapmak veya yaptırmak, tespit edilen aykırılık ve noksanlıkların giderilmesini istemek ve sağlamak, yapılarda enerji verimliliğini artırıcı düzenlemeleri yapmak, buna ilişkin faaliyetleri yönetmek ve izlemek, yapı malzemelerinin denetimine ve uygunluk değerlendirmesine ilişkin iş ve işlemleri yapmak,
- Konut sektörüne ilişkin strateji geliştirme ve programlama iş ve işlemlerini yürütmek, yapı kooperatifliğinin gelişmesini sağlayacak tedbirleri almak ve İskân Kanunu uyarınca Bakanlığa verilen görevleri yapmak,
- Gecekondulu, kıyı alanları ve tesisleri ile niteliğinin bozulması nedeniyle orman ve mera dışına çıkarılan alanlar dâhil kentsel ve kırsal alan ve yerleşmelerde yapılacak iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamalarında idarelerce uyulacak usul ve esasları belirlemek, Bakanlıkça belirlenen finans ve ticaret merkezleri, fuar ve sergi alanları, eğlence merkezleri, şehirlerin ana giriş düzenlemeleri gibi şehirlerin marka değerini artırmaya ve şehrin gelişmesine katkı sağlayacak özel proje alanlarına dair her tür ve ölçekte etüt, harita, plan, parselasyon planı ve yapı projelerini yapmak, yaptırmak, onaylamak, kamulaştırma, ruhsat ve yapım işlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak, yapı kullanma izinlerini vermek ve bu alanlarda kat mülkiyeti kurulmasını temin etmek; 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu ile 775 sayılı Gecekondulu Kanunu uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan uygulamalara ilişkin her tür ve ölçekte etüt, harita, plan ve parselasyon planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak, ruhsat işlerini gerçekleştirmek, yapı kullanma izinlerini vermek ve bu alanlarda kat mülkiyetinin kurulmasını sağlamak,
- Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya mülkiyeti hazineye, kamu kurum veya kuruluşlarına veya gerçek kişilere veya özel hukuk tüzel kişilerine ait olan taşınmazlar üzerinde kamu veya özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan yatırımlara ilişkin olarak ilgililerince hazırlanan veya hazırlatıldığı halde yetkili idarece üç ay içinde onaylanmayan etüt, harita, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini ilgililerinin valilikten talep etmesi ve valiliğin

Bakanlığa teklifte bulunması üzerine bedeli mukabilinde yapmak, yaptırmak ve onaylamak, başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermek,

- Depreme karşı dayanıksız yapılar ile imar mevzuatına, plan, proje ve eklerine aykırı yapıların ve bunların bulunduğu alanların dönüşüm projelerini ve uygulamalarını yapmak veya yaptırmak,
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapmak, yaptırmak, mahalli idarelerin planlama, harita, altyapı ve üstyapıya ilişkin faaliyetleri ile ilgili kent bilgi sistemlerinin kurulması, kullanılması ve Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ile entegre olmasını desteklemek,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda mahalli idarelerin idari ve teknik kapasitesinin geliştirilmesi için çalışmalarda bulunmak ve bunlara teknik destek sağlamak,
- Bayındırlık ve iskân işleri ile ilgili şartname, tip sözleşme, yıllık rayiç, birim fiyat, birim fiyatlara ait analiz ve tarifleri hazırlamak ve yayımlamak,
- Küresel iklim değişikliği ve bununla ilgili gerekli tedbirlerin alınması için plan ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası çalışmaların izlenmesi ve bunlara katkıda bulunulması maksadıyla ulusal düzeyde yapılan hazırlıkları ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde yürütmek,
- 23/9/1980 tarihli ve 2302 sayılı Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı'nın Kutlanması ve "Atatürk Kültür Merkezi Kurulması" Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi ile belirlenen Atatürk Kültür Merkezi alanını iyileştirme, güzelleştirme, yenileme ve ihya etmek amacıyla; Kültür ve Turizm Bakanlığının da görüşü alınarak, bu alan için her tür ve ölçekte etüt, harita, plan, parselasyon planı ile yapı projelerini yapmak, yaptırmak, onaylamak, kamulaştırma ve ruhsatlandırma işlemleri ile diğer iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesini sağlamak,
- Mahalli idareleri ve bunların merkezi idare ile olan alaka ve münasebetlerini düzenlemek,
- Kamu mallarına ilişkin politikaları tespit etmek amacıyla çalışma yapmak, hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin edinim, yönetim ve elden çıkarılmasına ilişkin işlemleri yürütmek, kamu idarelerinin taşınmazları ile ilgili kayıt ve yönetim esaslarını belirlemek,
- Toprağın korunması, tabii kaynakların geliştirilmesi ve iklim değişikliği ile mücadele amacıyla; çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, bu plan ve projeleri uygulamak,
- Çölleşme ve erozyonla mücadele amacıyla su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak, politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,

- Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında; ağaçlandırma ve ormanla ilgili görevleri yürüten kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli hallerde orman sınırları dışında özel ağaçlandırma dahil her tür çalışmayı yapmak/yaptırmak, bu maksatla dış mekânlarda kullanılan ağaç veya bitki türlerinin üretimine yönelik fidanlık kurmak/kurdurmak ve bu amaçlar doğrultusunda yatırım yapacak olan gerçek veya tüzel kişileri desteklemek
- Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

1.3 İdareye İlişkin Bilgiler

1.3.1 Tarihçe

Kurumsal Tarihçe

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte teşkilat, görev ve yetkileri yeniden düzenlenerek hizmet yarışındaki konumu ve önemini arttırarak sürdürmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nın çevre tarafı, Mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nın tek çatı altında birleştirilmesiyle kurulmuş ve teşkilat, görev ve yetkileri 10.07.2018 tarihinde yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 29 Ekim 2021 tarih ve 31643 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 85) ile yeniden düzenlenmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tarihsel gelişimi dört ayrı başlık altında değerlendirilmiştir.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı

1848 yılında "Nafia Nezareti" adı altında çalışmalarına başlayan Bayındırlık Bakanlığı, 26.05.1934 tarihli ve 2443 sayılı Kuruluş Kanunu ile demiryolları, limanlar, karayolları ve köprüler inşa etmek, PTT tesislerini kurup işletmek, su işlerini düzenlemek, devlet daire ve müesseselerinin her türlü yapı işlerini yapmakla görevlendirilmiştir.

1958 yılında, 7116 sayılı Kanun ile İmar ve İskân Bakanlığı kurulmuş olup, bölge, şehir, kasaba ve köylerin planlanması, mesken politikası, yapı malzemesi konuları ile uğraşmak, afetlerden önce ve sonra gerekli tedbirleri almak, kentsel altyapıyı gerçekleştirmek ve belediyelerle ilişkileri düzenlemek konularında görevlendirilmiştir. 3.07.1972 tarihli ve 1609 sayılı Kanun ile Bayındırlık Bakanlığı'nın kuruluşu ve görevleri yeniden düzenlenmiştir. 13.12.1983 tarih ve 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İmar ve İskân Bakanlığı ile birleştirilmesi sonucu Bayındırlık ve İskân Bakanlığı adını almıştır.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, şehirleşme ve yapılaşma alanlarında gerçekleştirdiği alt ve üst yapı hizmetleri ile ülkemizin kalkınmasında 150 yılı aşkın süre önemli işlevleri yerine getirmiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı

Çevrenin korunmasına ilişkin çeşitli kanunlarda yer alan hükümler, 1970’li yıllara kadar farklı bakanlık ve kuruluşlar tarafından kendi ilgi alanları ile alakalı olarak uygulanmıştır. Çevre alanında ilk bağımsız yapılanma, 12.02.1973 tarihli ve 7/5836 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Çevre Sorunları Koordinasyon Kurulu’nun oluşturulmasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu Kurul, daha sonra 16.04.1974 tarihli ve 7/8329 sayılı Kararname ile “Çevre Koordinasyon Kurulu’na dönüştürülmüştür.

Çevrenin korunmasına yönelik temel politikaların belirlenmesi, konuyla ilgili plan ve projelerin hazırlanması, bunların uygulanmasında ilgili bakanlık ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması maksadıyla 27.07.1978 tarihli ve 7/16041 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Başbakanlık Çevre Örgütü” kurulmuştur.

Ülkemizde çevre konularını bütünsel olarak ele almak üzere 09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu yürürlüğe girmiştir. 08.06.1984 tarihli ve 222 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Başbakanlığa bağlı, tüzel kişiliğe sahip, katma bütçeli bir kurum olarak Çevre Genel Müdürlüğü kurulmuş ve Çevre Kanunu’nu uygulamakla sorumlu kılınmıştır. 389 sayılı Çevre Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile çevre örgütlenmesi Müsteşarlık düzeyine çıkarılmıştır. 19.10.1989 tarihli ve 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle çevre koruma ile ilgili diğer bir kurum olarak Başbakanlığa bağlı, tüzel kişiliğe sahip “Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı” kurulmuştur.

Çevre Müsteşarlığı, çevre alanında daha etkili bir kurumsal yapı oluşturmak maksadıyla 09.08.1991 tarihli ve 443 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Çevre Bakanlığı olarak yapılandırılmıştır. 01.05.2003 tarihli 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile Çevre ve Orman Bakanlıkları birleştirilerek Çevre ve Orman Bakanlığı kurulmuştur. Bakanlığın kurulması ile İl Çevre Müdürlüklerinin faaliyete geçmeleri sağlanmıştır.

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı

1976 tarihinde Barselona’da imzalanan “Akdeniz’in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi’ne dayalı olarak, 12.06.1988 tarih ve 88–13019 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince Başbakanlığa bağlı Özel Çevre Koruma Bölgesi Başkanlığı geçici olarak ihdas edilmiştir.

Söz konusu protokole ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 9 uncu maddesinde yer alan “Bakanlar Kurulu, ülke ve dünya ölçeğinde ekolojik önemi haiz olan, çevre kirlenme ve bozulmalarına duyarlı alanların, doğal güzelliklerinin gelecek nesillere ulaşmasını emniyet altına almak üzere, gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla Özel Çevre Koruma Bölgesi tespit ve ilan etmeye, bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanma esasları ile plan ve projelerin hangi Bakanlıkça yürütüleceğini belirlemeye haizdir” hükmüne göre; 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kurulmuş; 444 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 21.08.1991 tarihinde Çevre Bakanlığına bağlanmıştır. Kurum, 01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanun ile Çevre ve Orman Bakanlıklarının birleşmesi üzerine Çevre ve Orman Bakanlığına bağlanmıştır.

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı; 08.07.2011 tarih ve 27988 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Bazı Kuruluşların Bağlı ve İlgili Oldukları Bakanlıkların Değiştirilmesine Dair Tezkere” ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na bağlanmıştır.

17.08.2011 tarihli ve 28028 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kapatılarak Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuş ve Bakanlık Makamının 18.08.2011 tarihli Olur’u ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı teşkilatı içindeki yerini almıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 04.07.2011 tarihli ve 27984 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığının çevre kanadı ile Mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığı’nın tek çatı altında bir araya getirilmesiyle kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın görev, yetki ve sorumlulukları, 17.08.2011 tarihli ve 28028 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile daha da güçlendirilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı teşkilat, görev ve yetkileri, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiş; organizasyon şemasında da görüldüğü gibi merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlardan meydana gelmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın Kurulması

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 29 Ekim 2021 tarih ve 31643 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 85) ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Bu kapsamda, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının teşkilat, görev ve yetkilerine; “çölleşme ve erozyonla mücadele” görevleri eklenmiş, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü Bakanlığın bünyesindeki merkezi birimleri arasına katılmış; Meteoroloji Genel Müdürlüğü ile aynı Kararname ile kurulan İklim Değişikliği Başkanlığı da Bakanlığa bağlı kuruluşlar arasına dahil edilmiştir.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığı

Yapı stokunun yenilenerek ülkemizi afetlere karşı daha güçlü hale getirmek üzere 16 Ekim 2023 tarih ve 32341 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 153) ile ana hizmet birimlerinden Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kentsel Dönüşüm Başkanlığı adıyla Bakanlığa bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırılmıştır.

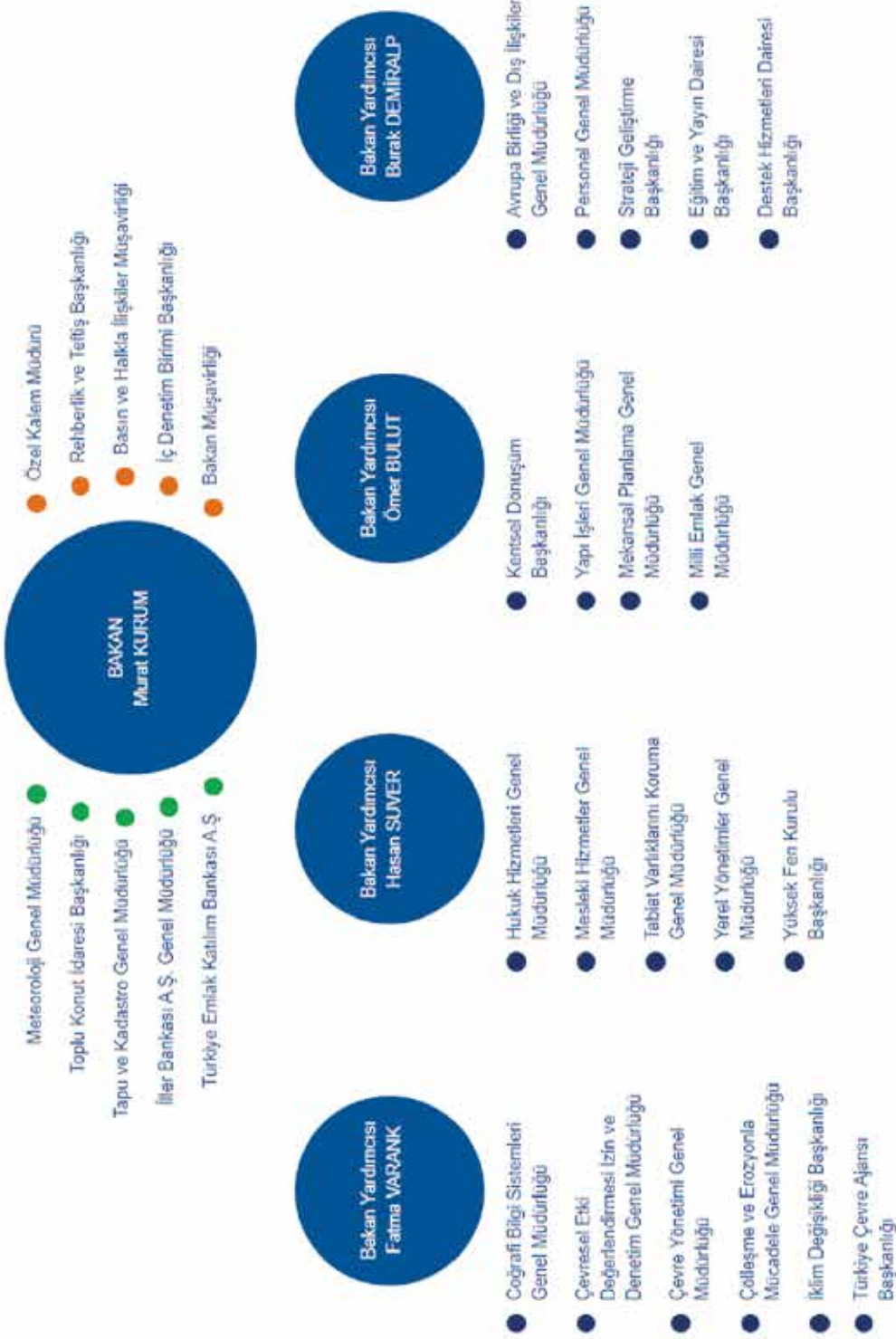
1.3.2 Fiziksel Yapı

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Merkez Binası; Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52 Çankaya / Ankara adresindeki hizmet binasında, Bakanlık Laboratuvarları ise Haymana Yolu 5. km. Gölbaşı/ANKARA adresindeki binasında hizmet vermektedir.

1.3.3 Teşkilat Yapısı

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı teşkilat, görev ve yetkileri 29 Ekim 2021 tarih ve 31643 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiştir. Bakanlığın teşkilat şeması aşağıda yer almaktadır.

Teşkilat Şeması

Şekil 1. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Teşkilat Şeması

1.3.4 Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Bakanlık internet sitesinden verilen hizmetler aşağıda sunulmaktadır.

Şehircilik Uygulamaları

- Atlas.gov.tr
- Akıllı Şehirler
- Binalarda Enerji Kimlik Belgesi
- Binaların Gürültüye Karşı Korunması (Akustik Uzman Listesi)
- Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS)
- HAYAT - Hafriyat ve Yıkıntı Atığı Kontrol ve Takip Sistemi
- Kentsel Dönüşüm Bilgi Sistemi
- Müteahhit ve Müellif Bilgi Sistemi
- Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS)
- Onaylanmış Kuruluşlar (Yapı Malzemeleri)
- e-Plan Otomasyon Sistemi
- Riskli Yapı Tespiti ile Yetkili Kuruluşlar
- Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Uzmanlığı Başvurusu
- Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu
- Yapı Denetim Sistemi
- Yapı Malzemeleri Denetim Sistemi
- Yapı Mütahhitliği Bilgi Sistemi
- Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS)

Çevre Uygulamaları

- Akümülatör Depozito Bilgi Sistemi
- Ambalaj Depozito Bilgi Sistemi
- Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Bilgi Sistemi
- Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Uygulaması
- Atık Yönetim Uygulaması
- Atıksu Arıtma / Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onayları Uygulaması
- Atıksu Bilgi Sistemi ve AAT Personel Belgelendirme Sistemi
- Büyük Yakma Tesisleri Bilgi Sistemi
- ÇED Yeterlik Uygulaması
- Çevre İthalat - İhracat İzinleri ve Bilgi Sistemi
- Çevre Portalı
- Çevre Referans Laboratuvar Bilgi Sistemi
- Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi Eylem Planı İzleme Değerlendirme Raporlama Sistemi
- E-ÇED Uygulaması
- E-Çevre Durum Raporları Uygulaması
- E-Denetim Uygulaması
- E-İzin Uygulaması

- Entegre Çevre Bilgi Sistemi
- e-Yeterlik Uygulaması
- Finansman Bilgi Sistemi
- Gönüllü Karbon Piyasası Proje Kayıt Sistemi
- Güvenlik Bilgi Formu Bildirim Sistemi
- HAVADAR (Hava-Dosya-Arşiv)
- Kimyasal Madde Envanter Bildirim Sistemi
- Kimyasallar Yardım Masası
- Madeni Atıklar Yönetim Planı Uygulaması
- Ortak Modüller - Ulusal Çevre Bilgi Sistemi
- Ömrünü Tamamlamış Araçlar
- Ön Bildirimli Kabul Yazılım Sistemi
- PCB Envanter Sistemi
- Sıfır Atık Bilgi Sistemi
- Stok Bilgi Yönetim Sistemi
- Temiz Hava Eylem Planı İzleme Sistemi
- Ulusal Çevre Bilgi Sistemi
- Yatırım ve İhale Takip Sistemi
- Yüzme Alanı Bilgi Sistemi

Kurumsal Uygulamalar

- Bilişim Envanter Uygulaması
- Döner Sermaye Dekont Sorgulama
- E-Başvuru Sistemi
- E-İmza Başvuru Sistemi
- Elektronik Kurumsal İletişim Platformu
- Ek- Evrak Takip Sistemi
- Eylem Planları Takip Sistemi
- Genel Anket Uygulaması
- Hizmet Envanter Yönetim Sistemi
- Hizmetlerin İyileştirilmesi Süreçlerin Sadeleştirilmesi Sistemi(HİSS)
- Hukuk Yönetim Sistemi
- İç Kontrol Sistemi
- İl Faaliyet Bilgi Sistemi
- İş Takip Sistemi
- Mevzuat Sorgulama Uygulaması
- Organizasyon Şeması Uygulaması
- Oturum Yönetim Sistemi
- Özel Kalem Uygulaması
- Parlamento Bilgi Sistemi
- Randevu Takip Sistemi
- Sınav Sonuç Açıklama Sistemi
- Sit Alanları Yönetim Sistemi
- Taşınmaz Bilgi Sistemi

- Teftiş İşlemleri Uygulaması
- Vatandaş Randevu Uygulaması
- Veri İzin Envanter Uygulaması
- Yapı Malzemeleri Üretici Bilgi Sistemi
- Yatırım İzleme Portalı
- Yazılım Envanter Uygulaması
- Yönetici Bilgi Sistemi

Mobil Uygulamalar

Mobil E-Denetim Sistemi

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın donanım envanteri dağılımı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1.Mevcut Kurum Donanım Envanteri

Donanım Bileşeni	Adet
Sunucu Bilgisayar (Fiziksel)	158
Sunucu Bilgisayar (Sanal)	1.577
Depolama Birimi	22
Yedekleme Birimi	10

Tablo 2. Mevcut Kurum Platform Yazılım Envanteri

Yazılım Bileşeni	Adet
Sunucu İşletim Sistemi (Windows)	955
Sunucu İşletim Sistemi (Diğer)	622
Masaüstü İşletim Sistemi	15.857
Masaüstü Üretkenlik Paketi	1.507
E-Posta Sunucusu	5

1.3.5 İnsan Kaynakları

31.12.2024 tarihi itibari ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın merkez ve taşra teşkilatında toplam 17.425 personel istihdam edilmiştir.

Tablo 3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Dolu ve Boş Kadrolarının Dağılımı

	Merkez			Taşra			Yurt Dışı			Genel Toplam		
	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam
Memur	2.918	4.320	7.238	11.080	9.336	20.416	9	1	10	14.007	13.657	27.664
İşçi	490	860	1.350	1.521	1.767	3.288	0	0	0	2.011	2.627	4.638
4/B Sözleşmeli	34	172	206	1.359	563	1.922	0	0	0	1.393	735	2.128
Bilişim Uzmanı (Sözleşmeli)	14	11	25		0	0	0	0	0	14	11	25
Döner Sermaye	0	22	22	0	0	0	0	0	0	0	22	22
Toplam	3.456	5.385	8.841	13.960	11.666	25.626	9	1	10	17.425	17.052	34.447

Tablo 4. Bakanlık Personelinin Merkez ve Taşra Birimlerine Göre Dağılımı

Birimi	Personel Sayısı	Oran (%)
Merkez	3.456	19,83
Taşra	13.960	80,11
Yurt Dışı	9	0,05
Toplam	17.425	100,00

Tablo 5. Bakanlık Personelinin Cinsiyet ve Yaş Durumuna Göre Dağılımı

Cinsiyet	Personel Sayısı	Oran (%)
Kadın	6.006	34,47
Erkek	11.419	65,53
Toplam	17.425	100,00

Yaş Grubu	18-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61 ve üzeri	Toplam
Kişi	405	1.215	2.058	3.462	3.381	2.526	1.957	1.526	895	17.425

Tablo 6. Bakanlık Personelinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Personel Sayısı	Oran (%)
İlköğretim	776	4,45
Lise	2.045	11,74
Ön Lisans	2.578	14,79
Lisans	10.002	57,40
Lisans Üstü	1.863	10,69
Doktora	161	0,92
Toplam	17.425	100,00

Tablo 7. Bakanlık Personelinin İstihdam Şekline Göre Dağılımı

İstihdam Şekli	Personel Sayısı	Oran (%)
Memur		
Genel İdare Hizmetleri	5.901	33,87
Teknik Hizmetleri Sınıfı	7.573	43,46
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	92	0,53
Yardımcı Hizmetleri Sınıfı	312	1,79
Avukatlık Hizmetleri	129	0,74
Memur Toplamı	14.007	80,39
İşçi	2.011	11,54
657/4-B Sözleşmeli	1.393	7,99
Bilişim Uzmanı (Sözleşmeli)	14	0,08
Toplam	17.425	100

Tablo 8. Bakanlık Personelinin Hizmet Yılına Göre Dağılımı

Yıl Aralığı	Personel Sayısı	Oran (%)
0-5	3.527	20,24
6-10	3.959	22,72
11-15	2.387	13,70
16-20	1.021	5,86
21-25	4.052	23,25
26 yıl ve üzeri	2.479	14,23
Toplam	17.425	100,00

1.3.6 Sunulan Hizmetler

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

- Avrupa Birliği ile ilişkilerde ve Avrupa Birliği'ne yönelik mevzuat ve uyum çalışmaları ile ekonomik ve teknik iş birliğine yönelik çalışmalarda Bakanlık hizmetlerinin süratli, düzenli, etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli irtibat ve eşgüdümü sağlamak,
- Avrupa Birliği ile mali ilişkiler çerçevesindeki operasyonel programları yürütmek ve fonların uygulanmasını koordine etmek,
- İlgili mevzuat, Avrupa Birliği müktesebatı ve uluslararası anlaşmalar çerçevesinde operasyonel programları hazırlamak ve uygulamak,
- Uluslararası alanda faaliyet gösteren kuruluşlarla Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası sözleşmeler de dahil olmak üzere ilişkileri düzenlemek, gerekli irtibat ve eşgüdümü sağlamak,
- Bakanlığın görev alanı ile ilgili olarak Avrupa Birliği mevzuatı ve uygulamaları konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak, yaptırmak ve ilgililere duyurmak,
- Desteklenecek proje ve faaliyetlere ilişkin olarak, projelerin seçimini yapmak, önceliklendirmek, ihale ve sözleşmelerini yapmak ve yürütülmesini sağlamak, ödemelerini gerçekleştirmek ve muhasebeleştirmek, buna ilişkin kontrol, izleme ve değerlendirmeleri yapmak,
- İlgili kurum ve makamlara görevleri ile ilgili bilgi, belge ve raporların intikalini sağlamak ve operasyonel programın özelliğine göre yapısal fonların kullanımı için gerekli hazırlıkları yapmak,
- Bakanlık faaliyetleri çerçevesinde yurtdışından gelen heyetler ve Bakanlıktan yurtdışına gönderilecekler ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Yurtdışı ilişkilerle ilgili protokol işlemlerinin yürütülmesini sağlamak,

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

- Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapmak ve yaptırmak.
- Çağdaş coğrafi bilgi teknolojilerinin ülkede etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını teşvik etmek ve eşgüdümü sağlamak.
- Coğrafi veri ve bilginin ulusal düzeyde üretimine, kalitesine ve paylaşımına yönelik standartlar ile bunlara ilişkin temel politika ve stratejilerin belirlenmesini sağlamak amacıyla çalışmalar yapmak ve gerekli mevzuatı hazırlamak.
- Coğrafi bilgi sistemleri konusunda ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen çalışmalarda ülkemizi temsil etmek, iş birliği ve uyum çalışmalarını koordine etmek.
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamına giren tüm konularda, resmi ve özel kurum ve kuruluşlarca üretilen verilerin Bakanlık birimlerince kullanılmasını ve değerlendirilmesini sağlamak.
- Bakanlık hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Bakanlık mekânsal veri altyapısının oluşturulması ve geliştirilmesi ile Bakanlığın ihtiyaç duyacağı her türlü verinin iletilmesi ve temin edilmesi konularında çalışmalar yürütmek.

- Kent bilgi sistemlerinin standart ve yaygın bir şekilde oluşturulması için gerekli düzenlemeler yapmak.
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamında resmi ve özel kurum ve kuruluşlarca üretilen mekânsal verilerin sunulduğu portalı kurmak ve işletmek.
- Uluslararası veri paylaşım ağlarına katılmak.
- Coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili sertifikasyon ve akreditasyon çalışmalarının yapılmasını sağlamak.
- Coğrafi bilgi sistemleri uygulamalarını bütünleyen navigasyon, yönetim, otomasyon ve dokümantasyon sistemleri ile uzaktan algılama tekniği konularında uygulama, düzenleme, geliştirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek.
- Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

- Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kontrolü ile ilgili mevzuatı hazırlamak, standart geliştirmek, ölçüm, tespit ve kalite ölçütlerini belirlemek; alıcı ortam özelliklerine göre çevre kirliliği yönünden görüş vermek.
- Hava kalitesinin korunması, hava kirliliği, gürültü ve titreşimin azaltılması veya bertaraf edilmesi için hedef ve ilkelerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak; temiz hava eylem planları yapmak ve yaptırmak; konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli çalışmalar yapmak, ölçüt ve standartları belirlemek.
- Temiz üretim ve entegre kirlilik önleme çalışmalarına yönelik politika ve stratejilerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve ilgili mevzuatı hazırlamak.
- Yenilenebilir enerji kaynakları başta olmak üzere, temiz enerji kullanımını teşvik etmek, yakıtların hava kirliliğine yol açmayacak şekilde kullanılabilmesi için hedef ve ölçütlerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak.
- Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü ve titreşim ile ilgili ölçütleri belirlemek.
- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ile nükleer güvenlik konusunda iş birliği yapmak.
- Etkili bir çevre yönetimi gerçekleştirmek, atık ve kimyasalların çevre ile uyumunu sağlamak üzere gerekli ekonomik araçları belirlemek ve bu konuda standartlar geliştirmek.
- Motorlu kara taşıtlarının egzoz emisyonlarının kontrolü için idari, mali ve teknik usul ve esaslar ile standartları belirlemek.
- Yeraltı ve yerüstü sularının, denizlerin ve toprağın korunması, kirliliğin önlenmesi veya bertaraf edilmesi maksadıyla kirletici unsurlar ile kirliliğin giderilmesi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasları tespit etmek ve uygulamayı sağlamak, acil müdahale planları yapmak ve yaptırmak, çevrenin korunması maksadıyla uygun teknolojileri belirlemek ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıflarını tespit etmek ve bu çerçevede gerekli tedbirleri almak ve aldırarak.
- Atık ve kimyasalların yönetimine ilişkin hedef, politika ve ölçütlerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak.

- Atıksu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını ve kriterlerini Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte belirlemek, onay işlemlerini yürütmek.
- Atıkların kaynağında en aza indirilmesi, sınıflara ayrılması, toplanması, taşınması, geçici depolanması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi, yeniden kullanılması, arıtılması, enerjiye dönüştürülmesi ve nihai depolanması konularında politika ve stratejilerin belirlemesi amacıyla çalışmalar yapmak.
- İlgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde atıkların taşınması ile tehlikeli atıkların taşıma lisanslarına ilişkin esasları belirlemek, uygulanmasını sağlamak, izlemek, atık ve kimyasallarla kirlenmiş alanların mevcut kirlilik durumlarını tespit etmek, çevre ve insan sağlığına yönelik risklere ve kirlenmiş alanların iyileştirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve yaptırmak.
- Yasaklanacak ve kısıtlanacak yakıt, atık ve kimyasalların ve bunlar ile çevre kirliliğine yol açabilecek diğer maddelerin ithalat ve ihracatına ilişkin ölçütleri belirlemek, uygulanmasını sağlamak.
- Ulusal çevre stratejisi ve eylem planlarının hazırlamasına ilişkin çalışmaları yürütmek ve koordinasyonu sağlamak.
- Küresel iklim değişikliği ve ozon tabakasının incelenmesi ile ilgili tedbirlerin alınmasına yönelik plan, politika ve stratejilerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak amacıyla diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlamak.
- Mahalli çevre kurullarının çalışmalarını takip etmek ve yönlendirmek.
- Yerleşik alanlarda bina ve sair yapılarda görüntü kirliliğine yol açan uygulamaları önleyici tedbirler almak.
- Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası çalışmaları izlemek ve yürütmek.

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

- Çevresel etki değerlendirme ve stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarını yapmak ve bu konuda gerekli kararları almak, izlemek ve denetlemek.
- Çevre kirliliğini önleme ve çevre kalitesini iyileştirmeye yönelik her türlü faaliyet ve tesisi izlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldirmek, denetlemek, çevre izni ve lisansı vermek.
- Çevre kirliliğine neden olan faaliyet ve tesislerin emisyon, deşarj ve atıklar ile arıtma ve bertaraf sistemlerini izlemek ve denetlemek.
- Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü, titreşim ve iyonlaştırıcı olmayan radyasyon ile ilgili faaliyetleri izlemek, yeraltı ve yerüstü sularına, denizlere ve toprağa olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti belirlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde veya gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak.
- Temiz hava merkezlerinin kurulması ve yönetilmesiyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- Motorlu kara taşıtları egzoz emisyonlarının belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek, izlemek ve denetlemek.
- Alıcı ortamları izlemek, buna ilişkin altyapıyı oluşturmak, çevre kirliliği ile ilgili olarak ölçüm ve analiz ölçütlerini belirlemek, uygulamak ve uygulanmasını

sağlamak; çevreyle ilgili her türlü ölçüm, izleme, analiz ve kontroller yapacak laboratuvarlar kurmak, kurdurmak, bunların akreditasyon işlemlerini yapmak, yaptırmak; alıcı ortamlar konusunda ölçüm yapacak kuruluşları belirlemek.

- Her türlü atık bertaraf tesisine lisans vermek, bunları izlemek ve denetlemek.
- Bakanlığın görev alanına giren ürünlerin ilgili mevzuat ve teknik düzenlemelere uygunluğunu ve güvenilirliğini tespit etmek amacıyla denetim yapmak, yaptırmak, yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.
- Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak ve Avrupa Çevre Ajansı ile ilişkileri yürütmek.
- Görev alanına giren faaliyetleri izlemek ve denetlemek, uluslararası çalışmaları izlemek ve ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak.

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü

- Toprağın korunması, tabii kaynakların geliştirilmesi ve iklim değişikliği ile mücadele amacıyla; havza bütünlüğü esas alınarak çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, bu plan ve projelerin gerektirdiği etüt ve proje işlerini yürütmek, projeleri uygulamak, uygulanmasını izlemek, kurumlara proje desteği sağlamak, bu iş ve işlemlerle ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon sağlamak.
- Çölleşme ve erozyonla mücadele amacıyla su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak politika ve stratejiler belirlemek.
- Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında; ağaçlandırma ve ormanla ilgili görevleri yürüten kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli hallerde orman sınırları dışında özel ağaçlandırma dahil her tür çalışmayı yapmak/yaptırmak, bu maksatla dış mekanlarda kullanılan ağaç veya bitki türlerinin üretimine yönelik fidanlık kurmak/kurdurmak ve bu amaçlar doğrultusunda yatırım yapacak olan gerçek veya tüzel kişileri desteklemek.
- Üniversiteler ve Ar-Ge kuruluşlarıyla birlikte araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütmek, izleme ve değerlendirme sistemleri kurmak, eğitim, yayın ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak.
- Görev alanına giren konularda etüt, araştırma iş tanımı, analiz ve birim fiyat tespiti yapmak, yaptırmak, onaylamak uygulama esaslarını tespit etmek.
- Çölleşme ve erozyonla mücadele ile iklim ve çevre amaçlı kullanıma uygun uydu gönderimi veya uydu verilerinin teminine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
- Görev alanına giren konularda ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile kararların ulusal düzeyde uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- 26.09.2011 tarihli ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak.

Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü

- Yerleşme, yapılaşma ve arazi kullanımına yön veren, her tür ve ölçekte fiziki planlara ve uygulamalara esas teşkil eden üst ölçekli mekânsal strateji planlarını ve çevre düzeni planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak ve uygulamanın bu stratejilere göre yürütülmesini sağlamak.
- Kentlerde ve kırsal alanlarda arazi kullanımına ilişkin temel ilke, strateji ve standartların belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak.
- Havza ve bölge bazındaki çevre düzeni planları da dâhil her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak.
- Sektörel planların havza veya bölge düzeyindeki mekânsal strateji planlarına ve çevre düzeni planlarına uyumlu hazırlanmasını sağlamak.
- Risk yönetimi ve sakınım planlarının yapılmasına ve onaylanmasına ilişkin kuralları belirlemek ve izlemek, plana esas jeolojik ve jeoteknik etütleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- 97 nci maddenin birinci fıkrasının (1) bendinde belirtilen konularla ilgili olarak her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- Arazi ve arsa düzenlemesi ve parselasyon planlarının hazırlanmasına ilişkin genel ilke, strateji ve esasların belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak.
- Cumhurbaşkanınca belirlenen proje kapsamı içerisinde kalmak kaydıyla kamuya ait tescilli araziler ile tescil dışı araziler ve muvafakatleri alınmak koşuluyla özel kişi veya kuruluşlara ait arazilerin yeniden fonksiyon kazandırılıp geliştirilmesine yönelik olarak her tür ve ölçekte etüt, harita, plan, parselasyon planı, kamulaştırma, arazi ve arsa düzenlemesi yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- Belediyelerin mücavir alanları ile köylerin yerleşik alanlarının sınırlarının tespitine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve tespit edilen sınırları onaylamak.
- İdarelerin ihtilafı halinde, genel imar düzeni ve uyumunu sağlamak üzere, her türlü etüt, harita ve imar planı, plan değişikliği, plan revizyonu, parselasyon planı hazırlanması, onaylanması ve uygulanmasında koordinasyon sağlamak, ihtilafları gidermek, gerektiğinde ihtilaf konusu işi resen yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- Her tür ve ölçekteki fiziki planların birbiriyle uyumunu ve mekânsal strateji planları hedeflerine ve kararlarına uygunluğunu sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak, ilgili idareler tarafından Bakanlıkça verilen süre içinde yapılmayan il çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak ve resen onaylamak.
- Bütünleşik kıyı alanları yönetimi ve planlaması çalışmaları, kıyı alanlarının düzenlenmesine dair iş ve işlemler ile bu alanlara ilişkin jeolojik ve jeoteknik

etütleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, kıyı kenar çizgisini tespit etmek, onaylamak ve tescilini sağlamak.

- Kıyı ve dolgu alanları ile bu alanların fonksiyonel ve fiziksel olarak devamı niteliğindeki geri sahalarına ilişkin her tür ve ölçekteki etüt, harita ve planları yapmak, yaptırmak ve resen onaylamak ve bunların uygulanmasını sağlamak.
- Cumhurbaşkanınca yetkilendirilen alanlar ile merkezi idarenin yetkisi içindeki kamu yatırımları, mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun hükümleri çerçevesinde yapılacak binalar, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri, enerji ve telekomünikasyon tesisleri ile ilgili altyapı, üstyapı ve iletim hatları, yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı madde üretim tesisleri ve depoları, akaryakıt ve sıvılaştırılmış petrol gazı istasyonları gibi alanlar ile ilgili her tür ve ölçekteki planların yapılmasına ilişkin esasları belirlemek, bunlara ilişkin her tür ve ölçekteki harita, etüt, plan ve parselasyon planlarını gerektiğinde yapmak, yaptırmak ve resen onaylamak. Planlamaya ilişkin iş ve işlemlerde, bakanlıklar, mahalli idareler ve meslek kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak, planlama sürecinin iyileştirilmesini ve geliştirilmesini temin etmek.

Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

- Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.
- Gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilke, strateji ve standartların belirlemesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak.
- Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlikleri ile kuruluş yeterliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- Planlı ve plansız alanlardaki projelendirme ve yapılaşmaya, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izinlerinin ulusal adres veri tabanına dayalı olarak düzenlenmesine ilişkin usul, esas ve standartları belirlemek.
- Planlama, projelendirme, yapım ve kamulaştırma iş ve işlemlerinde görev alacak bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Yöresel mimarinin ve yapılarda yerel malzemenin kullanımının teşvik edilmesi, binalarda enerji verimliliğinin sağlanması ve ileri yapım teknolojilerinin kullanılması ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapıların denetlenmesinde görev alan mimar ve mühendisler ile

yardımcı kontrol elemanlarını denetlemek, ilgili idareler ile denetim ve müşavirlik kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.

- Yapım işlerinde görev alan şantiye şefleri, fen elemanları ve yetki belgeli ustaların faaliyetlerinin, durumlarına göre, ilgili idarelerce veya meslek kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- Kamuya ve özel sektöre ait her türlü yapı ve tesisin projelerinin ve yapım işlerinin denetlenmesinde görev alacak mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarının, yapı denetim kuruluşlarının ve müşavirlik kuruluşlarının niteliklerine, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlikleri ile kuruluş yeterliklerini değerlendirerek bunlara belge verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları denetlemek.
- Çevre yönetimi, çevre denetimi ve çevresel etki değerlendirilmesi iş ve işlemlerinde görev alanların niteliklerine, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlikleri ile kuruluş yeterliklerini değerlendirerek bunlara belge verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- Çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanmasında, çevre laboratuvarları, çevre danışmanlık firmaları ile belediyelerin çevre koruma tesislerinin projelerinde ve işletilmesinde görev alacak elemanları eğitmek, proje ve tesis ölçütlerini geliştirmek ve mesleki yetkinliği artırmak.
- Konut politikalarının belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak, belirlenmiş politika, plan ve stratejilere göre uygulamayı temin ve sonuçlarını takip etmek,
- Yapı kooperatiflerinin ve üst birliklerinin kurulması, işleyişi ve denetlenmesine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek, kuruluş kayıtlarının ve sicillerinin tutulmasını sağlamak ve uygulamaları denetlemek.
- Yapılarda kullanılacak malzemelerin kullanım amacına uygunluğuna dair esasları belirlemek, koordinasyon ve yetkilendirme çalışmalarını yürütmek, yapı malzemelerine ilişkin standartların hazırlanıp yayımlanmasını sağlamak.
- Yapı malzemelerinin üretim, satış, nakil ve kullanma safhalarında her türlü mekânda ve ortamda gözetim ve denetimini yapmak, yapı malzemesi numunelerinin test ve deneylerini ilgili standarda göre yapmak, yaptırmak ve laboratuvar altyapısını geliştirmek.

Milli Emlak Genel Müdürlüğü

- Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu idareleri ile iş birliği yaparak yürütmek.
- Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak.

- Devlete intikali gereken taşınır ve taşınmazlarla hakların Hazineye mal edilmesi işlemlerini yürütmek, taşınmazların tescilini, taşınır malların tasfiyesini sağlamak.
- Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden kamu hizmeti için kullanılması gerekli olanları; kamu idarelerine tahsis etmek ve tahsis amacının ortadan kalkması veya amaç dışı kullanılması halinde tahsisi kaldırmak; tahsisi kaldırılan taşınmazlar üzerinde Hazine dışındaki kamu idarelerine ait yapı ve tesisleri tasfiye etmek, tasfiyeye ilişkin esas ve usulleri belirlemek.
- Devlete ait konutları yönetmek ve kamu idarelerine ait konutların yönetimi konusundaki politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, her yıl yurt içi ve yurtdışındaki kamu konutlarının kira ve yakıt bedelleri ile işletme, bakım ve onarım esaslarını tespit etmek.
- Hazineye ait taşınmazların envanter kayıtlarını tutmak ve diğer kamu idarelerinin taşınmazlarının envanter kayıtlarının tutulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin kamulaştırdığı yerlerin Hazine adına tescilini sağlamak.
- Kanunlar ve antlaşmalar gereğince muayyen zümrelere izafetle el konulması gereken para, mal ve hakların işlemlerini yapmak ve tasfiyelerini sonuçlandırmak.
- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin hizmet dışı kalan taşınırlarının satışını yapmak.
- Kamu idarelerine ait taşınmazların yönetim esaslarını belirlemek.
- Kamu idarelerinin taşınmaz edinme ve yönetimine ilişkin olarak hazırlayacakları mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirmek.
- Kamu mallarına ilişkin politikaları tespit etmeye yönelik çalışmalar yapmak.
- Görev alanına giren konularda ilgili mevzuatla Bakanlığa verilen görevleri yürütmek.
- Görev alanına giren konulardaki alacakların süresinde ve mevzuata uygun olarak takip edilerek tahsil aşamasına getirilmesi için gerekli tedbirleri almak.
- Teşkilat ve görev alanına giren konularda uzmanları aracılığıyla teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapmak ve bu işlerin yürütülmesi amacıyla uygun görülen büyük il merkezlerinde denetim grupları kurmak.
- Cumhurbaşkanınca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında; Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri geliştirmek, değerlendirmek, kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazları satın almak, trampa etmek, kamulaştırma ve toplulaştırma yapmak.

Personel Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın personel planlaması ve politikası ile ilgili çalışmaları yapmak, personel sisteminin geliştirilmesi için tekliflerde bulunmak.
- Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

- Bakanlığın eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek.

Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

- Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.
- Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.
- Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların kullanma ve yapılaşmaya yönelik ilke kararlarını belirlemek ve her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak, değiştirmek, onaylamak, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.
- Tabiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıştığı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleşmesini izlemek ve denetlemek.
- Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldirmek, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarrufta bulunmak, işletmek, işletletmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak.

Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilkeleri, stratejileri ve standartları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.
- Kamu yatırımlarının projeleri ve yapımla ilgili iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar ile etüt ve projelerin niteliklerini belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.
- 97 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi ile Bakanlığa verilen görevleri yürütmek.
- 5543 sayılı İskân Kanunu ile Bakanlığa verilen görevleri yapmak.

- 5543 sayılı Kanun uyarınca daimî iskân için kamu kurum ve kuruluşlarınca yaptırılacak her türlü yapılara ve konutlara ilişkin etüt ve planlama işlerini yapmak veya yaptırmak, onaylamak veya onaylanmasını sağlamak, daimi iskân için yaptırılacak her türlü yapıların inşaatlarını yapmak veya yaptırmak.

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

- Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek.
- Mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek.
- Mahalli idarelerin geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak, istatistiki bilgileri toplamak, değerlendirmek ve yayımlamak.
- Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek.
- Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturmalar yapmak.
- Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programlara uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakan'a sunmak.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

- 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22.12.2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesi, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

- Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin olarak akdedilen sözleşmelerin yürütülmesinden doğan yeni fiyat tespiti anlaşmazlıkları hariç olmak üzere diğer anlaşmazlıkları ilgili idarenin talebine istinaden inceleyip karara bağlamak ve yeni fiyat tespiti anlaşmazlıklarında ise tarafları bağlayacak şekilde fiyatı kesin olarak tespit etmek.
- Çevre ve imar mevzuatının yürütülmesinden doğan anlaşmazlıkları ilgili idarelerin talebine istinaden inceleyip karara bağlamak.
- Teknik veya fiziki yönden birbirini etkileyen plan ve yapım işleri ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşları arasında doğan anlaşmazlıkları, taraf olan idarelerin birlikte talep etmeleri halinde inceleyip karara bağlamak.
- Plan, çevre, yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerine ilişkin konularda kamu kurum ve kuruluşları ile yapı kooperatiflerine görüş vermek.

- Bayındırlık ve iskân işleri ile ilgili şartname, tip sözleşme, yıllık rayiç, birim fiyat, birim fiyatlara ait analiz ve tarifleri hazırlamak ve yayımlamak.
- Yapı, tesis ve onarım işleri ihalelerinde kullanılan müteahhitlik karneleri ve iş bitirme belgelerinin yıllara ait değerlendirme katsayılarını, mimarlık ve mühendislik hizmet bedellerinin hesabında kullanılacak yapı yaklaşık birim maliyetlerini ve proje ve kontrollük işlerinde uygulanacak fiyat artış oranlarını tespit etmek ve yayımlamak.
- Bakanlığın görev alanı ile ilgili olarak yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen teknik gelişmeleri izlemek, değerlendirmek ve bunlardan faydalı görülenler hakkında teklifte bulunmak.
- Bakanlık birimleri arasında teknik konularda uygulama birliği ve koordinasyonu sağlamak.

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

- Bakanlığın görev alanına giren konularda yazılı, işitsel ve görsel dokümanların basım ve yayımını desteklemek.
- Bakanlığın görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları ve özel kuruluşlarla iş birliği yapmak, plan ve programların hazırlanmasında, uygulanmasında ve halkın eğitilmesinde Milli Eğitim Bakanlığı ile bilimsel ve gönüllü kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- Eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak, hazırlatmak, arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin faaliyet ve araştırma programlarına Bakanlığın görev alanına giren konuları katmak için ortak çalışmalar yapmak, gerektiğinde ilgili kuruluşlarla iş birliği yapmak, bilgi, belge ve eğitimcilerin mübadelesinin sağlanması çalışmalarını yürütmek.
- Çevre değerlerini ortaya çıkarmak ve tanıtmak amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, çevre eğitimi konusunda uluslararası kuruluşların program, proje ve faaliyetlerini izlemek, uluslararası ve kurumlar arası enformasyon hizmetlerini yerine getirmek.
- Bakanlığın görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşlarına mesleki eğitim vermek veya verdirmek.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.
- Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- Bakanın resmi ve özel yazışmalarını yürütmek,
- Bakanın her türlü protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek.
- Bakanın ziyaret, davet, karşılama ve uğurlama, ağırlama, milli ve dini bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek.

Temiz Hava Merkezi Müdürlükleri

- Bölgesel veri işletim merkezi, kalibrasyon laboratuvarı, analitik laboratuvarı ve hava kalitesi izleme ağını; işletim idaresini sağlamak, kabin, cihaz, donanım ve ekipmanlarının bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak.
- Bölge için emisyon envanteri oluşturmak.
- Bölgesel ölçekte hava kalitesi modellemesi yapmak.
- Kalibrasyon planlarını hazırlamak, onaylamak, ulusal ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun kalibrasyon işlemlerini yapmak veya yaptırmak.
- Bölgesel Hava Kalitesi İzleme Ağından elde edilen hava kalitesi ölçüm verilerinin validasyonlarını, analiz ve değerlendirmelerini yapmak, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Veri İşletme Merkezi ile gerekli eşgüdüm ve iş birliğini sağlamak.
- Bölgesel olarak veri analizi ve kaynak ilişkilendirmesi yapmak.
- Hava kalitesi limit değerlerinin aşılması durumlarını değerlendirmek, aşılması durumunda gerekli tedbirlerin alınması için yetkili kurumları ve kamuoyunu bilgilendirmek.

1.3.7 Bakanlık Taşra Teşkilatı**Bakanlık Taşra Teşkilatı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri)**

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının taşra teşkilatı 81 ilde bulunan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinden oluşmaktadır.

İl Müdürlükleri tarafından yürütülen hizmetler başlıkları itibari ile aşağıda verilmiştir:

- İmar ve planlama iş ve işlemlerinin yürütülmesi,
- Kooperatif iş ve işlemlerinin yürütülmesi,
- Proje ve yapım işlerinin yürütülmesi,
- Yapı malzemeleri piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Yapı denetim faaliyetlerinin yürütülmesi,
- ÇED hizmetlerinin yürütülmesi,
- Çevre izinleri ve çevre denetimlerinin yürütülmesi,
- Çevre yönetimi faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu faaliyetleri ve doğal sit alanlarında iş ve işlemlerin yürütülmesi,
- Altyapı ve kentsel dönüşüm hizmetleri ile ilgili olarak 6306 sayılı Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin yürütülmesi,
- İl müdürlüğü bünyesindeki bilgi teknolojileri, insan kaynakları ve destek hizmetlerinin yürütülmesi.

1.3.8 Bağlı ve İlgili Kuruluşlar

Bakanlığın bağlı kuruluşları Türkiye Çevre Ajansı, İklim Değişikliği Başkanlığı, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ), Meteoroloji Genel Müdürlüğü (MGM), ilgili kuruluşu İller Bankası Anonim Şirketi (İLBANK A.Ş.), ilişkili kuruluşu ise Türkiye Emlak Bankası AŞ'dir.

Türkiye Çevre Ajansı

Türkiye Çevre Ajansı, Çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasını, iyileştirilmesini ve geliştirilmesini sağlamak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere 24.12.2020 tarihli ve 7261 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

İklim Değişikliği Başkanlığı

İklim Değişikliği Başkanlığı, küresel iklim değişikliği ve ozon tabakasının incelenmesi ile ilgili tedbirlerin alınmasına ve yeşil kalkınmaya yönelik plan, politika ve stratejilerin belirlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmaları yapmak, gerekli müzakereleri gerçekleştirmek ve diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak üzere 21.10.2021 tarihli ve 31643 sayılı

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuştur.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığı

Yapı stokunun yenilenerek ülkemizi afetlere karşı daha güçlü hale getirmek üzere 16 Ekim 2023 tarih ve 32341 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 153) ile ana hizmet birimlerinden Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kentsel Dönüşüm Başkanlığı adıyla Bakanlığa bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, merkez teşkilatı ile birlikte 22 Bölge Müdürlüğü, 957 Tapu Müdürlüğü ve 81 Kadastro Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü; tapu sicillerini tutan, taşınmazlarla ilgili her türlü akitli ve akitsiz tapu işlemleri ile tescil işlerini yapan, sicil ve belgelerin arşivlenerek korunmasını sağlayan, ülkemizin kadastroğunu yaparak değişikliklerini takip eden, tapu planlarının yenilenmesini ve güncellenmesini sağlayarak bunlara ilişkin kontrol ve denetim

hizmetlerini yürüten bir kuruluştur.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Bakanlığın bağlı kuruluşu olan Meteoroloji Genel Müdürlüğü, can ve mal güvenliğini önceleyen, hayat kalitesini artırıcı, sektörel beklentileri karşılayan, sosyo-ekonomik fayda sağlayan, kesintisiz, kaliteli ve güvenilir meteorolojik ürün ve hizmetler sunan kurumdur. Meteoroloji Genel Müdürlüğü merkez teşkilatının yanı sıra 16 Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır.

İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü

Bakanlığın ilgili kuruluşu olan İller Bankası Anonim Şirketi, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Bankanın amacı, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek, bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile altyapı ve

üstyapı işlerinin yapılmasına yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmektir.

Banka; harita, imar planı, jeolojik ve jeoteknik etüt, içme suyu, kanalizasyon, her türlü arıtma, katı atık, deniz deşarjı, jeotermal enerji uygulamaları, belediye hizmet binaları, soğuk hava deposu, terminal, köprülülük kavşak, işhanı, hal, okul, otel, kaplıca ve peyzaj projeleri gibi geniş bir alanda belediyelerimize yatırım hizmetleri vermekte ve her türlü finansman ihtiyaçlarını orta ve uzun vadeli olarak temin etmektedir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

TOKİ, 1984 yılında 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu ile ülkemizdeki konut sorununun giderilmesi amacıyla kurulmuş bir kamu idaresidir.

Ülkemizde konut ve kentleşme politikalarının üretilmesi ve uygulanması amacıyla 35 yıldır, sağlıklı ve yaşanabilir kentsel çevrelerde yeterli ve nitelikli konut üretiminin sağlanması yönünde çalışmalarını sürdürmektedir.

TOKİ'nin kuruluş amacı konutu olmayan ihtiyaç sahibi alt ve orta gelir grubu ailelerin, kira öder gibi uzun vadelerde güvenli, nitelikli ve erişilebilir konut sahibi olmalarını sağlamaktır. Ayrıca kamu kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu eğitim, sağlık, güvenlik, spor gibi hizmet binalarının yapımını da üstlenmektedir. Şehit aileleri ile görev malullerine konut kredi desteği sağlamakta, tescilli binaların restorasyonu için krediler vermektedir.

Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ.

Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ. 1926 yılında Türkiye Emlak ve Eytam Bankası adıyla kurulmuş, Türkiye Cumhuriyeti'nin büyüme ve kalkınma yolculuğunda önemli bir finansal aktör olmuştur. 2001 yılında tasfiye sürecine alınan bankanın 2018 yılı Ağustos ayında bir Katılım Bankası olarak tekrar faaliyete geçirilmesi üzere çalışmalara başlanmıştır.

Yapı malzemeleri üreticileri ve kullanıcıları (inşaat) sektörü başta olmak üzere ülkemizin büyüme ve kalkınmasında itici güç olan üretim ve lojistik gibi sektörlerin finans piyasasındaki en yakın iş ortağı olmayı hedefleyen Türkiye Emlak Katılım Bankası; Öncelikle yapı malzemeleri üreticileri ve kullanıcıları için tedarik zinciri finansmanı ve yönetimine, uzun vadeli fiyatlandırma ve likidite riskinin yönetimine, alım hakkına dayalı kira sertifikası, ipotek teminatlı menkul kıymetlerin sermaye piyasasına kazandırılması ve yeni yatırımcıların piyasaya girişinin sağlanmasına, mevcut yapı stokunun kredi işlemlerine dayanak varlık oluşturulması için gerekli olan ürünlere ve gayrimenkul ediniminin sistematik ve planlanabilir hale getirilmesi için gerekli olan ürünlere yönelik iş planlarını hayata geçirecektir.

1.3.9 Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

İç kontrol sistemi, kurumların stratejik amaç ve hedeflerine ulaşabilmeleri, faaliyetlerini etkili, ekonomik, yasal mevzuata ve etik kurallara uygun olarak gerçekleştirmeleri, kaynakların korunması ve verimlilik esasına göre kullanılmasının temini ile mali bilgi ve yönetim bilgisinin doğru ve zamanında raporlanmasını temin eden süreç ve yöntemlerin bir bütünüdür. Etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve sürekli olarak geliştirilmesi ve Bakanlık birimlerinin iç kontrol çalışmalarında yol gösterici olması amacıyla İç Kontrol Web Sayfası tasarlanmıştır. Bakanlıkça oluşturulan gerekli yazılı prosedür ve talimatlar, birimlere ait iş süreçleri, organizasyon yapısı, teşkilat şemaları, hassas görevler vb. iç kontrol çalışmaları bu uygulama ile erişilebilir hale getirilerek iç kontrol sisteminin daha çok benimsenmesi ve bilinirliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum kapsamında hazırlanan rehberler, yayınlar broşürler, sunumlar, iç kontrol sisteminin yasal dayanaklarını oluşturan kanun, yönetmelik ve tebliğler “İç Kontrol Mevzuatı” başlığı altında toplanmıştır. İç kontrol kavramını daha iyi anlamak için iç kontrol sisteminin tanımına, genel esasları ve amaçlarına, Kamu İç Kontrol Standartlarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Her harcama birimine ait işlevsel teşkilat şeması, görev, yetki ve sorumluluklar el kitabı, görev dağılım listesi, hassas görevler, rapor tespit tablosu gibi iç kontrol sistemine ilişkin tüm belgeler İç Kontrol Çalışmaları olarak düzenlenmiştir.

Harcama birimlerinde ortak yürütülen mali ve mali olmayan iş süreçlerine ait süreç kartları ve iş akış şemaları “Harcama Birimleri Ortak Süreçler” olarak iç kontrol web sayfasında bulunmaktadır. Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum kapsamında Bakanlık eylem planları ve Kamu iç Kontrol Standartları İzleme bileşeni gereğince sistemin etkinliğini değerlendiren ve gerekli önlemlerin yer aldığı her yıl hazırlanan Bakanlık İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporları “Eylem Planları ve Raporlar” kısmında yer almaktadır. İç Kontrol Çalışma Formları başlığı altında tüm iç kontrol ve süreç yönetimi çalışmaları standart formlar yer almaktadır. Birimler ihtiyaç halinde bu boş formlardan faydalanarak çalışmalarını revize edebilir veya yeni baştan oluşturabilmektedirler.

Süreç Yönetimi, süreçlerin bugün nasıl çalıştığını anlamak ve iyileştirebilmek için kurumun tüm süreçlerinin belirlenmesi, tanımlanması, belgelenmesi, sahip atanması, düzenli olarak süreç performans göstergelerinin izlenerek, değerlendirilmesi ve gerektiğinde küçük iyileştirmelerin ya da yeniden tasarımların yapılmasıdır. Geçmiş yıllarda Bakanlık birimlerinde her Daire Başkanlıkları/Şube Müdürlükleri iş ve faaliyetlerine ilişkin süreçler ve buna bağlı alt süreçler belirlenmiştir. Sürecin amacı, kapsamı, kaynakları, girdi ve çıktıları gibi süreci tanımlayıcı kavram ve ifadelerin yer aldığı süreç kartları oluşturulmuştur. Sürecin iç ve dış paydaşlar tarafından rahat bir şekilde anlaşılmasına olanak sağlayacak şekilde süreçlerin şekilsel gösterimi olan “iş akış şemaları” çizilmiştir. Her birime ait süreç başlıkları ana süreçler, süreçler ve alt süreçler olarak kategorize edilerek tek bir tabloda süreç envanteri şeklinde birleştirilmiştir.

Stratejik plan kapsamında Bakanlığın iç ve dış konularına ilişkin GZFT, PESTLE, stratejik hedef tabloları, kaynak ile İhtiyaç ve tespit analizleri yapılarak stratejik risk yönetim süreci takip edilmiştir. Stratejik risklere ilişkin değerlendirme süreci Bakanlığın yürürlükte olan stratejik plan çalışmaları kapsamında yürütülmektedir.

Belirlenmiş olan hedef risklerinin ayrıntıları ile tanımlanıp değerlendirilmesi ve bu riskleri minimize edecek veya tam olarak ortadan kaldıracak önlemlerin alınması amacıyla “Risk Yönetimi Prosedürü” ve Risk yönetim sürecinin daha iyi anlaşılması ve risk değerlendirmesine ilişkin uygulamada tereddütlere düşülmemesi amacıyla prosedürde yer alan konuların detaylarına “Risk Değerlendirme Talimatı” hazırlanmıştır. Bu prosedür ve talimata uygun şekilde her hedef için ayrı olarak “Risk Kontrol Matrisi Formu” oluşturulmuştur. Matris formlarında yer alan risklerin puanına göre önceliklendirilmesi ve tüm risklerin tek formda konsolide edilmesi amacıyla “Risk Envanteri Formu” hazırlanmıştır.

Risk Kontrol Matrisi Formu ile Risk Envanter Formu en az yılda bir kez gözden geçirilmekte olup herhangi bir değişiklik olması durumunda da bu formlar revize edilecektir. Ayrıca birimlere ait süreçlere ilişkin operasyonel düzeyde risk ve kontrol belirleme çalışmaları devam etmektedir.

Görev, Yetki ve Sorumluluklar El Kitabı Bakanlık birimlerinde Daire Başkanlıkları ve Daire Başkanlıklarına bağlı Şube Müdürlüklerinin hepsi için ayrı ayrı hazırlanmıştır. Görev Dağılım Listesi Bakanlık birimlerinde Daire Başkanlıkları ve Daire Başkanlıklarına bağlı Şube Müdürlüklerinde faaliyetlerine ilişkin görevlerin ve bu görevlerde çalışan asil ve yedek personelin yer aldığı liste olup İhtiyaç halinde güncellenmektedir.

Bakanlık hizmet kalitesini geliştirmek ve verimliliğini artırmak, Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumun sağlanması için, hiç yapılmaması, hatalı veya geç yapılması halinde kurumun işleyişini aksatacak ya da memura, çalışma arkadaşlarına veya üçüncü kişilere zarar verebilecek olan görevlerin, kim tarafından, nasıl ve ne zaman yürütüleceği ve gerektiğinde nasıl kontrol edileceğini belirlemek üzere standart bir yöntem için Hassas Görev Tespit Prosedürü hazırlanmıştır. Bu kapsamda Bakanlık birimleri her Daire Başkanlıkları/Şube Müdürlükleri bazında Hassas Görev Tespit Formunu ve Hassas Görev Envanter Formunu doldurmuştur.

Bakanlık hizmet kalitesini geliştirmek, verimliliğini artırmak ve Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumun sağlanması için, Kamu İç Kontrol Standartları “Standart: 14 Raporlama” kısmında yer alan genel şartların gereğini yerine getirmek için faaliyetlerin gözetimi Bakanlık birim ve personel görevleriyle ve faaliyetleriyle ilgili yatay dikey raporlama ağının yazılı olarak belirlenmesi amacıyla Rapor Tespit Talimatı hazırlanmıştır.

Rapor Tespit Talimatı doğrultusunda birim ve personelin görevleri ve faaliyetleriyle ilgili hazırlanması gereken raporlar hakkında bilgilendirilmesi amacıyla her birim tarafından Rapor Tespit Tablosu oluşturulmuştur.

2

AMAÇ VE HEDEFLER

2.AMAÇ ve HEDEFLER

2.1 Temel Değerler

2024-2028 Stratejik Planına göre temel değerlerimiz;

- Çözüm Odaklılık
- Yenilikçilik ve Teknoloji Odaklılık
- Hizmet Sunumunda Eşitlik
- İş Birliği ve Katılımcılık
- Güvenilirlik
- Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

2024-2028 Stratejik Planında çevre ve şehircilik ile ilgili anahtar kavramlar;

- Çevresel sürdürülebilirlik
- Yeşil dönüşüm
- Sıfır atık, döngüsel ekonomi
- Korunan alanlar
- Çölleşme ve erozyon kontrolü
- Doğa ile uyumlu, çevreye saygılı iklim dostu şehirler
- Afet dirençli yaşam alanları
- Akıllı şehirler
- Yatay mimari
- Kimlikli şehirler
- Hızlı, yerinde, gönüllü dönüşüm
- Kentsel dönüşüm stratejileri; hızlı, yerinde, gönüllü dönüşüm
- Tarihi, kültürel ve ekolojik şehirler
- Güçlü yerel yönetimler ve yönetim
- Kamu taşınmazlarının etkin yönetimi

2.2 İdarenin Amaç ve Hedefleri

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı “Çevre, Şehircilik ve Kurumsal Kapasite” başlıklarından oluşmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın 2024-2028 Stratejik Planında yer alan 7 stratejik amaç, 26 stratejik hedef ve bu hedeflere bağlı 102 performans göstergesi ile yapılmıştır.

AMAÇ 1. 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.

H 1.1. Döngüsel ekonomi ilkeleri esas alınarak sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacak ve çevresel altyapı hizmetleri geliştirilecektir.

H 1.2. İklim değişikliği ile mücadele edilmesi kapsamında emisyon azaltım çalışmaları yürütülerek hava kalitesi iyileştirilecek ve sanayide yeşil dönüşümün sağlanması teşvik edilecektir.

H 1.3. Başta Marmara Denizi olmak üzere tüm denizlerimiz kara ve deniz kaynaklı kirleticilerden korunarak deniz suyu kalitesi iyileştirilecektir.

H 1.4. Çevresel ölçüm, analiz ve izleme altyapısı güçlendirilecektir.

H 1.5. Eğitim, yayın ve tanıtıcı programlar gerçekleştirilerek çevre bilinci geliştirilecektir.

AMAÇ 2. Yeşil kalkınmanın sağlanması için yatırım ve faaliyetlerin çevre ile uyumunu sağlamak, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek.

H 2.1. Faaliyet ve ürünlerin çevre ile uyumunu sağlamak için stratejik çevresel etki değerlendirme süreçleri yaygınlaştırılacak ve çevre denetimlerinin etkinliği artırılacaktır.

H 2.2. Sürdürülebilir tarım ve temiz enerji yatırımları ile yeşil alanların artırılmasına yönelik faaliyetler hazine taşınmazları ile desteklenecektir.

AMAÇ 3. Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.

H 3.1. Korunan alanlar artırılarak gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.

H 3.2. Korunan alanlardaki planlama çalışmaları yürütülecek ve altyapı eksiklikleri giderilecektir.

H 3.3. Çölleşme ve erozyonla mücadele kapsamında sürdürülebilir arazi/toprak yönetimi sağlanacak ve karbon yutak alanları oluşturulacaktır.

H 3.4. Ülke genelinde yeşil alanların artırılmasına yönelik millet bahçeleri yaygınlaştırılacaktır.

AMAÇ 4. Nitelikli planlama anlayışıyla özgün, kimliği korunan, afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.

H 4.1. Afetler nedeni ile hasar gören kırsal konutlar Bakanlığa verilen yetkiler dahilinde yeniden inşa edilecektir.

H 4.2. İskân Kanunu kapsamında hak sahibi olan ailelerin yöresel mimariye uygun yapılarda iskânları gerçekleştirilecektir.

H 4.3. Yapı denetimi uygulamaları sahada daha etkin ve izlenebilir hale getirilecektir.

H 4.4. Afet tehlikelerine karşı güvenli ve dirençli yerleşim alanı seçimi çalışmaları yürütülecektir.

H 4.5. Ekonomik, sosyal ve çevresel politikalar mekânla ilişkilendirilerek sürdürülebilirlik ve dirençlilik ilkeleri kapsamında üst ölçekli mekânsal planlama çerçevesi tamamlanacaktır.

H 4.6. Sosyal konutların yapımının ve satın alınmasının desteklenmesi sağlanacaktır.

AMAÇ 5. Çevre ve iklime duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.

H 5.1. Binalara enerji kimlik belgesi alınması sağlanarak enerji verimliliği artırılacak; ulusal yeşil bina sertifikası yaygınlaştırılacaktır.

H 5.2. Uluslararası finans kaynakları kullanılarak Kamu Binaları Depreme karşı dayanıklı ve enerji verimli hale getirilecektir.

H.5.3. Güvenli yapılaşma için, yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetimi gerçekleştirilecek; inşaat sektöründe dijitalleşme desteklenecek ve mesleki yetkinlik artırılabacaktır.

AMAÇ 6. Yaşam kalitesinin artırılması için akıllı şehir çözümleri geliştirmek ve yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitesini artırmak.

H 6.1. Yerli ve milli akıllı şehir uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

H 6.2. Veriye dayalı analitik süreçlerin yer aldığı Coğrafi Bilgi Sistemi altyapısı geliştirilecek ve coğrafi veri altyapısı güncellenecektir.

H 6.3. Yerel yönetimlerin hizmet kapasiteleri artırılacak ve kırsal alanların altyapısı iyileştirilecektir.

AMAÇ 7. Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin geliştirilmesini sağlamak.

H 7.1. Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilerek süreçlerin iyileştirilmesi sağlanacak, uluslararası ilişkilerin etkinliği artırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.

H 7.2. Bakanlığımızın dijital dönüşümü kapsamında bilişim altyapısının, teknolojik ve güvenlik ihtiyaçları ışığında daima güncel tutulması sağlanacaktır.

H 7.3. Bakanlığımız personeline performans ve kariyerlerinin geliştirilmesi ile yetkinliklerinin artırılmasına yönelik mevzuat ve uygulama eğitimleri gerçekleştirilecektir.

2.3 Temel Politikalar ve Öncelikler

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler; yaşanan can kaybı, etkilediği alan ve yol açtığı maddi hasarlarla Cumhuriyet tarihimizin en yıkıcı afetine neden olmuştur. Depremler, 18 ilimizde 14 milyondan fazla insanı etkilemiştir.

Depremi ardından hazırlanan On İkinci Kalkınma Planında (2024-2028) belirlenen temel politikalar çerçevesinde; depremin yol açtığı ekonomik ve sosyal zararların giderilmesi, bölgenin daha dirençli hale getirilmesi ve depremde etkilenen şehirlerin tarihi, sosyal ve kültürel dokuları korunarak iklim dostu, afete dayanıklı ve yaşam kalitesini yükselten bir şehircilik anlayışıyla yeniden inşa edilmesi için bölgede uzun vadeli ve kapsamlı bir yeniden imar süreci yürütülmektedir.

Bu kapsamda, depremin ilk gününden itibaren Bakanlığımızın tüm birimleri büyük bir özveri ile görev yapmaktadır. Bu bağlamda, Hatay'da 13.980, Malatya'da 6.554, Gaziantep'te bin 535, Kahramanmaraş'ta 7.202, Adıyaman'da 6.781, Osmaniye'de bin 921, Adana'da 2.945, Diyarbakır'da 822, Elazığ'da 3.353, Kilis'te 223, Şanlıurfa'da 991 olmak üzere toplam 46.307 konut ve 149 iş yerinin daha hak sahipleri belirlenmiştir.

Böylece 2024 yılı sonu itibarıyla 169 bin 171 konut, 149 iş yeri ve 32 bin 260 köy evi olmak üzere toplam 201.580 bağımsız bölüm teslim edilmiştir. 2025 yılı sonunda teslim

edilen konut ve iş yeri sayısı 452 bin 983'e ulaşacak olup, hak sahibi vatandaşlarımızın tamamı huzurlu, güvenli ve sıcak yuvalarına kavuşmuş olacaktır.

Ayrıca, deprem felaketleri sonucunda yerleşim alanı için iskân alanı belirlenme çalışmaları, Bakanlığımızın ilgili diğer birimleri ile birlikte 11 ilimizle koordineli bir şekilde yürütülmektedir. Yerleşime uygun olarak belirlenen alanlarda imar planı onay işlemleri sürdürülmüştür.

Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay, Malatya, Tunceli, Osmaniye, Şanlıurfa, Van, Erzurum, Manisa, Karabük, Düzce, Kocaeli, Bolu, Bingöl, Kayseri, Denizli, Burdur, Kütahya, Çorum, Kırşehir ve Nevşehir'de toplam 141.681 hektarlık alanda Mikrobölgeleme Etüt Raporları tamamlanmıştır.

5543 Sayılı İskân Kanunu kapsamında tarımsal iskânı talep eden ailelere konut ve tarım arazisi verilmekte olup ayrıca istekleri halinde tarımsal faaliyetleri işletme ve donatım kredileri ile desteklenmektedir. Şehirsel iskân talebinde bulunan ailelere ise konut verilmekte olup, 2024 yılında toplam da 393 konut/tarım arazisi hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen "Türkiye'de Kamu Binalarında Deprem Dayanımı ve Enerji Verimliliği" projesi ile kamu binalarının güçlendirilerek depreme dayanıklı hale getirilmesi, enerji verimliliğinin sağlanarak enerji maliyetinde düşüş ve tasarrufun sağlanması, aynı zamanda ulusal düzeyde sosyal ve ekonomik fayda kazandırılması, kamu binalarının öncü olarak deprem ve enerji verimliliği konusunda farkındalığın artırılması çalışmalarına devam edilmiştir.

Türkiye'de, enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, israfın önlenmesi ve çevrenin korunmasını sağlamak için amacı ile verilen Enerji Kimlik Belgesine sahip bina sayısı yaklaşık 1,5 milyon civarındadır. Binalarda enerji verimliliği çalışmaları Bakanlık faaliyet alanları içerisinde önem ve önceliğini korumaya devam edecektir.

Bakanlıkça denetimi gerçekleştirilen yapı malzemelerinin güvenli olup olmadıklarının tespiti yapılmaktadır. Denetim sayısı arttırılarak piyasaya arz edilen yapı malzemelerinin güvenli olma yüzdesinin artması hedeflenmektedir. Türkiye genelini kapsayacak şekilde her yıl Piyasa Gözetimi ve Denetimi Programı hazırlanmakta olup, bu programa göre Merkez ve 81 il teşkilatımızda yetkilendirilen denetim personeli ile denetimler gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizin 2053 net sıfır emisyon ve yeşil kalkınma hedefleri ile iklim değişikliğiyle mücadele doğrultusunda yeşil alan miktarının artırılması, doğa koruma projeleri, yenilenebilir enerji, altyapı çalışmaları, sürdürülebilir belediyecilik ile her açıdan kendi kendine yeten şehirler hedefiyle; enerjisini israf etmeyen, atık üretmeyen, engelsiz, erişilebilir şehirler kurmak amacıyla çalışmalar 2024 yılında da sürdürülmüştür.

Sıfır atık yönetim sistemi ile hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesi Bakanlığımız öncelik ve politikaları arasındadır.

Sıfır Atık Projesi başlangıcından bu yana 196 bin bina/yerleşkede sıfır atık yönetim sistemi hayata geçirilmiş, 45,5 milyon ton geri kazanılabilir atık Bakanlığımızdan lisans almış işletmelerce işlenerek ekonomiye kazandırılmış ve 21 milyon kişiye sıfır atık konusunda eğitim verilmiştir. Sıfır Atık Projesi ile geri kazanım oranı %35'i geçmiştir.

Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile 2019-2024 yılları arasında plastik poşet kaynaklı 1.806.150 ton plastik atığın oluşumu engellenmiştir. Bu azaltımla ülkemizde plastik poşet üretimi için gerekli plastik hammadde ithali de önlenmiş ve yaklaşık 12 milyar Türk Lirası tasarruf edilmiş olmakla birlikte yaklaşık 74.695 ton sera gazı emisyonu salınımı da engellenmiştir.

Hava Kalitesinin İyileştirilmesi (HAP) Programı kapsamında Bakanlığımızca hava kalitesinin korunması amacıyla daha temiz yakıt ve daha verimli yakma sistemlerine dönüşümün hızlandırılması için ısınmada ve ulaşımda yeşil dönüşüm çalışmalarına ilişkin yerel yönetimlere hibe desteği sağlanmaktadır.

Marmara Denizi'nde 2021 yılında ortaya çıkan müsilaj sonrası, Bakanlığımız tarafından 22 maddelik "Marmara Denizi Eylem Planı" ve "2021-2024 Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı" hazırlanmıştır. Bu kapsamda Marmara Bölgesi'ndeki kirliliğin azaltılması ve izleme çalışmalarının yürütülmesi amacıyla Müsilaj Bilim ve Teknik Kurulu oluşturulmuştur.

Bakanlığımızca 2024 yılında İzmir Körfezi'nde meydana gelen kirlilik ve toplu balık ölümlerinin önüne geçmek için İzmir Körfezi Bilim Kurulu oluşturulmuş ve yapılan çalışmalar neticesinde "İzmir Körfezi Acil ve Kısa Vadeli Eylem Planı" hazırlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bakanlığımızca kıyı alanlarımızda artan yapılaşmanın olumsuz etkilerini önlemek amacıyla hazırlanan Bütünleşik Kıyı Alanları Planları hazırlamakta olup, ülkemiz kıyılarının %74'ünün Bütünleşik Kıyı Alanları Planları ve stratejileri tamamlamıştır.

Küresel iklim değişikliği, kuraklık ve su kaynakları üzerindeki artan baskı nedeniyle arıtılmış atıksuların yeniden kullanımının önemi artmaktadır. Bu doğrultuda Bakanlığımızca atıksuların alternatif bir su kaynağı olduğu yaklaşımı ve döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde planlamalar yapılmakta ve arıtılmış atıksuların yeniden kullanımı sağlanarak tatlı su kaynaklarının üzerindeki kullanım baskısının azaltılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Bu bağlamda, çevrenin korunması, kirliliğin önlenmesi, atıksu arıtma ve atık yönetimi hizmetlerinin kurulması, yaygınlaştırılması ve bütüncül yönetiminin sağlanması, şehirlerimizin daha yaşanabilir, ferah yaşam alanlarına dönüştürülmesi amacıyla içme suyu, atık su ve katı atık yönetimi alanında çevre altyapı yatırım projeleri çalışmalarına devam edilmiştir.

Bu kapsamda, 2024 yılı sonu itibariyle Bakanlığımızın da destekleri ile atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı % 90,9'a ulaşılmış olup, ülkemizde hâlihazırda arıtılmış atıksuların % 6,35'i yeniden kullanılmaktadır.

Çevresel izin ve lisanslar ile bu süreçlerde görev alacak firmalara ilişkin başta denetim hizmetleri olmak üzere iş ve işlemler etkin biçimde yürütülmektedir. Çevre denetimleri, e-denetim sistemi üzerinden risk değerlendirmeleri de dikkate alınarak daha etkin hale getirilmektedir.

Ulusal Çevre Etiket Sisteminin kurulmasına yönelik olarak Ülkemizde enerji verimliliği, atıkların azaltılması ve ürün yönetimini teşvik edecek, çevre ve insan sağlığını koruyacak, daha az kaynakla tasarruf sağlayacak, ilave pazarlara açılma imkânı sağlayacak, çevre dostu ve insan sağlığı ürünlerin kullanılması ve tüketilmesinde bilinci artıracak faaliyetlerin yürütülmesine devam edilecektir.

Korunan alanların biyolojik çeşitlilik kaybını azaltmak, iklim değişikliğinin etkileri ile mücadele etmek ve koruma kullanma dengesi gözetilerek ekosistem hizmetlerinden küresel ve yerel düzeyde yararlanabilmek için, en büyük karbon yutak alanları olan korunan alanların sayısı artırılarak ülke yüzölçümünün 13,20 'sine ulaştırılmıştır.

Ülkemizde doğal yapıyı korumak, bölgelerdeki habitatları birbirine bağlamak ve türlerin geçişine imkan sağlamak amacıyla ekolojik koridor çalışmaları devam etmektedir.

Şehirlerimizde sağlıklı yaşam alanları oluşturulması, kentsel yeşil alan standartlarının ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi amacıyla "81 ilde 100 milyon m² Millet Bahçesi" yapılması hedefi doğrultusunda, yerel idareler ve TOKİ işbirliği içerisinde çalışmalar sürdürülmektedir. 2024 yılı içerisinde 2.145.244 m² alanda 24 adet Millet Bahçesi yer seçimi çalışmaları tamamlanmış olup, toplamda 76.405.859 m² alanda 523 adet Millet Bahçesi yer seçimi yapılmıştır.

Ülkemizin çölleşmeye ve erozyona hassas alanlarının değişimlerini takip etmek üzere arazi örtüsünün yanı sıra çölleşme, erozyon ve toprak organik karbonunun belirlenmesine ve izlenmesine yönelik dinamik izleme sistemleri geliştirilmiştir.

Yeşil kalkınmanın sağlanması için, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek amacıyla, yeşil alan üreten, sürdürülebilir tarım yapan vatandaşlarımız ve temiz enerji yatırımı planlayan yatırımcılarımız hazine taşınmazları ile desteklenmektedir.

Bu kapsamda, yerli tarımsal üretimin desteklenmesi için tarım alanları kullanıcılarına kiralanmış, yeşil alanların artırılması için Hazine taşınmazları yerel yönetimlere tahsis edilmiş ve tarımsal üretime konu olmayan Hazine taşınmazları ise yenilenebilir enerji yatırımlarının desteklenmesi için arz edilmiştir.

2024 yılında Hazine taşınmazları yönetiminden 29 milyar 481 milyon TL gelir elde edilmiş ayrıca belediyelere de taşınmaz satış gelirlerinden yaklaşık 3,3 milyar TL pay aktarılmıştır.

Yerel yönetimlerin; vatandaşa daha etkin, kaliteli, şeffaf ve hesap verilebilir hizmet sağlayacakları yazılımlar geliştirilmiştir. Söz konusu yazılımlar E-Belediye Bilgi Sistemi ile entegre edilmiş, böylelikle mükerrer veri üretiminin önüne geçerek, kaynak tasarrufu sağlanmıştır.

Ülkemizdeki kırsal altyapının desteklemesi adına en büyük projesi olan KÖYDES Projesi ile kırsal altyapının desteklemesi için (2005-2024) 28 milyar 741 milyon 180 bin TL ödenek tahsis edilmiştir.

Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunun e-Devlet ile bütünleşik olarak çalışması ve işletilmesi sağlanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu, e-Devlet Kapısı'na taşınmıştır. tucbs.gov.tr adresinden 1 Ocak 2025 tarihinde yayına başlayan platform artık e-devlet altyapısı üzerinden hizmet vermeye devam etmektedir. Bu altyapı ile mevcut 14.000 adet olan kullanıcı sayısı 66 Milyona çıkmıştır.

Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planında yer alan stratejik amaçlar, hedefler ve eylemler doğrultusunda kapasite geliştirme ve rehberlik çalışmaları, akıllı şehirlerin hammaddesi olan verinin değere dönüşebilmesi için gereken altyapının oluşturulması faaliyetleri, şehirlerin temel ihtiyaçlarına ve sorunlarını çözmeye yönelik örnek projelerin hayata geçirilmesi ve bilgi/tecrübe paylaşımı ile akıllı yönetim ortamları oluşturma çalışmaları yürütülmüştür. Önümüzdeki dönemde yine hem küresel, ulusal ve yerel sorunlara çözüm üretmek hem de değer yaratmak için akıllı şehir faaliyetlerine yön vermek üzere 2030 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmıştır.

3

FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

2. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

3.1 Mali Bilgiler

Mali bilgiler, amaçların gerçekleştirilebilmesi için, kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akımları hakkında bilgi verir.

3.1.1 Bütçe Uygulama Sonuçları

Bakanlığa ait mali bilgilerin yer aldığı tablolar ve açıklamalar bütünlük, güvenilirlik ve ulaşılabilirlik ilkeleri çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın muhasebe kayıtları ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe sistemi verilerine dayanılarak hazırlanmıştır.

7489 sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu 31.12.2023 tarihli ve 32416 sayılı 1. Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bakanlığa 2024 yılında tahsis edilen ödenek durumuna aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 9. 2024 Yılı Bütçesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Tahsis Edilen Ödenekler

Yıl	Tüm Kurumlara Tahsis Edilen Genel Bütçe Toplamı (TL)	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Tahsis Edilen Başlangıç Ödeneği (TL)	Oran (%)
2024	11.007.879.053.000	271.741.383.000	2,47

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na 2024 yılında 271.741.383.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla yıl sonu ödeneği 417.686.143.327 TL olmuştur. Bu ödeneğin % 97,6 sine karşılık 407.741.765.066 TL'lik kısmı harcanmıştır. 2024 yılı ödenek ve harcamalarının ekonomik sınıflandırmaya ve birimlere göre dağılımı aşağıda verilmektedir.

Tablo 10. 2024 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Ait Bütçe Gerçekleşmeleri

Ekonomik Sınıflandırma	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme (%)
1. Personel Giderleri	11.510.094.000	12.754.369.511	11.769.751.195	92,2
2. SGK Devlet Primi Giderleri	1.503.685.000	1.759.132.993	1.547.131.589	87,9
3. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	725.012.000	1.801.807.241	1.267.469.381	70,3
5. Cari Transferler	224.845.034.000	226.319.526.309	223.431.121.536	98,7
6. Sermaye Giderleri	14.624.871.000	151.913.059.459	146.749.832.470	96,6
7. Sermaye Transferleri	18.282.187.000	22.912.796.414	22.804.633.896	99,5
8. Borç Verme	250.500.000	225.451.400	171.825.000	76,2
Toplam	271.741.383.000	417.686.143.327	407.741.765.067	97,6

* 2024 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 11.02.2025 tarihinde alınmıştır.

Tablo 11. 2024 Yılı Mali Yılı Harcamaları Faaliyet Dağılımı

Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)
18	Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası	4.039.269.000	5.357.288.000	4.287.850.120
11	Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma	16.000.000.000	16.000.000.000	16.000.000.000
19	Hazine Varlıklarının Ve Yükümlülüklerinin Yönetimi	1.282.655.000	1.353.815.723	1.213.411.972
20	Ormanların Ve Doğanın Korunması İle Sürdürülebilir Yönetimi	1.323.162.000	1.295.027.377	1.167.933.813
37	Ortaöğretim	-	159.685.424	159.685.356
2	Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi	16.083.879.000	154.035.595.243	149.713.677.307
10	Şehit Yakını ve Gaziler	356.000.000	323.552.906	318.831.500
21	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği	10.043.870.000	12.784.585.661	12.269.770.805
40	Temel Eğitim	-	1.021.402.529	1.021.205.797
24	Toprak ve Su Kaynaklarının Kullanımı ve Yönetimi	135.579.000	142.860.200	137.899.421
22	Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi	1.291.954.000	1.315.579.500	1.249.434.033
6	Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	-	32.376.414	32.376.411
99	Program Dışı Giderler	219.740.028.000	219.747.528.000	217.134.299.000
98	Yönetim ve Destek Programı	1.444.987.000	4.116.846.350	3.035.389.532
Genel Toplam		271.741.383.000	417.686.143.327	407.741.765.067

* 2024 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 11.02.2025 tarihinde alınmıştır.

Tablo 12. 2024 Bütçe Gerçekleşme Tablosu (Ekonomik II. Düzey)

Ekonomik Kodlar		2024				
Kod	Açıklama	KBÖ	Eklenen	Düşülen	Toplam Ödenek	Harcama
01	Personel Giderleri	11.510.094,000	1.701.831.710,94	457.906.200	12.754.019.510,94	11.769.751.194,91
01.1	Memurlar	9.060.919.000	592.756.800	210.232.200	9.443.443.600	9.324.352.470,09
01.2	Sözleşmeli Personel	1.048.964.000	18.177.200	189.024.000	878.117.200	728.861.911,78
01.3	İşçiler	1.397.410.000	1.090.897.710,94	58.650.000	2.429.657.710,94	1.714.075.452,08
01.4	Geçici Süreli Çalışanlar	2.801.000	0	0	2.801.000	2.461.360,96
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.503.685.000	302.894.393,12	47.446.400	1.759.132.993,12	1.547.131.589,13
02.1	Memurlar	1.101.548.000	69.631.200	28.396.400	1.142.782.800	1.119.442.788,62
02.2	Sözleşmeli Personel	117.588.000	1.169.000	15.050.000	103.707.000	82.695.314,33
02.3	İşçiler	284.405.000	232.094.193,12	4.000.000	512.499.193,12	344.993.486,18
02.4	Geçici Süreli Çalışanlar	144.000	0	0	144.000	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	725.012.000	1.104.921.437,03	28.126.195,60	1.801.807.241,43	1.267.469.380,99
03.1	Ürettime Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	0	0	0	0	0
03.2	Tüketime Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	311.091.000	394.277.066,43	223.556	705.144.510,43	306.510.466,03
03.3	Yolluklar	91.210.000	19.110.557,27	12.577.375	97.743.182,27	79.794.543,27
03.4	Görev Giderleri	15.526.000	611.058.200	129.000	626.455.200	575.850.082,23
03.5	Hizmet Alımları	278.999.000	80.436.400,88	14.232.343,60	345.203.057,28	287.615.256,58
03.6	Temsil Ve Tanıtma Giderleri	1.835.000	0	108.400	1.726.600	1.193.746,51
03.7	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım Ve Onarım Giderleri	18.775.000	32.462,45	855.521	17.951.941,45	12.428.533,62
03.8	Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	7.237.000	6.750	0	7.243.750	4.052.577,79
03.9	Tedavi Ve Cenaze Giderleri	339.000	0	0	339.000	24.174,96
04	Faiz Giderleri	0	0	0	0	0
05	Cari Transferler	224.845.034.000	1.815.377.402,72	340.885.094,06	226.319.526.308,66	223.431.121.535,62
05.1	Görevlendirme Giderleri	0	0	0	0	0
05.2	Hazine Yardımları	224.617.028.000	1.813.422.000	340.885.094,06	226.089.564.905,94	223.251.691.085,83
05.3	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	46.995.000	1.955.402,72	0	48.950.402,72	45.844.173,97

05.4	Hane Halkı ve İşletmelere Yapılan Transferler	1.818.000	0	0	0	1.818.000	60.000
05.5	Devlet Sosyal Güvenlik Kurumlarından Hane Halkına Yapılan Fayda Ödemeleri	0	0	0	0	0	0
05.6	Yurtdışına Yapılan Transferler	179.193.000	0	0	0	179.193.000	133.526.275,82
05.8	Gelirlerden Ayrılan Paylar	0	0	0	0	0	0
06	Sermaye Giderleri	14.624.871.000	140.756.657.425,02	3.468.468.965,89	151.913.059.459,13	146.749.832.469,93	
07	Sermaye Transferleri	18.282.187.000	4.705.879.413,5	75.270.000	22.912.796.413,50	22.804.633.895,82	
07.1	Kurum, İşletme ve Hane Halkına Yapılan Sermaye Transferleri	171.771.000	67.100.000	15.000.000	223.871.000	154.911.479,33	
07.3	Hazine Yardımları	18.110.416.000	4.638.779.413,5	60.270.000	22.688.925.413,50	22.649.722.416,49	
08	Borç Verme	250.500.000	327.150.000	352.198.600	225.451.400	171.825.000	
09	Yedek Ödenek	0	0	0	0	0	
Genel Toplam		271.741.383.000	150.715.061.782,33	4.770.301.455,55	417.686.143.327	407.741.765.066	

* Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 12.02.2025 tarihinde alınmıştır.

2024 yılı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması icmal tablosunda görüleceği gibi bütçe gideri türü, ödenek ve harcamaları aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir.

“01 Personel Giderleri” için Bakanlık bütçesine 11.510.094.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 1.701.831.710,94 TL eklenmiş ve 457.906.200 TL düşülmüş olup, toplam ödenek 12.754.019.510,94 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin 92,2’si olan 11.769.751.194,91 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“02 Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri” için Bakanlık bütçesine 1.503.685.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 302.894.393,12 TL eklenmiş ve 47.446.400 TL düşülmüş olup, toplam ödenek 1.759.132.993,12 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin 87,9’u olan 1.547.131.589,13 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri” için Bakanlık bütçesine 725.012.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 1.104.921.437,03 TL ödenek eklenmiş ve 28.126.195,60 TL ödenek düşülmüştür. Bu eklemeler ve düşmeler neticesinde toplam ödenek 1.801.807.241,43 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %70,3’ü olan 1.267.469.380,99 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“05 Cari Transferler” için Bakanlık bütçesine 224.845.034.000 TL ödenek ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 1.815.377.402,72 TL ödenek eklenmiş ve 340.885.094,06 TL ödenek düşülmüştür. Bu aktarmalar neticesinde toplam ödenek 226.319.526.308,66 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %98,7’si olan 223.431.121.535,62 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

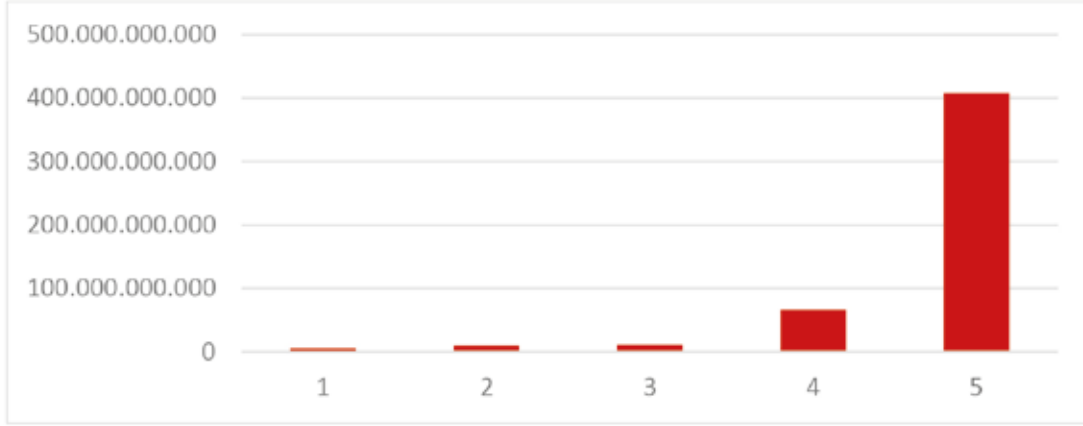
“06 Sermaye Giderleri” için Bakanlık bütçesine 14.624.871.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 140.756.657.425,02 TL ödenek eklenmiş olup 3.468.468.965,89 TL ödenek düşülmüştür. Bu ekleme ve düşmeler neticesinde toplam ödenek 151.913.059.459,13 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %96,6’sı olan 146.749.832.469,93 TL yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“07 Sermaye Transferleri” için Bakanlık bütçesine 18.282.187.000 TL ödenek ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 4.705.879.413,5 TL ödenek eklenmiş olup, 75.270.000 TL ödenek düşülmüştür. Bu ekleme ve düşmeler neticesinde toplam ödenek 22.912.796.413,50 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %99,5’i olan 22.804.633.895,82 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“08 Borç Verme” için Bakanlık bütçesine 250.500.000 TL ödenek ayrılmıştır. Yıl içerisinde 327.150.000 TL ödenek eklenmiş olup, 352.198.600 TL ödenek düşülmüştür. Bu ekleme ve düşmeler neticesinde toplam ödenek 225.451.400 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %76,2’si olan 171.825.000 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

Şekil 2. Son Beş Yıl Ödenek Harcama Durumu Grafiği (TL)

Tablo 13. 2024 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ödenek ve Harcama Durumu (TL)

Harcama Birimi	2024 Başlangıç Ödeneği	2024 Revize Ödeneği	31.12.2024 İtibariyle Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)
Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü	196.686.000	201.014.000	177.244.105	88,1
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü	6.767.900.000	9.352.013.171	9.051.513.411	96,7
ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	616.707.000	597.235.835	552.008.993	92,4
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	14.615.447.000	146.613.362.855	141.869.899.029	96,7
Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü	270.000	5.814.000	5.683.657	97,7
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	160.201.000	156.026.000	151.660.733	97,2
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	334.306.000	316.656.000	293.806.174	92,7
AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	275.611.000	342.447.000	294.164.733	85,9
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü	498.614.000	451.328.977	361.755.522	80,1
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü	64.031.000	65.681.000	58.877.916	89,6
Milli Emlak Genel Müdürlüğü	466.763.000	547.833.000	459.659.654	83,9
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	135.579.000	142.860.200	137.899.421	96,5
Personel Genel Müdürlüğü	66.350.000	71.450.000	69.427.506	97,1
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	84.872.000	1.008.022.000	940.720.246	93,3
Özel Kalem Müdürlüğü	94.510.000	79.152.400	71.994.427	90,9
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	616.808.000	1.003.251.887	621.729.751	61,9
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	20.552.000	21.172.000	18.746.389	88,5
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	119.018.000	118.143.000	114.004.167	96,4
Strateji Geliştirme Başkanlığı	236.148.917.000	236.129.309.531	233.509.055.642	98,8
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	8.776.000	11.435.600	10.946.265	95,7
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı	54.199.000	52.799.000	51.570.023	97,6
İl Müdürlükleri	10.360.652.000	20.355.008.671	18.881.711.894	92,7
Yurtdışı Teşkilatı	34.614.000	44.127.200	37.685.410	85,4
Toplam	271.741.383.000	417.686.143.327	407.741.765.066	97,6

* 2024 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 12.02.2025 tarihinde alınmıştır.

Tablo 14. 2024 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ekonomik Kodlara Göre Ödenek ve Harcama Durumu
(TL)

Ekonomik Sınıflandırma	Personel Giderleri		Sosyal Güvenlik K.D.P.G		Mal ve Hizmet Alım G.		Cari Transferler		Sermaye Giderleri		Sermaye Transferleri		Borç Verme
Çıdış	01		02		03		05		06		07		08
Harcama Birimleri	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek
Özel Kalem Müdürlüğü	68.005.000	63.024.446	6.300.400	6.030.434	4.847.000	2.939.547							
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı	481.047.064	398.699.482	94.572.293	74.893.933	418.681.530	139.275.336	8.861.000	8.861.000	90.000	0			
Personel Genel Müdürlüğü	63.557.000	62.155.310	7.523.000	6.999.786	370.000	272.411							
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	16.524.000	16.261.778	1.893.000	1.851.580	2.755.000	633.031							
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	103.121.000	99.372.410	11.648.000	11.595.188	3.374.000	3.036.569							
Strateji Geliştirme Başkanlığı	50.933.000	49.029.220	5.817.000	5.588.290	528.625	357.633	220.064.530.906	217.446.580.500			16.007.500.000	16.007.500.000	
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	71.313.000	68.047.261	8.657.000	7.447.822	590.052.000	547.462.992			338.000.000	317.762.171			
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	8.316.000	7.986.202	1.119.600	1.086.325	2.000.000	1.873.738							
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı	47.303.000	46.408.429	5.263.000	5.018.136	233.000	143.458							
Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü	148.878.000	146.156.193	18.341.000	17.490.468	3.267.000	2.697.723			30.528.000	10.899.720			
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü	160.674.000	157.729.979	18.832.000	18.198.091	10.538.366	5.730.566	5.934.984.000	5.715.060.586	24.487.500	21.256.405	3.202.497.305	3.133.537.784	
ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	315.379.000	309.677.056	39.560.000	38.355.710	81.862.835	59.281.654			160.434.000	144.694.573			
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	431.850.000	385.242.245	63.299.000	53.546.124	7.290.250	5.656.529	92.818.000	91.060.000	142.362.288.096	137.732.203.023	3.430.366.109	3.430.366.109	225.451.400
Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü	5.169.000	5.114.768	645.000	568.890									0
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	136.331.000	133.158.967	16.965.000	16.640.532	1.055.000	859.091			1.675.000	1.002.142			
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	127.137.000	124.041.699	15.411.000	14.741.743	25.608.000	23.059.723			148.500.000	131.963.009			

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	77.292.000	75.498.397	8.919.000	8.561.204	1.740.000	1.275.857	179.193.000	133.526.276	75.303.000	75.302.999
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü	144.077.000	141.746.143	17.261.000	16.436.356	27.486.877	11.254.897		65.374.100	34.391.122	157.927.003
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü	52.974.000	51.438.351	6.447.000	6.172.005	1.310.000	1.027.561		4.950.000	240.000	
Millî Emlak Genel Müdürlüğü	173.210.000	167.393.700	19.511.000	17.930.164	16.242.000	9.033.054		338.870.000	265.302.735	
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	95.716.200	93.835.572	10.553.000	10.352.552	1.846.000	1.414.875		34.745.000	32.296.423	
Yurtdışı Teşkilatı	32.871.200	32.788.137	892.000	664.372	10.364.000	4.232.900				
İl Müdürlükleri	9.942.692.047	9.134.945.447	1.379.703.700	1.206.961.887	590.355.757	445.950.239	39.139.403	36.033.174	8.403.117.763	8.057.821.146

* 2024 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 12.02.2025 tarihinde alınmıştır.

Tablo 15. Birimler Bazında 2024 Yılı Yatırım Programı Gerçekleşmeleri (TL)

Birim Adı	Proje Sayısı	Revize Proje Tutarı	Revize Ödenəği	2024 Yatırım	31.12.2024 İtibariyle Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)
Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü	5	69.381.000,00	34.528.000,00	10.899.720,00	10.899.720,00	31,6
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü	13	1.215.283.000,00	197.155.500,00	124.147.090,00	124.147.090,00	63,0
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	3	620.160.000,00	237.634.000,00	215.317.367,00	215.317.367,00	90,6
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	24	58.969.092.000,00	15.195.665.400,00	10.368.311.445,00	10.368.311.445,00	68,2
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	2	7.250.000,00	5.675.000,00	2.823.588,00	2.823.588,00	49,8
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	19	732.716.000,00	470.000.000,00	344.562.371,00	344.562.371,00	73,3
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	2	9.183.080.000,00	8.203.000,00	8.203.000,00	8.203.000,00	100,0
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü	29	3.573.140.500,00	731.209.100,00	504.784.056,00	504.784.056,00	69,0
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü	3	5.027.899.000,00	4.950.000,00	240.000,00	240.000,00	4,8
Millî Emlak Genel Müdürlüğü	1	25.870.000,00	25.870.000,00	0,00	0,00	0,0
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	4	153.630.000,00	34.745.000,00	32.296.423,00	32.296.423,00	93,0
Strateji Geliştirme Başkanlığı - İl Müdürlükleri	4	407.389.000,00	168.752.000,00	25.937.385,00	25.937.385,00	15,4
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı	3	185.090.000,00	115.090.000,00	35.000.000,00	35.000.000,00	30,4
Genel Toplam	109	80.169.980.500,00	17.229.477.000,00	11.672.522.445,00	11.672.522.445,00	67,7
Genel Bütçe Kaynağı Kullanılan Projeler	76	77.011.643.500,00	15.875.506.000,00	10.956.368.400,00	10.956.368.400,00	69,0
Döner Sermaye Kaynağı Kullanılan Projeler	33	3.158.337.000,00	1.353.971.000,00	716.154.045,00	716.154.045,00	52,9
"06.4-Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması" Ödenəği	4	409.000.000,00	409.000.000,00	336.732.864,22	336.732.864,22	82,3

* 2024 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 14.02.2025 tarihinde alınmıştır.

Tablo 16. 2024 Yılında Genel Bütçe Dışındaki Bütçe Türlerinden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları (Şartlı Bağış ve Yardımlar)

Alt faaliyet	2024 Yılı Bütçe Tertipleri	2025 Yılı Bütçesi Ödeneğin Devredileceği Tertip	2023 Yılından Devreden	2024 Yılında Eklenen	2024 Yılısonu Toplam Ödenek	2024 Yılısonu İtibariyle Harcama	2024 Yılısonu İtibariyle Kalan Ödenek	2025 Yılına Devredecek Ödenek
24801- TUĞA-Fethiye Körfezi Dip Çamuru Temizliğine Yönelik Fizibilite Raporunun Güncellenmesi	20.50.135.24801-0020.0038-08-03.05	20.50.135.24801-0020.0038-08-03.05	1.652.000,00	0,00	1.652.000,00	1.652.000,00	0,00	0,00
23601- TUĞA-Ankara, Balkesir ve Çanakkale İlleri Antik Ağaç Rehabilitasyonu	20.50.134.23601-0020.0038-08-03.05	20.50.134.23601-0020.0038-08-03.05	4.847,40	0,00	4.847,40	4.847,40	0,00	0,00
23602- TUĞA-Korunan Alan Sisteminin Güçlendirilmesi	20.50.134.23602-0020.0038-08-03.05	20.50.134.23602-0020.0038-08-03.05	3.019.200,00	0,00	3.019.200,00	0,00	3.019.200,00	3.019.200,00
Amacıyla Ülkemizin Yeşil Damarları Ekolojik Koridorlarının Belirlenmesi Projesi								
23603- TUĞA-Patara Kumsalı, Fethiye Ölüdeniz-Belcekız Kumsalı ve Sedir (Kleopatra) Adası Dumansız Hava Sahası ve Sifir Atık Projesi	20.50.134.23603-0020.0038-08-03.08	20.50.134.23603-0020.0038-08-03.08	6.750,00	0,00	6.750,00	6.750,00	0,00	0,00
23600- TUĞA-Ülkemizde Korunan Alan Miktarının Artırılması Amacıyla Potansiyel Sit Alanlarının Araştırılması Projesi	20.50.134.23600-0020.0038-08-03.05	20.50.134.23600-0020.0038-08-03.05	9.794.080,00	0,00	9.794.080,00	4.067.280,00	5.726.800,00	5.726.800,00
14677- AFAD-Afet Konutları	2.55.154.14677-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14677-0020.0067-08-06.05	457.633,94	0,00	457.633,94	0,00	457.633,94	457.633,94
20189- AFAD-Özel Hesaptan Yapılan İşler	2.55.154.20189-0020.0067-08-06.05	2.55.154.20189-0020.0067-08-06.05	7,93	0,00	7,93	0,00	7,93	7,93
8319- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı	2.55.154.8319-0020.0067-08-06.05	2.55.154.8319-0020.0067-08-06.05	356.955,06	0,00	356.955,06	0,00	356.955,06	356.955,06
23544- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı-Siirt 19956- Diyarbakır Dide	2.55.154.23544-0020.0067-08-06.05	2.55.154.23544-0020.0067-08-06.05	11.209.192,04	0,00	11.209.192,04	11.192.866,46	16.325,58	16.325,58
Vadisi Kırklar Tepesi Rekreasyon Alanı İnşaatı	2.55.154.19956-0020.0033-08-06.05	2.55.154.19956-0020.0033-08-06.05	59.834,53	0,00	59.834,53	0,00	59.834,53	59.834,53
19743- İLBANK-Selimiye Camisi Etrafı Çevre Düzenleme	2.55.154.19743-0020.0067-08-06.05	2.55.154.19743-0020.0067-08-06.05	0,99	0,00	0,99	0,00	0,99	0,99

16882- İLK SAN Yatırımları	2.55.154.16882-0020.0067-08-06.05	2.55.154.16882-0020.0067-08-06.05	452.374,57	0,00	452.374,57	327.646,80	124.727,77	124.727,77
14672- İŞKUR-Hizmet Binası İnşaatı	2.55.154.14672-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14672-0020.0067-08-06.05	106.320.783,08	0,00	106.320.783,08	0,00	106.320.783,08	106.320.783,08
22518- Konya BB-Konya Bozkır Baraj İskanı Sosyal Donatı Yapımı	2.55.154.22518-0020.0067-08-06.05	2.55.154.22518-0020.0067-08-06.05	0,13	0,00	0,13	0,00	0,13	0,13
14676- Kredi ve Yurtlar Kurumu GM Yatırımları	2.55.154.14676-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14676-0020.0067-08-06.05	1.901.466,49	0,00	1.901.466,49	0,00	1.901.466,49	1.901.466,49
16884- MAPEG Yatırımları	2.55.154.16884-0020.0067-08-06.05	2.55.154.16884-0020.0067-08-06.05	75.606,91	0,00	75.606,91	0,00	75.606,91	75.606,91
16883- Milli Piyango Genel Müdürlüğü Yatırımları	2.55.154.16883-0020.0067-08-06.07	2.55.154.16883-0020.0067-08-06.07	131.228,32	0,00	131.228,32	0,00	131.228,32	131.228,32
16885- Sağlık Bakanlığı Yatırımları	2.55.154.16885-0020.0067-08-06.05	2.55.154.16885-0020.0067-08-06.05	53.960,31	0,00	53.960,31	0,00	53.960,31	53.960,31
14671- Ticaret Bakanlığı Yatırımları	2.55.154.14671-0020.0067-08-06.07	2.55.154.14671-0020.0067-08-06.07	21.432,20	0,00	21.432,20	0,00	21.432,20	21.432,20
14663- TKGM-Bölge ve Hizmet Binası	2.55.154.14663-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14663-0020.0067-08-06.05	1.505.545,56	0,00	1.505.545,56	1.505.545,56	0,00	0,00
	2.55.154.14663-0020.0067-08-06.07	2.55.154.14663-0020.0067-08-06.07	649.228,52	0,00	649.228,52	442.905,89	206.322,63	206.322,63
23989- TÜÇA-Başkent Millet Bahçesi Sağlık Merkezinin Sıfır Atık ve İklim Müzesine Dönüştürülmesi Yapım İşİ	2.55.154.23989-0020.0033-08-06.05	2.55.154.23989-0020.0033-08-06.05	2,80	0,00	2,80	0,00	2,80	2,80
14674- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Yatırımları	2.55.154.14674-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14674-0020.0067-08-06.05	743.924,55	0,00	743.924,55	0,00	743.924,55	743.924,55
20215- Türkiye Çevre Ajansı Yapım ve Onarım İşleri	2.55.154.20215-0020.0067-08-06.05	2.55.154.20215-0020.0067-08-06.05	407.339,46	0,00	407.339,46	0,00	407.339,46	407.339,46
18402- YTB-Muhtelif İşler	2.55.154.18402-0020.0067-08-06.07	2.55.154.18402-0020.0067-08-06.07	0,43	0,00	0,43	0,00	0,43	0,43
554- Çevre Kanunu Gelirleri ile Yürütülen Faaliyetler	21.51.142.554-0020.0031-08-07.03	21.51.142.554-0020.0031-08-07.03	13.304,50	0,00	13.304,50	13.304,50	0,00	0,00
22575- Akaryakıt Alımı	98.900.9006.22575-0020.0004-08-03.02	98.900.9006.22575-0020.0004-08-03.02	23.849.943,16	0,00	23.849.943,16	13.673.575,97	10.176.367,19	10.176.367,19
	98.900.9006.22575-0020.0067-08-03.02	98.900.9006.22575-0020.0067-08-03.02	137.515.656,15	0,00	137.515.656,15	69.550.933,06	67.964.723,09	67.964.723,09
	98.900.9006.22575-0020.0032-08-03.02	98.900.9006.22575-0020.0032-08-03.02	7.504.045,29	0,00	7.504.045,29	1.677.782,59	5.826.262,70	5.826.262,70
575- Genel Destek Hizmetleri	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.10	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.10	15.176.766,64	0,00	15.176.766,64	15.160.132,42	16.634,22	16.634,22
	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.20	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.20	508.101,58	0,00	508.101,58	0,00	508.101,58	508.101,58
	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.30	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.30	1.292.857,43	0,00	1.292.857,43	1.292.857,43	0,00	0,00
	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.40	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.40	2.137.687,05	0,00	2.137.687,05	2.137.687,05	0,00	0,00
	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.50	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.50	1.865.601,17	0,00	1.865.601,17	1.849.403,06	16.198,11	16.198,11

98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.90	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.90	50,00	0,00	50,00	0,00	50,00	50,00
98.900.9006.575-0020.0004-08-02.03	98.900.9006.575-0020.0004-08-02.03	7.560.492,88	0,00	7.560.492,88	5.113.443,34	2.447.049,54	2.447.049,54
98.900.9006.575-0020.0004-08-03.02	98.900.9006.575-0020.0004-08-03.02	18.140.586,91	0,00	18.140.586,91	0,00	18.140.586,91	18.140.586,91
98.900.9006.575-0020.0004-08-05.03	98.900.9006.575-0020.0004-08-05.03	151.105.404,53	0,00	151.105.404,53	151.102.148,91	3.255,62	3.255,62
98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.10	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.10	2.079.555,54	0,00	2.079.555,54	2.066.164,74	13.390,80	13.390,80
98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.20	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.20	18.080.943,93	0,00	18.080.943,93	18.080.943,93	0,00	0,00
98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.30	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.30	8.118.987,27	0,00	8.118.987,27	3.503.845,86	4.615.141,41	4.615.141,41
98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.40	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.40	24.938.249,13	0,00	24.938.249,13	24.938.249,13	0,00	0,00
98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.50	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.50	1.143.506,67	0,00	1.143.506,67	17.233,31	1.126.273,36	1.126.273,36
98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.90	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.90	39.533.700,24	0,00	39.533.700,24	39.533.699,77	0,47	0,47
98.900.9006.575-0020.0067-08-02.03	98.900.9006.575-0020.0067-08-02.03	16.745,92	0,00	16.745,92	15.745,92	1.000,00	1.000,00
98.900.9006.575-0020.0067-08-03.02	98.900.9006.575-0020.0067-08-03.02	1.160.057,27	0,00	1.160.057,27	1.156.245,19	3.812,08	3.812,08
98.900.9006.575-0020.0067-08-03.03.10	98.900.9006.575-0020.0067-08-03.03.10	5.823,48	0,00	5.823,48	4.825,98	997,50	997,50
98.900.9006.575-0020.0067-08-03.03.10	98.900.9006.575-0020.0067-08-03.03.10	32.462,45	0,00	32.462,45	32.462,45	0,00	0,00
98.900.9006.575-0020.0067-08-03.05	98.900.9006.575-0020.0067-08-03.05	369.402,72	0,00	369.402,72	369.402,72	0,00	0,00
98.900.9006.575-0020.0067-08-03.07	98.900.9006.575-0020.0067-08-03.07	4.484,94	0,00	4.484,94	0,00	4.484,94	4.484,94
98.900.9006.8322-0020.0067-08-06.01	98.900.9006.8322-0020.0067-08-06.01	29.613,01	0,00	29.613,01	0,00	29.613,01	29.613,01
98.900.9006.8322-0020.0067-08-06.07	98.900.9006.8322-0020.0067-08-06.07	11.309,05	105.000.000,00	105.011.309,05	99.564.696,72	5.446.612,33	5.446.612,33
2.55.154.14655-0020.0033-14-06.05	2.55.154.14655-0020.0033-14-06.05	54.343,20	1.849.470,00	1.903.813,20	1.849.469,92	54.343,28	54.343,28
2.55.154.22539-0020.0067-14-06.07	2.55.154.22539-0020.0067-14-06.07	0,00	687.549,60	687.549,60	687.549,60	0,00	0,00
2.55.154.38855-0020.0067-14-06.05	2.55.154.38855-0020.0067-14-06.05	154.376,45	909.873,55	1.064.250,00	1.064.250,00	0,00	0,00
2.55.154.24277-0020.0033-14-03.05	2.55.154.24277-0020.0033-14-03.05	13.434,76	0,00	13.434,76	0,00	13.434,76	13.434,76
2.55.154.14660-0020.0067-14-06.05	2.55.154.14660-0020.0067-14-06.05						

18402- YTB-Muhtelif İşler	2.55.154.18402-0020.0067-14-06.07	2.55.154.18402-0020.0067-14-06.07	0,35	0,00	0,35	0,00	0,35	0,35	0,35
38884- TÜÇA-Eğirdir Gölü Yüzey Temizliği Projesi	20.50.134.38884-0020.0038-15-03.05	20.50.134.38884-0020.0038-15-03.05	0,00	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00
38905- TÜÇA-Marmara Adası Yel Değirmenleri Restorasyon	20.50.134.38905-0020.0038-15-03.05	20.50.134.38905-0020.0038-15-03.05	0,00	1.200.000,00	0,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00
14677- AFAD-Afet Konutları	2.55.154.14677-0020.0067-15-06.05	2.55.154.14677-0020.0067-15-06.05	0,00	326.279.657,38	326.279.657,38	0,00	0,00	0,00	0,00
20189- AFAD-Özel Hesaptan Yapıtların İşleri	2.55.154.20189-0020.0067-15-06.05	2.55.154.20189-0020.0067-15-06.05	0,00	924.373,53	924.373,53	0,00	0,00	0,00	0,00
23544- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı-Silirt	2.55.154.23544-0020.0067-15-06.05	2.55.154.23544-0020.0067-15-06.05	0,00	28.374.000,00	28.374.000,00	27.768.638,29	605.361,71	605.361,71	605.361,71
25796- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı- Trabzon Ek Bina	2.55.154.25796-0020.0067-15-06.05	2.55.154.25796-0020.0067-15-06.05	0,00	20.192.000,00	20.192.000,00	11.076.137,55	9.115.862,45	9.115.862,45	9.115.862,45
25170- Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası İnşaatı	2.55.154.25170-0020.0067-15-06.05	2.55.154.25170-0020.0067-15-06.05	0,00	130.000.000,00	130.000.000,00	0,00	130.000.000,00	130.000.000,00	130.000.000,00
19743- İLBANK-Selimiye Camisi Etrafı Çevre Düzenleme	2.55.154.19743-0020.0067-15-06.05	2.55.154.19743-0020.0067-15-06.05	0,00	883.759,33	883.759,33	0,00	0,00	0,00	0,00
38849- İŞKUR-Hizmet Binası İnşaatı- Antalya İl Müdürlüğü Hizmet Binası İnş.	2.55.154.38849-0020.0067-15-06.05	2.55.154.38849-0020.0067-15-06.05	0,00	2.850.691,19	2.850.691,19	0,00	0,00	0,00	0,00
14672- İŞKUR-Hizmet Binası İnşaatı- Deprem Analizi Güçlendirme Projesi	2.55.154.14672-0020.0067-15-06.05	2.55.154.14672-0020.0067-15-06.05	0,00	1.863.766,51	1.863.766,51	0,00	0,00	0,00	0,00
39042- İŞKUR-Muhtelif İşler- İdari Bina Onarımı	2.55.154.39042-0020.0067-15-06.05	2.55.154.39042-0020.0067-15-06.05	0,00	9.819.661,33	9.819.661,33	0,00	9.819.661,33	9.819.661,33	9.819.661,33
22518- Konya BB-Konya Bozkır Barajı İskani Sosyal Donatı Yapımı	2.55.154.22518-0020.0067-15-06.05	2.55.154.22518-0020.0067-15-06.05	0,00	10.553.238,72	10.553.238,72	0,00	0,00	0,00	0,00
34450- TKGM-Deprem Yeni İnşaat İşleri (Hatay)	2.55.154.34450-0020.0067-15-06.05	2.55.154.34450-0020.0067-15-06.05	0,00	7.920.000,00	7.920.000,00	0,00	7.920.000,00	7.920.000,00	7.920.000,00
34449- TKGM-Eskişehir Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası	2.55.154.34449-0020.0067-15-06.05	2.55.154.34449-0020.0067-15-06.05	0,00	303.138,00	303.138,00	303.137,47	0,53	0,53	0,53
36121- TKGM-Zonguldak Tapu ve Kadastro Müdürlüğü Hizmet Binası	2.55.154.36121-0020.0067-15-06.05	2.55.154.36121-0020.0067-15-06.05	0,00	70.000,00	70.000,00	0,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00
26440- TÜÇA-Ankara Macunköy Atolye ve Arşiv Binaları Tadilatı	2.55.154.26440-0020.0033-15-06.07	2.55.154.26440-0020.0033-15-06.07	0,00	122.891.381,47	122.891.381,47	122.891.381,47	0,00	0,00	0,00

23989- TUĞA-Başkent Millet Bahçesi Sağlık Merkezinin Sıfır Atık ve İklim Müzesine Dönüştürülmesi Yapım İşİ	2.55.154.23989-0020.0033-15-06.05	2.55.154.23989-0020.0033-15-06.05	0,00	22.349.698,00	22.349.698,00	22.349.697,65	0,35	18.728.302,81	0,35
23529- AFAD-Kahramanmaraş Depreminden Etkilenen Kırsal Konutların Yeniden Yapımı	2.53.148.23529-0020.0067-15-06.05	2.53.148.23529-0020.0067-15-06.05	0,00	145.000.000,00	145.000.000,00	126.271.697,19	18.728.302,81	18.728.302,81	
26385- KDB-Dönüşüm Özel Hesabından Yapılan İşler (Kentsel Dönüşüm)	2.53.148.26385-0020.0033-15-06.05	2.53.148.26385-0020.0033-15-06.05	0,00	119.363.000.000,00	119.363.000.000,00	119.359.184.383,84	3.815.616,16	3.815.616,16	
20443- Çevre Alt Yapı Projeleri Destek Programı	21.51.142.20443-0020.0031-15-07.03	21.51.142.20443-0020.0031-15-07.03	0,00	3.887.135.869,87	3.887.135.869,87	3.844.766.340,89	42.369.528,98	42.369.528,98	
575- Genel Destek Hizmetleri	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.10	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.10	0,00	1.200.000.000,00	1.200.000.000,00	1.200.000.000,00	0,00	0,00	
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.20	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.20	0,00	44.000.000,00	44.000.000,00	9.433.610,61	34.566.389,39	34.566.389,39	
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.30	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.30	0,00	7.000.000,00	7.000.000,00	0,00	7.000.000,00	7.000.000,00	
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.40	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.40	0,00	8.000.000,00	8.000.000,00	2.130.407,34	5.869.592,66	5.869.592,66	
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.50	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.50	0,00	5.000.000,00	5.000.000,00	1.963.033,68	3.036.966,32	3.036.966,32	
	98.900.9006.575-0020.0004-15-02.03	98.900.9006.575-0020.0004-15-02.03	0,00	14.000.000,00	14.000.000,00	4.526.976,69	9.473.023,31	9.473.023,31	
	98.900.9006.575-0020.0004-15-03.02	98.900.9006.575-0020.0004-15-03.02	0,00	12.000.000,00	12.000.000,00	3.131.134,21	8.868.865,79	8.868.865,79	
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.10	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.10	0,00	200.000.000,00	200.000.000,00	0,00	200.000.000,00	200.000.000,00	
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.20	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.20	0,00	460.750.000,00	460.750.000,00	238.253.054,60	222.496.935,40	222.496.935,40	
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.30	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.30	0,00	73.000.000,00	73.000.000,00	33.387.816,65	39.612.183,35	39.612.183,35	
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.40	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.40	0,00	92.000.000,00	92.000.000,00	58.794.759,81	33.205.240,19	33.205.240,19	
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.50	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.50	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00	2.951.223,67	7.048.776,33	7.048.776,33	
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.50	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.50	0,00	148.000.000,00	148.000.000,00	76.962.272,19	71.037.727,81	71.037.727,81	

98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.90	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.90	0,00	250.000,00	250.000,00	0,00	250.000,00	250.000,00
98.900.9006.575-0020.0067-15-02.03	98.900.9006.575-0020.0067-15-02.03	0,00	171.000.000,00	171.000.000,00	83.916.759,08	87.083.240,92	87.083.240,92
Toplam		601.240.888,89	126.640.058,128	127.241.299,017	126.047.073,855	1.194.225.162,1	1.194.225.162,15

Tablo 17. 2024 Yılında Diğer Genel Bütçeli İdarelerden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları

Tertip	Kurum	2024 Yılı İçinde Bakanlığa Aktarılan Ödenek	2024 Yılısonu İtibariyle Harcama	2024 Yılısonu İtibariyle Kalan ve Tenkis Olan Ödenek
2.53.148.23529-0020.0033-01-06.05	0032-AFET VE ACIL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	4.000.000.000,00	3.999.999.999,65	0,35
2.55.154.14659-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	60.498.900,00	57.605.231,97	2.893.668,03
2.55.154.14659-0020.0067-01-06.07	0012-HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	250.080,00	250.080,00	0,00
2.55.154.14659-0020.0067-01-06.07	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	21.101.678,00	19.322.573,08	1.779.104,92
2.55.154.14669-0020.0067-01-06.05	0008-ADALET BAKANLIĞI	4.967.075.491,63	4.967.075.490,92	0,71
2.55.154.14670-0020.0067-01-06.09	0025-MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	29.480.101,41	26.605.949,83	2.874.151,58
2.55.154.14673-0020.0067-01-06.05	0023-TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	31.497.600,00	31.482.015,87	15.584,13
2.55.154.14677-0020.0067-01-06.05	0032-AFET VE ACIL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	89.336.000,00	89.336.000,00	0,00
2.55.154.14678-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	29.654.582,00	28.305.659,60	1.348.922,40
2.55.154.19709-0020.0033-01-07.03	0012-HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	3.430.366.109,00	3.430.366.109,00	0,00
2.55.154.20180-0020.0067-01-06.05	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	94.581.312,00	94.581.310,26	1,74
2.55.154.20191-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	36.660.508,00	36.660.506,93	1,07
2.55.154.20207-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	64.499.999,52	64.477.020,19	22.979,33
2.55.154.20208-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	10.981.553,00	9.196.574,55	1.784.978,45
2.55.154.20210-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	30.155.712,00	30.155.711,12	0,88
2.55.154.20214-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	4.188.283,00	2.759.607,53	1.428.675,47
2.55.154.20236-0020.0067-01-06.07	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	19.594.542,00	19.395.867,57	198.674,43
2.55.154.20237-0020.0067-01-06.07	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	2.989.200,00	2.989.200,00	0,00
2.55.154.20434-0020.0067-01-06.05	0022-GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	976.039,00	686.065,99	289.973,01
2.55.154.23411-0020.0067-01-06.05	0008-ADALET BAKANLIĞI	249.342,45	249.342,45	0,00
2.55.154.23518-0020.0067-01-06.07	0011-DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI	3.116.400,00	3.116.400,00	0,00
2.55.154.26422-0020.0067-01-03.02	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	6.354.089,00	6.354.087,24	1,76
2.55.154.26427-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	75.849.602,48	75.848.596,45	1.006,03
2.55.154.26428-0020.0067-01-06.07	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	400.000,00	50.819,93	349.180,07
2.55.154.26513-0020.0067-01-06.07	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	222.393.160,00	222.377.216,49	15.943,51
2.55.154.26514-0020.0067-01-06.07	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	56.336.932,00	50.166.802,18	6.170.129,82

2.55.154.27858-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	5.177.825,00	0,00	5.177.825,00
2.55.154.29117-0020.0067-01-06.05	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	1.316.400,00	1.316.400,00	0,00
2.55.154.32209-0020.0067-01-06.07	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	4.228.800,00	2.222.208,32	2.006.591,68
2.55.154.34195-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	27.374.985,00	27.374.983,37	1,63
2.55.154.34196-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	55.799.469,00	55.799.465,24	3,76
2.55.154.34209-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	456.000,00	456.000,00	0,00
2.55.154.34210-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	14.738.168,00	14.738.166,44	1,56
2.55.154.34220-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	10.309.612,00	6.525.719,46	3.783.892,54
2.55.154.34457-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	79.608.657,00	63.080.780,07	16.527.876,93
2.55.154.34614-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	21.061.080,00	21.060.419,82	660,18
2.55.154.34617-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	24.728.966,00	24.728.964,18	1,82
2.55.154.34618-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	36.174.877,00	36.174.856,18	20,82
2.55.154.34619-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	37.301.632,00	37.301.629,96	2,04
2.55.154.34621-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	141.058.440,00	141.058.437,35	2,65
2.55.154.34626-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	4.715.855,00	4.715.854,61	0,39
2.55.154.34627-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	27.162.358,00	27.162.354,85	3,15
2.55.154.34631-0020.0067-01-06.05	0012-HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	12.162.133,00	8.211.000,00	3.951.133,00
2.55.154.38856-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	891.259,00	0,00	891.259,00
2.55.154.566-0020.0033-01-03.02	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	50.000,00	50.000,00	0,00
2.55.154.566-0020.0033-01-03.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	50.000,00	50.000,00	0,00
37.265.411.20345-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	19.706.939,00	19.706.936,40	2,60
37.265.411.34673-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	16.313.275,00	16.313.273,30	1,70
37.265.411.39137-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	25.989.477,00	25.989.476,14	0,86
37.266.410.20346-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	17.875.536,00	17.875.534,82	1,18
37.266.410.34655-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	79.800.197,00	79.800.135,13	61,87
40.149.422.20343-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	235.322.075,00	235.322.038,87	36,13
40.149.422.34643-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	14.023.486,90	14.023.485,04	1,86
40.149.422.34644-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	16.583.614,28	16.583.612,43	1,85
40.149.422.34645-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	18.802.931,40	18.802.930,22	1,18
40.149.422.34646-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	10.969.518,00	10.969.516,62	1,38

40.149.422.34647-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	21.276.243,00	21.276.240,70	2,30
40.149.422.34648-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	32.340.314,00	32.340.311,00	3,00
40.149.422.34653-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	17.214.855,00	17.214.852,35	2,65
40.149.422.34654-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	18.706.957,00	18.706.952,95	4,05
40.149.422.34774-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	2.960.974,00	2.960.973,23	0,77
40.149.422.34903-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	48.896.354,00	48.788.314,30	108.039,70
40.149.422.36067-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	31.319.777,00	31.319.773,25	3,75
40.149.423.20344-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	143.428.904,00	143.428.888,92	15,08
40.149.423.34637-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	19.680.054,00	19.680.052,31	1,69
40.149.423.34638-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	14.166.151,00	14.166.149,51	1,49
40.149.423.34639-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	66.047.498,00	66.047.494,70	3,30
40.149.423.34640-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	81.374.598,00	81.374.592,96	5,04
40.149.423.34641-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	80.937.253,00	80.937.249,32	3,68
40.149.423.34642-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	9.555.286,00	9.555.284,52	1,48
40.149.423.34897-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	68.254.892,00	68.166.295,49	88.596,51
40.149.423.36102-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	69.540.793,00	69.540.788,61	4,39
6.145.399.34778-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	32.376.414,00	32.376.410,72	3,28
TOPLAM		15.006.418.099,07	14.954.709.042,46	51.709.056,61

Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğüne ilişkin tablolar aşağıdaki gibidir:

Tablo 18. Döner Sermaye İşletmesi Gelir Kalemleri Dağılımı

Döner Sermaye İşletmesi Gelir Kalemleri	Tutar (TL)
1. Belgelendirme ve İzin Verme Gelirleri	4.054.013.744,58
2. Baskı, Matbaa ve Darphane Gelirleri	13.783.163,32
3. Proje, Araştırma ve Geliştirme Gelirleri	98.212.950,34
4. Eğitim ve Danışmanlık Gelirleri	580.827,64
5. Muayene, Ölçüm, Kontrol ve Denetim Gelirleri	975.694.018,36
6. Diğer Mal ve Hizmet Gelirleri	599.121.136,27
7. Diğer Gelirler	574.027.910,93
8. Faiz Gelirleri	167.053.249,97
Toplam	6.482.487.001,41

Tablo 19. Döner Sermaye İşletmesi Gider Kalemleri Dağılımı

Döner Sermaye İşletmesi Gider Kalemleri	Tutar (TL)
1. Personel Giderleri (Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları ve Aday Çırak, Çırak ve Stajyer Öğrencilerin Ücretleri)	3.991.519,83
2. Tüketime Yönelik Mal ve Mal.AL. (Kırtasiye,Büro Mlz.AL, Baskı ve Cilt Gid. Su ve Temizlik Mlz.AL. Yakacak, Akaryakıt Al.Yiyecek,Giyecek Al.Lab.Mlz.AL.	91.917.824,81
3. Yolluklar (Yurt İçi, Yurt Dışı ve Seyyar Görev Taz.)	107.784.549,24
4. Görev Giderleri	82.302,70
5. Hizmet Alımları	948.664.216,95
6. Temsil ve Tanıtma Giderleri	78.840.923,56
7. Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	209.906.293,32
8. Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	61.480.118,11
9. Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	122.891.945,82
10. Hazine Hissesi	946.063.683,23
11. S.H.Ç.E.K Payı	63.939.658,84
12. Genel Bütçeye Verilen Diğer Paylar	2.623.566.000,00
13. Kentsel Dönüşüm Özel Hesabına Aktarılan Pay	500.000.000,00
14. Özel Bütçeli İdarelere Verilen Paylar	4.617,50
15. Sermaye Giderleri	313.427.087,55
16. Sermaye Transferleri	303.986.730,97
Toplam	6.376.547.472,43

3.1.2 Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Tablo 20. Bilanço

Kamu İdaresi Kodu		20	B İ L A N Ç O .				Yıl:2024
Kamu İdaresi Adı		ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI					
AKTİF HESAPLAR		2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI	PASİF HESAPLAR		
1	DÖNEN VARLIKLAR	7.247.594.618,59	9.680.118.596,88	14.575.699.972,23	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	423.686.197.465,41
10	HAZİR DEĞERLER	300.295.782,96	317.847.245,56	372.157.061,43	31	FAALİYET BORÇLARI	1.066.968.771,62
100	KASA HESABI	397.150,14	432.063,66	127.148,58	338	BÜTÇE EMNİYETLERİ HESABI	883.030.066,20
101	ALINAN ÇEKLER HESABI	561.167,87	0,00	0,00	325	MAKUL TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI	970.030.300,00
102	BANKA HESABI	283.526.281,54	286.541.885,18	337.597.455,68	335	EMNİYET YABANCI KAYNAKLAR	4.804.803.564,37
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME (HESİTİRİ HESABI -)	-12.573,63	-12.573,63	0,00	338	ALINAN DEPOZİTO VE TERSİNİTAR HESABI	221.297.598.454,50
104	PROJE ÖZEL HESABI	14.754.876,50	24.699.371,67	32.549.876,83	333	EMNİYETLER HESABI	261.074.136,01
105	DÖVİZ HESABI	1.749,41	10.812,42	7.991,18	381	GÖNENLER DİĞER YÖRÜMLÜLLERİ	8.691.594.742,65
108	DİĞER TAHRİT DEĞERLERİ HESABI	594.779,13	6.201.977,31	1.407.290,47	381	GÖNENLER DİĞER YÖRÜMLÜLLERİ	299.445.180,54
109	BANKA DÖRENTİ KARTAKENDAN ALACAKLAR HESABI	72.406,00	93.713,06	467.583,69	381	GÖNENLER DİĞER YÖRÜMLÜLLERİ	588.114.755,42
11	MENKUL KİMYET VE VAKİTLER	22.431,41	16.262,50	19.839,50	381	GÖNENLER DİĞER YÖRÜMLÜLLERİ	25.782.710,04
117	MENKUL VAKİTLER HESABI	22.431,41	16.262,50	19.839,50	381	GÖNENLER DİĞER YÖRÜMLÜLLERİ	25.782.710,04
12	FAALİYET ALACAKLARI	6.665.003.427,31	8.782.538.095,60	32.154.559.965,46	37	BÖRÇ VE GİDEREK KARŞILIKLARI	172.821.652,11
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	799.718.841,16	1.118.635.510,34	1.229.944.726,87	372	KİŞİLER YAZMINATI KARŞILIKLARI	172.821.652,11
121	GELİRLERDEN TARKİT ALACAKLAR HESABI	10.800.857,56	11.337.777,90	14.094.773,48	38	GİDEREK AY YARAKA AIT GELİRLER VE GİDEREK AY YARAKA AIT GELİRLER	5.651.603,45
122	GELİRLERDEN TARKİT ALACAKLAR HESABI	367,64	367,64	371,02	388	GİDEREK AY YARAKA AIT GELİRLER HESABI	5.651.603,45
128	VERİLEN DEPOZİTO VE TERSİNİTAR HESABI	450.391,00	504.590,43	518.533,63	39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLARI	1.521,36
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	5.864.017.967,05	7.652.279.140,99	18.930.003.570,51	397	SAYIM FAALİYETLERİ HESABI	1.521,36
13	KURUM ALACAKLARI	3.738.960,00	32.346.960,00	20.676.960,00	4	ULUS VAKELİ YABANCI KAYNAKLAR	269.085.936,56
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLUDAN ALACAKLAR HESABI	1.567.440,00	10.675.440,00	14.505.440,00	43	DİĞER BORÇLAR	7.137.029,19
137	PROJE ÖZEL KURUM ALACAKLARI HESABI	2.171.520,00	2.171.520,00	2.171.520,00	439	ALINAN DEPOZİTO VE TERSİNİTAR HESABI	7.137.029,19
14	DİĞER ALACAKLAR	56.694.461,39	60.294.460,98	78.529.858,58	47	BÖRÇ VE GİDEREK KARŞILIKLARI	411.944.970,43
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	56.694.461,39	60.294.460,98	78.529.858,58	472	KİŞİLER YAZMINATI KARŞILIKLARI	411.944.970,43
15	STOKLAR	74.805.790,24	112.661.814,96	358.621.969,02	48	GİDEREK YILLARA AIT GELİRLER VE GİDEREK YILLARA AIT GELİRLER	2.058.270,98
150	İLK HAĞDE VE PALZEHE HESABI	74.805.790,24	112.661.814,96	358.621.969,02	488	GİDEREK YILLARA AIT GELİRLER HESABI	2.058.270,98
157	DİĞER STOKLAR HESABI	0,00	0,00	1.021,86	5	GÖR KAYNAKLAR	2.065.918.428.296,63
16	DİN DİREMLERİ	147.337.362,45	393.913.792,89	1.508.746.903,75	50	NET DİĞER	2.066.303.211.233,21
163	BÜTÇE DİŞİ AVANS VE KREDİLER HESABI	135.595.362,45	389.553.362,89	980.124.240,44	509	NET DİĞER HESABI	2.123.249.732.274,50
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AMİDİTİLER HESABI	11.790.000,00	104.400.000,00	600.622.662,81	51	DİĞER TARKİT TİTİRE	2.123.249.732.274,50
18	GİDEREK YILLARA AIT GELİRLER VE GİDEREK YILLARA AIT GELİRLER	14.053,60	64.053,60	380.135,75	518	BEĞER İDARETİLERİ SORUÇ SORUÇLARI	35.018.999.770,68
180	GİDEREK YILLARA AIT GELİRLER HESABI	10.872,50	60.872,50	380.135,75	57	GİDEREK YILLAR OLUPLU FAALİYET SORUÇLARI	78.097.085.762,28

27/03/2025 10:48:06

** Rapor 27/03/2025 - 01:12:29 tarihli bilgileri içermektedir

Sayfa 1 / 3

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

2024 YILI İDARE FAALİYET RAPORU

BILANÇO.

BİLANÇO

Yıl: 2024

Kamu İdaresi Kodu	Kamu İdaresi Adı	2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI	2024 YILI
AKTİF HESAPLAR					
181	DEĞER TAHAKKUKLARI HESABI	3.181,10	3.181,10	0,00	
19	ÖZLER DÖKEN VARLIKLAR	74.347,63	3.103,79	7.279,24	
107	SATPAH NOKSANLARI HESABI	74.347,63	3.103,79	7.279,24	
2	DURAN VARLIKLAR	2.009.349.092.553,96	18.337.096.941.917,47	23.495.460.657.906,46	
22	FAALİYET ALAKALARI	4.658.839.217,61	8.592.151.772,16	15.536.437.008,85	
230	DEĞİREKLERDEN ALAKAĞAR HESABI	4.286.655,66	4.330.304,26	6.693.964,48	
226	KARILAN DEPOZİTO VE TUNNATLAR HESABI	1.565.637,31	2.731.757,67	4.463.770,00	
227	ÖZLER FAALİYET ALAKAĞAR HESABI	4.652.986.924,64	8.585.109.710,23	15.525.079.773,57	
23	KURUM ALAKAĞAR HESABI	354.285.051,83	402.352.123,06	539.855.789,94	
330	KURUMCA VERİLEN KEMO ARDAN ALAKAĞAR HESABI	354.285.051,83	402.352.123,06	539.855.789,94	
24	PAUL DUGAN VARLIKLAR HESABI	33.401.507,03	33.401.507,03	33.401.507,03	
240	DÖREH SERMAYELİ KURULUSLARA VERİLEN SERMAYELER HESABI	200.000.000,00	200.000.000,00	200.000.000,00	
247	SERMAYE TAHHÜTLERİ HESABI (-)	-166.598.402,97	-166.598.402,97	-166.598.402,97	
25	PAZOL DUGAN VARLIKLAR HESABI	2.004.302.420.306,74	18.338.067.330.044,48	23.476.350.850.160,19	
250	PAZOL VE ARSALAR HESABI	1.847.307.875.136,60	16.793.199.948.134,27	21.481.279.606.674,15	
251	TEHALİT VE TEHİSTU DÜZENLERİ HESABI	63.097.859.277,75	353.813.601.793,23	651.241.096.376,44	
252	BİNAKLAR HESABI	285.737.494.930,82	1.701.802.767.953,82	2.692.085.233.869,50	
253	TEHİL, MAKİNE VE ÇIKARLAR HESABI	183.952.317,67	632.957.276,74	852.348.761,13	
254	TAŞITLAR HESABI	64.339.195,31	354.816.168,59	599.235.439,71	
255	DÖREHBAĞAR HESABI	340.356.529,30	943.507.365,09	1.449.703.995,69	
257	DEĞER AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-102.888.172.603,52	-550.430.818.696,11	-733.071.481.103,46	
258	PAZILPAKTA DUGAN YATIRILAR HESABI	10.347.529.579,02	17.340.396.042,22	182.112.732.532,38	
259	YATIRIM AMAĞLARI HESABI	8.135.841,79	2.410.769.600,03	2.849.459.014,45	
26	PAZOL ÖLÇÜYAN DUGAN VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00	
260	PAZOL HESABI	169.146.695,91	218.130.904,77	266.342.734,87	
264	2011 PAZILTELER HESABI	2.214.902,74	2.214.902,74	2.214.902,74	
268	BİRDÖREH AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-171.381.658,65	-220.345.867,53	-268.557.897,61	
28	DEĞERLER YATIRILAR AT DEĞERLER VE DEĞER TAHAKKUKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00	
29	ÖZLER DUGAN VARLIKLAR HESABI	106.470,74	106.470,74	133.490,45	
294	BLERH ÇIKARILACAK STOKLAR VE MAZOL DUGAN VARLIKLAR HESABI	65.913.444,72	67.374.187,63	142.755.100,44	

27/03/2025 10:48:06

**** Rapor: 27/03/2025 - 01:12:29 tarihli bilgileri içermektedir**

Sayfa 2 / 3

B İ L A N Ç O .				
Kamu İdaresi Kodu	20	Yıl:2024		
Kamu İdaresi Adı	ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI			
AKTİF HESAPLAR	2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI	
259 BÜYÜKŞEHİR ANKARASI İÇİŞİMLERİ HESABI	-95.826.973,98	-97.267.716,89	-142.321.659,09	
(-)				
AKTİF TOPLAMI	2.016.497.017.172,94	18.346.776.027.216,3	23.510.036.357.878,	PASİF TOPLAMI 2.016.497.017.172,94 18.346.776.027.216,35 23.510.036.357.878,69

Bilanço Dipnotları :	2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI
910 ALINMIŞ TEHDÜAT PİKTUPLARI HESABI	3.004.115.070,55	17.194.329.428,20	33.113.654.337,88
911 ALINMIŞ TEHDÜAT PİKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	3.004.115.070,55	17.194.329.428,20	33.113.654.337,88
912 KİŞİLERE AIT MENKUL KİMYETLER HESABI	434.666,11	434.666,11	961.824,30
913 KİŞİLERE AIT MENKUL KİMYET EMANETLERİ HESABI	434.666,11	434.666,11	961.824,30
920 GİDERE TAHHÜTLERİ HESABI	1.633.140.383,42	90.972.367.264,41	103.001.355.807,35
921 GİDERE TAHHÜTLERİ KARŞILIKLI HESABI	1.633.140.383,42	90.972.367.264,41	103.001.355.807,35
948 BAŞKA BÜYÜKŞEHİR ANKARASI İÇİŞİMLERİ ALACAK HESABI	259.342.265,38	259.342.265,38	259.440.561,07
949 BAŞKA BÜYÜKŞEHİR ANKARASI İÇİŞİMLERİ ALACAK EMANETLERİ HESABI	259.342.265,38	259.342.265,38	259.440.561,07
990 KURUYA VERİLEN, BRİTİFAK HAKKI TESSİS EDİLEN VALDİ DÜYAN VAKİLLERİN KAYITLI DEĞERLERİ HESABI	990.173.344,28	1.057.197.526,84	917.647.578,27
993 PASİF DÜYAN VAKİLLERİN KİMA VE İKİFAK HAKKI GELİRLERİ HESABI	1.508.769.064,34	3.952.897.871,53	5.182.007.667,27
998 DİĞER NAZİM HESAPLAR HESABI	5.599.508.877,71	215.121.300.515,31	228.203.827.587,30
999 DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIKLI HESABI	8.208.451.286,53	220.131.195.913,68	224.303.782.812,84

27/03/2025 10:48:06

** Rapor 27/03/2025 - 01:12:29 tarihli bilgileri içermektedir

Sayfa 3 / 3

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

2024 YILI İDARE FAALİYET RAPORU

Tablo 21. Faaliyet Sonuçları Tablosu

Kamu İdaresi Kodu 20 Kamu İdaresi Adı ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI										FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU										Mali Yıl: 2024									
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kodu	GELİRİN TÜRÜ		2022 YILI		2023 YILI		2024 YILI		Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kodu	GELİRİN TÜRÜ		2022 YILI		2023 YILI		2024 YILI		Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kodu	GELİRİN TÜRÜ		2022 YILI		2023 YILI		2024 YILI	
		Kod1	Kod2									Kod1	Kod2									Kod1	Kod2						
630	00	00	00	GİDERLER HESABI	20.061.105.500,35	123.168.106.564,83	360.836.719.882,14			600	00	00	00	GELİRLER HESABI	15.970.482.743,22	22.015.530.007,96	161.995.846.839,66			600	00	00	00	GELİRLER HESABI	15.970.482.743,22	22.015.530.007,96	161.995.846.839,66		
630	01	00	00	Personel Giderleri	3.000.213.399,91	6.399.744.240,08	11.815.369.639,67			600	01	00	00	Vergi Giderleri	373.273.580,16	1.668.617.147,04	15.245.439.406,93			600	01	00	00	Vergi Giderleri	373.273.580,16	1.668.617.147,04	15.245.439.406,93		
630	01	01	01	Hizmetler	2.274.870.604,94	4.744.538.247,04	9.326.286.713,16			600	01	01	01	Gıda ve Kazaanç Ürünlerden Alınan Vergiler	188.307.115,02	1.565.530.096,85	5.341.688.936,15			600	01	01	01	Gıda ve Kazaanç Ürünlerden Alınan Vergiler	188.307.115,02	1.565.530.096,85	5.341.688.936,15		
630	01	02	02	Sözleşmeli Personel	155.210.697,66	424.105.000,62	728.749.670,23			600	01	03	03	Darülace Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	151.022.560,93	2.050.625.386,29	9.800.932.833,02			600	01	03	03	Darülace Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	151.022.560,93	2.050.625.386,29	9.800.932.833,02		
630	01	03	03	İşçiler	567.630.270,25	1.215.399.955,09	1.757.813.387,52			600	01	05	05	Demirgüç Vergisi	33.793.496,88	51.984.923,65	101.046.235,06			600	01	05	05	Demirgüç Vergisi	33.793.496,88	51.984.923,65	101.046.235,06		
630	01	04	04	Geçici Sıralı Çalışanlar	2.499.827,96	15.656.217,87	2.461.360,96			600	01	06	06	Harcılar	90.469,33	496.740,25	1.771.402,30			600	01	06	06	Harcılar	90.469,33	496.740,25	1.771.402,30		
630	01	05	05	Diğer Personel	0,00	44.317,96	58.597,80			600	01	00	00	Tenbelek ve Mülkiyet Giderleri	5.418.763.194,79	7.410.163.775,00	32.779.058.256,11			600	01	00	00	Tenbelek ve Mülkiyet Giderleri	5.418.763.194,79	7.410.163.775,00	32.779.058.256,11		
630	02	00	00	Sonuç Gözetim Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	490.544.679,25	946.957.402,60	1.547.131.509,13			600	03	01	01	Mal ve Hizmet Satış Giderleri	19.701.234,32	33.913.537,91	35.481.450,11			600	03	01	01	Mal ve Hizmet Satış Giderleri	19.701.234,32	33.913.537,91	35.481.450,11		
630	02	01	01	Memurlar	362.317.106,91	624.059.710,64	1.119.441.801,53			600	03	02	02	Maliyet kullarına veya faaliyetlere ilişkin diğer giderler	259.835,67	1.030.679,48	26.140,14			600	03	02	02	Maliyet kullarına veya faaliyetlere ilişkin diğer giderler	259.835,67	1.030.679,48	26.140,14		
630	02	02	02	Sözleşmeli Personel	24.439.070,11	59.920.287,20	82.692.096,67			600	03	04	04	Kurumlar Harcaları	8.994.525,52	18.504.899,59	23.782.287,83			600	03	04	04	Kurumlar Harcaları	8.994.525,52	18.504.899,59	23.782.287,83		
630	02	03	03	İşçiler	103.768.554,61	222.913.348,28	344.960.531,67			600	03	05	05	Kurumlar Karşın	0,00	0,00	551,00			600	03	05	05	Kurumlar Karşın	0,00	0,00	551,00		
630	02	04	04	Geçici Sıralı Çalışanlar	0,00	25.530,40	0,00			600	03	06	06	Kira Giderleri	5.391.081.240,40	7.553.940.183,53	37.685.301.481,90			600	03	06	06	Kira Giderleri	5.391.081.240,40	7.553.940.183,53	37.685.301.481,90		
630	02	09	09	Sonuç Gözetim Primi Giderleri	29.047,62	29.536,08	37.099,26			600	03	09	09	Diğer Teğebbüs ve Mülkiyet Giderleri	756.358,86	2.766.472,49	34.566.364,93			600	03	09	09	Diğer Teğebbüs ve Mülkiyet Giderleri	756.358,86	2.766.472,49	34.566.364,93		
630	03	00	00	Mal ve Hizmet Alın Giderleri	1.081.131.664,53	1.115.828.966,61	1.452.388.104,02			600	04	00	00	Alınan Bütçe ve Yarımlar ile Özet Giderler	2.885.955.845,56	3.189.151.629,04	126.737.490.251,28			600	04	00	00	Alınan Bütçe ve Yarımlar ile Özet Giderler	2.885.955.845,56	3.189.151.629,04	126.737.490.251,28		
630	03	01	01	Üretim Yönelik Mali ve Maliyet Alınları	6.513,60	19.959,70	0,00			600	04	01	01	Yurt Dışından Alınan Bütçe ve Yarımlar	25.021.837,74	36.333.694,85	94.829.706,15			600	04	01	01	Yurt Dışından Alınan Bütçe ve Yarımlar	25.021.837,74	36.333.694,85	94.829.706,15		
630	03	02	02	Tüketim Yönelik Mali ve Maliyet Alınları	623.036.463,32	351.342.877,95	270.270.865,36			600	04	03	03	Diğer İktisadî Alınan Bütçe ve Yarımlar	151.368.172,26	101.176.854,71	191.078.834,44			600	04	03	03	Diğer İktisadî Alınan Bütçe ve Yarımlar	151.368.172,26	101.176.854,71	191.078.834,44		
630	03	03	03	Yatırımlar	27.871.070,72	49.268.079,29	79.359.096,85			600	04	04	04	Kurumların ve İşletmelerin Alınan Yarımlar ve Eşyaları	927.156.303,18	1.588.714.660,04	769.897.018,91			600	04	04	04	Kurumların ve İşletmelerin Alınan Yarımlar ve Eşyaları	927.156.303,18	1.588.714.660,04	769.897.018,91		
630	03	04	04	Görev Giderleri	306.035.772,72	180.930.874,35	575.850.082,23			600	04	05	05	Proje Yardımları	934.538,00	1.662.041,05	1.103.577,00			600	04	05	05	Proje Yardımları	934.538,00	1.662.041,05	1.103.577,00		
630	03	05	05	Hizmet Alınları	108.683.628,14	432.282.628,78	506.212.803,88			600	04	06	06	Özel Giderler	1.446.197.012,88	1.597.566.118,66	0,00			600	04	06	06	Özel Giderler	1.446.197.012,88	1.597.566.118,66	0,00		
630	03	06	06	Temal ve Tamlama Giderleri	804.746,82	14.518.399,90	1.186.892,26			600	04	07	07	Hizmet Sunumu Karşılığı Alınan Giderler	335.288.181,48	781.498.300,63	125.876.607.125,78			600	04	07	07	Hizmet Sunumu Karşılığı Alınan Giderler	335.288.181,48	781.498.300,63	125.876.607.125,78		
630	03	07	07	Mevkuf Mali, Gayrimaddi Hukuk Alın, Borç ve Ödemeler	12.160.915,19	57.517.250,11	15.412.512,35			600	05	00	00	Diğer Giderler	5.603.779.466,28	3.604.140.867,77	5.393.120.411,26			600	05	00	00	Diğer Giderler	5.603.779.466,28	3.604.140.867,77	5.393.120.411,26		
630	03	08	08	Gayrimenkul Mali Eşya ve Güzah Giderleri	2.466.290,65	9.818.942,80	3.769.776,33			600	05	01	01	Faiz Giderleri	323.707.520,04	381.719.363,41	642.161.608,77			600	05	01	01	Faiz Giderleri	323.707.520,04	381.719.363,41	642.161.608,77		
630	03	09	09	Ticari ve Cenaze Giderleri	35.364,37	99.948,73	24.134,96			600	05	02	02	İş ve İşletmelerden Alınan Paylar	425.494.189,29	804.356.336,41	1.338.808.536,11			600	05	02	02	İş ve İşletmelerden Alınan Paylar	425.494.189,29	804.356.336,41	1.338.808.536,11		
630	05	00	00	Carl Transferleri	3.237.892.063,31	11.834.670.330,67	223.439.664.013,83			600	05	03	03	Para Cüzdanları	348.433.631,78	521.610.960,73	1.150.736.928,66			600	05	03	03	Para Cüzdanları	348.433.631,78	521.610.960,73	1.150.736.928,66		
630	05	01	01	Gözetim Giderleri	1.031,77	0,00	0,00			600	05	09	09	Diğer Çeşitli Giderler	4.506.144.125,17	1.260.462.168,73	2.261.413.147,12			600	05	09	09	Diğer Çeşitli Giderler	4.506.144.125,17	1.260.462.168,73	2.261.413.147,12		
630	05	02	02	Harcama Giderleri	1.258.528.894,89	3.093.897.194,37	223.256.119.068,50			600	06	00	00	Sermaye Giderleri	919.884.256,02	857.186.752,89	927.919.992,12			600	06	00	00	Sermaye Giderleri	919.884.256,02	857.186.752,89	927.919.992,12		
630	05	03	03	Kar Amacı Gözetim Kuruluşları	1.887.099.327,44	7.605.667.498,44	45.843.062,72			600	06	01	01	Tagiratsız Satış Giderleri	834.434.488,24	695.951.108,74	765.767.331,11			600	06	01	01	Tagiratsız Satış Giderleri	834.434.488,24	695.951.108,74	765.767.331,11		
630	05	04	04	İktisadî Kurumların ve İşletmelerin Yapılan Transferleri	109.300,00	1.027.578.000,00	60.000,00			600	06	02	02	Tagirat Satış Giderleri	78.807.134,63	153.946.463,27	148.659.502,73			600	06	02	02	Tagirat Satış Giderleri	78.807.134,63	153.946.463,27	148.659.502,73		
630	05	06	06	Yurt Dışına Yapılan Transferler	96.362.674,57	107.252.469,10	135.864.080,69			600	06	09	09	Diğer Sermaye Satış Giderleri	6.582.623,15	7.299.178,88	33.493.078,28			600	06	09	09	Diğer Sermaye Satış Giderleri	6.582.623,15	7.299.178,88	33.493.078,28		
630	05	08	08	Giderlerin Açılan Paylar	292.834,64	275.168,76	877.801,92			600	11	00	00	Diğer ve Hızır Değişim Giderleri	759.995.088,19	2.914.734.140,15	857.059.086,43			600	11	00	00	Diğer ve Hızır Değişim Giderleri	759.995.088,19	2.914.734.140,15	857.059.086,43		

27/03/2025 10:53:28

** Rapor 27/03/2025 01:31:01 tarihli bilgileri içermektedir

Sayfa 1 / 4

Kamu İdare Kodu 20

Kamu İdare Adı

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Mali Yıl:2024

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap		GİDERİN TÜRÜ	2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI
	KOD	KOD				
630	20	00	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	13.094.830,69	70.201.792,92	184.086.471,17
630	20	01	Günlükler Alacakları Silmeler	10.032.614,48	46.794.162,20	80.306.615,93
630	20	02	Kayıp Alacaklardan Silmeler	4.222.221,21	23.327.772,60	103.703.750,14
630	20	03	Kurum Alacaklarından Silmeler	0,00	79.768,02	75.965,10
630	25	00	Kamu İdarelerine Borçlu Olarak Devredilen Hukukî Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	11.492.929,16	11.910.892,58	36.193.716,41
630	25	01	Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	9.386.219,94	3.383.534,48	22.070.578,08
630	25	02	Çatı Bütçe Kapasitesindeki Kamu İdarelerine Borçlu Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	674.301,16	3.009,65	3.851.443,15
630	25	03	Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	520.000,14	729,06	62.211,10
630	25	04	Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	546.770,08	2.750,00	170.062,67
630	25	05	Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	465.617,84	6.521.879,39	39.471,41
630	30	00	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	276.015.588,91	26.040.958.721,75	19.407.267.565,54
630	30	01	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	276.015.588,91	26.040.958.721,75	19.407.267.565,54
630	30	02	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	1.619.609.231,26	422.440.386,36	835.135.578,02
630	30	03	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	52.204.343,05	59.551.770,71	24.543.532,12
630	30	04	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	46.796,66	29.216,87	6.052.699,89
630	30	05	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	190.272,85	12,80	35.372,73
630	30	06	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	1.890.605,20	1.787.909,23	360.149,01
630	30	07	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	2.555.100,55	922.043,54	1.107.878,08
630	30	08	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	1.562.122.112,95	350.958.425,21	803.062.396,19
630	30	09	Proje Kapasitesinde Yapılan Çatı Giderleri	20.061.105.309,35	123.165.106.364,83	360.836.719.882,14
GİDERLER TOPLAMI (A)				20.061.105.309,35	123.165.106.364,83	360.836.719.882,14

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap		İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAN TÜRÜ	2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI
	KOD	KOD				
610	00	00	İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAN HESABI	1.228.995.021,22	184.042.376,43	255.994.618,79
610	01	00	Vergi Giderleri	2.401.832,93	4.155.384,60	24.907.992,77
610	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	724.654,05	2.524.925,72	16.603.145,62
610	01	03	Devlet Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	189.177,37	585.708,35	854.851,85
610	01	05	Devlet Vergileri	1.559.746,54	1.026.743,53	7.418.561,71
610	01	06	Harcılar	10.254,97	18.003,08	26.631,59
610	03	00	Teyebbüs ve Müliyet Giderleri	55.044.938,84	71.028.760,01	62.723.765,67
610	03	01	Mal ve Hizmet Satış Giderleri	5.527.514,97	908.932,75	2.907.780,92
610	03	02	Malın Bulunması veya Faaliyette Bulunması ile İlgili	1.080,75	6.500,00	0,00
610	03	04	Kurumlar Harfları	0,00	0,00	7.060,15
610	03	06	Kira Giderleri	49.516.340,60	70.113.667,26	59.809.424,60
610	04	00	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özet Giderler	1.862.820,95	718.691,66	0,00
610	04	04	Kurumlar ve Kurumlar ile Özet Giderler	1.206.794,74	0,00	0,00
610	04	05	Proje Yardımları	555,47	0,00	0,00
610	04	06	Özet Giderler	765.027,21	718.091,66	0,00
610	05	00	Diğer Giderler	21.774.314,58	35.896.500,08	48.823.615,53
610	05	01	Faiz Giderleri	633.381,59	432.388,91	1.834.720,89
610	05	02	Kıymetli Evraklar Alınan Paylar	878.681,32	1.390.185,36	3.204.726,68
610	05	03	Para Cezaları	5.566.171,92	15.269.721,40	24.447.506,30
610	05	09	Diğer Cezalı Giderler	14.666.626,75	18.804.702,41	19.336.900,66
610	06	00	Sermaye Giderleri	1.147.830.811,82	72.243.037,00	119.459.241,82
610	06	01	Tarım ve Orman Satış Giderleri	1.144.480.306,61	27.215.472,28	115.762.334,95
610	06	02	Ticaret Satış Giderleri	3.320.305,31	44.093.171,22	2.833.915,92
610	06	09	Diğer Sermaye Satış Giderleri	30.000,00	134.391,50	863.086,95
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)				1.228.995.021,22	184.042.376,43	255.994.618,79

Hesap Kodu	Yatırım Hesap Kodu		2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI	ENFLASYON DÜZELTİMİNDEN İLERİ	2022 YILI	2023 YILI	2024 YILI
	Kod	Kod							
608	00	00				(ENFLASYON DÜZELTİMİSİ HİSABİ)	0,00	0,00	3.106.908.963.901,33
608	12	00				Azaltı ve Artış Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	4.699.064.823.238,49
608	13	00				Yeraltı ve Yerüstü Düzeltme Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	97.444.798.797,08
608	14	00				Serastır Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	377.970.069.030,33
608	15	00				Yeraltı Maden ve Çukurluk Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	99.988.052,99
608	16	00				Yeraltı Maden Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	105.629.779,20
608	17	00				Denizaltı Maden Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	91.761.890,76
608	19	00				Madde Düzeltme Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	-107.709.273.583,84
608	10	01				Yeraltı ve Yerüstü Düzeltme Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	-34.321.184.751,92
608	19	02				Bazılar	0,00	0,00	-73.299.453.483,40
608	10	03				Ticari, Makine ve Çukurluk	0,00	0,00	-31.550.499,27
608	19	04				Ticari	0,00	0,00	-31.497.976,34
608	19	05				Denizaltı	0,00	0,00	-21.588.038,81
608	20	00				Yatırımların Çıkarılması Hesabına İlgili Enflasyon Düzeltmesi	0,00	0,00	39.837.168.753,36
ENFLASYON DÜZELTİMİSİ TOPLAMI (E)					0,00		0,00	0,00	5.106.908.963.901,33
GİDERLER TOPLAMI (A)			20.061.105.389,38	123.145.196.364,83	360.836.719.882,14	NET GELİR (D= (B-C)	14.741.487.732,00	21.831.488.531,53	161.739.882.319,87
GELİRLER TOPLAMI (B)			15.970.482.743,22	22.015.530.907,96	161.995.846.839,66	ENFLASYON DÜZELTİMİSİ (E)	0,00	0,00	5.106.908.963.901,00
İNDİRİM İADE İSKONTO TOPLAMI (C)			1.228.995.031,22	184.042.376,43	155.994.619,79	FAALİYET SONUCU [(D+E) - A](+/-)	-5.319.657.587,35	-1.01.333.617.833,36	4.907.812.696.139,06

Tablo 22. Özkaynak Değişim Tablosu

31.12.2024 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU						
Kamu İdaresi Kodu Kamu İdaresi Adı	2023		2024			
	ÖNCEKİ DÖNEM BAŞI BAKİYESİ	ÖNCEKİ DÖNEM İÇİ HAREKETLER	ÖNCEKİ DÖNEM SONU BAKİYESİ	DÖNEM BAŞI BAKİYESİ	DÖNEM İÇİ HAREKETLER	DÖNEM SONU BAKİYESİ
NET DEĞER	2.086.303.211.233,21	36.946.521.041,29	2.123.249.732.274,50	2.123.249.732.274,50	-104.936.466.905,51	2.018.313.265.368,99
A- Dango Kayıtları	5.716.129.589,04	939.763.801,24	6.655.893.390,28	6.655.893.390,28	444.035.646,86	7.099.929.037,14
B- Varlık Envanterleri	549.507.783.994,57	85.807.251.874,78	635.315.035.869,35	635.315.035.869,35	61.455.401.218,15	696.770.437.087,50
C- Yükümlülük Envanterleri	-146.164.475,71	-399.596,43	-146.564.072,14	-146.564.072,14	0,00	-146.564.072,14
Ç- Değer Hareketleri Sonuç Hesabından Aktarımlar	6.622.205.398,96	28.747.094.274,85	35.369.299.673,81	35.369.299.673,81	12.887.799.494,32	48.257.099.168,13
D- Enflasyon Düzeltme Farkları						
E- Diğer	1.524.603.256.736,35	-78.547.189.313,15	1.446.056.067.413,20	1.446.056.067.413,20	-179.723.703.264,84	1.266.332.364.148,36
DEĞER HAREKETLERİ	31.176.327.036,13	3.842.672.742,47	35.018.999.778,60	35.018.999.778,60	38.915.550.065,79	73.934.549.844,39
YEDEKLER						
GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	87.376.740.258,33	16.214.985.304.842,23	16.302.312.045.100,56	16.311.174.553.693,95	-2.644.017.440,42	16.308.530.536.253,53
GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-198.887.850.241,06	-42.308.127.055,35	-241.195.977.296,41	-351.392.103.723,10	128.160.401.126,96	-223.231.702.596,14
DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	0,00	-101.333.617.833,30	-101.333.617.833,30	0,00	4.907.812.096.239,06	4.907.812.096.239,06
Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler						

Tablo 23. Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu

BÜTÇELENEEN VE GERÇEKLEŞEN TUTARLARIN KARŞILAŞTIRMA TABLOSU		Yıl:	2024
Kamu İdaresi Kodu 20		ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	
Kamu İdaresi Adı			
TAHSİLATLAR	Bütçe Ödeneği / Gelir Tahmini	Bütçelenen Tutarlar	Gerçekleşen Tutar
		Nihai Ödenek	
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	15.244.556.667,59
Sosyal Güvenlik Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	12.753.239.374,05
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00	0,00	126.169.754.945,17
Diğer Gelirler	0,00	0,00	4.128.588.658,11
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	14.397.716.968,02
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00
Fed ve İddeler (-)	0,00	0,00	267.066.256,86
Toplam Tahsilatlar	0,00	0,00	172.431.790.356,08
ÖDEMELER			
Personel Giderleri	11.510.094.000,00	12.754.369.510,94	11.769.751.194,91
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.503.685.000,00	1.759.132.993,12	1.547.131.589,13
Mali ve Hizmet Alım Giderleri	725.012.000,00	1.801.807.241,43	1.267.469.380,99
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00
Carli Transferler	224.845.034.000,00	226.310.526.308,66	223.431.121.535,62
Sermaye Giderleri	14.624.871.000,00	151.913.059.459,13	146.749.832.469,93
Sermaye Transferleri	18.282.187.000,00	22.912.796.413,50	22.804.633.895,82
Borç Verme	250.500.000,00	275.451.400,00	171.825.000,00
Yedek Ödemeler	0,00	0,00	0,00
Toplam Ödemeler	271.741.383.000,00	417.686.143.326,78	407.741.765.066,40
NET TAHSİLATLAR/ÖDEMELER			0,42

27/03/2025 11:03:51

G.Y.M.Y. Örneği:24

** Rapor 27/03/2025 01:18:04 tarihinde bilgileri içermektedir

Sayfa 1 / 1

3.1.3 Mali Denetim Sonuçları

Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, Bakanlık malî faaliyet, karar ve işlemleri hem iç hem de dış denetime tabidir. Bu mali kontrollerin kapsamı harcama öncesi ve aşamasında TBMM adına Sayıştay Başkanlığı tarafından kanunlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının raporlanmasıdır.

Dış Denetim

6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca hesap verme sorumluluğu çerçevesinde Sayıştay Başkanlığı tarafından Bakanlığın 2023 yılı faaliyet ve işlemleri denetime tabi tutulmuştur. Sayıştay denetimleri sonucunda düzenlenen taslak denetim raporu harcama birimlerine dağıtılmış ve sorumlu birimlerden gelen bulgulara ait cevap yazıları koordine edilerek Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir. Bulgularda yer alan Bakanlık hesap ve işlemlerinde tespit edilen hata veya eksiklikler ile ilgili olarak gerekli önlemlerin alındığına ve düzeltmeler yapıldığına dair belgeler düzenlenmiş ve yazışmalar yapılmış olup üst yönetici bilgilendirilmiştir.

Taslak rapora ilişkin değerlendirmeleri ve açıklamaları sonucunda Sayıştay Başkanlığınca hazırlanan Nihai Denetim Raporu Bakanlığa gönderilmiş ve kamuoyuna duyurulmuştur. Tespit edilen 2023 yılına ait bulguları içeren nihai denetim raporu hakkında birimlere bilgilendirme yazıları yazılmıştır. Tespit edilen bulgulara ilişkin gerekli değerlendirmeler yapılarak, düzeltilmesi gereken hususlar hakkında çalışmalar devam etmektedir.

2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporuna göre;

- Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, 1 Bulgu
- Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, 2 Bulgu
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2 Bulgu
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, 1 Bulgu
- Strateji Geliştirme Başkanlığı, 1 Bulgu
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, 1 Bulgu
- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, 1 Bulgu
- Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı, 5 Bulgu
- Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 1 Bulgu tespit edilmiştir.

3.1.4 Diğer Hususlar

2024 Yılı Hizmet Maliyetleri

Bu bölümde belirtilen dönem içerisinde Bakanlık birimlerinin merkez ve taşra birimlerinin yolluk, elektrik, yakacak, su, kırtasiye, haberleşme ve personel giderlerine ilişkin TL bazında maliyet analizleri yapılmıştır. Aşağıdaki tabloda merkez ve taşra teşkilatlarının 2023-2024 maliyetleri karşılaştırmalı olarak açıklanmaktadır.

Tablo 24. Bakanlık 2022-2023 Dönemi Hizmet Maliyeti Tabloları (TL)

Açıklama	2023			2024		
	Harcama	Personel Sayısı	Personel Başı Ortalama	Harcama	Personel Sayısı	Personel Başı Ortalama
Merkez						
Yolluk Gideri	14.165.676		4.103	19.549.131		5.656
Elektrik Gideri	50.643.416		14.670	52.661.655		15.237
Yakacak Gideri	13.087.935		3.791	12.351.145		3.573
Su Gideri	2.742.796		794,5	2.000.772		578.9
Kırtasiye ve Büro Malzemesi Gideri	6.959.746	3.452	2.016	7.144.498	3.456	2.067
Haberleşme Gideri	33.939.735		9.831	35.314.277		10.218
Personel Gideri (Ücret, SGKDP dâhil)	1.658.402.768		480.417	2.974.975.449		860.815
Taşra						
Yolluk Gideri	57.293.069		4.018	60.245.413		4.315
Elektrik Gideri	50.054.307		3.511	65.692.144		4.706
Yakacak Gideri	22.659.603		1.589	31.542.302		2.259
Su Gideri	3.808.839		267	5.314.375		381
Kırtasiye ve Büro Malzemesi Gideri	8.346.401	14.256	585	15.577.409	13.960	1.116
Haberleşme Gideri	3.554.191		249	4.934.187		354
Personel Gideri (Ücret, SGKDP dâhil)	5.557.982.573		389.869	10.341.907.335		740.824
Genel						
Yolluk Gideri	71.458.745		4.033	79.794.543		4.579
Elektrik Gideri	100.697.723		5.684	118.353.798		6.792
Yakacak Gideri	35.747.538		2.017	43.893.447		2.519
Su Gideri	6.551.635		369	7.315.147		420
Kırtasiye ve Büro Malzemesi Gideri	15.306.147	17.715 (* 7 Personel Yurt Dışı)	864	22.721.907	17.425 (* 9 Personel Yurt Dışı)	1.304
Haberleşme Gideri	37.493.926		2.116	40.248.464		2.310
Personel Gideri	7.216.385.341		407.360	13.316.882.784		764.240

* 2024 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 19.02.2025 tarihinde alınmıştır.

Bakanlığın bazı hizmet maliyetlerine ilişkin 2023 ve 2024 yıllarını kapsayan bilgiler incelendiğinde aşağıdaki tespitlere ulaşılmıştır. Buna göre;

- 2023 yılında yolluk giderleri olarak ayrılan 51.624.000 TL ödeneye karşılık yılsonunda 71.458.745 TL harcanmıştır. 2024 yılında bu ödenek 91.210.000 TL ödeneye muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonu harcaması 79.794.543 TL

olarak gerçekleşmiştir. Yolluk giderlerinde personel başı ortalama harcama 2023 yılında 4.033 TL iken bu rakam 2024 yılında 4.579 TL olarak gerçekleşmiştir.

- 2023 yılında elektrik giderleri olarak ayrılan 86.000.000 TL ödeneye ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 100.697.723 TL harcanmıştır. 2024 yılında bu ödenek 153.000.000 TL'ye yükseltilmiş ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonu harcaması 118.353.798 TL olarak gerçekleşmiştir. Elektrik giderlerinde personel başı ortalama harcama 2023 yılında 5.684 TL iken bu rakam 2024 yılında 6.792 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2023 yılında yakacak giderleri olarak ayrılan 57.000.000 TL ödeneye karşılık yılsonunda 35.747.538 TL harcanmıştır. 2024 yılında bu ödenek 107.141.000 TL'ye yükseltilmiş ve muhtelif ödenek eklemeleri neticesinde yılsonu harcaması 43.893.447 TL olarak gerçekleşmiştir. Yakacak giderlerinde personel başı ortalama harcama 2023 yılında 2.017 TL iken bu rakam 2024 yılında 2.519 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2023 yılında su giderleri olarak ayrılan 5.292.000 TL ödeneye ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 6.551.635 TL harcanmıştır. 2024 yılında bu ödenek 9.800.000 TL'ye yükseltilmiş olup yılsonu harcaması 7.315.147 TL olarak gerçekleşmiştir. Su giderlerinde personel başı ortalama harcama 2023 yılında 369 TL iken bu rakam 2024 yılında 420 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2023 yılında kırtasiye ve büro malzemesi gideri olarak ayrılan 14.292.000 TL ödeneye ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 15.306.147 TL harcanmıştır. 2024 yılında bu ödenek 23.744.000 TL'ye yükseltilmiş olup yılsonu harcaması 22.721.907 TL olarak gerçekleşmiştir. Kırtasiye ve büro malzemesi giderlerinde personel başı ortalama harcama 2023 yılında 864 TL iken bu rakam 2024 yılında 1.304 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2023 yılında haberleşme gideri olarak ayrılan 27.499.000 TL ödeneye karşılık yılsonunda 37.493.926 TL harcanmıştır. 2024 yılında bu ödenek 48.329.000 TL'ye yükseltilmiş buna karşılık yılsonu harcaması 40.248.464 TL olarak gerçekleşmiştir. Haberleşme giderlerinde personel başı ortalama harcama 2023 yılında 2.116 TL iken bu rakam 2024 yılında 2.310 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2023 yılında personel giderleri (SGKDP Dâhil) olarak ayrılan 5.014.345.000 TL ödeneye muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 7.216.385.341 TL harcanmıştır. 2024 yılında bu ödenek 13.013.779.000 TL'ye yükseltilmiş ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonu harcaması 13.316.882.784 TL olarak gerçekleşmiştir. Personel giderlerinde (SGKDP Dâhil), personel başı ortalama harcama 2023 yılında 407.360 TL iken bu rakam 2024 yılında 764.240 TL olarak gerçekleşmiştir.

3.2 Performans Bilgileri

3.2.1 Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri

Program	Alt Program	Faaliyet	Faaliyet Açıklamaları
Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası	Enerji Verimliliği	Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri	Binalarda enerji verimliliği konusunda farkındalığı artırmak, binalar ve yerleşmelerin doğal kaynakları ve enerjiyi verimli kullanarak çevreye olan olumsuz etkilerini azaltmak için değerlendirme ve belgelendirme sistemlerini oluşturmak, yapılarda enerji tasarrufunu sağlayıcı ve maliyet düşürücü tedbirler üzerinde çalışarak sonuçlarının uygulamaya konulmasını sağlamak amaçlanmaktadır.
Hazine Varlıklarının ve Yükümlülüklerinin Yönetimi	Hazine Taşınmazlarının Yönetimi	Hazine Taşınmazları Edinim Faaliyetleri	Hazine taşınmazlarının yönetiminin paydaş odaklı ve etkili bir yaklaşımla ele alınması, ülkemizin sektörel ihtiyaçlarının göz önünde bulundurularak alternatif kullanım alanlarının belirlenmesi, gerçek ve tüzel kişilerin taleplerini karşılayacak şekilde sunulması faaliyetlerini ifade etmektedir.
		Hazine Taşınmazları Elden Çıkarma Faaliyetleri	Hazine taşınmazları, satış, kiralama, kullanma izni ve irtifak hakkı tesisi suretiyle kamu yararı gözetilerek etkin yöntemlerle ekonomiye kazandırılarak gelir artışı sağlanacaktır.
		Hazine Taşınmazlarına İlişkin Diğer Yönetim Faaliyetleri	Hazine taşınmazları üzerinde ağaçlandırma başta olmak üzere tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yapılmasının desteklenmesi sağlanacak; kanunlarla verilen yetkiler çerçevesinde Hazinesin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların edinim ve yönetim işlemleri yürütülecektir.
Ormanların ve Doğanın Korunması ile Sürdürülebilir Yönetimi	Korunan Alanların ve Tabiat Varlıklarının Korunması	Korunan Alanlarda ve Tabiat Varlıklarında Planlama ve Yatırım	Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinde yaşayan insanların yaşam kalitesini ve standartlarını artıracak nitelikte koruma kullanma dengesini gözeterek imar planları oluşturulacaktır. Bu yolla devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanların dengeli kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır.
		Korunan Alanları ve Tabiat Varlıklarını Tespit, Tescil, Araştırma	Korunan alanların tescil, onay, ilan süreci yürütülecek; doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi, nesli tehdit ve tehlike altındaki tür ve habitatların korunması ve izlenmesi sağlanacak ve yönetim planları hazırlanacaktır.
Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği	Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Koruma	Atık su Yönetimi	İlgili mevzuatta öngörülen şekilde atıksu arıtma tesislerinin kurulması, bakımı, onarımı ve işletilmesi hedeflenmiş olup, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca,

		sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda çevre ve insan sağlığının korunmasına yönelik atıksu arıtma tesisleri ve diğer çevresel altyapı çalışmaları için yerel yönetimlere teknik ve finansman desteği de sağlanmaktadır.
	Çevre Kanunu Gelirleri ile Yürütülen Faaliyetler	Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca çevre katkı payı ve geri kazanım katılım payı gelirleri elde edilmektedir. Bu gelirler ile belediyeler, il özel idareleri, birlikler ve kamu kurum ve kuruluşlarının çevre altyapı projeleri (çevre kirliliğinin giderilmesi, çöp konteyneri, sıfır atık ünitesi, atık su arıtma tesisi, kanalizasyon, derin deniz deşarjı, katı atık tesisi, bisiklet ve yürüyüş yolu, park projesi, çevre dostu ve sokak sağlıklılaştırılması) finanse edilmektedir. Çevre temizlik araçları (çöp toplama aracı, arazöz, yol süpürme aracı, vidanjör vb.) için şartlı nakdi yardımlar yapılmaktadır.
	Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), İzin ve Denetim	Türkiye'nin plan ve programlama sistemine Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) prosedürlerinin uygulanması, Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği'nin Türkiye'de etkin bir biçimde hayata geçirilmesi için gerekli koşulların (yasal, kurumsal, idari ve teknik) oluşturulması hedeflenmiştir. ÇED sürecinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesinin sağlanmasıyla ilgili kurum, kuruluş ve halkın katkıları ile ÇED sürecinin şeffaflığı ve kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmaktadır. ÇED başvurularının yönetmelik hükümlerinde yer alan süreler içinde sonuçlandırılması, stratejik çevresel değerlendirme konusunda kurumsal kapasite geliştirilmesi ve farkındalık arttırması çalışmalarına katılanların ve kamu kurum/kuruluşları tarafından hazırlanan plan/programların SÇD'ye tabi tutulması için başvuruların değerlendirilmesi ve takibi amaçlanmaktadır.
	Hava Kalitesi ve Gürültü Kontrolü	Hava kirliliği önlenerek hava kalitesi iyileştirilecek ve çevresel gürültü kirliliği azaltılacaktır. Hava kirliliğine etki eden ısınma, sanayi, ulaşım vb. tüm sektörlerin azot oksitler, metan içermeyen uçucu organik karbonlar, kükürt dioksit, amonyak, karbonmonoksit ve partiküler madde kirleticileri bazında her yıl ulusal emisyon envanteri oluşturulacak ve bu kirleticiler için

		ulusal emisyon envanteri projeksiyonları hazırlanacaktır.
Kara ve Deniz Kaynaklı Kirleticilerin Önlenmesi ve Kimyasalların Yönetimi		Deniz çevresinin kirlenmesini önlemek, azaltmak ve kontrol etmek, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla, ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve yürürlükteki ulusal mevzuat kapsamında denizlerimizde koruma çalışmaları yapılmaktadır. Kalıcı Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi gereğince ülkemizin sözleşmede yer alan kimyasal maddeler ve bunları içeren stokların belirlenmesi ve bunların yönetimine yönelik gerekli çalışmalar yürütülmektedir.
Katı Atık Yönetimi ve Sıfır Atık Uygulaması		Ülkemizde öncelikli atık yönetim prensiplerinden birisi olan atıkların tekrar kullanılması, maddesel ve enerji geri kazanımı faaliyetlerinin teşvik edilerek geri kazanım tesislerinin teknik ve idari yeterliliklerinin artırılması amacıyla kriterler oluşturulmuş ve bu kriterleri sağlayan geri kazanım tesislerinin kurulmasıyla hem ekonomiye hem de çevreye katkıda bulunmaya devam edilmektedir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu çerçevesinde katı atık bertaraf tesislerinin yapılması ve işletilmesi faaliyeti belediyelerin görev ve yetkileri arasında olduğundan, bu tesislerin yapım işleri belediyeler tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin entegre atık yönetimi tesisleri uygulamalarını gerçekleştirebilmeleri için önemli miktarda finansman ihtiyacının karşılanması ve yerel yönetimlerin teknik kapasitelerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, Katı Atık Programı projesi çalışmaları ile gerekli destek sağlanmaktadır. Sıfır Atık Projesinin ülke genelinde yaygınlaştırılması kapsamında mahalli idareler, kamu/kurum ve kuruluşları, bina ve yerleşkelerde sistem kurulumunun sıfır atık yönetmeliği uygulama takvimi doğrultusunda gerçekleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.
Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) Kapsamındaki Destek Faaliyetleri		Avrupa Birliği tarafından IPA fonu ödeme planı Finansman Anlaşması ile belirlenmiştir. Proje bütçelerinin maksimum % 85'i AB IPA fonu katkısı, % 15'i ise ulusal katkıdan (Belediyeler, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ve kapasite artırım proje sahibi olan diğer kamu kurumları) oluşmaktadır. Başvurusu yapılan altyapı ve kapasite artırım projelerinden Avrupa Komisyonunca kabul

			edilen projelerin uygulama süreci Çevre ve İklim Eylemi Sektörel Operasyonel Programı (ÇİSOP) uygunluk tarihinin son günü olan 31.12.2026 tarihine kadar devam edecektir.
		Toplumsal Çevre Koruma Bilincinin Geliştirilmesi	Toplumsal çevre bilincinin geliştirilmesi faaliyetleri kapsamında; kamu spotları, eğitim videoları, bilgilendirici yayınlar, dijital platform ve sosyal medya çalışmaları, etkinlik ve organizasyonlar olmak üzere birçok bilinç ve farkındalık çalışması yapılmaktadır.
Toprak ve Su Kaynaklarının Kullanımı ve Yönetimi	Toprak Kaynaklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele	Sel, çığ ve heyelan zararlarının en aza indirilmesi, başta toprak olmak üzere tabii kaynakların korunması amacıyla eylem planları ve bölgesel gelişim projeleri kapsamında uygulama projeleri yapılacaktır. Çığ, kaya yuvarlanması, erozyon ve sel kontrolünde uygulanan yöntem ve çalışmaların tamamının bir arada görülebileceği aynı zamanda ulusal ve uluslararası alanda teknik personelin eğitimi amacıyla model sahalar oluşturulacaktır. Ulusal arazi örtüsü/kullanımı haritası oluşturulacaktır. Aynı kapsamda oluşturulan ulusal su ve rüzgâr erozyonu haritaları, çölleşme hassasiyet haritası ve toprak organik karbonu haritası gösterge ve kriterleri güncellenecektir.
Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi	Mekânsal Planlama ve Kentsel Dönüşüm	Kentsel Dönüşüm Uygulamaları	Vatandaşlarımızın can, mal güvenliğinin ve kamu düzeninin sağlanması amacıyla 6306 sayılı Kanun kapsamında riskli alan ilan edilen alanlara ilişkin imar planı ve uygulama işlemleri Bakanlığımızca yapılarak onaylanmaktadır. Kentsel dönüşümle, özgün kimliğini koruyan, deprem ve afetlere hazırlıklı, estetik ve çevre dostu dönüşüm anlayışıyla zayıf ve dayanıksız olan bağımsız birimlerin dönüşümü gerçekleştirilecektir.
		Mekânsal Planlama ve Uygulama	Sağlıklı, güvenli ve mekân kalitesi yüksek yerleşmeleri oluşturmak için mekânsal planlama, afet zararlarını önlemeye yönelik kentsel dönüşüm proje ve uygulamaları ile altyapı hizmetlerini yürütmek, ulusal coğrafi bilgi sistemini kurmak ve mekânsal planlama sisteminin bütüncül bakışla ele alınması ve ulusal düzeyde mekânsal stratejilerin netleştirilmesi önem taşımaktadır. Planlama sisteminin en üst düzeyde ilke ve esaslarının ortaya konulması ve gerek kentsel gelişme ve kırsal planlama, gerekse kıyı alan ve bölgeleri bazında hedef ve stratejilerin hazırlanması amaçlanmaktadır. Şehirlerin rehabilite edilerek bölge nüfusuna nitelikli bir kentsel yaşamın ve mekânın sağlanarak aktivite alanlarının oluşturulması ve korunması ile bu

			alanlara ulaşılabilirlik sağlanacaktır. Daha yaşanabilir bir çevre sağlanarak kentsel kalitenin geliştirilmesi amacıyla millet bahçeleri yaygınlaştırılacaktır.
Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi	Akıllı Şehirler ve Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri	Akıllı Şehirlere İlişkin Faaliyetler	Türkiye'nin ilk, dünyanın dördüncü akıllı şehir strateji ve eylem planı dokümanı olan Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı yayınlanmış olup, bu plan ile akıllı şehirler alanında müşterek çalışma kabiliyetinin kurumsal sorumluluklar dahilinde geliştirilmesi ve akıllı şehir politikalarına ulusal katmanda getirilen bütüncül bakış açısının hayata geçirilebilmesi, doğru proje ve faaliyetlerin sorumlularınca uygulanması amaçlanmaktadır. Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında tüm kamu kurum ve kuruluşlarının üzerine düşen görev ve sorumlulukları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının koordinasyonunda yürütmesi sağlanacaktır.
		Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri	Gelecekte ülkemizde oluşması hedeflenen coğrafi bilgi endüstrisinin yol haritasını içeren Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı, Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz hedefleri dikkate alınarak, ülkemizin coğrafi veri altyapısından faydalanmak isteyen tüm sektörlerle kaliteli, güncel ve dinamik coğrafi bilgi akışı sağlayacak, entegre coğrafi bilgi üretim ve paylaşım platformu olan Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi portalının kurulması ve işletilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
		Kent Bilgi Sistemi Faaliyetleri	Akıllı şehir uygulamalarının en başta gelen coğrafi uygulaması olan Kent Bilgi Sistemi – Kent Rehberi uygulamasının Bakanlık Bulut Kent Bilgi Sistemi üzerinden yerel yönetimlere tanımlanarak yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.
Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi	Çevreye Duyarlı ve Güvenli Yapılaşma	İskân Uygulamaları	Kalkınma projelerinden HES, sulama, taşkın ve içme-kullanma suyu amaçlı barajlar, havaalanı, fabrika, maden rezervi, ekonomik ve savunma ile ilgili diğer tesislerin yapımı, tarihi ve doğal kıymetlerin korunması gibi amaçlara yönelik yapılacak kamulaştırmalar veya özel yasaların uygulanması sonucu taşınmazının tamamı veya bir kısmı kamulaştırılmaktadır. Bu yerleri terk etmek zorunda kalanlar, göçebe iddiasıyla başvuruda bulunanlardan göçebe oldukları sonucuna varılanlar ile iskânlı göçmenler ilgili mevzuat paralelinde Mahalli İskân Komisyonlarınca hak sahibi kabul edilirse

		Kamu Binalarında Etüt, Proje ve Yapım Faaliyetleri	kırsalda veya şehirlerde devlet eliyle iskân edilmektedirler. Bu faaliyet ile Bakanlığımızca yürütülen kamuya ilişkin bina yatırımlarına ait işlerin, bilimsellik, uzmanlık, mimari ve kültürel kaynakların etkin ve verimli kullanımı ve daha iyi bir yapı kalitesi anlayışı benimsenerek yapılması ve bu yapıların inşaat süresi içinde, belirlenen teknik standartlarda hizmete sunumu amaçlanmaktadır.
		Yapı Denetimi Faaliyetleri	Denetim faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için; yapı denetim sisteminin uygulandığı illerde faaliyet gösteren Yapı Denetim Kuruluşları, il teşkilatlarımız tarafından denetlenecek ve yapı denetim kuruluşlarının kurucularını ve teknik elemanlarını bilgilendirme ve bilinçlendirme seminerlerini düzenleme faaliyetlerine devam edilecektir. Yapı Denetim Sisteminin daha verimli ve etkin olması için “Ulusal Yapı Denetim Sistemi” yazılımı güncelleştirilecek, revize çalışmalarına devam edilecektir. Ulusal Yapı Denetim Sistemi yazılımı ile denetimde etkinlik hedeflenerek, güncellenmesi ile birlikte denetim sürecini oluşturan işlemler daha hızlı yapılacak olup, bürokrasinin azaltılması, evrak ve zaman israfının önlenmesi sağlanmış olacaktır. Ayrıca yapı denetim konusu ile ilgili Bakanlığımıza yapılmış olan müracaatların sahipleri, yapılan işlemlerin her aşamasından daha ayrıntılı bir şekilde bilgi sahibi olabileceklerdir.
		Yapı Malzemeleri Piyasa Gözetim ve Denetimi	Yapı Malzemeleri mevzuatını yürütmek ve bu amaca yönelik gerekli yasal alanı düzenlemek üzere mevzuatın hazırlanması çalışmalarımıza devam edilecektir. Yapı Malzemelerine ilişkin geliştirilen ulusal mevzuatımız ile yapı malzemelerinin güvenli olarak piyasaya arz edilmesi ve yapı işlerinde de güvenli olarak kullanılmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Yapı malzemelerinin etkin ve hızlı bir şekilde denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için geliştirilmiş olan “Mobil Denetimin” entegre edildiği, Yapı Malzemeleri Denetim Sisteminin (YMDS) idamesi ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.
Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi	Yerel Yönetimlerin Hizmet Kalitesinin Artırılması	Yerel Yönetimlerin Hizmet Kapasitelerinin Artırılması ve Performans İzlemesi	Bu faaliyet kapsamında; yerel yönetimlerin hizmet sunum süreçlerine ilişkin analiz ve değerlendirme çalışmaları yapılarak mevzuat önerisi hazırlanacak ve/veya tali mevzuat düzenlemesi yapılacaktır. Yerel yönetimlerin kurumsal kapasitenin artırılması amacıyla eğitim ihtiyaçları karşılanacaktır. Hizmet

			sunumunda standartlar belirlenerek uygulamada birlik sağlanacaktır.
Yönetim ve Destek Programı	Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	Bakanlığın taraf olduğu adli ve idari davalarda, iç ve dış tahkim yargılamasında, icra işlemlerinde ve yargıya intikal eden diğer her türlü hukuki uyuşmazlıklarda temsil edilmesi; idarelerce hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilecek dava ve icra takipleri ve tahkim ile ilgili işlemlerin koordine edilmesi, izlenmesi ve denetlenmesi; idare hizmetlerine ilişkin mevzuat, sözleşme, şartname ve uyuşmazlıklar ile ilgili hukuki mütalaa bildirilmesi; idarenin amaçlarının daha iyi gerçekleştirilmesi, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarının temin edilmesi amacıyla gerekli hukuki tekliflerin hazırlanması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		İç Denetim	Bakanlığın yönetim ve kontrol yapılarının risk analizleri doğrultusunda değerlendirilmesi, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığı hususunda incelemeler yapılması ve önerilerde bulunulması, harcamaların ve mali işlemlerin mevzuat ve üst politika belgelerine uygunluğu ile mali yönetim ve kontrol süreçlerinin denetlenmesi ve raporlanması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	Bakanlığın basın ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesi; 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırılması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	Bakanlığın görev, yetki, sorumluluk ve faaliyet alanına giren konularda Avrupa Birliği, diğer uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle ilişkilerinin yürütülmesi ve bu konuda koordinasyonun sağlanmasına ilişkin iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	Bakanlığın her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili teftiş, inceleme, soruşturma işlemlerinin yürütülmesi; idare amaçlarının ve görevlerinin daha iyi gerçekleştirilmesi; kurumun mevzuat, plan ve programlara uygun çalışmasının temin edilmesi amacıyla gerekli tekliflerin hazırlanması ve üst yönetime sunulması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.

Yönetim ve Destek Programı	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler	Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler	Bakanlığın bilgi işlem sistemlerinin işletilmesi ve geliştirilmesi ile teknolojik kapasitelerinin artırılmasına yönelik iş, işlem ve süreçlere ilişkin giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Diğer Destek Hizmetleri	Bakanlığın tüm programlarına hizmet etmekle birlikte yukarıda yer alan faaliyetler kapsamına girmeyen diğer destek hizmeti niteliğindeki iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Engellilerin Erişebilirliğinin Sağlanması	Bakanlığın çalışma alanı içindeki, engellilerin erişebilirliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar bu faaliyet altında izlenecektir.
		Genel Destek Hizmetleri	Bakanlığın tüm programlarına hizmet eder nitelikte olan temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri mal ve hizmetlerin temini; fiziki çalışma ortamlarının düzenlenmesi, genel evrak ve arşiv hizmetlerinin yürütülmesi, sivil savunma ve seferberlik hizmetlerinin planlanması ve yürütülmesi gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler	Bakanlığın personel planlamasının yapılması; personel atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerinin yürütülmesi; insan kaynağı kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitimlerin planlanması ve düzenlenmesi gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Özel Kalem Hizmetleri	Üst yönetimin çalışma programının düzenlenmesi ile resmi ve özel yazışmalar, protokol, tören, ziyaret, davet, karşılama, ağırlama gibi hizmetlerin yürütülmesi amacıyla gerçekleştirilen iş, işlem ve süreçlere yönelik giderler bu faaliyet altında izlenecektir.
		Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	Bakanlık tarafından yürütülen ve idarenin tüm programlarına hizmet eder nitelikte olan mali yönetim ve kontrole ilişkin iş, işlem ve süreçlere yönelik giderler bu faaliyet altında izlenecektir.

3.2.2 Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

3.2.2.1. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler

Tablo 25. Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (Form 3)

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ, VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ PİYASASI ENERJİ VERİMLİLİĞİ Yapıların enerji kimlik belgesi alması sağlanarak binalarda enerji verimliliğinin artırılması					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	A, B, C sınıfı enerji kimlik belgesi alan bina sayısı (kümülatif)	Adet	1.380.000	1.350.000	1.330.041	23	Ulaşılamadı
2	Enerji kimlik belgesi alan bina sayısı	Adet	110.000	110.000	119.258	108	Aşıldı
3	Enerji kimlik belgesi alan binalarda yenilenebilir enerji kullanan bina sayısı (kümülatif)	Adet	100.000	85.000	88.680	46	Ulaşılamadı
4	Yeni inşa edilen konutlardaki yıllık ortalama enerji ihtiyacı	Kilowatt Saat (KWh)	100	120	119	190	Aşıldı
Değerlendirme	Türkiye’de enerjinin etkin kullanılması, israfın önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılması amacıyla 5627 sayılı “Enerji Verimliliği Kanunu” yürürlüğe girmiştir. İlgili mevzuat uyarınca, binalar veya bağımsız bölümlere ilişkin alım, satım ve kiraya verme ile ilgili iş ve işlemlerde enerji kimlik belgesi düzenlenmiş olması şartı aranmaya başlamıştır. Yeni binalar için Enerji Kimlik Belgesi sınıflarının A, B veya C sınıfı olma zorunluluğu bulunmaktadır. Enerji Kimlik Belgelerine ilişkin uzmanlıklara yeni başvuru yapan ve EKB uzmanlık yetki süresi dolan kişilerin eğitimi eğitici kuruluşlarca yapılmaya devam etmektedir.						
	Türkiye’de inşaat ve yapı alanında enerji verimliliğinin geliştirilmesine katkı sağlamak, sektör ve toplumda farkındalığı arttırmak amacıyla yürürlüğe giren bir diğer mevzuat ise Binalar ile Yerleşmeler İçin Yeşil Sertifika Yönetmeliği’dir. Mevzuat kapsamında binalara Enerji Kimlik Belgesinin alınmasının yanı sıra Yeşil Sertifika sisteminin kurulması ve işletilmesi, hedeflenmiştir. Yeşil Binalar ile Yeşil Yerleşmelerin belgelendirilebilmesi amacıyla uzman eğitimi ve kuruluşların yetkilendirilmesi süreci devam etmektedir. Bakanlığımızın bağlı kuruluşu Türkiye Çevre Ajansı, bahsi geçen Yönetmelik ile değerlendirme kuruluşu olarak yetkilendirilmiş olup, ajans personeline gerekli eğitimler verilerek değerlendirme uzmanı olmaları sağlanmıştır. Böylece Türkiye Çevre Ajansı’nın değerlendirme ve sertifikalandırma faaliyetlerine başlayarak “Yeşil Sertifika” sistemini oluşturmaya katkı sağlanmıştır. 2024 yıl sonu itibarıyla öncelikle kamu binalarında yeşil sertifika verilmeye başlanmıştır. Neredeyse Sıfır Enerjili Bina (NSEB) zorunluluğu ülkemizde yapı ruhsatı alan kapsam dahilindeki binalarda başlamış olup, yenilenebilir enerji kullanan bina sayısına ve konutların ortalama enerji ihtiyacının düşürülmesine önemli katkılar sağlamaktadır. “Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği” doğrultusunda 2025 yılından itibaren toplam yapı inşaat alanı 2.000 m ² ve üzeri olan binaların, “nSEB” konseptinde inşa edilmesi zorunlu olup, bu binalarda kullanılacak %5’lik yenilenebilir enerji oranı da 1 Ocak 2025’ten itibaren %10’a çıkarılacaktır. 2025 yılı itibarıyla binalarda enerji performansı uygulaması ile iklim verilerinin güncellenmesi ve TS 825 ısı yalıtım kuralları standartlarının yenilenmesi ile hedeflere daha kolay ulaşılabileceği değerlendirilmektedir.						

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 HAZİNE VARLIKLARININ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN YÖNETİMİ HAZİNE TAŞINMAZLARININ YÖNETİMİ Hazine taşınmazlarının ekonominin ve paydaşların ihtiyaçları dikkate alınarak etkili bir yaklaşımla yönetilmesi					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kurumlara devredilecek taşınmazın değeri (Kümülatif)	Milyar TL	100	42	125	163	Aşıldı
2	Hazine ile vatandaşlar arasındaki mülkiyet sorununun çözümü için satışı veya devri yapılacak taşınmaz sayısı	Adet	803.000	665.000	835.291	215	Aşıldı
3	Milli emlak gelirlerinin bir önceki yıla göre artışı oranı	Yüzde	10	20	63	630	Aşıldı
4	Satışı yapılan tarım arazisi parsel sayısı (kümülatif)	Adet	112.000	111.000	128.240	210	Aşıldı
5	Tarımsal amaçlı olarak yapılan kiralama sözleşmesi (kümülatif)	Adet	73.000	72.500	90.402	217	Aşıldı
6	Tarımsal üretimin artırılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi amacıyla kiralanmak üzere ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü	Metrekare	216.000.000	189.000.000	230.687.964	231	Aşıldı
7	Yatırım teşvik uygulamaları kapsamında ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü	Metrekare	130.000.000	120.000.000	124.000.000	40	Ulaşılamadı
Değerlendirme	Ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kurumlara devredilecek taşınmazın değeri göstergesine ilişkin performans programında hedeflenen değer 65 olmakla birlikte; TOKİ tarafından yürütülen, depremden etkilenen 11 ilimizdeki kalıcı konutların inşası, sosyal konut projeleri ve ilk evim arsa projeleri için devredilen Hazine taşınmazları ile Kentsel Dönüşüm Başkanlığınca rezerv alan ilan edilen Hazine taşınmazlarının devredilmesi nedeniyle Stratejik Plandaki değeri 100 olarak revize edilmiştir. Bu bağlamda Performans programında 65 olan hedeflenen değer de 100 olarak değiştirilmiştir.(Açıklama eklendi.) Hazine taşınmazlarının, sektörün ve ekonominin ihtiyaçları göz önünde bulundurulmak suretiyle tahsis, kiralama, irtifak hakkı tesisi ve satış işlemlerine ilişkin süreçleri yürütülmektedir. Taşınmazların kamu yararı gözetilerek ekonomiye kazandırılması sürecinde alternatif kullanım alanları belirlenerek gerçek ve tüzel kişilerin talepleri karşılanmaktadır. Bu kapsamda, Hazine taşınmazları üzerindeki ağaçlandırma başta olmak üzere tarım ve hayvancılık faaliyetleri desteklenmekte, kanunlarla verilen yetkiler çerçevesinde Hazinesinin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların edinim ve yönetim işlemleri yürütülmektedir. İş ve işlemlerin bilişim teknolojileri kullanılarak yürütülmesini sağlayan Milli Emlak Otomasyon Projesi (MEOP), günümüz teknolojilerine ve Bakanlığımız bilişim stratejilerine uygun olarak yeniden geliştirilmekte ve MEOP yazılımlarının yerini alması planlanan Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS) modüllerinin geliştirme süreci devam etmektedir.						

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ KORUNAN ALANLARIN VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Korunan alanların ülke yüzölçümüne oranı	Oran	13	12,8	13,2	102	Aşıldı
2	Çevre düzenleme proje sayısı (doğal sit, özel çevre koruma bölgesi vb.)	Adet	143	139	141	60	Ulaşılamadı
3	İmar uygulaması yapılan yerleşim yeri sayısı	Adet	90	56	91	103	Aşıldı
4	Kiralanan ve kullanma izni verilen alan sayısı	Adet	340	300	376	400	Aşıldı
5	Korunan alan sayısı (Doğal Sit, Özel Çevre Koruma Bölgesi) (Kümülatif)	Adet	1.400	1.300	1.362	65	Ulaşılamadı
6	Korunan alanlara ilişkin mali destek verilen çevre düzenleme projeleri, içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesis sayısı (Kümülatif)	Sayı	239	85	236	80	Kısmen Ulaşıldı
7	Onaylanan imar planı sayısı (kümülatif)	Adet	1.650	1.500	1.718	185	Aşıldı
8	Su kalitesi izlenen nokta sayısı	Adet	280	258	265	95	Kısmen Ulaşıldı
9	Tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilen mağara sayısı	Adet	180	150	167	57	Ulaşılamadı
10	Tespit edilen ve tescil için onaya sunulan doğal sit alan sayısı (kümülatif)	Adet	489	130	449	60	Ulaşılamadı
11	Tespit edilen ve tescili yapılan özel çevre koruma bölgesi sayısı (kümülatif)	Adet	20	19	20	100	Ulaşıldı
12	Yeniden değerlendirilen alan sayısı	Adet	900	830	865	50	Ulaşılamadı

Değerlendirme

Özel Çevre Koruma Bölgelerinin altyapı, katı atık ve arıtma hizmetleri önemli ölçüde tamamlanmıştır. Yeni önerilen Özel Çevre Koruma Bölgeleri, uzmanlarca yerinde incelenerek belirlenmektedir. Ülkemizde yer alan mağaralar, araştırılarak değerlendirilmekte ve önem arz edenlerin tabiat varlığı olarak tescili yapılmaktadır. Öneri doğal sit alanlarının ekolojik temelli, bilimsel araştırma raporlarının hazırlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Geçmişte görsel yaklaşımlarla tespit edilen doğal sit alanları Bakanlığımızca ekolojik temelli bilimsel yöntemlerle ele alınarak yeniden değerlendirilmiştir. Bu amaçla korunan alan mevzuatı ve yönetimi yeniden düzenlenmiş, özellikle doğal sit alanlarının bilimsel esaslarla araştırılması yönünde bölgesel projeler yürütülmüştür. Doğal sit alanlarına ilişkin bilgi sistemleri oluşturularak bir envanter düzenlenmiştir.

Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiş alanlarda, bölgenin sahip olduğu doğal, kültürel, tarihi, eğitsel ve estetik değerlerin koruma ve kullanma dengelerinin hassas bir şekilde belirlenmesi, sürdürülebilir bir doğal yaşam için büyük önem arz etmektedir.

Biyolojik çeşitlilik araştırmaları ile Özel Çevre Koruma Bölgelerinde, sürdürülebilir koruma ve kullanım kararlarına esas teşkil edecek şekilde; biyolojik çeşitliliğin (flora-fauna) tespiti, mevcut durumun ortaya konulması, endemik, nadir, nesli tehdit altında olan tür ve habitatların sınıflandırılması, haritalandırılması, tehditlerinin ve korunmasına esas verilerin ortaya konması, koruma ve kullanma ilkelerinin belirlenmesi ve yönetilmesini sağlamak üzere karar vericilere yol göstermesi amaçlanmaktadır.

Sorumluluk alanlarımızda yaşayan insanların yaşam kalitesini ve standartlarını artıracak nitelikte sürdürülebilir koruma kullanma dengesini gözeten ortamlar sağlamak üzere; çevre düzenleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Korunan alanlarda su temini için yapılması gerekli olan kuyu açılması, iletim hattı döşenmesi, arıtma tesisi yapılması, depo yapılması ve şebekesinin döşenmesi gibi işlere yapılacak olan destekle herkesin yeterli, güvenli, fiziki olarak ulaşılabilir ve bedeli ödenebilir suya erişim hakkı sağlanmaktadır.

Kanalizasyon sisteminin sağlıklı çalışması için atık su arıtma tesisleri, iletim hattı döşenmesi gibi işlere destek olarak çevrenin korunması faaliyetlerine destek sağlanmaktadır.

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ VE KORUMA Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Sıfır Atık farkındalık eğitimi alan kişi sayısı	Sayı	21.500.000	1.350.000	21.507.679	100	Ulaşıldı
2	Arıtılmış atık suların yeniden kullanılma oranı	Yüzde	6	5,5	6,35	106	Aşıldı
3	Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	Yüzde	92	90	90,9	99	Kısmen Ulaşıldı
4	Atık yönetim hizmeti verilen belediye nüfusu oranı	Yüzde	94,5	90	94,5	100	Ulaşıldı
5	Bisiklet yolu mesafesi (kümülatif)	Kilometre	4.200	1.800	1.956	12	Ulaşılamadı
6	ÇED başvurularının süresi içinde sonuçlandırılma oranı	Yüzde	99	99	0	0	
7	Çevre bilincinin artırılmasına yönelik kamu spotu, tanıtım filmi ve medya çalışması sayısı	Adet	205	100	206	120	Aşıldı
8	Çevre danışmanlık firmalarının denetlenme oranı	Oran	50	45	100	200	Aşıldı
9	Çevre dostu sokak mesafesi (kümülatif)	Kilometre	70	15	9,14	0	Ulaşılamadı
10	Çevre etiket sistemi kapsamında belirlenen ürün ve hizmet grubu sayısı	Adet	15	14	17	167	Aşıldı
11	E-izin başvurularının süresi içinde sonuçlandırılma oranı	Yüzde	99	97	0	0	
12	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol kapsamında yönetilen tesis sayısı (kümülatif)	Adet	280	250	0	0	
13	Gürültü bariyeri alanı	Metrekare	80.000	70.000	73.072	38	Ulaşılamadı
14	Hava kalitesi izleme ağındaki istasyon sayısı	Adet	382	380	382	100	Ulaşıldı
15	Hava kalitesinin iyileştirilmesi için destek sağlanan proje sayısı (kümülatif)	Adet	140	120	140	0	Ulaşıldı

16	Mavi bayrağa sahip plaj sayısı	Adet	570	551	567	84	Kısmen Ulaşıldı
17	Metre seviyesinde hava kalitesi değerlerinin belirlendiği il sayısı (kümülatif)	Adet	60	59	81	135	Aşıldı
18	Planlı birleşik çevre denetimi sayısı	Adet	2.170	2.165	2.170	100	Ulaşıldı
19	Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile oluşumu engellenen plastik atık miktarı (kümülatif)	Ton	800.000	700.000	1.806.150	177	Aşıldı
20	Sıfır Atık Projesi kapsamında atığın geri kazanım oranı	Yüzde	36	30	35	97	Kısmen Ulaşıldı
21	Sıfır atık projesi kapsamında kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı	Ton	14	11,5	14,4	103	Aşıldı
22	Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇD) yürütülen plan veya program sayısı	Adet	49	40	49	100	Ulaşıldı
23	Sürekli atık su izleme ve sürekli emisyon izleme sistemlerinden elde edilen yıllık veri yüzdesi	Yüzde	95	95	0	0	
24	Toplam çevre denetimi sayısı	Adet	58.500	58.000	63.371	108	Aşıldı
25	Yeşil yürüyüş yolu mesafesi (kümülatif)	Kilometre	3.100	400	458	3	Ulaşılamadı

Değerlendirme

Ülkemizin Paris İklim Anlaşmasına taraf olmasıyla iklim değişikliği ile mücadele kapsamında çevre ve şehircilik çalışmalarında belirlenen hedefler doğrultusunda yeni bir sürece girilmiştir. Belirlenen hedeflere ulaşmak için toplum bilincini yeniden şekillendirecek ve artıracak projeler yapılmaktadır. Net Sıfır Emisyon 2053, Yeşil Kalkınma, Şehirlerimizin Yeşil Dostu İklim Dönüşümü, Sıfır Atık vb. alanlarda toplumsal farkındalığı artıracak eğitim, etkinlik ve tanıtımlar planlanmaktadır. Ülkemizde atıkların tekrar kullanılması, maddesel ve enerji geri kazanım faaliyetleri teşvik edilmektedir. Tesis yeterliliklerinin artırılması amacıyla kriterler oluşturulmuştur. Bu kriterleri sağlayan geri kazanım tesisleri ekonomiye ve çevreye katkıda bulunmaktadır.

Kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı artırılmaktadır. Katı Atık Programı (KAP) kapsamında sağlanan hibe desteği ile yerel yönetimlerin ön işlem ve düzenli depolama tesislerinin kurulmasına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Yapımı tamamlanan tesisler ile tüm ülkeye hizmet edecek tesislerin yapımı tamamlanacaktır.

Küresel iklim değişikliği, kuraklık ve su kaynakları üzerinde oluşan baskının artmasıyla birlikte su potansiyelinin azalmış olması, arıtılmış atık suyun alternatif su kaynağı olarak değerlendirilmesini gerektirmektedir. Atık su arıtma tesislerinin kurulması, yaygınlaştırılması ve bütüncül yönetiminin sağlanması için yürütülen çalışmaların tamamlanması gerekmektedir.

Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevre duyarlılığı için farkındalık oluşturulması ve kaynakların verimli yönetimi amacıyla başlatılan plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile 2019-2024 (İlk 9 Ay) yıllarında plastik poşet kaynaklı 1.806.150 ton plastik atığın oluşumu engellenmiştir.

Bakanlığımızca yapılan çalışmalarla 2024 yılı sonu itibarıyla atıksu arıtma tesisi sayısı 1.256'ya, atıksu arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı 90,9'a ulaşmıştır. Arıtılmış atıksuların %6,35'i yeniden kullanılmaktadır. Atıksu Arıtma Tesisi Enerji Teşviki kapsamında 880 tesise ödeme yapılmıştır.

HEY Portalı ve NEFES yazılımına esas veri üretimi ve emisyon envanteri veri tabanına ait işlemler sürdürülmektedir. Verilerin 81 ilimizde üretimi tamamlanmıştır. Çevre etiket sistemine yönelik farkındalığın artırılması ve çevre etiketinin ulusal ve uluslararası ortamda tanıtılması için çalışmaların yapılması planlanmakta olup 17 ürün/hizmet grubunda çevre etiketi kriterleri yayımlanmıştır.

Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇD) yürütülen plan veya program sayısı göstergesine ilişkin performans programında hedeflenen değer 43 olmakla birlikte; Bakanlık Makamının 25.01.2024 tarih ve 8612358 sayılı Oluru ile yürürlüğe giren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024-2028 stratejik planın güncellenmesiyle sorumlu birim tarafından Stratejik Plandaki değeri 49 olarak revize edilmiştir. Bu bağlamda Performans programında 43 olan hedeflenen değer de 49 olarak değiştirilmiştir.

Yıl		2024					
Programın Adı		ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ					
Alt Programın Adı		AKILLI ŞEHİRLER VE ULUSAL COĞRAFİ BİLGİ HİZMETLERİ					
Alt Program Hedefi		E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Rahberlik yapılan akıllı şehir uygulamaları sayısı	Adet	53	50	53	100	Ulaşıldı
Değerlendirme	Ülkemizin akıllı şehir kapasitesinin geliştirilmesi, akıllı şehir ekosistemine yönelik rehberlik sağlanması, akıllı şehir standartlarının belirlenmesi ve akıllı şehir olgunluklarının değerlendirilmesine ilişkin çalışmaları kapsamaktadır. Belediyelerce gerçekleştirilecek projelerin etkin bir şekilde uygulanması ve başarılı projelerin paylaşımını da içeren bir rehberlik mekanizması oluşturulması suretiyle şehirlerimizin akıllı şehir dönüşümlerinin hızlandırılması ve teknik kapasitenin yükseltilmesi amacıyla akıllı şehirlere yönelik pilot uygulama çalışmalarına başlanılmıştır. Akıllı Şehir Ekosistem Platformu'na dahil olan il belediyesi sayısı artmakta, farklı coğrafi bölgelerden belediyeler bu platforma aktif olarak katılım sağlamaktadır.						
	Ulusal düzeyde, açık veri platformu ve Nesnelerin İnterneti platformuna yönelik altyapı çalışmalarında kayda değer ilerlemeler sağlanmıştır. Veri paylaşımını ve analizini destekleyecek sistemlerin geliştirilmesi ve ilgili kamu kurumları ile belediyeler arasındaki entegrasyon süreçleri devam etmektedir. Kent Bilgi Sistemi kapsamında ise veri üretimi, yönetimi ve paylaşımı alanında öncü rol oynayan il belediyeleri, diğer yerel yönetimlere örnek teşkil etmektedir. Bu belediyeler, coğrafi bilgi sistemlerinden yararlanarak kent içi hizmetlerin etkinliğini artırmakta ve veriye dayalı karar mekanizmalarını güçlendirmektedir. Özellikle kent içi hareketlilik analiz platformlarının kullanımı yaygınlaşmış ve bu platformları aktif olarak kullanan belediye sayısı gözle görülür bir artış yaşanmıştır. Akıllı ulaşım sistemlerinin entegrasyonu ve trafik yoğunluğu, toplu taşıma, yaya hareketliliği gibi verilerin analizine yönelik bu platformlar, sürdürülebilir ulaşım politikalarının geliştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Tüm bu göstergeler, Türkiye'nin akıllı şehir vizyonu doğrultusunda gerçekleştirdiği çalışmaların hem yerel hem ulusal düzeyde etkili bir şekilde ilerlediğini göstermektedir. Bu süreç, teknoloji kullanımını yaygınlaştırarak, vatandaşların yaşam kalitesini artırmayı ve daha sürdürülebilir, yaşanabilir şehirler inşa etmeyi hedeflemektedir.						

2024 ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ ÇEVREYE DUYARLI VE GÜVENLİ YAPILAŞMA							
Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Aktif yapı denetim kuruluşlarının bürolarında yapılan yıllık denetim sayısı	Adet	2	1	2,28	114	Aşıldı
2	Aktif yapı denetim kuruluşlarının şantiyelerinde yapılan yıllık denetim sayısı	Adet	6	2	4,73	79	Ulaşılamadı
3	Denetlenen yapı malzemelerinin güvenli olma oranı (G.N.Sayısı / T.N. Sayısı)	Yüzde	98	98	97,53	100	Ulaşıldı
4	Enerji verimliliği iyileştirilmesi çerçevesinde yenilenen kamu hizmet binası sayısı (kümülatif)	Adet	318	230	322	101	Aşıldı
5	Kendi Evini Yapana Yardım (KEYY) metodu ve Devlet eli ile yapılan veya satın alınan konut sayısı	Adet	4.415	4.165	4.428	103	Aşıldı
6	Plan yapımı yeterlilik belgesi düzenlenme sayısı	Adet	4.750	4.325	5.234	556	Aşıldı
7	Yapı malzemelerine ilişkin illerde güçlendirilen laboratuvar sayısı	Adet	47	46	56	122	Aşıldı
8	Yapı malzemelerine ilişkin piyasa gözetim denetim sayısı	Adet	16.000	10.000	18.885	118	Aşıldı
Değerlendirme	Yapı müteahhitliği hizmet alanında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumlulukları ile kayıtlarının tutulmasına ilişkin esaslar belirlenmekte, mesleki ve kuruluş yeterlikleri değerlendirilerek tescil ve yeterlik belgeleri verilerek, kayıtları tutulmaktadır. Bakanlığımız tarafından yayımlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği kapsamındaki ürünlerden, uyumlaştırılmış bir standardı bulunan yapı malzemeleri, piyasaya güvenli olduklarının beyanı olan CE işaretlemesi ile arz edilmektedir. Bakanlığımız tarafından yayımlanan Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik kapsamındaki ürünler, piyasaya güvenli olduklarının beyanı olan "G" işaretlemesi ile arz edilmektedir.						
	Ülkemizde denetlenen yapı malzemelerinin güvenli olma oranı %98 düzeyindedir. Yapı Denetim Sistemi, 81 ilimizde konusunda uzman olduğu tespit edilmiş kuruluşlar ile mimar ve mühendislerin belgelendirilmesi, faaliyetlerinin denetlenmesi ve idari yaptırım uygulanması şeklinde yürütülmektedir. Kırsal alanda ekonomik nedenler ve teknik bilgisizlikten dolayı ortaya çıkan özensizlik ve dikkatsizlik, yapım tekniğini ve kullanılan malzemelerin kalitesini etkileyerek, yapıların afetlerden zarar görmesine neden olmaktadır. Yapı denetim sektöründe yer alan aktörlere yönelik elektronik bilgilendirme sisteminin etkinleştirilmesi gerekmektedir. Denetim personelinin sürekli eğitilmesi, tam zamanlı olarak görevlendirilmesi, kullanılan yazılımın sürdürülebilir olması, laboratuvarların cihaz kapasitesi ve teknolojik altyapısının geliştirilerek artırılması gerekmektedir.						

Ülkemizde, yapılarda standardın etkin kullanılması, kontrol ve izlemenin yapılabilmesi için bilgisayarlı otomasyon sistemleri ve bir çevrim içi proje yönetimi geliştirilmelidir. Yapılaşma sürecine ilişkin tüm aşamaların izlenebilir olması gerekmektedir. Üniversiteler ile iş birliği yaparak, CADD standartlarının ülke çapında yaygınlaştırılmasının faydalı olduğu değerlendirilmektedir. Kimlikli yerleşmeler oluşturmak adına farklı bölgelerde, çeşitli yöresel mimari projeleri Bakanlığımız tarafından üretilmekle beraber, bu projelerin uygulandığı pilot il ve kırsal konut sayısı hızlı bir şekilde artırılmalıdır.

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ MEKÂNSAL PLANLAMA VE KENTSEL DÖNÜŞÜM Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Millet bahçesi çalışması başlatılan alan büyüklüğü	Milyon Metrekare	83.000.000	81.000.000	76.405.860	25	Ulaşılamadı
Değerlendirme		Millet bahçeleri çalışmaları TOKİ, Emlak Konut, valilik, belediye, il özel idaresi vb. kurumlar tarafından sürdürülmekte olup; ülkemiz genelinde kişi başına düşen yeşil alan miktarı ve aktif yeşil alan büyüklüğünün artmasına büyük katkı sağlamıştır. Millet Bahçesi, kültürel mirasımızın ve kültürel peyzaj değerlerimizin bir parçası olup, tarihsel süreç içindeki kimliği, kültürel birikimi ve genel karakteristiği çerçevesinde, çevresel ve ekolojik yapısı ile birlikte ele alınarak kentsel mekandaki açık yeşil alanları yeniden canlandırmak önem taşımaktadır. Yaşam biçimimizin ve birikimimizin, zaman boyutunda mekâna yansımalarının en güzel örneklerini oluşturacak ve ülkemiz genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalarına başlanılan Millet Bahçelerinin halkı doğa ile buluşturan, rekreasyon, aktif yaşam ve sosyalleşme gereksinimlerini karşılayan, gerektiğinde afet toplanma alanları olarak da kullanılabilen, içinde yer aldığı kentlerin simgesel yeşil alanları olması amaçlanmış ve bu hedefe ulaşılmıştır.					

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER Şehit yakını ve gazileri konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanması					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Faizsiz konut kredisi desteği sağlanan kişi sayısı	Adet	600	500	495	56	Ulaşılamadı
Değerlendirme		Bilindiği üzere Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeler göz önünde bulundurularak daralan konut arzının artırılması ve depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik çeşitli sosyal konut projeleri geliştirilerek dar gelirli vatandaşların konuta erişiminin kolaylaştırılması sağlanmaktadır. Bu alt program kapsamında ise Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanarak şehit yakını ve gazilerin konut sahibi olması amaçlanmaktadır. Konuyla ilgili gösterge talebe bağlı olup, diğer yıllarda olduğu gibi, 2024 yılı içinde de konut kredisi talep eden her şehit ve gazi ailesinin talebi karşılanabilmektedir. Talepte bulunan 495 kişiye 315.571.500 TL kredi kullanılmıştır.					

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, entegre havza projeleri sayısı (Kümülatif)	Adet	213	195	226	172	Aşıldı
2	Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında projelendirilen saha büyüklüğü (Kümülatif)	Hektar	10.400	6.000	11.039	128	Aşıldı
Değerlendirme	Topraklarımızın %65'i kurak ve yarı kurak alanlarda organik maddeden fakir ve alkali topraklardan oluşmaktadır. İklim değişikliği ve yanlış arazi kullanımının bir sonucu olarak yurdumuzda yaşanan erozyon olaylarında artışlar yaşanmaktadır. Ülkemiz, sahip olduğu topoğrafya, iklim, jeoloji ve yanlış arazi kullanımı nedeniyle erozyon ve çölleşme bakımından yüksek risk grubunda yer almaktadır. İklim değişikliğine uyum konusunda farkındalığı artırmak için eğitim, kapasite geliştirme ve proje desteğinin sağlanması gerekmektedir. Uluslararası kurum ve kuruluşlarla yapılacak çalışmalar artırılmalıdır. Mevcut izleme sistemlerinin güncellenmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Küresel ısınma ile gelen iklim değişikliğine bağlı etkiler, sürdürülebilir arazi kullanımı, erozyon kontrolü, iklim değişikliğine uyum kapasitesi yüksek ağaç gen kaynaklarının tespiti gibi konularda Ar-Ge projeleri artırılmalıdır. İklim değişikliğinin toprak kaynakları ve karbon birikimine etkilerini ölçmeye yönelik teknolojik altyapı oluşturulmalı ve güçlendirilmelidir. Yeni karbon yutak alanlarının oluşturulması, iklim değişikliği ile mücadelede önemli bir stratejidir. Bu alanlar, atmosferdeki karbondioksiti emerek depolayan ekosistemleri ifade eder ve bu sayede sera gazlarının birikimini azaltarak küresel ısınmayı önleme potansiyeline sahiptir. Yeni karbon yutak alanlarının oluşturulması, sadece iklim değişikliği ile mücadelede değil, aynı zamanda ekosistemlerin ve insanlığın sürdürülebilirliğini sağlamada kilit bir rol oynar. Bu çabalar, doğal kaynakları koruma, biyoçeşitliliği artırma ve toplulukların refahını güçlendirme açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.						

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2024 YEREL YÖNETİMLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ YEREL YÖNETİMLERİN HİZMET KALİTESİNİN ARTIRILMASI Yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi ve hesap verilebilirliğinin geliştirilmesi					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
					Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Belediyeler ve bağlı idarelerinin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranı	Yüzde	44	43	34,3200	78	Ulaşılamadı
2	Eğitim verilen personel sayısı	Adet	150.000	100.000	68.335	46	Ulaşılamadı
3	Tamamlanan yerel hizmet standardizasyonu sayısı	Adet	7	6	0	0	
Değerlendirme	Yerel yönetimlerin kaynaklarının etkin kullanımında ve yerel yönetimlerle ilgili güncel ve sağlıklı verilere ulaşmada sorunlar yaşanmakta; bu verilerin raporlanabilir olmaması nedeniyle karar alma süreçlerine katkı sağlanamamaktadır. Belediyelerin hizmet sunum süreçlerinde farklılıklar olduğu gözlenmektedir. Belediyelerin kurumsal ve mali kaynaklarını ekonomik, etkin ve verimli kullanabilmesi için hizmet önceliklendirmesi ve mevzuat çalışması yapılması gerekmektedir. Belediyelerin sunduğu hizmetlere ilişkin güncel, sağlıklı ve raporlanabilir verilerin toplanması sağlanmalıdır. Yerel yönetimlerin hizmet standartları belirlenerek, sürecin basitleştirilmesi ve uygulamada birliğin sağlanması gerekmektedir. Yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi ve hesap verilebilirliğinin geliştirilmesi amacıyla; - Belediyeler ve bağlı idarelerin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranı takip edilmektedir. Yerel yönetimlerin merkezi idare vergi gelirlerinden aldığı pay geçmiş yıllara göre artmıştır. Bu artışa dayalı olarak ilgili kurumların giderleri de artmıştır. Gelirler artmasına rağmen gider artışlarının daha çok olması, öz gelirlerin giderleri karşılama oranını düşürmüştür. - Belediye personeline Bakanlığımız ve Türkiye Belediyeler Birliğince eğitimler verilmektedir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenleme yetkisi olan idarelerin ruhsatlandırma sürecindeki tüm iş ve işlemleri elektronik ortamda yapabilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. YERELBİLGİ sistemiyle belediyelerle ilgili veriler toplanmaya devam etmektedir.						

Tablo 26. Performans Göstergesi Sonuçları Formu (Form 4)

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ, VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ PİYASASI	ENERJİ VERİMLİLİĞİ	Yapıların enerji kimlik belgesi alması sağlanarak binalarda enerji verimliliğinin artırılması	A, B, C sınıfı enerji kimlik belgesi alan bina sayısı (kümülatif)	1.380.000	1.330.041	Ulaşılamadı
			Enerji kimlik belgesi alan bina sayısı	110.000	119.258	Aşıldı
			Enerji kimlik belgesi alan binalarda yenilenebilir enerji kullanan bina sayısı (kümülatif)	100.000	88.680	Ulaşılamadı
			Yeni inşa edilen konutlardaki yıllık ortalama enerji ihtiyacı	100	119	Aşıldı
HAZİNE VARLIKLARININ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN YÖNETİMİ	HAZİNE TAŞINMAZLARININ YÖNETİMİ	Hazine taşınmazlarının ekonominin ve paydaşların ihtiyaçları dikkate alınarak etkili bir yaklaşımla yönetilmesi	Ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kurumlara devredilecek taşınmazın değeri (Kümülatif)	100	125	Aşıldı
			Hazine ile vatandaşlar arasındaki mülkiyet sorununun çözümü için satışı veya devri yapılacak taşınmaz sayısı	803.000	835.291	Aşıldı
			Milli emlak gelirlerinin bir önceki yıla göre artışı oranı	10	63	Aşıldı
			Satışı yapılan tarım arazisi parsel sayısı (kümülatif)	112.000	128.240	Aşıldı
			Tarımsal amaçlı olarak yapılan kiralama sözleşmesi (kümülatif)	73.000	90.402	Aşıldı
			Tarımsal üretimin artırılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi amacıyla kiralanmak üzere ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü	216.000.000	230.687.964	Aşıldı
			Yatırım teşvik uygulamaları kapsamında ilana çıkarılacak	130.000.000	124.000.000	Ulaşılamadı

			taşınmaz yüzölçümü			
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	KORUNAN ALANLARIN VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI	Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi	Çevre düzenleme proje sayısı (doğal sit, özel çevre koruma bölgesi vb.)	143	141	Ulaşılamadı
			Korunan alanların ülke yüzölçümüne oranı	13	13,2	Aşıldı
			İmar uygulaması yapılan yerleşim yeri sayısı	90	91	Aşıldı
			Kiralanan ve kullanma izni verilen alan sayısı	340	376	Aşıldı
			Korunan alan sayısı (Doğal Sit, Özel Çevre Koruma Bölgesi) (Kümülatif)	1.400	1.362	Ulaşılamadı
			Korunan alanlara ilişkin mali destek verilen çevre düzenleme projeleri, içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesis sayısı (Kümülatif)	239	236	Kısmen Ulaşıldı
			Onaylanan imar planı sayısı (kümülatif)	1.650	1.718	Aşıldı
			Su kalitesi izlenen nokta sayısı	280	265	Kısmen Ulaşıldı
			Tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilen mağara sayısı	180	167	Ulaşılamadı
			Tespit edilen ve tescil için onaya sunulan doğal sit alan sayısı (kümülatif)	489	449	Ulaşılamadı
			Tespit edilen ve tescilli yapılan özel çevre koruma bölgesi sayısı (kümülatif)	20	20	Ulaşıldı
			Yeniden değerlendirilen alan sayısı	900	865	Ulaşılamadı
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ VE KORUMA		Sıfır Atık farkındalık eğitimi alan kişi sayısı	21.500.000	21.507.679	Ulaşıldı
			Arıtılmış atık suların yeniden kullanılma oranı	6	6,35	Aşıldı
			Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam	92	90,9	Kısmen Ulaşıldı

			belediye nüfusuna oranı			
			Atık yönetim hizmeti verilen belediye nüfusu oranı	94,5	94,5	Ulaşıldı
			Bisiklet yolu mesafesi (kümülatif)	4.200	1.956	Ulaşılamadı
			ÇED başvurularının süresi içinde sonuçlandırılma oranı	99	0	
		Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi	Çevre bilincinin artırılmasına yönelik kamu spotu, tanıtım filmi ve medya çalışması sayısı	205	206	Aşıldı
			Çevre danışmanlık firmalarının denetlenme oranı	50	100	Aşıldı
			Çevre dostu sokak mesafesi (kümülatif)	70	9,14	Ulaşılamadı
			Çevre etiket sistemi kapsamında belirlenen ürün ve hizmet grubu sayısı	15	17	Aşıldı
			E-izin başvurularının süresi içinde sonuçlandırılma oranı	99	0	
			Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol kapsamında yönetilen tesis sayısı (kümülatif)	280	0	
			Gürültü bariyeri alanı	80.000	73.072	Ulaşılamadı
			Hava kalitesi izleme ağındaki istasyon sayısı	382	382	Ulaşıldı
			Hava kalitesinin iyileştirilmesi için destek sağlanan proje sayısı (kümülatif)	140	140	Ulaşıldı
			Mavi bayrağa sahip plaj sayısı	570	567	Kısmen Ulaşıldı
			Metre seviyesinde hava kalitesi değerlerinin belirlendiği il sayısı (kümülatif)	60	81	Aşıldı
			Planlı birleşik çevre denetimi sayısı	2.170	2.170	Ulaşıldı

			Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile oluşumu engellenen plastik atık miktarı (kümülatif)	800.000	1.806.150	Aşıldı
			Sıfır Atık Projesi kapsamında atığın geri kazanım oranı	36	35	Kısmen Ulaşıldı
			Sıfır atık projesi kapsamında kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı	14	14,4	Aşıldı
			Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇD) yürütülen plan veya program sayısı	49	49	Ulaşıldı
			Sürekli atık su izleme ve sürekli emisyon izleme sistemlerinden elde edilen yıllık veri yüzdesi	95	0	
			Toplam çevre denetimi sayısı	58.500	63.371	Aşıldı
			Yeşil yürüyüş yolu mesafesi (kümülatif)	3.100	458	Ulaşılamadı
ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ	AKILLI ŞEHİRLER VE ULUSAL COĞRAFI BİLGİ HİZMETLERİ	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması	Rehberlik yapılan akıllı şehir uygulamaları sayısı	53	53	Ulaşıldı
ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ	ÇEVREYE DUYARLI VE GÜVENLİ YAPILAŞMA	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim	Aktif yapı denetim kuruluşlarının bürolarında yapılan yıllık denetim sayısı	2	2,28	Aşıldı
			Aktif yapı denetim kuruluşlarının şantiyelerinde yapılan yıllık denetim sayısı	6	4,73	Ulaşılamadı
			Denetlenen yapı malzemelerinin güvenli olma oranı (G.N.Sayısı / T.N. Sayısı)	98	97,53	Ulaşıldı
			Enerji verimliliği iyileştirilmesi çerçevesinde yenilenen kamu hizmet binası sayısı (kümülatif)	318	322	Aşıldı

		hizmetlerinin sunulması	Kendi Evini Yapana Yardım (KEYY) metodu ve Devlet eli ile yapılan veya satın alınan konut sayısı	4.415	4.428	Aşıldı
			Plan yapımı yeterlilik belgesi düzenlenme sayısı	4.750	5.234	Aşıldı
			Yapı malzemelerine ilişkin illerde güçlendirilen laboratuvar sayısı	47	56	Aşıldı
			Yapı malzemelerine ilişkin piyasa gözetim denetim sayısı	16.000	18.885	Aşıldı
ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ	MEKÂNSAL PLANLAMA VE KENTSEL DÖNÜŞÜM	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması	Millet bahçesi çalışması başlatılan alan büyüklüğü	83.000.000	76.405.860	Ulaşılamadı
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER	Şehit yakını ve gazileri konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanması	Faizsiz konut kredisi desteği sağlanan kişi sayısı	600	495	Ulaşılamadı
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak	Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, entegre havza projeleri sayısı (Kümülatif)	213	226	Aşıldı
			Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında projelendirilen saha büyüklüğü (Kümülatif)	10.400	11.039	Aşıldı
YEREL YÖNETİMLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ	YEREL YÖNETİMLERİN HİZMET KALİTESİNİN ARTIRILMASI	Yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi ve hesap verilebilirliğinin geliştirilmesi	Belediyeler ve bağlı idarelerinin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranı	44	34,32	Ulaşılamadı
			Eğitim verilen personel sayısı	150.000	68.335	Ulaşılamadı

			Tamamlanan yerel hizmet standardizasyonu sayısı	7	0	
--	--	--	---	---	---	--

3.2.2.2. Performans Denetim Sonuçları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda; stratejik plan, faaliyet raporu ve performans programı ile ilgili herhangi bir bulguya yer verilmemiştir.

3.3. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.1	Döngüsel ekonomi ilkeleri esas alınarak sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacak ve çevresel altyapı hizmetleri geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1. 1 Performansı (%)	75				
Sorumlu Birim	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.1.1. Atık yönetim hizmeti verilen belediye nüfus oranı (%)	25	89	94,5	94,5	100
PG 1.1.2. Sıfır atık projesi kapsamında evsel atık geri kazanım oranı(%)*	25	35	36	-	-
PG 1.1.3. Arıtılmış atıksuların yeniden kullanım oranı (%)	10	5,3	6	6,35	106
PG 1.1.4. Atıksu arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%)	15	90	92	90,9	99
PG 1.1.5. Atıksu arıtma tesisi enerji teşviki geri ödemesi yapılan tesis sayısı	10	839	900	880	98
PG 1.1.6. Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programında yer alan çevre altyapı ve teknik destek projelerinden tamamlananların sayısı (kümülatif)	15	19	26	28	129
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Atık bertaraf tesislerinin yapılması ve işletilmesi belediyelerin görev ve yetkileri arasında olduğundan bu tesislerin yapım işleri belediyeler tarafından yürütülmektedir. Bakanlığımızca yürütülen Katı Atık Programı kapsamında sağlanan hibe desteği ile bu tesislerin kurulmasına ilişkin çalışmalar desteklenmektedir. 2024 yılı yatırım ödeneginde yapılan güncelleme kapsamında KAP projesi ile bu tesislerin tamamlanmasına dair çalışmalar yürütülmüştür. (PG 1.1.1) 2024 yılı gerçekleşme verileri 2025 yılının ikinci çeyreğinde hesaplanacaktır. (P 1.1.2) - Büyük yerleşim yerlerinin atıksu arıtma tesisleri büyük oranda tamamlanmış olup, Atıksu Arıtma Tesis (AAT) olmayan yerleşim yerlerinin çoğunluğu küçük belediyelerdir. Küçük belediyelerimizin teknik ve ekonomik yapılarının zayıf olması nedeniyle AAT'ler tamamlanmamış olup söz konusu göstergede artış olmamıştır. (PG 1.1.4) 2023 yılı içinde tamamlanması planlanan "Entegre Kirlilik Koruma ve Kontrolü Kapsamında Türkiye'nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi" isimli proje, askıya alınma, süre uzatımı gibi sebepler nedeniyle 2024 yılı içerisinde tamamlanması nedeniyle performans göstergesinde sapma meydana gelmiştir. (PG 1.1.6)					

(*) Evsel atık geri kazanım oranının 2024 yılı gerçekleşme hedefi olup, geri kazanım oranının nihai değeri 2025 yılı Nisan ayında açıklanmaktadır.

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.2	İklim değişikliği ile mücadele edilmesi kapsamında emisyon azaltım çalışmaları yürütülerek hava kalitesi iyileştirilecek ve sanayide yeşil dönüşümün sağlanması teşvik edilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği / Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1. 2 Performansı (%)	70				
Sorumlu Birim	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.2.1. Metre seviyesinde hava kalitesi değerlerinin belirlendiği il sayısı (kümülatif)	30	59	60	81	135
PG 1.2.2. Stratejik gürültü haritası hazırlanan il sayısı (kümülatif)	30	66	68	66	0
PG 1.2.3. Yeşil dönüşüm kapsamında hava kalitesinin iyileştirilmesi için destek sağlanan proje sayısı (kümülatif)	40	120	140	140	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					

- 3 Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Tespiti (NEFES) projesi kapsamında metre hassasiyetinde stratejik hava kalitesi haritaları üretilmektedir. Bu kapsamda 2024 yılında yürütülen proje faaliyetlerinde yazılım iyileştirme süreçlerinde analizlerin daha hızlı ve etkin bir şekilde yapılmasını sağlayacak bir yöntem geliştirilmiştir. Bu sayede hedeflenen il sayısının üzerine çıkılarak 81 ilin metre seviyesinde hava kalitesi değerleri tespit edilmiş olup haritaları üretilmiştir. Yatırım programına sunulan önerinin de kabul edilmesiyle birlikte NEFES yazılım teknolojisinde iyileştirilme çalışmaları sürdürülecektir. (PG 1.2.1)
- Yerel yönetimlerin gürültü haritalarının hazırlanması için kaynak aktarımı yapamaması, performans göstergelerinin devam ettirilmesinde risk olarak karşımıza çıkmaktadır. 2024-2028 Stratejik Planında da yer aldığı şekilde gürültü haritalarının Bakanlığımız koordinasyonunda tek elden hazırlanmasının faydalı olacağı değerlendirilmesine rağmen, tasarruf tedbirleri kapsamında projelendirme çalışmalarına başlanılamamıştır. (PG 1.2.2)
- Hava Kalitesinin İyileştirilmesi Programı kapsamında Bakanlığımızca mevcut bulunan bölgelerde hava kalitesinin korunmasına esas şekilde daha temiz yakıt ve daha verimli yakma sistemlerine dönüşümün sağlanması için ısınmada ve ulaşımda yeşil dönüşüm çalışmalarına ilişkin yerel yönetimlere hibe desteği sağlanmaya devam edilecektir. (PG 1.2.3)

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.3	Başta Marmara Denizi olmak üzere tüm denizlerimiz kara ve deniz kaynaklı kirleticilerden korunarak deniz suyu kalitesi iyileştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1.3 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.3.1. Asgari iyi yüzme suyu kalitesine sahip yüzme alanı oranı (%) (kümülatif)	50	89	89	89	100
PG 1.3.2. Deniz ortamına ulaşması engellenen ve toplanan deniz çöpü miktarı (ton) (kümülatif)	50	220.000	230.000	270.000	500
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- İzleme çalışmaları yüzme sezonu başladıktan sonra yapılmakta olup, sınıflandırma ise yılsonu verilerine göre yapılmaktadır.(PG 1.3.1) - Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi kapsamında toplanan deniz çöpleri, üç aylık periyotlar hâlinde Bakanlığımıza iletilmektedir. Genelge kapsamında, ilgili kurumlar tarafından toplanan deniz çöpü miktarı beklenenden fazla olmuştur. (PG. 1.3.2)					

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.4	Çevresel ölçüm, analiz ve izleme altyapısı güçlendirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1.4 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.4.1. Akredite olunan parametre sayısı (kümülatif)	25	617	660	665	112
PG 1.4.2. Sürekli İzleme Merkezi modül sayısı (kümülatif)	25	5	6	6	100
PG 1.4.3. KSTK'ya dahil olan endüstriyel faaliyet sayısı (kümülatif)	25	44	54	54	100
PG 1.4.4. Hava Kalitesi İzleme Ağındaki İstasyon Sayısı (Kümülatif)	25	380	382	382	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- TÜRKAK denetimi sırasında, planlanan süreden önce çalışmaları tamamlanan parametreler de yetkililerce incelenmiş ve akreditasyon sertifikasına dahil edilmesi uygun bulunmuştur. Bu nedenle akredite parametre sayısı hedeflenenden fazladır. (PG 1.4.1) - Sürekli çevresel gürültü izleme modülü Sürekli İzleme Merkezine eklenerek modül sayısı 6'ya çıkarılmıştır. (PG 1.4.2) - KSTK Yönetmeliği'nin sektörler için kademeli yürürlüğe girişi prensibi gereği, 2024 yılı itibariyle toplamda 54 faaliyet KSTK sistemine dahil edilmiştir. (PG 1.4.3) - İhale gerçekleştirilmiş olup, hava kalitesi izleme ağındaki istasyon sayısı 382 olmuştur. (PG 1.4.4)					

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.5	Doğal sit alanları ile Özel Çevre Koruma Bölgelerindeki planlar ve altyapı eksiklikleri tamamlanarak korunan alanların gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Ormanların ve doğanın korunması ile sürdürülebilir yönetimi / Korunan alanların ve tabiat varlıklarının korunması				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi				
H 1.5 Performansı (%)	83				
Sorumlu Birim	Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.5.1. Dış Paydaşlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı (Kümülatif)	20	20	20	54	270
PG 1.5.2. Kamu Spotu, Tanıtım Filmi ve Medya Çalışmaları Sayısı (Kümülatif)	20	200	205	206	120
PG 1.5.3. Sıfır Atık ve İklim Müzesi Ziyaretçi Sayısı (Kümülatif)	10	0	1.500	0	0
PG 1.5.4. Çevre Müfettişi Etkinlik sayısı (Kümülatif)	10	104	117	136	246
PG 1.5.5. Çevre, şehircilik ve iklim konularında yayımlanan (dergi, bülten, vb.) yayın sayısı (Kümülatif)	10	98	113	102	27
PG 1.5.6. Sıfır atık projesi kapsamında eğitim verilen kişi sayısı (bin) (kümülatif)	20	19.000	21.500	21.507	100
PG 1.5.7. Çölleşme ve erozyonla mücadele konusunda düzenlenen eğitim ve etkinlik sayısı (kümülatif)	10	0	7	11	157
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Gelen taleplerin fazla olması nedeniyle performans göstergesi öngörülenden fazla olmuştur. (PG 1.5.1) - Kamuda planlanan tasarruf tedbirleri nedeniyle kamu spotu, tanıtım filmi ve medya çalışmasından ziyade deprem bölgesindeki faaliyetlere ağırlık verildiğinden gerek görülmesi halinde proje görselleri kullanılarak sunumlar hazırlanmaktadır. (PG 1.5.2) - Bazı teknik gecikmeler sebebiyle müze faaliyete geçememiştir. (PG 1.5.3) - Bakanlığımız faaliyet alanları kapsamında çevre, şehir ve iklim değişikliği konularında farkındalık sağlamak amacıyla başta deprem bölgeleri olmak üzere çeşitli illerde sıfır atık atölyeleri ve çevre müfettişi doğa etkinlikleri düzenlemiştir. (PG 1.5.4) - Sıfır atıktan çevre bilincinin oluşturulmasına ve şehirleşmeden iklim değişikliğine depremden kentsel dönüşümüne kadar bakanlığımızın çalışma alanına giren her konuda tasarruf tedbirleri uygulanması nedeniyle göstergede sapma meydana gelmiştir. (PG 1.5.5) - Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda, uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle eşgüdüm içinde çalışılmakta olup işbirliği yapılan ülke görevlilerine eğitimler verilmiştir. (PG 1.5.7)					

Amaç 2	Yeşil kalkınmanın sağlanması için yatırım ve faaliyetlerin çevre ile uyumunu sağlamak, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek				
Hedef 2.1	Faaliyet ve ürünlerin çevre ile uyumunu sağlamak için stratejik çevresel etki değerlendirme süreçleri yaygınlaştırılacak ve çevre denetimlerinin etkinliği artırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 2.1 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 2.1.1. Planlı birleşik çevre denetimi sayısı	40	2.112	2.170	2.170	100
PG 2.1.2. Çevre Etiket Sistemi kapsamında belirlenen ürün ve hizmet grubu sayısı (kümülatif)	30	12	15	17	167
PG 2.1.3. SÇD süreci yürütülen plan/program sayısı (kümülatif)	30	40	49	49	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					

- “Türkiye Çevre Etiket Sisteminin Geliştirilmesi Projesi” kapsamında mobilya, ıslak mendil ve kişisel hijyen ürün grubu çevre etiketi kriterleri yayımlanmıştır. Dünya Bankası tarafından fonlanan “Türkiye Çevre Etiket Sisteminin Güçlendirilmesi ve Yaygınlaştırılması” projesi kapsamında boya- vernik ve banyo armatürleri ürün gruplarında çevre etiketi kriterleri yayımlanmıştır. Çevre Etiket Sistemi kapsamında belirlenen ürün ve hizmet grubu sayısı beklenti üzerinde gerçekleşmiştir. (PG 2.1.2)

Amaç 2	Yeşil kalkınmanın sağlanması için yatırım ve faaliyetlerin çevre ile uyumunu sağlamak, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek.				
Hedef 2.2	Sürdürülebilir tarım ve temiz enerji yatırımları ile yeşil alanların artırılmasına yönelik faaliyetler hazine taşınmazları ile desteklenecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hazine varlıklarının ve yükümlülüklerinin yönetimi/ Hazine taşınmazlarının yönetimi				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Hazine taşınmazlarının ekonominin ve paydaşların ihtiyaçları dikkate alınarak etkili bir yaklaşımla yönetilmesi				
H 2.2 Performansı (%)	88				
Sorumlu Birim	Milli Emlak Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2023 Hedeflenen	2023 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 2.2.1. Ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kurumlara devredilecek taşınmazın değeri (Milyar TL) (kümülatif)	20	63	100	125	168
PG 2.2.2. Hazine ile vatandaşlar arasındaki mülkiyet sorununun çözümü için satışı/devri yapılacak taşınmaz sayısı (Bin) (kümülatif)	20	788	803	835.291	313
PG 2.2.3. Tarımsal üretimin artırılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi amacıyla kiralanmak üzere ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü (Milyon m ²) (kümülatif)	20	199	216	231	188
PG 2.2.4. Yatırım teşvik uygulamaları kapsamında ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü (Milyon m ²) (kümülatif)	20	120	130	124	40
PG 2.2.5. Kamu idarelerinin yeşil alanlarının artırılması ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik faaliyetleri için tahsis edilecek taşınmaz yüzölçümü (Milyon m ²) (kümülatif)	20	40	60	60	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- TOKİ tarafından yürütülen, depremde etkilenen 11 ilimizdeki kalıcı konutların inşası, sosyal konut projeleri ve ilk evim arsa projeleri için devredilen Hazine taşınmazları ile Kentsel Dönüşüm Başkanlığınca rezerv alan ilan edilen Hazine taşınmazlarının devredilmesi sonucu öngörülenden daha fazla taşınmaz devri yapılmıştır. (PG 2.2.1.) - Mülkiyet sorunlarının çözümü için yürütülen 2/B ve tarım arazileri satışında öngörülenden daha fazla bir talep olması nedeniyle hedeften fazla bir satış gerçekleşmiştir. (PG 2.2.2) - Tarımsal faaliyette kullanılmak üzere öngörülenden daha fazla Hazine taşınmazı için kiralama talebinde bulunulmuştur. (PG 2.2.3.) - TOKİ ve Kentsel Dönüşüm Başkanlığına taşınmaz devirlerine öncelik verilmesi ile özellikle deprem bölgesindeki Hazine taşınmazlarının geçici ve kalıcı iskân alanı olarak ayrılması nedeniyle hedefe ulaşılamamıştır. (PG 2.2.4.)					

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.1.	Korunan alanlar artırılarak gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Ormanların ve doğanın korunması ile sürdürülebilir yönetimi / Korunan alanların ve tabiat varlıklarının korunması				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Korunması gereken alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi				
H 3.1 Performansı (%)	73				
Sorumlu Birim	Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.1.1. Korunan alanların ülke yüzölçümüne oranı(%)	20	12,87	13	13,20	102
PG 3.1.2. Ekolojik temelli, bilimsel esaslar çerçevesinde yeniden değerlendirilen alan sayısı (kümülatif)	20	830	900	865	50
PG 3.1.3. Tespit edilen öneri doğal sit alan sayısı (kümülatif)	20	389	489	449	60
PG 3.1.4. Tespit edilen Özel Çevre Koruma Bölgesi sayısı (kümülatif)	20	19	20	20	100
PG 3.1.5. Tabiat varlığı olarak tespit edilen mağara sayısı (kümülatif)	20	150	180	167	57
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					

- Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından sağlanan Korunan Alanlara ilişkin verilerde artış meydana geldiğinden sapma oluşmuştur. (PG 3.1.1)
- 1 No lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 109 Maddesi ile 1)/ Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak” görev ve yetkileri Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Bu bağlamda “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” kapsamında mevcut doğal sit alanlarının tamamında Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri yapılarak doğal sit alanlarının koruma statüleri yeniden değerlendirilmiş olup çalışmalar tamamlanmıştır. Buna istinaden söz konusu göstergenin ve izlemesinin kaldırılması gerekmektedir. (PG 3.1.2)
- 17.05.2024 tarihli 32544 sayılı Tasarruf Tedbirleri Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında hedeflenen sayıya ulaşamamıştır. (PG 3.1.3)
- 17.05.2024 tarihli 32544 sayılı Tasarruf Tedbirleri Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında hedeflenen sayıya ulaşamamıştır. (PG 3.1.5)

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.2	Korunan alanlardaki planlama çalışmaları yürütülecek ve altyapı eksiklikleri giderilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Ormanların ve doğanın korunması ile sürdürülebilir yönetimi / Korunan alanların ve tabiat varlıklarının korunması				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi				
H 3.2 Performansı (%)	95				
Sorumlu Birim	Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.2.1. Kiralanan ve kullanma izni verilen alan sayısı (kümülatif)	15	328	340	376	400
PG 3.2.2. Onaylanan imar planı sayısı (kümülatif)	15	1.570	1.650	1.718	185
PG 3.2.3. İmar uygulaması yapılan yerleşim yeri sayısı (kümülatif)	15	87	90	91	133
PG 3.2.4. Mali destek verilen çevre düzenleme projeleri, içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesis sayısı (kümülatif)	20	224	239	236	80
PG 3.2.5. Su kalitesi izlenen nokta sayısı (kümülatif)	15	258	280	265	95
PG 3.2.6. Tamamlanan yönetim planı sayısı (kümülatif)	10	17	19	20	150
PG 3.2.7. İklim değişikliğinin korunan alanlarda etkilerinin izlendiği alan sayısı (kümülatif)	10	1	2	2	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Kiralama ve kullanma izni işlemleri talep bazlı yapılmakta olup, yıl içerisinde yerel yönetimlerden gelen kiralama talepleri öngörülemeyen şekilde artması sebebiyle sapma olmuştur. (PG 3.2.1) - Bakanlığımız yetki ve sorumluluğu kapsamında Korunan Alanlarda geçmiş yıllarda kurum görüşlerinin eksik olması sebebiyle onay süreci tamamlanamayan imar planlarının, kurum görüşlerinin 2024 yılı içerisinde tamamlanmasından dolayı ve yargı kararları ile iptal edilen imar planlarının yeniden onaylanması sebebiyle hedefin üzerine çıkmıştır (PG 3.2.2) 2024 yılı içerisinde yerel yönetimlerden gelen imar uygulamaları talebi tahmin edilenden fazla olması nedeniyle hedefte sapma meydana gelmiştir. (PG 3.2.3) - Mali destek sağlanan projelerin ödenekleri ile ihale sonucunda yapılan sözleşme maliyetleri arasında oluşan fark sapmaya sebep olmuştur (PG 3.2.4) - Marmara Denizde su kalitesi izlemesi yapılması planlanmış, ancak Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından su kalitesi izlemesi yapıldığından Marmara Denizi ve Adalar ÖÇKB dışında kalan özel çevre koruma bölgeleri için 265 noktada izleme yapılabilmiş ve hedefin altında kalınmıştır (PG 3.2.5). - Uzungöl Özel Çevre Koruma Bölgesinde doğal kaynak değerlerinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması kapsamında ortaya çıkan acil ihtiyaç nedeniyle yapılması planlanan yönetim planları dışında 1 adet çalışma yapılmıştır. (PG 3.2.6)					

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.3	Çölleşme ve erozyonla mücadele kapsamında sürdürülebilir arazi/toprak yönetimi sağlanacak ve karbon yutak alanları geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Toprak ve su kaynaklarının kullanımı ve yönetimi / Toprak kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve etkin kullanımı				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması				
H 3.3 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.3.1. Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, sel, çığ, heyelan ve entegre havza projeleri vb. sayısı (kümülatif)	30	195	213	226	172
PG 3.3.2. Ulusal Arazi Örtüsü Haritasının yıllık olarak üretimi ve arazi örtüsünde meydana gelen değişimlerin raporlanması (kümülatif)	10	1	2	2	100
PG 3.3.3. Erozyon kaynaklı toprak kayıplarının şiddet sınıfları açısından (hafif-orta- şiddetli) oluşturulan rapor sayısı (kümülatif)	10	1	2	2	100
PG 3.3.4. İklim değişikliğine uyum kapsamında ağaçlandırma/ bitkilendirme ve toprak muhafazasını artırmaya yönelik yürütülen Ar-Ge projesi sayısı (kümülatif)	10	14	16	17	150
PG 3.3.5. Karbon yutak alanlarının geliştirilmesi amacıyla ağaçlandırma ve bitkilendirme yapılan alan miktarı (dekar) (kümülatif)	20	2.000	5.000	4.990	100
PG 3.3.6. Türkiye Çölleşme Modeli ve Hassasiyet Haritasının güncellenmesi ile Tehlike ve Risk Haritalarının oluşturulması oranı (%)	10	10	20	20	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
2024 yılı için 18 adet proje hedeflenmiş olup, yıl içerisinde toplam 31 adet proje gerçekleştirilmiştir. Söz konusu projelerden 8 tanesi ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen talepler doğrultusunda değerlendirilmiş olup, ilave ödenek kullanılmadan tamamlanmıştır. Diğer 5 adet proje ise bakım hizmetine ihtiyaç duyulması ve artan ödeneğin verimli kullanılması amacıyla ihtiyaç dahilinde yapılmıştır. (PG 3.3.1) - Kum ve Toz Fırtınaları konusu UNCCD COP toplantıları ile BM Genel Kurulunda alınan kararlarla sıklıkla gündeme getirilmektedir. Bu kararlarda konu ile ilgili veri eksikliği olduğu tespit edilmiş olup ulusal bir AR-GE çalışması yapılması ihtiyacı doğması nedeniyle performans göstergesinde sapma meydana gelmiştir. (PG 3.3.4)					

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.4	Ülke genelinde yeşil alanların artırılmasına yönelik millet bahçeleri yaygınlaştırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Mekânsal planlama ve kentsel dönüşüm				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması				
H 3.4 Performansı (%)	25				
Sorumlu Birim	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.4.1. Millet Bahçesi çalışması başlatılan alan büyüklüğü (milyon m²) (kümülatif)	100	74.201.185	83.000.000	76.405.860	25
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizde büyük yıkım ve hasarlara yol açan deprem felaketi nedeniyle 2023 yılsonu "81 milyon m² alanda millet bahçesi çalışmaları yürütülmesi" hedefi tamamlanamadığından 2024 yılsonu hedefinde sapma meydana gelmiştir. Ayrıca Millet Bahçesi çalışmaları TOKİ, Emlak Konut, valilik, belediye, il özel idaresi vb. kurumlar tarafından sürdürülmekte olup, ilgili kurumlar tarafından millet bahçesi taleplerinde düşüş bulunması hedefin gerçekleşme oranını etkilemiştir. (PG 3.4.1)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.1	Afetler nedeni ile hasar gören kırsal konutlar Bakanlığa verilen yetkiler dahilinde yeniden inşa edilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünsel afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 4.1 Performansı (%)	86				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.1.1. Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında Uluslararası Finans Kuruluşlarından Sağlanan Kredi ile yapılan kırsal konut sayısı (kümülatif)	50	0	2.500	1.812	72
PG 4.1.2. Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında yapımı tamamlanan kırsal konut sayısı (kümülatif)	50	0	24.000	30.090	125
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- AFAD Başkanlığı tarafından Bakanlığa iletilen hak sahipleri listesine göre, ihale talimatı verilen işlerin gerçekleşme oranıdır. (PG 4.1.1) - Kahramanmaraş depremleri sonrasında hak sahibi vatandaşların talepleri doğrultusunda yapılan yer seçimlerine göre inşa edilmekte olan konutlardan 30.090 adedinin kurası çekilerek hak sahibi vatandaşlara teslim edilmek üzere AFAD Başkanlığına bildirilmiştir (PG 4.1.2)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.2	İskân Kanunu kapsamında hak sahibi olan ailelerin yöresel mimariye uygun yapılarda iskânları gerçekleştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünsel afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 4.2 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.2.1. Kendi Evini Yapana Yardım metodu (K.E.Y.Y.) ve Devlet eli ile yapılan/satın alınan konut sayısı (kümülatif)	100	3.915	4.415	4.428	103
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
2024 Yılı İskân Hizmetleri Yatırım Programı 14.03.2024 tarih ve E.16517702-602.07.02-9046317 sayılı Bakan Oluru ile onaylanmıştır. 31.12.2024 tarihi itibarıyla kredili işlerde toplam harcama miktarı 171.825.000 TL olup; Aksaray, Denizli, Elazığ, Erzincan, Erzurum, İzmir, Kahramanmaraş, Muş ve Tunceli illerinde toplam da 138 konut tamamlanmıştır. Bunun yanında, Adıyaman Çorum, İstanbul, Samsun ve Malatya illerinde, Adıyaman-Koçali Barajı ve Sinop- Boyabat Barajı yapımından etkilenen toplam 72 hak sahibi aile için konut ve tarım arazisi satın alımı gerçekleşmiş olup, satın alma bedeli olarak da toplam 71.430.128 TL satın alma yapılan illere gönderilmiştir. Bunun yanında ihaleli işler kapsamında yapılan Bismil-Beritanlı Göçebeleri Dicle-Batman Barajı iskânı kapsamında toplam 87 konut, Boyabat Barajı iskânı kapsamında 42 konut ve Soma Maden Rezervi iskânı kapsamında da toplam 54 konut olmak üzere toplamda 183 konut tamamlanmış işlerin geçici kabulleri de yapılmıştır. 2024 yılı sonu itibarıyla toplamda 393 konut/tarım arazisi hak sahiplerine teslim edilmiştir. 2024 yılı başında belirlenen performans hedefine ulaşılmış olup, hak sahiplerinin iskân ihtiyaçları 2024 yılı için karşılanmıştır. (PG 4.2.1)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.3	Yapı denetimi uygulamaları sahada daha etkin ve izlenebilir hale getirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünleşik afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 4.3 Performansı (%)	81				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.3.1. Aktif yapı denetim kuruluşlarının şantiyelerinde yapılan yıllık denetim sayısı (kuruluş/yıl)	40	6	6	4,73	79
PG 4.3.2. Aktif yapı denetim kuruluşlarının bürolarında yapılan yıllık denetim sayısı (kuruluş/yıl)	30	2	2	2,28	114
PG 4.3.3. Aktif laboratuvar kuruluşlarına yapılan yıllık denetim sayısı (kuruluş/yıl)	30	3	3	1,97	66
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin yapı denetim kuruluşlarına yapmış oldukları şantiye denetimleri ile ilgili sonuçları iş yoğunluğundan dolayı Ulusal Yapı Denetim Sistemine girmemesinden ve Yapı Denetim Şube Müdürlüklerinin personel eksikliklerinden dolayı göstergede sapma meydana gelmiştir. (PG 4.3.1) - Yapılan ara denetimlere ilişkin bilgilerin Ulusal Yapı Denetim Sistemine iş yoğunluğundan dolayı girilememesi ve personel sayısının yetersizliğinden dolayı göstergede sapma meydana gelmiştir. (PG 4.3.3)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.4	Afet tehlikelerine karşı güvenli ve dirençli yerleşim alanı seçimi çalışmaları yürütülecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünleşik afet yönetimi/ Mekânsal planlama ve kentsel dönüşüm				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması				
H 4.4 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.4.1. Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sisteminde (YERBİS) afet tehlikelerini belirleyen yer bilimsel etütlerin tamamlanma oranı (onay/talep)	40	75	80	82	103
PG 4.4.2. İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu Tamamlanma Oranı (%)	30	15	30	94	313
PG 4.4.3. Fay sakinim zonu çalışmalarının tamamlanma oranı (%)	30	0	20	100	500
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Her türlü mekânsal planlama sürecinde afet tehlikelerini dikkate alan güvenli, dirençli, sürdürülebilir ve yaşanabilir alanların oluşturulması sağlanacaktır. Ülkemizde her tür ve ölçekteki planlama çalışmalarında yer bilimsel etüt raporları dikkate alınarak işlemler gerçekleştirilecektir. (PG 4.4.1) - Ülke genelinde İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etütlerinin yaygınlaştırılması ve mevcut yerleşim alanları ile yeni yerleşim alanlarında tamamlanması sağlanacaktır. 2024 yılında talebin beklenenden fazla olması nedeniyle performans göstergesinde sapma meydana gelmiştir. (PG 4.4.2) - Aktif Fay Zonu Belirlemeye Yönelik İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etütlerinin Tamamlanması Çalışmaları kapsamında, yıl içerisinde teknik yönlendirmesi yapılan mikrobölgeleme etütlerinin tamamı onaylanmıştır. 2024 yılında talebin beklenenden fazla olması nedeniyle performans göstergesinde sapma meydana gelmiştir. (PG 4.4.3)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.5	Afet tehlikelerine karşı güvenli ve dirençli yerleşim alanı seçimi çalışmaları yürütülecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünsel afet yönetimi/ Mekânsal planlama ve kentsel dönüşüm				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması				
H 4.5 Performansı (%)	0				
Sorumlu Birim	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.5.4. Hazırlanan ve revize edilerek güncellenen bütünsel kıyı alanı planları oranı(%)	20	64	64	0	0
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
Projeye ilişkin ihale süreci başlatılmış ancak ihale süreci sonucunda ihale komisyonunca ihale iptal kararları alınmıştır. Projeye yönelik 2024 yılında herhangi bir işlem başlatılamaması nedeniyle Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığından projelerin süresi 2026 yılına uzatılmış ve bütçe artırımına gidilmiştir. (PG 4.5.4)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.6	Sosyal konutların yapımının ve satın alınmasının desteklenmesi sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma / Sosyal Yardımlaşma Şehit Yakını ve Gaziler / Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, salgın döneminde daralan konut arzı hızla artırılabilecek, depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik yeni sosyal konut projeleri geliştirilecek ve dar gelirli vatandaşların konuta erişimi kolaylaştırılacak ve şehit yakını ve gazileri konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanacaktır.				
H 4.6 Performansı (%)	98				
Sorumlu Birim	Strateji Geliştirme Başkanlığı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.6.1. Sosyal Konut Yapımı için Destek Tutarı (Milyar TL)	90	10	16	16	100
PG 4.6.2. Faizsiz konut kredisi desteği sağlanan kişi sayısı	10	500	600	495	83
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
Talep az olduğundan, tüm talepler karşılanmasına rağmen göstergenin gerçekleşmesinde sapma meydana gelmiştir. (PG 4.6.2)					

Amaç 5	Çevre ve iklime duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.				
Hedef 5.1	Binalara enerji kimlik belgesi alınması sağlanarak enerji verimliliği artırılacak; ulusal yeşil bina sertifikası yaygınlaştırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Enerji arz güvenliği, verimliliği ve enerji piyasası/ Enerji verimliliği				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Yapıların enerji kimlik belgesi alması sağlanarak binalarda enerji verimliliğinin artırılması ve yeşil sertifikanın özendirilmesi				
H 5.1 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 5.1.1. Enerji Kimlik Belgesi alınan bina sayısı (yıllık)	20	100.000	110.000	119.258	108
PG 5.1.2. Yeni inşa edilen binalarda yapı alanına göre yenilenebilir enerji kullanım oranı (yıllık) (%)	20	6	6	15,59	260
PG 5.1.3. Neredeyse Sıfır Enerji (nSEB) etiketi alınan bina sayısı (yıllık)	20	5.500	7.000	9.672	138
PG 5.1.4. Ulusal Yeşil Bina Sertifikası alınan bina sayısı (yıllık)	20	0	2	2	100
PG 5.1.5. Yeni inşa edilen konutlarda ortalama enerji tüketiminin azaltım oranı (%)	20	0	10	6,9	145
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Neredeyse Sıfır Enerjili Bina (nSEB) şartlarında 2025 yılı itibarıyla yenilenebilir enerji oranı arttırılacağından dolayı bu oranın arttığı görülmüştür. (PG 5.1.2) - Neredeyse Sıfır Enerjili Bina (nSEB) zorunluluğu ülkemizde Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğinde 19.02.2022 tarihli ve 31755 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik ile yürürlüğe girmiş ve Binalarda Enerji Performansı uygulaması (BEPTR) ile uygulanmaya başlanmıştır. Neredeyse Sıfır Enerjili Bina (nSEB) şartlarında 2025 yılı itibarıyla yenilenebilir enerji oranı arttırılacağı öngörüldüğünden göstergede öngörülenden fazla gerçekleşme olmuştur. (PG 5.1.3) - Mevzuat gereği, EKB'ler yapı kullanma izin aşamasında hazırlanarak ilgili idareye sunulmaktadır. Performans göstergesi kapsamında inşaat ruhsatı almış binalar üzerinden değerlendirme yapılmakta olup, verilerin düzenlendiği tarihe kadar ruhsat tarihi 2024 olan binaların tamamı sisteme girilememiş olduğundan değerlerde sapma olabilmektedir (PG 5.1.5)					

Amaç 5	Çevre ve iklime duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.				
Hedef 5.2	Uluslararası finans kaynakları kullanılarak kamu binaları depreme karşı dayanıklı ve enerji verimli hale getirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünleşik afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması.				
H 5.2 Performansı (%)	89				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 5.2.1. Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulaması Projesi (KABEV) kapsamında enerji verimli hale getirilen Kamu Binası (Blok Sayısı) (kümülatif)	50	36	318	322	101
PG 5.2.2. Kamu Binalarında Deprem Dayanımı ve Enerji Verimliliği (KADEV) projesi kapsamında depreme karşı güçlendirilip enerji verimliliği sağlanan kamu binası sayısı	25	0	50	111	222
PG 5.2.3. Yenilenebilir Enerji Fizibilite Raporu hazırlanan kamu kurum sayısı (Kümülatif)	25	0	95	52	55
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Dünya Bankası tarafından finanse edilen KABEV Projesi kredi anlaşması kapsamında, yapılan ihalelerin belirlenen süreç içerisinde tamamlanmasıyla 2024 yılı içerisinde hedeflenen enerji verimli hale getirilen Kamu Binası (Blok) sayısına ulaşılmıştır. (PG 5.2.1) - Söz konusu KADEV Projesi kapsamında tespiti yapılan İstanbul ilinde bulunan kamu yapılarının (Boğaziçi Üniversitesi, İTÜ, İstanbul Üniversitesi) ihaleleri tamamlanarak yer teslimleri yapılmış olup 2025 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır. (PG 5.2.2) 52 kamu kurumuna ait fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır. Çağrı mektupları için ilave süre verildiğinden gerçekleşme öngörülenden az olmuştur. (PG 5.2.3)					

Amaç 5	Çevre ve iklime duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.				
Hedef 5.3	Güvenli yapılaşma için, yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetimi gerçekleştirilecek; inşaat sektöründe dijitalleşme desteklenecek ve mesleki yetkinlik artırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünsel afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 5.3 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 5.3.1. Yeterliklerine göre sınıflandırılmış yapı müteahhitlerinin grup yükselme oranı (2023 yılı baz alınarak, Kümülatif) (%)	30	5,5	11	10,84	99
PG 5.3.2. Yıllık Piyasa Gözetimi ve Denetimi Programı kapsamında gerçekleştirilen hazır beton ve hazır beton dışı denetim sayısı (yıllık)	70	13.681	16.000	18.885	118
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Müteahhitlik yetki belgesi başvuruları talebe bağlı olduğundan değişkenlik gösterebilmektedir. (PG 5.3.1) - Yıllık Piyasa Gözetimi ve Denetimi Programı kapsamında gerçekleştirilen hazır beton ve hazır beton dışı denetim sayısı hedefinde %118 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. (PG 5.3.2)					

Amaç 6	Yaşam kalitesinin artırılması için akıllı şehir çözümleri geliştirmek ve yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitesini artırmak.				
Hedef 6.1	Yerli ve milli akıllı şehir uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünleşik afet yönetimi/Akıllı şehirler ve ulusal coğrafi bilgi hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması				
H 6.1 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 6.1.1. Akıllı Şehir Ekosistem Platformunda bulunan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	15	30	46	207
PG 6.1.2. Ulusal Akıllı Şehirler Açık Veri Platformuna entegre olan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	9	20	20	100
PG 6.1.4. Türkiye Ulusal Kent Bilgi Sisteminde veri setlerini üreten ve entegre olan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	0	4	6	150
PG 6.1.5. Kent İçi Hareketlilik Analiz Platformlarını kullanan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	0	20	70	350
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Akıllı Şehir rehberlik ve kapasite geliştirme programları kapsamında düzenlenen eğitimler, çalıştaylar ve teknik destek faaliyetleri sayesinde yerel yönetimlerin akıllı şehir ekosistemine entegrasyonu hızlandırılmaktadır. Bu sebeple Akıllı Şehir Ekosistem Platformuna dahil olan il belediyesi sayısında artış yaşanmıştır. (PG 6.1.1) - Diğer göstergeler için yapılan rehberlik ve kapasite geliştirme programlarının, Kent Bilgi Sisteminde veri setlerini üreten ve entegre olan il belediyeleri çalışmaları ile bir bütün halinde sürdürülmesi nedeniyle il belediyesi sayısında artış yaşanmıştır. (PG 6.1.4) - Kent İçi Hareketlilik Analiz Platformlarını kullanan 28'i Büyükşehir Belediyesi olmak üzere toplam 70 İl Belediyesi bulunmakta olup belediyelerden gelen talepler doğrultusunda yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. 2024 yılında talep beklenenden fazla olduğundan gerçekleşme öngörülenden fazla olmuştur. (PG 6.1.5)					

Amaç 6	Yerel yönetimlerce sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmak, akıllı şehir uygulamalarını ve ulusal coğrafi bilgi sistemini yaygınlaştırmak.				
Hedef 6.2	Çevre sorunlarının tespiti ve iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik veri entegrasyonu sağlanarak analizler ve simülasyonlar yapılacak, teknolojik altyapı geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünleşik afet yönetimi/ Akıllı şehirler ve ulusal coğrafi bilgi hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması				
H 6.2 Performansı (%)	37				
Sorumlu Birim	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 6.2.1. Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunda yer alan coğrafi veri katmanları ile e-devlet altyapısında yer alan veriler kullanılarak oluşturulan katma değerli hizmet sayısı (kümülatif)	20	0	1	1	100
PG 6.2.2. Oluşturulan harita altlıklarını kullanan kurum/ özel sektör sayısı (kümülatif)	20	0	1	0	0
PG 6.2.3. Coğrafi veri içerik standartlarına uygun olarak Ulusal Coğrafi Bilgi Platformuna veri paylaşımı yapan kamu kurumu sayısı (kümülatif)	20	1	6	1	0
PG 6.2.4. Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı dönemsel gerçekleşme oranı (%)	20	0	70	0	0
PG 6.2.5. Coğrafi veri izin ve lisans alan firma sayısı (adet)	20	152	160	394	97
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
☒ CBSGM yönetiminin kararı doğrultusunda "Harita Altlıklarının Oluşturulması" projesi iptal edilmiştir. (PG6.2.2) ☒ Yıl boyunca kurumlar ile coğrafi verilerin standartlara uyumlaştırılmasına yönelik rehberlik faaliyetleri yürütülmüş olmasına karşın kurumlardaki teknik veya insan kaynağı kapasitesinin yeterli olmaması sebebiyle öngörülen hedefte sapma meydana gelmiştir. (PG 6.2.3) ☒ Taslak olarak oluşturulan 2024-2030 Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı, Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 8. Maddesi gereğince Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu onayına sunulurken Resmi Gazete de yayımlanması sağlanacaktır. Söz konusu Eylem Planı Resmi Gazetede yayımlanamadığından gösterge gerçekleşmemiştir. (PG 6.2.4) ☒ Coğrafi verilerin kullanılması için 2021 yılından 2024 yılı sonuna kadar 343'ü lisans ve 50'si izin belgesi olmak üzere toplamda 394 firma ve kuruluşa izin ve/veya lisans belgesi verilmiştir. (PG 6.2.5)					

Amaç 6	Yerel yönetimlerce sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmak, akıllı şehir uygulamalarını ve ulusal coğrafi bilgi sistemini yaygınlaştırmak.				
Hedef 6.3	Çevre sorunlarının tespiti ve iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik veri entegrasyonu sağlanarak analizler ve simülasyonlar yapılacak, teknolojik altyapı geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünleşik afet yönetimi/ Akıllı şehirler ve ulusal coğrafi bilgi hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması				
H 6.3 Performansı (%)	51				
Sorumlu Birim	Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 6.3.1. Belediyelerin kurumsal ve mali kapasitesi ile afetlerle mücadele kapsamında itfaiye ve zabıta hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik hazırlanacak mevzuat sayısı (adet)	40	0	3	0	0
PG 6.3.2. YERELBİLGİ Sisteminde uygulamaya alınan veri seti sayısı (adet) (kümülatif)	15	10	11	13	300
PG 6.3.3. KÖYDES Projesi kapsamında kaplaması yapılan köy yolu uzunluğu (km) (kümülatif)	15	137.080	138.580	138.826	116
PG 6.3.4. KÖYDES Projesi kapsamında içme suyu projesi ünite (köy ve/veya bağlı) sayısı (adet) (kümülatif)	15	78.040	79.848	79.692	91
PG 6.3.5. Eğitim verilen belediye personeli sayısı (adet)	15	126.000	150.000	68.335	46
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi oldukları mahalli idare birliklerinin norm kadro ilke ve standartları, görevde yükselme ve unvan değişikliği, ilk defa atama yönetmeliği, itfaiye ve zabıta yönetmelikleri diğer mevzuat düzenlemelerine ve ilgili idarelerin ihtiyaçlarına binaen güncellenerek ilgili idarelerinde görüşleri alınmak suretiyle yayımlanmaktadır. İtfaiye ve zabıta teşkilatlarının arama ve kurtarma kapasitelerinin artırılmasına yönelik olarak yapılması planlanan mevzuat düzenlemeleri belediyelerle mevzuat değişikliğine yönünde istişarelerin devam etmesi nedeni ile yapılamamıştır. Bu nedenle mevzuat düzenlemeleri bir sonraki yıla ertelenmiştir. (PG 6.3.1) - Yürütülen çalışmalarda; YERELBİLGİ Sisteminin uygulaması 2024 yılında başladığından yerel yönetimlerden 11 veri toplanması planlanmış ise de uygulama aşamasında bir sorun yaşanmadığından ihtiyaç duyulan başka veriler de sistem dâhilinde toplanmış ve yıl içerisinde toplam 13 başlıkta veri toplanmıştır. (PG 6.3.2) - Bakanlığımız ve Türkiye Belediyeler Birliğince düzenlenen eğitimlere ait performans göstergesi belirlenmiş ise de Türkiye Belediyeler Birliğinin düzenlediği eğitimlere katılımcı sayısı öngörülemediğinden ve ülkemizde yaşanan deprem felaketinden dolayı gösterge hedefinde sapma olmuştur. (PG 6.3.5)					

Amaç 7	Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin gelişmesini sağlamak.				
Hedef 7.1	Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilerek süreçlerin iyileştirilmesi sağlanacak, uluslararası ilişkilerin etkinliği artırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yönetim ve Destek Programı / Teftiş, denetim ve danışmanlık hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilecek, ayrıca uluslararası temsilcilik sayısı artırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.				
H 7.1 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	İç Denetim Birimi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 7.1.1. Düzenlenen denetim ve danışmanlık rapor sayısı	25	10	16	18	113
PG 7.1.2. Takibi yapılan denetim ve danışmanlık rapor sayısı	25	15	16	25	156
PG 7.1.3. ALO 181 Çağrı merkezinden yararlananların memnuniyet oranı(%)	25	89	90	97,3	108
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
“Düzenlenen Denetim ve Danışmanlık Rapor Sayısı”nda ve “Takibi Yapılan Denetim ve Danışmanlık Rapor Sayısı”nda 2024 yılı için hedeflenen değerin üzerinde gerçekleşme sağlanmıştır. (PG 7.1.1 – PG 7.1.2) - Gösterge değerinin belirli oranların altında gerçekleşmesi Bakanlık adına bir risk oluşturabilir. Bu riskin oluşmaması için Alo 181 Çağrı Merkezi tarafından gerekli önlemler alınmaktadır. (Aylık raporlarla Bakanlığa bilgi verilmesi suretiyle gerekli müdahalelerin zamanında yapılması, İl Müdürlükleri tarafından çağrılarının vaktinde kapatılması, vatandaşların bekleme sürelerinin azaltılması vb.) (PG 7.1.3)					

Amaç 7	Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin gelişmesini sağlamak.				
Hedef 7.2	Bakanlığımızın dijital dönüşümü kapsamında bilişim altyapısının, teknolojik ve güvenlik ihtiyaçları ışığında daima güncel tutulması sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yönetim ve destek programı/ Üst yönetim, idari ve mali hizmetler				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Bakanlık bilişim altyapısı, yazılım ve donanımı güncel teknoloji ile uyumlu hale getirilerek, Bakanlık dijital olgunluk seviyesi artırılacaktır.				
H 7.2 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 7.2.1: Dijital ortamda sunulan saha denetim ve kurumsal mobil hizmet sayısı (kümülatif)	50	1	2	2	100
PG 7.2.2: Açık kaynak kod altyapısı ile geliştirilen veya açık kaynak altyapısına dönüştürülen yazılım sayısı (kümülatif)	50	20	23	23	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
•					

Amaç 7	Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasite gelişimini sağlamak.				
Hedef 7.3	Bakanlığımız personeline performans ve kariyerlerinin geliştirilmesi ile yetkinliklerinin artırılmasına yönelik mevzuat ve uygulama eğitimleri gerçekleştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yönetim ve destek programı/ Üst yönetim, idari ve mali hizmetler				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Bakanlık personel ihtiyacını karşılamak ve kapasite geliştirmek üzere gerekli faaliyetler yürütülecektir.				
H 7.3 Performansı (%)	20				
Sorumlu Birim	Personel Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2024 Hedeflenen	2024 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 7.3.1. Yöneticilerin yönetsel yetkinlerinin artırılmasına yönelik seminer sayısı	20	2	2	0	0
PG 7.3.2. İnsan kaynakları ile tahakkuk ve muhasebe mevzuatına yönelik eğitim sayısı	20	4	4	0	0
PG 7.3.3. Bakanlığımız teknik iş ve işlemlerine yönelik mevzuat ve uygulamalarına ilişkin eğitim sayısı	20	18	18	0	0
PG 7.3.4. Bakanlık personeline yapılacak unvan değişikliği ve görevde yükselme sınavı sayısı	20	1	1	1	100
PG 7.3.5. Düzenlenecek diploması ve müzakere eğitimi sayısı	20	1	1	0	0
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
- Tasarruf tedbirleri nedeniyle gösterge gerçekleştirilememiştir. (PG 7.3.2) - Kamuda tasarruf tedbirleri kapsamında 2024 yılında eğitim takvimine belirtilen eğitim konulmamış ve yapılamamıştır.(PG 7.3.3) - Milli Emlak Genel Müdürlüğünün talebi üzerine Milli Emlak Müdürü, Emlak Müdürü, Milli Emlak Müdür Yardımcısı ile Emlak Müdür Yardımcısı kadroları için yapılan yazılı sınavda başarılı olup, sözlü sınava katılmaya hak kazanan personel için yapılacak sözlü sınav için Bakanlığımız web sayfasında ilana çıkmıştır. (PG 7.3.4) - Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2024/7 sayılı genelgesi hükümleri gereğince hedeflenen eğitim gerçekleştirilememiş olup güncellenen veriler kapsamında söz konusu eğitimler 2025 yılı içerisinde söz konusu genelgeye uygun şekilde düzenlenecektir. (PG 7.3.5)					

3.4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

Bakanlık 2024-2028 Stratejik Planı stratejik amaçlara bağlı hedef belirleme, bu hedefleri gerçekleştirmek için yapılacak olan faaliyetler ve projeler, performans göstergelerinin oluşturulması ve bu göstergeleri değerlendirmede kullanılacak olan ölçütlerin belirlenmesi ile oluşturulmuştur. Performans sisteminin izlemesi, verilerin düzenli olarak toplanması, değerlendirilmesi sonuç olarak da raporlanmasıdır. Performans sisteminin değerlendirmesi ise uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesi ve bu amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizidir.

Performans bilgi sisteminin altyapısını oluşturan stratejik planlama, performans programı hazırlama, izleme-değerlendirme süreçleri Bakanlık bütçe hazırlık çalışmalarıyla uyumlu olarak sürdürülmekte olup; 2024 yılı bütçesi günün ihtiyaçlarına göre değişen, dinamik bir bütçeleme sistemi olan program bütçe anlayışıyla hazırlanmış; bununla birlikte Performans Programının hazırlık, izleme ve değerlendirme süreçleri de Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemindeki alt modüller aracılığıyla yürütülmüştür. Bu kapsamda, Bakanlık harcamaları programlar itibarıyla sınıflandırılırken, Bakanlık 2024-2028 Stratejik Planı'nın e-bütçe sisteminde bulunan programlar ve alt program hedefleri ile ilişkisi de kurulmuştur. Böylece stratejik amaç ve hedeflerimizle birlikte programlarla ilgili ve nitelikli performans bilgisinin üretilmesi, bütçeleme süreçlerinde kullanılması, sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

2024-2028 Stratejik Planında yer alan faaliyet ve projeler, ilgili birimlerce performans göstergeleri doğrultusunda izlenmektedir. Performans göstergeleri aracılığıyla amaç ve hedeflerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmesi amacıyla her bir performans göstergesi için birimler tarafından hedefe etki değerleri belirlenmiştir. Böylelikle her bir hedefin performansı hesaplanmaktadır.

Planın ne ölçüde gerçekleşmekte olduğunu ortaya koymak için öncelikle performans gelişmeleri, ilgili birimlerden üçer aylık dönemler halinde toplanmaktadır. Planın izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında; tüm birimlerin çeyrek dilimler bazında performans göstergelerinin gerçekleşme düzeyleri raporlanarak, izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda hedeflenen ve ulaşılan sonuçlar karşılaştırılmaktadır. Faaliyet raporları aracılığıyla da göstergelerin mevcut durumları, hedef değerleri, gerçekleşme durumları karşılaştırılmakta, değerlendirilmekte ve hedeften sapma varsa nedenleri açıklanmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024 yılı performans izleme ve değerlendirmesi 2024-2028 Stratejik Planında yer alan 7 stratejik amaç, 26 stratejik hedef ve bu hedeflere bağlı 102 performans göstergesi ile yapılmıştır.

4

KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hizmet birimleri ve dış paydaşlarla yapılan çalışmalar sonrasında ortaya çıkan “Üstünlükler” ile “Zayıflıklar” aşağıda verilmiştir.

4.1 Stratejik Planda Öngörülemeyen Kurumsal Kapasite İhtiyaçları

Kurumumuzun 2024-2028 Stratejik Planında kurumsal kapasite ihtiyaçlarını karşılamak için 7. Amaç “Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin geliştirilmesini sağlamak.” olarak belirlenmiştir. Söz konusu amaç altında bulunan hedefler ise aşağıdaki gibidir:

H 7.1. Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilerek süreçlerin iyileştirilmesi sağlanacak, uluslararası ilişkilerin etkinliği artırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.

H 7.2. Bakanlığımızın dijital dönüşümü kapsamında bilişim altyapısının, teknolojik ve güvenlik ihtiyaçları ışığında daima güncel tutulması sağlanacaktır.

H 7.3. Bakanlığımız personeline performans ve kariyerlerinin geliştirilmesi ile yetkinliklerinin artırılmasına yönelik mevzuat ve uygulama eğitimleri gerçekleştirilecektir.

2024 yılında kurum ihtiyaç ve hedeflerine yönelik bir planlama ile denetim ve danışmanlık faaliyetlerine devam edilmiştir. Alo 181 Çağrı Merkezi kapsamında verilen hizmet için memnuniyet oranının artırılması amacıyla aylık raporlarla Bakanlığa bilgi verilmesi ile gerekli müdahalelerin zamanında yapılması, İl Müdürlükleri tarafından çağrıların vaktinde kapatılması, vatandaşların bekleme sürelerinin azaltılması gibi önlemler alınmıştır.

Gelişen teknoloji ile birlikte gerekli analiz çalışmalarının yapılarak Bakanlığımız bilgi işlem sistemlerinin işletilmesi, geliştirilmesi ile teknolojik kapasitelerinin artırılması çalışmaları sürdürülmüştür.

2024 yılında uygulanan tasarruf tedbirleri nedeniyle gerçekleştirilmesi öngörülen eğitimlerin bir kısmı yerine getirilememiş olmasına rağmen kurumsal faaliyetleri aksatacak ölçüde bir etkisi olmamıştır. Önümüzdeki dönem kurumsal kapasitenin geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

4.2 Üstünlükler

- Bakanlığın geniş görev ve yetkileri
- Çevrenin korunması ve iklim değişikliği konusunda farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar
- Çevre eğitimi ve bilinçlendirilmesi konusundaki etkinlikler
- Çevresel ölçüm ve izleme faaliyetlerinin gelişmesi
- Çevresel yatırımlar ve finansal kaynaklara sahip olunması
- Bakanlığın yerel yönetimlerle ilgili yetkileri
- Denetleme ve yaptırım uygulayabilme yetkisi

- Yapı denetim sisteminin uygulanması
- Binalarda enerji verimliliğine yönelik çalışmalar
- Kentsel dönüşüm için finansal kaynaklara sahip olması
- Hazine taşınmazları yönetiminin Bakanlığın uhdesinde olması
- Üst ölçekli planlama yapma yetkisi
- Planlama konusunda rehber ve yetkin kurum olması
- Ülke genelinde yaygın bir teşkilat yapısına sahip olunması
- Konusunda uzman, yetişmiş ve deneyimli personele sahip olması
- Politika yapma ve uygulama fırsatına sahip çok yönlü bir kurum olması
- Diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliğinin güçlü olması
- Teknolojik kapasitenin güçlü olması
- Yeniliğe ve değişime açık olması

4.3 Zayıflıklar

- Veri ve bilgi paylaşımı
- Farklı kurumlarla entegrasyon ve iletişim
- Ar-Ge desteği
- Farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar
- Birimler arası ortak çalışma
- Yerel yönetimler ile iş birliği

4.4 Değerlendirme

GZFT analizi kurum ve kuruluşların güçlü ve zayıf yönlerini, dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri belirlemekte kullanılan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, planlama yapılırken kurum ve kuruluşların güçlü ve zayıf yönleri ile karşı karşıya olduğu fırsat ve tehditleri analiz ederek geleceğe dönük stratejiler geliştirmeyi ifade eder.

Yapılan çalışmalar ile Bakanlığın içsel olarak güçlü ve zayıf yönleri ile dışsal etkenlerden kaynaklanan fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir.

Güçlü yönlerden en üst düzeyde yararlanılarak tehditlerin en aza indirilmesi amaçlanmış, fırsatlarla zayıf yönler güçlendirilerek Bakanlığın görev alanına giren konularda tedbirler ve politika önerileri geliştirilmiştir.

2024 yılı faaliyetleri genel olarak değerlendirildiğinde;

- Her türlü afete karşı dirençli şehirlerin geliştirilmesi ve kentsel dönüşümün teşvik edilmesi,
- Çevrenin sürdürülebilirliğinin sağlanması için mevzuatın ve temel strateji belgelerinin yeniden düzenlenmesi ve revize edilmesi,
- Çevre ve iklimle uyumlu üretim faaliyetlerinin ve sanayide yeşil dönüşümün desteklenmesi, çevreye duyarlı temiz üretim konusunda Ar-Ge çalışmalarına öncelik verilmesi,
- Çevreye duyarlı yatay mimariyi esas alan şehircilik projelerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması,

- Sıfır atık bilincinin ve farkındalığın arttırılması amacıyla geri kazanıma ilişkin uygulamaların yaygınlaştırılması ve Ülke genelinde eğitim çalışmalarının yapılması,
- Akıllı şehir uygulamalarının yaygınlaştırılması için hizmet sunum kanallarının iyileştirilmesi ve çeşitliliğin arttırılması,
- Yapı teknolojileri ve malzemeleri konusunda Ar-Ge araştırmalarının teşvik edilmesi, yapılarda enerji tasarrufunu artırıcı ve maliyet düşürücü tedbirlerin alınması,
- Bilişim teknolojileri destekli yenilikçi çözümlerden üst düzeyde yararlanılması,
- Sanayide yeşil dönüşünün çevre ve iklim değişikliği alanında ihtiyaç duyulan mevzuatın geliştirilmesi ve uygulamaların hayata geçirilmesi,
- Yerel yönetimlerin kurumsal ve mali kapasitesini güçlendirmeye yönelik mevzuat çalışmalarının yapılması,
- Tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunması için potansiyel alanların araştırılması ve korunan alanların artırılması,
- Çölleşme ve erozyonla mücadelede ulusal kapasite ve etkinliğin artırılması,
- Her alanda (tarım, sanayii, turizm vb.) yenilenebilir enerji ile ilgili yatırımların yapılması, yeni yapılacak binalarda Neredeyse Sıfır Enerjili Bina uygulamasının zorunluluğu nedeniyle enerji verimliliği konusunda yürütülecek proje ve faaliyetlere öncelik verilmesi ve farkındalığı arttırmaya yönelik çalışmaların yapılması.

5

ÖNERİ VE TEDBİRLER

5. ÖNERİ VE TEDBİRLER

“Afetlere Dirençli ve İklim Dostu Şehirler, Sürdürülebilir Çevre” vizyonu ile doğaya, insana ve insanı barındıran kentlere yönelik geniş bir sorumluluk üstlenen Bakanlığımız; tabiat ve çevrenin korunması ile kültürümüzü yansıtan, afetlere dayanıklı, planlı, iklim dostu ve çevreye duyarlı şehirleşme alanlarında hizmet ve faaliyetlerini etkin bir şekilde sürdürmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli yaşanan depremler sonrasında şehirlerimizin tarihiyle, kültürüyle, demografisiyle, sanayisiyle, altyapısıyla bir bütün olarak yeniden ihyası ve inşası için çalışmalar devam edecektir.

Deprem bölgesinde oluşan hasarın giderilmesi, yaşamın normalleşmesi ve geçici koşullarda barınan vatandaşlarımızın sıcak yuvalarına bir an önce kavuşmaları amacıyla çalışmalar devam eden afet konutlarının yapımına devam edilecektir. Bu bağlamda, 2025 yılı sonunda teslim edilen konut ve iş yeri sayısının 452 bin 983’e ulaştırılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca deprem bölgesinde yürütülen çalışmaların yanı sıra, ülkemizin deprem gerçeği dikkate alındığında kentsel dönüşüm sürecinin önemi ve çalışmaların hızlandırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda, İstanbul başta olmak üzere deprem riskinin yüksek olduğu bölgelerde kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması amacıyla “Yarısı Bizden” gibi kampanyaların daha etkin bir şekilde uygulanmasına devam edilecektir.

Küresel iklim değişikliği ile mücadelenin daha etkin bir şekilde yürütülmesi, ulusal kapasitemizin arttırılması, eğitimden kültüre, ekonomiden tarım, sanayi ve şehirciliğe kadar tüm alanlarda gerekli uyumun sağlanması amacıyla Bakanlığımız, ilgili tüm kurumlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız ile vatandaşlarımızın etkin katılımı ile gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu kapsamda ülkemizin “2053’te net sıfır emisyon” ve “yeşil kalkınma” hedeflerine ulaşmasında; iklim değişikliğinden sıfır atık ve enerjiye, finanstan döngüsel ekonomiye kadar belirlenen yeni dönem hedeflerini sağlamak için gerekli çalışmalar yürütülecektir.

İklim değişikliği sonucunda yaşanan doğal afetlerle mücadele edilmesi amacıyla, sürdürülebilir arazi yönetim modeli geliştirilecektir. Ayrıca, çölleşme ve erozyonla mücadele edilmesi için erozyon ve arazi tahribatı izleme sistemleri hayata geçirilecek, ağaçlandırma ve entegre havza projeleri gerçekleştirilecektir.

Döngüsel ekonomiye dayalı, az tüketen, israftan kaçınan, tükettiğini geri kazanan ve ekonomiye kaynak sağlayan bir yaklaşım olan Sıfır Atık Sistemi ile 2017 yılında %13 olan geri kazanım oranı %35’i geçmiştir. Bu oranın daha da arttırılması amacıyla yerelde ve farklı sektörlerde uygulama yaygınlaştırılacaktır. Sıfır atık çalışmaları kapsamında 2035 yılında geri kazanım oranı %60’a çıkarılacak ve 2053 yılına kadar oluşan tüm atıkları dönüştürülecek; bu atıkların düzenli depolama ile bertarafına son verilecektir.

Bugün şehirlerde yaşayan vatandaşlarımıza %90 düzeyinde atık su arıtma hizmeti, %89 düzeyinde de katı atık düzenli depolama hizmeti verilmektedir. Önümüzdeki planlama döneminde tüm vatandaşlarımızın bu hizmetlerden yararlanması sağlanmış olacaktır.

Böylece havanın, suyun ve toprağın kirlenmesinin önüne geçilecektir. Ayrıca arıtılmamış hiçbir atıksu doğaya deşarj edilmeyecek ve arıtılmış atık su yeniden kullanılacak, arıtılmış atık suların yeniden kullanılma oranı 2024 yılında % 6,35'e yükseltilmiş, 2028 yılına kadar hedeflenen % 11 seviyesine yükseltmek için gerekli çalışmalar devam edecektir.

AB Yeşil Mutabakat Eylem Planına gerekli uyumun sağlanması, sürdürülebilir tüketim ve üretim mekanizmalarının geliştirilmesi amacıyla, entegre kirlilik önleme ve kontrol çalışmaları kapsamında, mevcut en iyi teknik ve teknolojilerin uygulandığı, maliyet ve çevre kazancı gözetilerek; enerji ve kaynak verimliliği ile havaya, suya, toprağa verilen tüm emisyonların ve atığın kaynağında azaltımını esas alan entegre bir çevre yönetim sistemi politikasının hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Marmara Denizi'nde 2021 yılında yaşanan benzer çevresel sorunların tekrar yaşanma ihtimali göz önünde bulundurularak, güncel durum değerlendirmesi, atılacak adımların planlanması amacıyla oluşturulan Müsilaj Bilim ve Teknik Kurulunun tavsiyeleri çerçevesinde gerekli çalışmalar yürütülecektir.

Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) süreçleri ile ilgili başlatılan elektronik uygulamalar sayesinde gerek ÇED gerekse izin ve lisans süreçleri sadeleştirilmiş olup, işlerliği ve kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Hizmet kalitesinin artırılmasıyla çerçevesinde Çevre Referans Laboratuvarları dünyanın en iyi laboratuvarlarından biri haline gelmiştir. Mobil laboratuvar sayısı artırılmış, ölçüm ve analiz kapasitesi güçlendirilmiş, ayrıca laboratuvar hizmetleri ve numune alma konusunda eğitim ve sertifikalandırma hizmetleri yürütülmüştür. Önümüzdeki dönemde ölçüm ve analiz yapan akredite laboratuvar sayısı arttırılacak, etkin hizmet ağı oluşturulacaktır.

Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Sözleşmesinde belirlenen hedeflere 2030 yılına kadar ulaşmak amacıyla potansiyel doğal sit alanlarına yönelik Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri ile özel çevre koruma bölgelerimizin artırılmasına yönelik araştırma ve tespit çalışmalarına devam edilecektir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde orta ve uzun vadede iklim değişikliğine ve insan nüfusunun artmasına bağlı olarak değişen çevresel koşullara yönelik ekolojik restorasyon ve rehabilitasyon projeleri ile koruma tedbirlerinin alınması için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Bakanlığımızca hazırlanan Mekânsal Strateji Planı ile şehirlerin iklim değişikliğine karşı direncini arttırılacaktır. Özellikle, tarım alanları ve su havzalarını koruyacak mekânsal

modeli belli bir stratejiyle uygulanacak, tüm şehirlerin çevresini korunarak rekabet gücü ve yaşanabilirlik düzeyinin artırılması sağlanacaktır.

Şehirlerde yeşil alanlar şehir büyüklüğü, nüfus yoğunluğu, erişilebilirliği ile iklim ve coğrafyaya göre belirlenen tasarım kriterleri gözetilerek yeşil şehir vizyonu çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımla planlanarak artırılacak, bu kriterler doğrultusunda tüm illerde millet bahçesi çalışmaları sürdürülecektir. Bu kapsamda, 2028 yılına kadar 100 milyon m² Millet Bahçesi çalışmaları sürdürülecek ve vatandaşlarımızın hizmetine sunulacaktır.

Bakanlığın ve özel sektörün tüm inşaa çalışmalarında üretilecek yapıların çevreye saygılı, doğa dostu teknolojilerle donatılması, kentsel dönüşüm, kentsel yenileme ve sosyal konut projelerinde tüm ev ve işyerleri sıfır atık uyumlu, enerji ve su verimli yapılar olması önem arz etmektedir.

Buna bağlı olarak Bakanlığımızca yürütölen enerji verimliliğı çalışmaları kapsamında, Neredeyse Sıfır Enerjili Bina (nSEB) zorunluluğı ölkemizde 01.01.2023 tarihi itibarı ile yapı ruhsatı alan kapsam dahilindeki binalarda başlamış olup, yenilenebilir enerji kullanan bina sayısına ve konutların ortalama enerji ihtiyacının düşürölmesine önemli katkılar sağlamaktadır. "Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğı" doğrultusunda 2025 yılı itibarıyla toplam yapı inşaat alanı 2000 m² ve üzeri olan binaların, "nSEB" konseptinde inşaa edilmesi zorunlu hale getirilmiştir. 2025 yılı itibarıyla her yıl yaklaşık 30 bin binanın NSEB şartlarında inşaa edilmesi hedeflenmektedir.

Türkiye Kamu Binalarında Enerji Verimliliğı Projesi kapsamında okul, hastane, idari bina, üniversite kampüslerinden oluşaa kamu binalarında enerji verimliliğı projeleri hayata geçirilmektedir. 2025 yılı sonunda projeyle; 700 kamu binasında minimum %20 enerji verimliliğı, enerji tüketimlerinde en az %70 azalma sağlanacaktır.

İklim değışikliği ile mücadele edilmesi, çevre dostu enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması amacıyla tarımsal üretime uygun olmayan atıl Hazine taşınmazları üzerinde güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimi desteklenecektir.

Deprem riski taşıyan illerimizdeki kentsel dönüşüm faaliyetlerinin en kısa sürede tamamlanabilmesi için rezerv yapı alanı olarak ilan edilen Hazine taşınmazlarının Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devri sağlanarak kentsel dönüşüm faaliyetlerinin finansmanına katkı sağlanmaya devam edilecektir.

Hazine ile vatandaşlarımız arasındaki mülkiyet sorunlarının çözümüne yönelik uygulamalara devam edilecektir. 2B arazileri ile Hazineye ait tarım arazileri başta olmak üzere imar uygulamaları ve benzeri nedenlerle Hazine ile hisseli hale gelen taşınmazların hissedarlarına ve tapu fazlalıklarının maliklerine satışına devam edilecektir.

Bakanlığımızca hazırlanan "Türkiye Kent Rehberi" ile her türlü kentsel coğrafi bilgi ve veri kullanıcıların hizmetine sunularak yeni nesil kent bilgi sistemlerini oluşturulmuştur. Bu

sistemle herkes şehirlerin yapısını oluşturan adres, park, bahçe gibi konum bazlı bilgilere detaylı bir şekilde erişim sağlayabilecektir.

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) altyapısının e-devlet entegrasyonu kapsamında geliştirilmesi ve daha gelişmiş bir teknolojik altyapı ile sağlanması amacıyla Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu e-devlet kapısına taşınmıştır. Bu sayede adres içeren hizmetler e-devlet üzerinden coğrafi temele dayalı olarak vatandaşa gösterilecek olup, Coğrafi Devlet Kapısının oluşturulması ile vatandaşlarımız kamu kurumlarımızın sunmuş olduğu coğrafi verilere bürokrasi olmaksızın ulaşmış olacaktır.

Bakanlığımız; 2025 yılında da çevremizi korumak, iklim değişikliği ile mücadele etmek ve şehirlerimizi afetlere karşı dirençli, medeniyetimizi yansıtan, çevre ve iklim dostu yaşam alanlarına dönüştürmek gayesiyle kapasitesini geliştirmeye devam edecek ve verimliliğin arttırılmasına yönelik çalışmaları etkin bir şekilde yürütecektir.

6. EKLER (BİRİMLERE AİT FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ)

AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Faaliyet ve Proje Bilgileri

İkili İlişkiler Kapsamında Yapılan Faaliyetler

Bakanlığımızın diğer Ülkeler ile yürüttüğü ikili ilişkiler kapsamında 2024 yılında “Çevre” alanında 3 Ülke ile 3 adet; “Şehircilik” alanında da 8 Ülke ile 9 adet ve “Çevre Şehircilik” alanında 1 adet olmak üzere toplam 13 adet anlaşma imzalanmıştır.

2024 yılında 20 adet Karma Ekonomik Komisyon, 9 adet Yüksek Düzeyli Stratejik Konseyi ve 24 adet muhtelif toplantı olmak üzere toplam 53 adet toplantıya katılım sağlanmıştır.

Yurtdışı Ziyaretleri ve İkili Görüşmeler Kapsamındaki Yürütülen Faaliyetler

2024 yılında, Bakanımız Sayın Murat KURUM tarafından yurtiçinde ve yurtdışında toplam 26 adet ikili görüşme ve 5 yurtdışı ziyareti, Bakan Yardımcılarımız tarafından 37 adet ikili görüşme ve 17 adet yurtdışı ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretler esnasında birçok mevkidaş ile ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası Kuruluşlar ve Sözleşmeler Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Uluslararası kuruluşlar ve sözleşmeler ile ilgili faaliyetler kapsamında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Deniz Ortamı da Dahil Olmak Üzere Plastik Kirliliğe İlişkin Uluslararası Yasal Bağlayıcılığı Olan Araç Geliştirilmesi, Pandemileri Önleme, Hazırlık ve Müdahale Anlaşması, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Yönetim Komitesi Toplantıları, Sınırtaşan Sular Politikası ve Hidropolitik Gelişme Alt Kurulu, Karadeniz’in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi, Barselona Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi, Ulusal Yetki Alanının Dışındaki Alanların Deniz Biyolojik Çeşitliliğine İlişkin Anlaşmalar ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür.

Uluslararası Kuruluşlar Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

BM Habitat, Birleşmiş Milletler, 20 Ülke Grubu, Birleşmiş Milletler Çevre Asamblesi, Birleşmiş Milletler Çevre Programı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, BM Sürdürülebilir Kalkınma İşbirliği Çerçevesi, İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı, Türk Devletleri Teşkilatı ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür.

Uluslararası Yatırımlar Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Uluslararası yatırımlar kapsamında çeşitli kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yapılmış, toplantılara ve etkinliklere katılım sağlanmıştır.

Avrupa Birliği ile İlişkiler Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

12. Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı hedefleri arasında yer alan AB'ye Katılım için Ulusal Eylem Planı'nın 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde Avrupa Birliği Başkanlığı koordinasyonunda güncellenmesi için Ocak ve Haziran ayları arasında çalışmalar yürütülmüştür. İlgili katkılar Avrupa Birliği Başkanlığı'na iletilmiştir. Görev alanımıza giren tedbirlere ilişkin olası değişiklik ve ilave tedbir önerileri 2024 yılı Aralık

ayında tekrar iletilmiştir. Avrupa Birliği ile ilişkiler kapsamında toplantılara katılım sağlanmıştır.

2014-2020 Programlama Yıllarını Kapsayan Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı (IPA-II Dönemi)

Bakanlığımız tarafından hazırlanan, Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı (ÇİSOP) 2014-2020 programlama yıllarını kapsamakta olup uygulama dönemi 2026 yılı sonunda tamamlanacaktır. Bu program, iklim değişikliği ile daha kararlı bir şekilde mücadele etmeyi, Türkiye'nin AB iklim değişikliği politikasıyla ilişkili olarak AB müktesebatı ile uyumunun artırılmasını, çevrenin korunmasını ve 21 il/ilçe merkezinde yaşayan yaklaşık 3,9 milyon vatandaşımızın yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. ÇİSOP hedefleri;

- Çevresel altyapıyı güçlendirerek vatandaşların yaşam kalitesini iyileştirmek,
- Doğayı korumak,
- Türkiye'nin AB çevre ve iklim değişikliği müktesebatı ile uyumunu sağlamak,
- İklim değişikliğinin azaltılması ve etkilerine karşı direncin artırılması,

konusunda çalışmalar yapmaktır. Bu hedeflere su, atık, sürdürülebilir kalkınma için çevresel yönetim eylemleri ile ulaşılabacaktır.

IPA-II dönemi altyapı proje havuzunda toplam bütçesi yaklaşık 735 Milyon Avro (AB katkısı 565 Milyon Avro) olan 23 adet su/atık su projesi ve 11 adet katı atık projesi olmak üzere toplam 34 adet altyapı projesi bulunmaktadır. IPA-II dönemi teknik yardım proje havuzunda ise toplam bütçesi yaklaşık 150 milyon Avro (AB katkısı 128 Milyon Avro) olan 40 adet proje bulunmaktadır. Ancak, AB tarafından uygulanan bütçe kesintileri sebebiyle, 2014-2020 yılları için mevcutta toplam bütçesi 530 Milyon Avro olan (AB katkısı 440 Milyon Avro) 21'i altyapı ve 15'i teknik destek projesi olmak üzere toplamda 36 adet proje ile Operasyonel Programa devam edilmektedir.

2021-2027 Programlama Yıllarını Kapsayan IPA-III Dönemi

IPA-III kapsamında, "3. Pencere: Yeşil Gündem ve Sürdürülebilir Bağlantısallık, Çevre ve İklim Değişikliği" tematik önceliği altında Avrupa Komisyonuna başvurular yapılmıştır. Toplam bütçesi 886,5 milyon Avro olan 33 adet altyapı ve toplam bütçesi 466 milyon Avro olan 91 adet kapasite geliştirme projesi olmak üzere toplam 124 adet aksiyon fişi "İlgililik" değerlendirmesi için Avrupa Komisyonuna iletilmiştir.

2024 yılı programlama çalışmaları kapsamında ise toplam 5 aksiyon Komisyonun ilgililik değerlendirmesine gönderilmiş olup, bu aksiyonlardan 2 tanesi ilgililik değerlendirmesinden geçmiş ve gerekli Aksiyon Dokümanı hazırlığı tamamlanarak Komisyona iletilmiştir. Komisyon Kararı beklenmektedir.

IPA III Dönemi'nin 2025-2027 yıllarını kapsayacak çok yıllık programlama dönemi çerçevesinde, 31.07.2024 tarihli Komisyon Mektubunda belirtilmiş olan Avrupa Komisyonunun öncelikleri ile bu öncelikleri referans alan ulusal önceliklerimiz ve bunlarla ilintili proje tekliflerini içerecek olan Stratejik Cevap Belgesinin ve bahse konu projeler için hazırlanacak Aksiyon Dokümanlarının (2025, 2026 ve 2027) müzakere

edilebilecek nitelikte olacak şekilde Avrupa Birliği Başkanlığına iletilmesi istenmiş olup, projelerin olgunluk durumu göz önünde bulundurularak, 2025 yılı için belgeleri en hazır durumdaki projelerin sunulması, sonraki iki yıl (2026 ve 2027) için ise gerektiğinde revize edilebilecek proje önerileri ve dokümanlarının sunulabileceği ifade edilmiştir.

Bu bağlamda, IPA III Döneminin ilk dört yılı (2021, 2022, 2023 ve 2024) kapsamında yıllık bazda Avrupa Komisyonu tarafından ilgililik ve olgunluk değerlendirmesine tabi tutulamayan, proje havuzumuzda yer alan projeler için önceliklendirme çalışması yukarıdaki hususlar doğrultusunda güncellenmiştir. Bu süreçte, Komisyon öncelikleri ve ulusal stratejiler çerçevesinde özellikle;

- Türkiye'de etkin ve verimli bir iklim yönetim sisteminin kurulması,
- İklim değişikliğinin azaltılması ve uyum sağlanması tedbirlerinin hayata geçirilmesi,
- Sıfır kirliliğe dayalı yeşil ve dögüsel ekonomiyi ilerletmeye yönelik eylemlerin desteklenmesi,
- Çevresel farkındalığın artırılması hedefleri göz önünde bulundurularak, IPA-III Dönemi'nin 2025-2027 yılları için projeler belirlenmiş ve ilgili çalışmalara başlanmıştır.

Söz konusu çalışmalar kapsamında, Avrupa Birliği Başkanlığı tarafından, 2025-2027 çok yıllık programlama dönemi için Türkiye'ye tahsis edilen toplam bütçe için hazırlanan projelere ilişkin bütçe çalışmaları yapıldığı; 2025 yılı için 20 ila 25 milyon Avro aralığında, 2026 yılı için 15 milyon Avro ve 2027 için ise 20 milyon Avro civarında bir bütçeyle öncelikli alanlardan proje sunulmasının uygun bulunduğu belirtilmiş ve bu kapsamda söz konusu aksiyon dokümanları için gerekli revizyonlar yapılarak çalışmalar tamamlanmıştır. Sonuç olarak, IPA -III döneminin 2025-2027 yıllarını kapsayan çok yıllık programlama dönemi için, yukarıdaki bahsi geçen öncelikler ve öngörülen bütçe kısıtları tüm yıllar için (2025, 2026 ve 2027) göz önünde bulundurularak talep edilen Aksiyon Dokümanları hazırlanmış ve Komisyona değerlendirmeleri için iletilmiştir.

Kapasite Geliştirme Projeleri

2024 Programlama yılı için, toplam bütçesi 6 milyon Avro olan 2 adet kapasite geliştirme onayı için Avrupa Komisyonu'na iletilmiştir.

COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

5.1. Anayasa Mahkemesi 30.11.2022 tarihli, E: 2020/43 K: 2022/147 sayılı kararı ile 49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin bazı hükümleri hakkında iptal kararı vermiştir. Anayasa Mahkemesinin 18.05.2023 tarihli, E: 2020/42 K: 2023/99 sayılı kararı ile 7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun bazı hükümleri hakkında iptal kararı vermiştir. Söz konusu iptal kararlarına ilişkin 12.12.2024 tarihli ve 32750 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7534 sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 17nci maddesi ile değişiklik yapılan 7221 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yürütülen Projeler

Yerel Yönetimlerde Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği

Proje kapsamında pilot il olarak belirlenen Kırıkkale ilinde Bakanlığımızın hazırlamış olduğu Yerel Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası Hazırlama Kılavuzu doğrultusunda örnek bir Yerel Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası hazırlanmıştır. Çalışmalar kapsamında literatür taraması, mevcut durum analiz ve değerlendirme raporu, odak grup toplantıları, eğitim ve kapasite geliştirme vb. çalışmalar yapılmıştır. Yerel strateji hazırlama sürecine tüm paydaşlar dahil edilmeye çalışılmıştır.

Pilot ilde yer alan akıllı şehir paydaşlarının Akıllı Şehir Ekosistemi Platformuna kaydolmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Açık veri kültürünün oluşturulmasına ve belediyelerin ulusal akıllı şehir açık veri platformuna entegrasyonuna yönelik farkındalık çalışmaları yürütülmüştür. Entegrasyon çalışmaları kapsamında genel kent bilgi verilerinin (Önemli Yer Verileri, Panoramik Fotoğraflar, Nokta Bulutu Verileri, Binaya ilişkin veriler, Sensörler, Şehir Kameraları vb.) düzenlenmesi ve ilgili sistemlere aktarılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Projenin ilk çeyreği (2024) için pilot ilde vatandaşların akıllı şehir kavramına ilişkin bilgi düzeylerine, akıllı şehir kavramına dair farkındalıklarına, yaşadıkları şehir özelinde verecekleri geri bildirimlere, teknolojiye dair ilgi düzeylerine yönelik vatandaş Akıllı Şehir Vatandaş Farkındalık çalışmaları yürütülmüştür. Pilot ilde yer alan belediyelere yönelik proje süresinin ilk ve son çeyreğinde planlanan Akıllı Şehir Yerel Yönetim Etki Analizi çalışması projenin ilk çeyreği için tamamlanmıştır. Bu süreçte pilot ilde yer alan Belediyelerin akıllı şehir strateji ve politikaları, akıllı şehir uygulamaları, akıllı şehir yönetimi ve yönetimine ilişkin veriler elde edilmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Dijital Şehir İkizleri Projesi

Çeşitli 3 boyutlu veri formatlarının gösteriminin sağlanması, tematik gösterimlerin oluşturulabilmesi, entegre bir şekilde interaktif bilgi almanın sağlanması, IOT sensörlerinin eklenebilmesi-gösteriminin sağlanması ve güneşlenme süresi, önemli

noktalara yakınlık, mesafe, alan ve tematik analizler gibi çeşitli analizlerin yapılması hususlarında yazılım altyapısı hazırlanmış ve kullanıcılara hizmet etmek üzere ara yüz çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Akıllı şehirler alanında faaliyet gösteren uygulamaların ve kent analitiğinde fayda sağlayacak ilgili servislerin platforma kolay ve hızlı bir şekilde entegre olması konusunda altyapı çalışmaları yapılmıştır. Özellikle açık veri kültürünün geliştirilmesi ve açık verilerin paylaşılmasının teşvik edilmesi amacıyla Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformu ile doğrudan bağlantının sağlanması konusunda yapısal çalışmalar yapılmıştır.

E-Plan Semantik Planlama ve Yaygınlaştırma Projesi

Proje kapsamında 2024 yılı içerisinde PlanCBS masaüstü uygulamasının semantik planlama yaklaşımıyla açık kaynak kodlu yapıda yeniden geliştirilmesi kapsamında analiz ve hazırlık çalışmaları yapılmış olup bu kapsamda “PlanCBS Yazılım Analiz Raporu”, “Karşılaştırma Raporu”, “Gereksinim Raporu”, “Yazılım Tasarım Raporu” ve “Semantik Planlama Analiz Raporu” hazırlanarak e-Plan otomasyon sistemlerinde yapay zeka destekli semantik planlama aracının geliştirilmesi yönünde ilk adım atılmıştır. E-Plan Otomasyon Sistemlerine, plan deposunda bulunan farklı dosya türleri içerisinde arama yapılabilmesini sağlayan, “OCR Aracı” ve “Entegre Arama Motoru” geliştirilmiştir. Ayrıca destek masası faaliyetleri ile yazılım geliştirme ve iyileştirme süreçleri sürdürülmüştür.

Akıllı Şehir Standartlarının Yaygınlaştırılması Projesi

Proje kapsamında;

- Referans Ulusal Akıllı Şehir Mimarisinin sürdürülebilirliği ve geçerliliğini korumak amacıyla günümüzdeki yenilikler ve değişimleri kapsayacak şekilde güncellemelerin yapılmıştır.
- Yerel yönetimlerin standart altyapısına erişimini kolaylaştırmak, gelecekteki teknoloji altyapısı güncellemelerini hızlandırmak ve ileriye yönelik yeni kullanım amaçlarını ortaya çıkarabilmek amacıyla Referans Ulusal Akıllı Şehir Mimarisine bir web uygulaması oluşturularak söz konusu mimarinin dijitalleştirilmesi sağlanmış, bu uygulama üzerinden teknoloji ve uygulama önerileri sunulmuştur.
- Akıllı Şehir Veri Sözlüğü dokümanı güncellenmiş, yeni veri setleri eklenmiştir.
- Akıllı Şehir Veri Sözlüğündeki coğrafi unsurların TUCBS ile uyumlu hale getirilmiştir.
- Akıllı Şehir Terminoloji dokümanının güncellenmiştir.
- Güncel Teknoloji Eğilimleri Raporu hazırlanmıştır.
- İlgili sektörlerde çalışmaları ve tecrübeleri olan özel sektördeki ve kamudaki paydaşların bir araya getirilerek önemli ve öncelikli noktaların ortaya çıkarılması amacıyla bir çalıştay düzenlenmiştir.
- Yerel yönetimlere akıllı şehir standartlarına yönelik farkındalık ve kapasite geliştirme eğitimleri verilmiştir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Yenileme ve Geliştirme Projesi

Proje kapsamında Bulut Kent Bilgi Sistemlerine yönelik altyapı modernizasyonu, iyileştirme ve geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi, Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının

kullanımına ilişkin kullanıcı desteğinin sağlanması, Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının kullanımına ilişkin eğitim ve tanıtım faaliyetleri yürütülmesi işleri gerçekleştirilmiştir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi ve Veri Konsolidasyonu Projesi

Proje kapsamında, bulut platform altyapısında geliştirilmiş olan kent bilgi sistemi uygulamalarının tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetlerinin yanı sıra, belediyelerin ilgili coğrafi verilerini bulut kent bilgi sistemine aktarmaları ile ilgili yönlendirme ve kentsel veri mevcudiyet analiz çalışmaları yapılmıştır. Saha ziyaretleri, 10 il kapsamındaki belediyelere gerçekleştirilmiştir.

Veri konsolidasyon çalışmaları ile; belediyelerin, başta altyapı verileri olmak üzere uygulama modülleri ile ilişkili coğrafi verilerinin temini, düzenlenmesi ve aktarım/entegrasyon çalışmalarının yapılması hedeflenmiştir. Verilerini, coğrafi web servisi (WMS, WFS, WMTS) yolu ile paylaşan belediyelerden elde edilen servisler de KBS de tanımlanarak entegre edilmiştir. Proje kapsamında, belirlenen kategorilerde, belediyeler tarafından sağlanan veriler, BKBS'ye aktarılmış ya da coğrafi web servisleri entegre edilmiştir.

Veri ya da servislerin BKBS ye entegrasyon durumları ve Kentsel Veri Envanter Listelerinde özetlenmiştir. Yukarıda belirtilen veri gruplarına dahil olmayan verilerde kapsam dışı olarak belirlenmiş olup ayrıca belirtilmiştir. Veri konsolidasyonu çalışmaları kapsamında 10 ile saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş olup, il kapsamındaki tüm belediyeler (büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri) proje kapsamındaki çalışmalara dahil edilmiştir. Söz konusu proje kapsamında 10 ile gidilerek uygulamalara ilişkin yerinde veri temin ve aktarım yönlendirme çalışmaları ile kentsel veri mevcudiyeti analizi çalışmaları yürütülmüş olup görüşülen kurumlarda iş kapsamında kullanılacak uygulama ve araçların tanıtımı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda saha ziyaretlerinde toplam 31 belediye ile iletişim kurulmuş olup ilgili Belediyelerde düzenlenen toplantılara katılım sağlanmıştır.

MEBİS Projesi Bakım Onarımı İşi İdamesi

Proje kapsamında;

- MEBİS sisteminde yer alan tüm uygulama modüllerinin (Yönetim, Login, Taşınmaz, Ecrimisil, Taşınır Mal ve Tasfiye, Belgenet, Satış, Tahsis, Kurum Tahsis, Kira, İrtifak, CBS WEB, www.milliemlak.gov.tr, Mile KTS, Mile Evrak, Edinim ve Trampa, Davalar, Ohal, Kamu Konutları, SMS, Rapor, İş Zekâsı, Yardım, Muvafakat, Terk, Dilekçe ve Kişi Yönetimi modüllerinin) bakım ve idame hizmetleri yapılmıştır.
- Tahakkuk ve Tahsilat, BELGENET, TAKPAS, Teşvik ve Destek Bilgi Sistemi, Kamu Alacakları Tahsilat Platformu MERNİS, E-Devlet, SMS ve E-Posta entegrasyonlarının bakım ve idame hizmetleri yapılmıştır.
- www.milliemlak.gov.tr (Milli Emlak İlan sitesi), kurumtahsis.csb.gov.tr, Milli Emlak Kurum Tahsis sitesi, mileevrak.csb.gov.tr; Milli Emlak Evrak Arşiv sitesi ve milekts.csb.gov.tr uygulamalarının bakım ve idame hizmetleri yapılmıştır.

- MEBİS modüllerinin ve web sitelerinin çalışır durumda bulunması için gerekli desteğin sağlanmasına, tespit edilen aksaklıkların giderilmesine ve güncellemelerin yapılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.
- Rapor/istatistik işlemlerinde kullanılan İş Zekâsı Modüllerinin bakım ve idame hizmetleri yapılmıştır.
- MEBİS CBS Modülünde CBS altyapısı için gerekli coğrafi servislerin kesintisiz çalışmasının sağlanmasına yönelik bakım ve idame hizmetleri yapılmıştır.
- Veritabanı optimizasyonu çalışmaları yapılmıştır.
- Hazine Taşınmazlarının Varlık İşlem Fişi aracılığı ile Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi servis entegrasyonunun sürekliliği sağlanmıştır.
- TUCBS ile sistem arasındaki veri entegrasyonu tam olarak sağlanmıştır.

TUCBS E-Devlet Entegre, İşletme, Bakım, Güncelleme Projesi

Proje kapsamında; Veri Arama, Veri Talep, Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi, Metaveri, Yönetimi, Kullanıcı Yönetimi, Servis Yönetimi ve Harita Görüntüleyici modülleri tamamlanmış ve <https://tucbs.gov.tr> adresi üzerinden e-devlet kullanıcılarının erişimine sunulmuştur.

Bütünleşik Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu Projesi

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan ATLAS uygulamasına ait yazılım altyapısının ve hizmetlerinin bakımı ve devamlılığının sağlanması ve yeni ek fonksiyonların geliştirilmesi çalışmalarını kapsayan Atlas Uygulamasının Bakım Hizmeti Alımı ve Ek Fonksiyon Geliştirilmesi işi kapsamında çalışmalar yapılmıştır.

TUCBS Çalışabilirlik, Uyumlaştırma ve Entegrasyon Projesi

Proje kapsamında; coğrafi veri üreticisi ve kullanıcısı 46 il özel idaresi ile çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu idarelerde;

- Coğrafi veri servislerine ve metaverilerine ilişkin mevcut durumun tespit edilmesi çalışmaları yapılmıştır.
- Mevcut coğrafi veri servislerinin tek merkezde toplanması çalışmaları devam etmiştir.
- Coğrafi veri servislerinin kurumlar arasında paylaşımının sağlanması, izlenmesi ve raporlanması çalışmaları devam etmiştir.
- İlgili mevzuatın incelenerek gerekli düzenlemeler için öneriler geliştirilmesi çalışmaları yapılmıştır.
- Ayrıca, <https://tucbs.gov.tr/> adresi üzerinden hizmet verecek Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Akademi Eğitim Portalı (<https://tucbsakademi.csb.gov.tr/>) hazırlanmış ve yayına açılmıştır.

Yatırım İzleme Sisteminin İdamesi Projesi

Proje kapsamında; 2024 yılı içerisinde KÖYDES-YİS veri tabanının Bakanlık Merkez veri tabanına taşınmasına ilişkin işlemler tamamlanmıştır. Toplam 702.000TL harcama yapılmıştır.

Bilgi Sistemleri İdame ve Yenileme Projesi

Proje kapsamında; Bakanlığımızın ihtiyaç duyduğu Çok fonksiyonlu yazıcı ve tarayıcılar, sunucular, omurga ve kenar anahtarları, ağ izleme ve yönetim yazılımı, veri depolama üniteleri (Storage), bilgisayar ve çevre birimleri vb. donanımlar temin edilmiştir.

Müteahhitlik Bilgi Sistemleri Modernizasyonu Projesi

Söz konusu projeye ait ihale süreci tamamlanmış ve 4.788.000TL bedelle sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme kapsamında projeye ait Analiz ve Tasarım Raporları ile Ulusal Veri Sözlüğü hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır. Yazılım geliştirme ve test çalışmaları tamamlanarak proje yayına alınmıştır.

Dijital Dönüşüm Projesi

Proje kapsamında Bakanlık hizmetlerine ait uygulamaların analiz, geliştirme, iyileştirme ve idamesine yönelik ihtiyaçların idare bünyesinde “Tek Merkez” den yürütülmesi, Bakanlık hizmet envanterinde bulunan hizmetlerin dijitalleştirilmesi ve e-Devlet kapısına entegrasyonunun sağlanması ve Bakanlık Karar Destek Sistemi üzerinden raporlanması çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Bakanlık Uygulamaları Performans İzleme ve Yönetim Projesi

POC (Proof of Concept) süreci kapsamında; IBM Instana ve IBM Sevone, DynaTrace, Cisco AppDynamics ürünleri incelenmiş olup, HAVELSAN Liman MYS (APM Modülü) ile POC çalışmaları devam etmektedir. Yapılan araştırmalar ve POC çalışmaları sonucunda lisans maliyetlerinin çok yüksek olduğu görüldüğünden, open source (açık kaynak) ve ücretsiz ürünlerin incelenmesine karar verilmiştir.

Temel Faaliyetler**Akıllı Şehir Faaliyetleri**

- 2024-2030 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmıştır.
- Tüm belediyeler ve iştirakleri ile diğer paydaşlar tarafından üretilen verilerin yayınlanabildiği Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformunda akıllı şehirlere ilişkin açık veri setlerinin belediyeler tarafından yüklenmesine ve yaygınlaştırma çalışmaları yapılmıştır.
- Akıllı şehir uygulama rehberliği kapsamında Türkiye’de en çok kullanılan akıllı şehir uygulamalarından 50 tanesine ait Akıllı Şehir Uygulama Fizibilite Raporları hazırlanmıştır.
- Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli revize edilmiştir. 81 ilimizin akıllı şehir kabiliyetleri değerlendirilerek olgunluk seviyeleri tespit edilmiş ve raporlama çalışmaları yapılmıştır. 2024 yılı Ulusal Akıllı Şehir Endeksi oluşturulmuştur.
- “2030 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı” kapsamında şehirlerin kendine özgü özellikleri ve vatandaşların gereksinimlerini göz önünde bulundurarak kentsel yaşam kalitesini değerlendirmek ve takip etmek amacıyla Kentsel Yaşam Kalitesi Modeli geliştirilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, akıllı şehirlerde birim alanda yaşam kalitesinin hesaplanmasına yönelik optimize

edilmiş istatistiksel ve coğrafi kriterlere uygun standartlar doğrultusunda yaşam kalitesi bileşenlerine ait bir modelleme yaklaşımı oluşturulmaya başlanmıştır.

- Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği İşi Pilot Uygulaması Projesi başlatılmıştır. Bu proje ile pilot olarak belirlenen ilde yer alan belediyelerde; akıllı şehir stratejik çerçevesinin oluşturulması, mevcut uygulamalardan faydalanmanın arttırılması, standart veri altyapısının oluşturulması, verilerin akıllı hale getirilmesi ve akıllı şehir uygulamaları ile güçlenmesinin sağlanması amacıyla akıllı şehir dönüşümünün belediyelerimizde hızlandırılması sağlanacaktır.
- Akıllı Şehir Dijital Yönetim Platformu Uygulaması Projesi tamamlanmıştır. Akıllı Şehir Dijital Yönetim Platformu (Dijital İkiz) ile ülke genelinde şehirlerin 3 boyutlu modelleri kullanılarak karar destek mekanizmalarına fayda sağlayacak verilerin ve bu verilerden platform aracılığı ile türetilmiş verilerin söz konusu 3 boyutlu modeller ile entegre bir şekilde gösteriminin sağlanması; karar vericiler, akademisyenler, vatandaşlar, öğrenciler gibi çeşitli kullanıcı tiplerinin ilgili platform ile veri alışverişine imkan sağlayacak altyapının kurulması, bu altyapı ile sakinlerin şehir yönetiminde etkin bir rol oynadığı etkileşimli bir yapının sunulması hedeflenmektedir.
- Akıllı şehir standart altyapısına ve teknoloji radarına tek bir platform aracılığıyla erişimin sağlanabilmesi ve referans mimari esas alınarak şehirlerimize mevcut durumlarına göre uygulama ve teknoloji önerileri sunulması hedefi ile RUMİ Dijital Platformu hayata geçirilmiştir.
- 14 ana teknoloji başlığı ve alt kırılımlarını ihtiva eden bir teknoloji raporu hazırlanarak bu rapor çıktıları ile Teknoloji Radarı oluşturulmuştur.
- Akıllı Şehir Veri Sözlüğü ve Veri Modeli, toplamda 14 akıllı şehir uygulamasını içerecek ve TUCBS ile uyumlu olacak şekilde geliştirilmiştir.
- Akıllı Şehirler çatısı altında yer alan farklı alanlara özgü terimlerin; tanımlanması, kabiliyetlerinin anlaşılması, ortak bir anlayış ve dil geliştirilmesi amacıyla Akıllı Şehir Terminolojisi güncellenmiştir.
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Sakarya Büyükşehir Belediyesi ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nde pilot çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bahsi geçen belediyelerin Akıllı Şehir Uygulamaları ile ilişkili sensör altyapıları incelenmiş olup sensör envanter bilgileri temin edilmiştir.

Akıllı Ulaşım Sistemleri Faaliyetleri

Ulaşım da güvenliğin artırılması için trafik verilerinin etkin bir şekilde kullanılması ve trafik güvenliğine yönelik bir karar destek mekanizmasının oluşturulması hayata geçirilen "Trafik Güvenliği Analiz Platformu" projesi ile kaza verileri tek bir merkezde toplanmış olup bu veriler üzerinden yapılan analizler ve elde edilen istatistikler ile sorunlu bölgelerin tespiti yapılmaktadır. Projenin etkin kullanımını artırmak amacıyla çevrim içi eğitimler düzenlenmiş ve analiz çalışmaları geçirilmiştir. Farklı büyükşehir ve il belediyeleri ile kazaların yoğunlaştığı bölgelerin tespiti konusunda ortak çalışmalar ve toplantılar yapılmış olup kazaların yoğunlaştığı yolların iyileştirme planlanması ve takibi için süreçler yürütülmüştür.

Ulaşım planlamasının hem yerel, hem de ulusal ölçekte gözleme veya tahmine değil veriye yönelik olarak planlanması ve yönetilmesi hayati önem arz etmektedir. Kent İçi Hareketlilik Analizleri Projesi ile akıllı şehirlerin de temelini oluşturan veriye dayalı planlama ve karar verme mekanizmaları kullanılarak ulaşım yatırımlarının etkin bir şekilde planlanmasına, gereksiz yatırımların önüne geçilmesine ve yatırımların şehre olan etkisinin somut bir şekilde izlenmesine katkı sağlanmaktadır. Bu kapsamda versiyon güncellemeleri ve seçilen illerde test çalışmaları yapılmış olup çevrim içi toplantılar ile yapılan çalışmalar hakkında yerel yönetimlere bilgilendirme yapılmıştır.

81 ilde (büyükşehir belediyeleri kapsamındaki iller için tüm ilçeler, diğer illerde il merkezleri ve nüfusu 20.000'in üzerindeki tüm belde ve belediyeler) FCD'ye dayalı kent içi trafik yoğunluğu, kuyruk boyları ve trafik zirve saatleri verilerinin güncel ve geçmiş zamanlı olmak üzere web üzerinde görüntülenebileceği, zamansal olarak karşılaştırılabileceği ve raporlanabileceği bir sistem olarak geliştirilen Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu'nun yerel yönetimler ve yükseköğrenim kurumları tarafından etkin kullanımını sağlamak ve hem pratik hem teorik çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla ilgili kurumlara bilgilendirme toplantıları yapılmış ve çevrim içi eğitimler düzenlenmiştir.

Belediyelerimizde veriye dayalı karar destek mekanizmalarının yaygınlaştırılması ve kapasitenin artırılması için Bakanlığımızca ulusal ölçekte resmi tatillerdeki ulaşım deseninin değişimi ve bunların trafik yoğunluğu ile kazalara etkisini tespit etmek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Kurumlara örnek olması amacıyla bir yol haritası çıkarılmış ve Trafik Güvenliği Analiz Platformu, Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu ve SUMO uygulamalarının birbirleri ile uyum içerisinde kullanılarak nasıl fayda sağlanacağına dair çevrim içi toplantılar düzenlenmiştir.

Akıllı Şehirler Portalı ve Ekosistemi üzerinden Trafik Güvenliği Analiz Platformu, Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu ve SUMO uygulamalarının eğitim kayıtları, yardımcı dokümanları ve sıkça sorulan sorularına dair cevapları paylaşılarak dijital ortamda da bilgi paylaşımı sağlanmıştır.

Kent Bilgi Sistemi Faaliyetleri

- Uygulamaların idamesi, iyileştirme ve kullanıcı talepleri yazılım geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının altyapı yönetimi, veritabanı yönetimi ve idamesi işlerinin yapılması,
- Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının kullanımına ilişkin kullanıcı desteğinin sağlanması,
- Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının kullanımına ilişkin Eğitim ve Tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Kent Bilgi Sistemi Altyapısı üzerinde akıllı form uygulamasının geliştirilmesi,
- Mobil Kent Rehberi uygulamasının geliştirilmesi
- Mobil Arazi uygulamalarının geliştirilmesi faaliyetleri tamamlanmıştır.

E-Plan Otomasyon Sistemi Faaliyetleri

- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunun 14. Maddesinde yer alan “Büyükşehir kapsamındaki ilçe belediye meclislerinin imar kararları, üç ay içinde büyükşehir belediye meclisi tarafından incelenmeyen karar, onaylanmış sayılır.” hükmü sisteme entegre edilerek geliştirmesi yapılmıştır.
- Sistem; kurum, kuruluş ve kullanıcıların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda güncellenmiş ve iyileştirilmiştir.
- Semantik planlama yaklaşımı kapsamında planlamaya etki edecek olan kısıtlamalar ile ilgili mevzuat ve yönetmelik incelemeleri yapılmıştır.
- PlanCBS Masaüstü Uygulaması’nın Semantik Planlama Yaklaşımıyla Açık Kaynak Kodlu Yapıda Yeniden Geliştirilmesi kapsamında Analiz ve Hazırlık Çalışmaları yapılmış olup bu kapsamda “PlanCBS Yazılım Analiz Raporu”, “Karşılaştırma Raporu”, “Gereksinim Raporu”, “Yazılım Tasarım Raporu” ve “Semantik Planlama Analiz Raporu” hazırlanmıştır.
- e-Plan Otomasyon Sistemleri’ne, plan deposunda bulunan farklı dosya türleri içerisinde arama yapılabilmesini sağlayan, gelişmiş bir “OCR Aracı” ve “Entegre Arama Motoru” geliştirilmiştir.
- İmar planı değişikliği sonucu taşınmazlarda meydana gelecek değer artışının, değer artış payı olarak kamuya kazandırılmasına; bu payın tespiti, kesinleşmesi, ödenmesi ve dağıtımına ilişkin iş ve işlemlerin online ortamda gerçekleştirilebilmesine yönelik olarak hizmet veren Değer Artış Payı Sistemi’nde toplamda 4.300.000.000 TL’nin üzerinde tahakkuk oluşturulmuş ve toplamda 2.000.000.000 TL’nin üzerinde ödeme yapılmıştır.
- İlave Plan Gösterimleri e-Plan Otomasyon Sistemleri’ne entegre edilmiş, SLD dosyaları tanımlanarak XML dosyaları güncellenmiştir.
- Askıdaki Planlar Modülü üzerinden askıya çıkan planlar için parsel maliklerine e-Devlet üzerinden bilgilendirilme geliştirmesi yapılmıştır.
- Resmî Gazetede yayımlanan Plân Yapımını Yüklenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 20/09/2023 tarih ve 32315 sayılı Geçici Madde 4 uyarınca; Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi (e-PYYB) e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinden karekodlu olarak üretilmekte olup, müellif rolüne sahip kullanıcılar tarafından sistem üzerinden indirilebilmektedir.
- Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü’nün talebi doğrultusunda, plan yeterlilik belgesi biten ve yenilenen müelliflerin sistemde bulunan kayıtlı numaralarına SMS ve mail yolu ile bilgilendirilme yapılmaktadır.
- Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü’nün talebi doğrultusunda, müellif kullanıcılara yönelik kurumlar tarafından hazırlanan İş Bitirme Belgeleri’nin e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinden oluşturulabilmesi için gerekli ekran tasarımı tamamlanmıştır.
- Ülke genelinde yürürlükte bulunan mekânsal planların akıllandırılarak sistem üzerinden yapılacak izleme sürecinin kolaylaştırılmasına yönelik geliştirilen modellerin mekânsal plan hazırlayan plan müellifleri ile mekânsal plan onaylama yetkisi bulunan kurum ve kuruluşlara aktarılması ve ilgili süreçler boyunca gerekli desteğin sağlanması çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

- 12.12.2024 tarihli ve 32750 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu"nun 7. Maddesi kapsamında, 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen Ek 8. Madde ile değer artış payı ile ilgili Değer Artış Payı işlemlerine ait tahakkuk oluşturulmasına yönelik geliştirmeler yapılmaya başlanmıştır.
- e-Plan Mobil kullanıcıların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda güncellenmiş ve iyileştirilmiştir.
- e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinde plan verilerinin bütünlüğü ve doğruluğunun kontrol edilebilmesi için İl Müdürlüklerine yönelik geliştirilen "Mekânsal Plan İzleme ve İnceleme Modülü" ihtiyaç ve talepler doğrultusunda güncellenmiş ve iyileştirilmiştir.
- e-Plan Otomasyon Sistemleri için kullanıcılardan gelen taleplere ve ihtiyaçlara yönelik destek hattı oluşturulmuştur. Destek masası tarafından 2024 yılında 3945 çağrı, 1170 e-posta ve talep yanıtlanmıştır.
- Sistemde kurum, kuruluş ve kullanıcıların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda yapılan modernizasyon çalışmaları ile sistem mimarisi, ara yüz ve performans iyileştirmeleri yapılmıştır. Uygulamanın yaygınlaştırılması sürecinde kullanıcı desteği sağlanarak ve kullanıma ilişkin eğitimler verilmiştir.
- Ülke genelinde hazırlanacak olan ve halen yürürlükte bulunan mekânsal planların Bakanlığımızca belirlenen mekânsal plan üretim veri yapısı olan PlanGML formatında üretilebilmesine, sisteme yüklenebilmesine ve servis edilebilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. Bu kapsamda e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne toplamda 127.495 GML verisi ve 299.461 vektörel veri yüklenmiştir.

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

- Bakanlığımız ilgili kuruluşlarından Türkiye Çevre Ajansı Başkanlığı ile bağlı kuruluşlarından İklim Değişikliği Başkanlığı'nın her türlü bilişim altyapısı ihtiyacı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından karşılanmıştır.
- Bakanlığımız uygulamalarının üzerinde çalıştığı bilişim altyapısı ihtiyaçları karşılanmıştır.
- Bakanlık uygulamalarında bir veri kaybı veya hizmet kesintisi yaşanmaması adına periyodik olarak yedekleme işlemleri yapılmıştır. Yedeklenen verilerin farklı bir lokasyonda durağan veri olarak arşivlenmesi işlemi periyodik olarak yapılmıştır.
- Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında görev yapan tüm personelin bilgisayar oturumlarının merkezi olarak yönetilmesi, e-posta hesaplarının oluşturulması ve yönetilmesi, dosya paylaşım alanlarının oluşturulması ve yetkilendirilmesi ile sunucu ve son kullanıcı bilgisayarlarının güvenlik güncelleştirmeleri düzenli olarak yapılmıştır.
- Uygulamaların Konteyner Teknolojisi mimarisinde çalışabilmesi amacıyla altyapı çalışmaları sürdürülmüştür.
- Bakanlık uygulamalarına yönelik kapasite planı hazırlanarak ihtiyaç duyulan altyapı cihazları temin edilmiştir.
- Bakanlığımız iş ve işlemlerinin aksamaması amacıyla güvenli bir şekilde Bakanlığımız ağına uzaktan erişim sağlaması için gerekli altyapı çalışmaları ve lisans temini yapılmıştır.

- Doğal afet yaşanan yerlerde gerekli çalışmaların yapılabilmesi için ağ altyapısında iyileştirmeler sağlanmış ve yerinde dönüşüm ofisleri için altyapı çalışmaları yapılmıştır.
- Milli Emlak taşra teşkilatı ilave lokasyonlardaki kullanıcıların Bakanlığımız ağına dâhil edilmesi için TTVPN ağ altyapı çalışmaları devam etmiştir.
- Bakanlığımız veri merkezindeki e-posta, DNS, Egzoz, E-ÇED vb. uygulamaların ve servislerin barındırıldığı sunuculara karşı yapılacak atakların bertaraf edilmesi ve minimum seviyeye çekilmesi ve kesintisiz hizmet anlayışımızın idame edilmesi için Türk Telekom'dan sunulan L7 Online DDOS Atak Önleme Hizmeti devreye alınmıştır.
- Belediyeler, kamu kurum ve kuruluşları ile KamuNet (IPSec-VPN) bağlantı tanımlamaları, aktif hale getirilmesi işlemleri ve veri paylaşımı çalışmaları devam etmiştir.
- Ağ Erişim Kontrol Yazılımı taşra teşkilatında devreye alma ve yaygınlaştırma çalışmaları yürütülmüştür.
- Sistemlerle ilgili gerekli güncelleme, yedekleme, bakım ve idame işlemleri yürütülmüştür. Ayrıca Bakanlığımız birimlerinden gelen güvenlik duvarı kural tanımları, erişim izinleri gibi iş ve işlemler ifa edilmiştir.
- Merkez ve taşra teşkilatında bulunan kenar anahtarları rutin kontrolleri, yedeklemeleri ve port izinleri gibi iş ve işlemler yürütülmüştür.
- TS ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak adına çalışmalar yapılmıştır. İhtiyaçlar ve gelen talepler göz önünde bulundurularak BGYS dokümanların güncellenmesi ve yeni doküman oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Türk Standartları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen TS ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin denetimi başarıyla sonuçlanmış ve sertifikanın gözden geçirilme çalışmaları tamamlanmıştır.
- Siber Güvenlik çalışmaları kapsamında güvenlik testleri yapılarak, tespit edilen güvenlik açıklıkları ilgili birimlere iletilmiş ve birimlerle açıklıkların kapatılması yönünde gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.
- SSL sertifikası alım işlemleri gerçekleştirilmiş olup, ilgili uygulamalara sertifika yükleme işlemleri tamamlanmıştır.
- TS ISO/IEC 20000-1 Hizmet Yönetim Sistemi tetkikleri başarıyla sonuçlanmış ve sertifikası yenilenmiştir.

Yarısı Bizden Uygulaması: Yaklaşık 1,5 milyon adet riskli bağımsız bölüm barındıran İstanbul için riskli yapıların dönüştürülerek, riskli yapı sahibi vatandaşlara güvenli yapılar sunmak adına TOKİ aracılığı ile binaların yeniden inşa edilmesi ve yapılacak olan yeni yapı bedellerinin yarısını Bakanlığımızın üstlendiği, kalan yarısının ise vatandaşların TOKİ'ye kredi olarak borçlandırılmak üzere 26 Nisan - 31 Mayıs 2023 tarihleri arasında e-Devlet üzerinden ön başvuru alınması amacıyla Yarısı Bizden uygulaması geliştirilmiştir. 28.03.2024 tarihinde kampanya bilgilendirme metni e-Devlet kanalı ile vatandaşların e-Devlet gelen kutusuna gönderilmiştir.

Yerinde Dönüşüm Projesi: Yerinde Dönüşüm Uygulaması, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen depremde etkilenen 18 ilimizde vatandaşlarımızın; durumu orta hasarlı, ağır hasarlı, acil yıktırılacak ve yıkık olan yapılarının yerinde dönüştürülmesi ve Bakanlığımız tarafından hibe ve kredi ödemesi yapılması adına ön başvuru alınan ve yeni yapılarına ilişkin verilerin işlenerek ödemelerini takip edebilmeleri amacıyla geliştirilen bir uygulamadır. 17 Temmuz 2023 tarihinde e-Devlet üzerinden ve 28 Ağustos 2023 tarihinde dönüşüm ofisleri tarafından sahadan ön başvurular alınmaya başlanmış olup, uygulamanın yapı bilgilerinin işlenmesine yönelik yazılım geliştirmeleri tamamlanmıştır. (Bina Değerlendirme, İmza Veren Detayları, Belge İşlemleri, Ruhsat Bilgileri, Müteahhit Bilgileri, Yapı Denetim Seviye Bilgileri, Binaya Yapılan Diğer Yardımlar, Raporlamalar). 26.12.2024 tarihinde Belediye ve İl Müdürlükleri aracılığıyla Anlaşmaya İştirak ve Anahtar Teslim tebligatları gönderimi yapılacağı ekranlar ile Belediyelerin Başvuruları listeleyebilecekleri yazılımlar tamamlanarak canlı ortama aktarılmıştır.

Coğrafi Veri Üretimi, Temini, Paylaşımı, Analiz ve Raporlama Faaliyetleri

- Doğru, standart ve kaliteli coğrafi bilginin ulusal düzeyde üretimini ve yaygın bir şekilde paylaşılmasını sağlayarak; etkin planlama, yatırım ve denetim faaliyetleri ile kamu hizmetlerinin daha doğru, daha hızlı ve daha kaliteli olmasına katkı sunmak amacıyla Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030) hazırlanması faaliyetleri yürütülmüştür.
- Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamında; tüm kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler tarafından üretilen, kullanılan, paylaşılan ya da ihtiyaç duyulan coğrafi veri servislerinin tek noktadan standart ve güvenilir biçimde sunulmasına yönelik çalışmalar 2024 yılında devam etmiştir. Ulusal Coğrafi Veri paylaşım matrisinin oluşturulmasına ilişkin çalışmalar yapılmış, matrise göre kurumlarınca izin verilen coğrafi veri servislerinin ATLAS uygulamasına eklenmesi ve paylaşım açılması çalışmaları yürütülmüştür.
- Kamu kurum ve kuruluşlarına (11 Bakanlığa bağlı 50 genel müdürlük/başkanlık) ait 520 adet coğrafi veri katmanı için veri servisleri ve metaverileri Ulusal Coğrafi Bilgi Platformuna aktarılmıştır. Söz konusu platform üzerinden diğer kurum ve kuruluşlar, yerel yönetimler, özel sektör ve vatandaş ile veri sahibi kurumlarca verilen izinler ölçüsünde paylaşılması sağlanmıştır.
- Coğrafi veri servislerinin kiminle, nasıl, hangi formatta paylaşılabilmesine dair kuralların yer aldığı “coğrafi veri paylaşım matrisi” 520 adet katman için tamamlanmıştır. Diğer merkezi kamu kurumları ile yerel yönetimlere ait katmanların coğrafi veri paylaşım matrislerinin oluşturulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- Coğrafi veri üreticisi kurumların ürettikleri yeni katmanlara ilişkin çalışmalar yapılarak 630 adet katmana ait coğrafi veri paylaşım matrisleri bu doğrultuda güncellenmiştir.
- Coğrafi veri taleplerinin alınacağı ve “Coğrafi Veri Paylaşım Matrisleri”ne uygun olarak servis paylaşımlarının gerçekleştirileceği uygulama <https://tucbsveritalep.csb.gov.tr/> adresinden merkezi orta katman ile entegreli olarak kullanıma açılmıştır.

- ATLAS uygulamasında mevcut durumda tüm merkezi ve yerel kamu kurum ve kuruluşları, özel sektöre ait katmanlara erişilebilmektedir. Veri üreticisi kurumlar tarafından açık veri olarak tanımlanan katmanlar vatandaşın kullanımına açılmış olup kullanıcı adı ve şifresi olmadan da veriler görüntülenebilmektedir.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlere ait coğrafi veri servislerinin temin edilmesi Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu (<https://atlas.gov.tr>) adresi üzerinden, Bakanlığımız birimleri ve kamu-net ağı ile güvenli hat oluşturulan diğer kurum ve kuruluşlarının kullanımına açılması çalışmaları yürütülmüştür.
- Kamu kurum ve kuruluşları ve yerel yönetimlerden temin edilen coğrafi veri servislerinin "TUCBS Teknik Birlikte Çalışabilirlik Kontrol Durumu"na ve "TUCBS Veri Standartları Kontrol Durumu"na göre uyumluluk durumlarının kontrol edilmesi faaliyetleri yürütülmüştür.
- Afet sonrası kurumlar arası coğrafi verinin etkin olarak paylaşılabilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Afet bölgesinde insansız hava araçları ile havadan görüntü alımı gerçekleştirilerek ortofoto üretimleri yapılmış ve uydu görüntüleri temin edilerek ilgilileri ile anlık olarak paylaşılmıştır.
- İl ve ilçe belediyelerinin coğrafi veri ve ortofoto paylaşım talepleri kapsamında, belediyelere verilerin online paylaşımı ve işbirliği protokolü gönderme faaliyetleri yürütülmüştür.
- Kamu kurum ve kuruluşlarından, üniversitelerden ve yerel yönetimlerden resmi yazı ile gelen çevre düzeni planı, ortofoto servislerinin paylaşılması işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Genel Müdürlüğümüzün ilgili kurum olarak yer aldığı strateji ve eylem planlarına veya coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili konulara ilişkin görüşler oluşturulmuştur.
- Ulusal uzaktan algılama verilerinin entegre yönetimi ve paylaşımı maksadıyla 2024 yılı içerisinde paydaş kurum temsilcilerinin de katılımıyla çalışma heyeti toplantıları düzenlenmiş ve uzaktan algılama verilerinin temini, paylaşımına ilişkin strateji taslak dokümanı oluşturulmuştur.
- Bakanlık birimlerince ihtiyaç duyulan özellikle uydu görüntüsü ve hava fotoğrafı arşiv verilerinin hızlı biçimde görüntülenmesine için kullanılan "GÖRBİS" platformunun idamesi birim teknik personeline sağlanmıştır.

Ulusal Coğrafi Bilgi Altyapısı Koordinasyonu Faaliyetleri

- "Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile tanımlanan kurullar ile ulusal coğrafi bilgi sistemine yönelik koordinasyon faaliyetleri Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü sekreteryasında yürütülmüştür.
- 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu Başlıklı 9. Maddesi kapsamında; 22.02.2024 tarihinde 2024/1 no.lu Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Yürütme Kurulu toplantısı, 16.10.2024 tarihinde 2024/2 nolu Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Yürütme Kurulu toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- "49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu Başlıklı 8. Maddesi kapsamında Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Kurul toplantısı

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Cevdet YILMAZ başkanlığında 28.11.2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

- Ulusal coğrafi bilgi altyapısı koordinasyonu faaliyetleri kapsamında çeşitli konular ile ilgili olarak çalışma heyetleri çalışmalarını sürdürmüştür.

Coğrafi İzin ve Lisans Faaliyeti

Coğrafi Veri Lisans ve Coğrafi Veri İzinleri Yönetmeliğinin uygulanması kapsamında <https://vize.csb.gov.tr/> web uygulaması üzerinden alınan izin ve lisans belgesi başvurularının değerlendirmesi sonucunda uygun görülenler için 2024 yılı sonu itibarıyla 111'i lisans ve 26'si izin belgesi olmak üzere toplamda 137 firma ve kuruluşa izin ve/veya lisans belgesi verilmiştir. Bu bahisle 2024 yılı içinde verilen izin ve lisans belgelerinden alınan bedel karşılığı 76.116.567,91 TL'dir.

7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında Coğrafi Veri İzin ve Lisans başvurusu yapacak kişilere yönelik çevrimiçi eğitimler, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığının akademi portalında çevrimiçi videolar aracılığıyla sunulmuştur.

12.12.2024 tarihinde, 32750 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ilgili maddeleri güncellenerek izin ücretlerinin hesaplanma metodu değişmiş olup tüm başvurular artık izin olarak alınmaya başlanmıştır.

Akreditasyon Faaliyetleri

Coğrafi Bilgi Sistemi ile ilgili konularda nitelikli personel istihdamına yönelik olarak Ulusal Meslek Standartları ve Yeterliliklerinin hazırlanması, güncellenmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda; CBS Operatörü (Seviye 4) ve CBS Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standartları ve Yeterliliklerinin revizyonu çalışmaları Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ile koordineli şekilde yürütülmesine devam edilmiştir.

Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri Faaliyetleri

- 11 Eylül 2024 tarihinde yapılan TURKAK Denetim sonucunda, denetim ekibince 2 adet küçük uygunsuzluk tespit edilmiş olup, bazı gözlemler raporlanmıştır. Tespit edilen uygunsuzluklara yönelik gerçekleştirilen düzeltici faaliyetler uygun bulunmuş olup mevcut akreditasyonun devam etmesi önerilmiştir. 19 Ağustos 2024 tarihli MYK gözetim denetiminde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmemiştir.
- 2024 yılı içinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Operatörü (Seviye 4) kapsamında 14 sınav, Coğrafi Bilgi Sistemleri Uzmanı (Seviye 6) kapsamında 14 olmak üzere toplamda 28 sınav yapılmıştır.
- 2024 yılı içinde yapılan sınavlarda CBS operatörü (Seviye 4) meslek belgesini 11 kişi (5 kişi yenileme) ve CBS uzmanı (Seviye 6) meslek belgesini 24 kişi almıştır.

Toplam belge sayısı CBS operatörü (Seviye 4) meslek belge Sayısı 47 (5 kişi yenileme) ve CBS Uzmanı (Seviye 6) meslek belge sayısı 92'dir.

- 01 Temmuz 2024 tarihinde yapılan Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu toplantısında, soru yazarlarınca hazırlanan sorular için gerekli incelemeler yapılmıştır.
- Kalite Yönetim sistemi çalışmaları kapsamında dokümanlar hazırlanmış; ihtiyaca göre gerekli revizyonlar yapılarak portala yüklenmiştir. Yeni görevlendirilen personel için kullanıcı tanımları yapılarak sistem üzerinden gerekli güncellemeler yapılmıştır. Düzenleyici önleyici faaliyetler, dış kaynaklı doküman listeleri, revizyon talepleri, BelgeCBS Kalite Yönetim Sistemi portalı üzerinden yürütülmektedir.
- TÜRKA ve MYK tarafından gerçekleştirilen faaliyetler takip edilerek BelgeCBS Birim Personeli ve tüm değerlendirici/soru yazarı/komisyon üyelerine gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 24.08.2024 tarihli ve 32642 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 06.03.2024 tarihli ve 32481 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Alınacak Geri Kazanım Katılım Payı Tutarlarına İlişkin Tebliğ (2025/1) 28.12.2024 tarihli ve 32766 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 20.01.2024 tarihli ve 32435 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

08.02.2024 tarihli ve 2024/3 sayılı Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasından Muaf Tutulan Uygulamalara İlişkin Genelge yayımlanmıştır.

2024/3 Sayılı Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasından Muaf Tutulan Uygulamalara İlişkin Genelge 27/11/2024 tarihli ve 2024/7 sayılı Genelge ile güncellenmiştir.

Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslarda 26 Aralık 2024 tarihli ve 66745475-145.07-11341838 Bakan Oluru ile güncelleme yapılmış ve yayımlanmıştır.

2024/8 sayılı Atık Karakterizasyon Genelgesi 17/12/2024 tarihinde yayımlanmıştır.

Yürütülen Projeler

Atıksu Arıtma Tesisi Ulusal Tasarım Kriterlerinin Belirlenmesi

Proje ile mevzuatta istenilen düzeyde arıtma verimini sağlayabilecek, döngüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan, kaynak ve enerji verimliliğini hedefleyen atıksu arıtma tesislerinin tasarlanmasını sağlamak amacıyla, bölgesel şartlar da dikkate alınarak ülkemize özgü tasarım normlarının ve kriterlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

15.10.2024 tarihinde protokol imzalanmış olup, 15.11.2024 tarihinde sunulan Başlangıç Raporu uygun görüldüğünden hakediş işlemleri tamamlanarak, kamu hizmet sunucusuna ödeme yapılmıştır. 26.12.2024 tarihinde proje açılış toplantısı Bakanlığımız ana hizmet binasında gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin Endüstriyel Atıksu Profili'nin Belirlenmesi Projesi (TENAP)

Projesi ile ülkemizde faaliyet gösteren sanayi sektörlerinden kaynaklanan atıksu durumunun mevcut durumu ortaya konulacak; sektörel atıksu profili çıkarılacak ve sektörel deşarj kriterleri geliştirilecektir. Elde edilen bulgulara dayanarak, etkin bir endüstriyel atıksu yönetimi sağlamak amacıyla mevzuat güncellemeleri yapılacak, atıksu yönetiminde yeni bir yaklaşım modeli geliştirilecek ve sürdürülebilir bir endüstriyel atıksu yönetim sistemine geçiş için altyapı oluşturulacaktır.

Bakanlık ile Bursa Teknik Üniversitesi Rektörlüğü arasında 14.10.2024 tarihinde imzalanan protokol ile başlayan projenin, yüklenici tarafından 29.11.2024 tarihinde sunulan Başlangıç Raporu uygun görüldüğünden hakediş işlemleri tamamlanarak, yükleniciye ödeme yapılmıştır. 26.12.2024 tarihinde proje açılış toplantısı Bakanlığımız ana hizmet binasında gerçekleştirilmiştir.

Toprak Kalitesini İyileştirme, Arazi Tahribatıyla Mücadele ve İklim Değişikliğini Azaltmak için Arıtılmış Atıksu ve Arıtma Çamurunun Güvenli ve Etkin Kullanımının Teşvik Edilmesi Projesi

GEF-8 dönemine sunulan proje ile arazi tahribatına uğramış topraklarda evsel ve kentsel atıksu arıtma tesislerinde oluşan arıtma çamuru ve arıtılmış atıksuyun toprak iyileştirici olarak kullanılması; toprağın kalite, su ve karbon tutma kapasitesi üzerindeki etkisinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında Bakanlık ve GEF Ajansı FAO ile birlikte gerekli toplantılar ve çalışmalar yapılarak Project Identification Form (PIF) hazırlanmış ve GEF Sekreteryasına sunulmuştur. GEF Sekreteryası tarafından 02.12.2024 tarihinde proje dokümanı kabul edilmiş olup, bu tarih itibarıyla 12 aylık ana dokümanın hazırlanması süreci başlamıştır.

Barselona Sözleşmesi ve Diğer Uluslararası Dokümanlar Çerçevesinde Deniz Çevresi Hukuku Kapasite Artırımı Projesi

Proje kapsamında ülkemizin taraf olduğu Barselona Sözleşmesi ve eki protokoller başta olmak üzere deniz çevresi hukukuna yönelik bölgesel ve uluslararası sözleşmeler temelinde teknik altyapı oluşturulması ve kapasitenin artırılması maksadıyla bazı hizmetler sunulması yer almaktadır. Proje çalışmalarının kapsamında II., III. ve IV. Ara Rapor onaylanmış, koordinasyon toplantısı ve çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. "Mavi Ekonomi ve Deniz Saha Planlaması Eğitimi" 06-08 Mart 2024 tarihlerinde ve "Mavi Ekonomi ve Deniz Saha Planlaması Çalıştayı" 21-23 Ekim 2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Mavi Ekonomi ve Deniz Saha Planlaması Rehber Dokümanları hazırlanmış ve Proje Sonuç Raporunun Aralık ayında sunulması ile proje çalışmaları tamamlanmıştır.

Denizlerimizin Kara Kökenli Kirleticilere Karşı Korunmasına Yönelik Ulusal Eylem Planının Güncellenmesi Projesi

Projenin amacı Barselona ve Bükreş Sözleşmeleri Kara Kökenli Kirleticiler KKK Protokolleri ile ilgili Bölgesel Planlar ve Eylem Planları çerçevesinde, Ekosistem Yaklaşımı altında oluşturulan kirlilikle ilgili ekolojik hedeflere göre İyi Çevresel Duruma ulaşmak için ulusal önlemler programının belirlenmesi ve önceliklendirilmesinin sağlanarak, tarafı

olduğumuz Barselona ve Bükreş Sözleşmesi Sekretaryalarına sunulmak üzere Kara Kökenli Kirleticiler KKK Ulusal Eylem Planlarının güncellenmesidir. Proje çalışmaları kapsamında İl. Tematik Çalışma Grubu Toplantısı 09-12 Temmuz 2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiş olup, 26 Aralık 2024 tarihinde yapılan Proje Kapanış Toplantısı ile Proje çalışmaları tamamlanmıştır.

Deniz Kirliliği Olaylarında Müdahalenin Planlanması Projesi

Proje ile 5312 Sayılı Kanun ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planı hazırlamakla yükümlü kıyı tesislerinin deniz kirliliğine etkili müdahale etmesi için metodolojinin seçilerek çevresel risklerin belirlenmesi ve kıyı tesislerinin sınıflandırılması ile tüm kıyılarımızda kirlenme olayına veya kirlenme tehlikesine hazırlıklı olma, müdahalenin planlanması, müdahale, atıkların toplanması ve bertarafı ile kirlenen alanların rehabilitasyonu faaliyetlerinin düzenlenmesi, zararların tazmini ve işbirliği esaslarını içerecek şekilde müdahale planlamasının güncellenmesi amaçlanmaktadır. Detaylı envanter ve sonuçlarıyla 2025 yılı itibarıyla tamamlanması planlanmaktadır.

Denizcilik Atıkları Uygulaması Bakım ve Teknik Destek Hizmeti, Mobil Uygulama Ve İlave CBS Fonksiyonlarının Geliştirilmesi Projesi

Geliştirilen Denizcilik Atıkları Uygulamasının idamesi ve sürdürülebilirliği amacıyla Genel Müdürlüğümüz ile TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü arasında 01.04.2024 tarihinde sözleşme imzalanarak proje başlatılmıştır. Proje 15.12.2024 tarihinde tamamlanmıştır. Projesi" ile;

- Mevcut Denizcilik Atıkları Uygulaması ilişkisel veri tabanı ve donanım altyapısının analizi,
- Coğrafi bilgi sistemi fonksiyonlarının geliştirilmesi,
- Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne karar destek süreçlerinde yardımcı olacak ilave modüller geliştirilmesi,
- Denizcilik Atıkları Uygulaması Web ve Denizcilik Atıkları Uygulaması Mobil Uygulamasının hızını ve performansını artırılması sağlanmıştır.

AB'nin Yeni Batarya Mevzuatına Uyum Sağlanması Ve Elektrikli Araç Bataryaları İçin Yönetim Sistemi Oluşturulması Projesi

Bakanlığımız ve TOBB arasında imzalanan İşbirliğine Yönelik Protokol çerçevesinde söz konusu proje gerçekleştirilmekte olup proje süresi 11 aydır. Proje kapsamında 2023/1542 sayılı AB Tüzüğü kapsamında ülke şartları dikkate alınarak taslak ulusal mevzuat hazırlanacak ve Elektrikli Araç Bataryaları için yönetim sistemi önerisi sunulacaktır. Projenin açılış toplantısı kamu kurum kuruluşlar ve ilgili sektör katılımıyla 5 Eylül 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Mevcut durumda proje kapsamında Başlangıç Raporu ve Mevcut Durum Raporu çalışmaları tamamlanmıştır.

Katı Atık Programı (KAP) Projesi

KAP, büyükşehir belediyeleri ile belediyelerin/birliklerin, entegre atık yönetimi tesisi, İl. sınıf düzenli depolama tesisi, mevcut İl. sınıf düzenli depolama tesisine ilave lot, ön işlem tesisi ve aktarma istasyonu yapım işleri, uygulama projelerinin hazırlanması, uygun

görülmesi/onaylanması ile ilgili her türlü iş ve işlemleri kapsayan proje yatırım programına alınmış olup 12. Kalkınma Planında yer almıştır. Proje ile yerel yönetimlerin belediye atık yönetimi yatırımları desteklenmektedir. 2024 yılı ödeneğinden 75,2 milyon TL hibe olarak kullanılmıştır.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

Proje çıktıları ile Türkiye genelinde daha verimli kaynak ve atık yönetimine de katkıda bulunan döngüsel ekonomiye geçiş teşvik edilecektir. Ülkemizin bilgi altyapısı, ilgili mevzuat dahil stratejik belgeler ve insan kaynakları gibi çeşitli yönlerden kurumsal ve teknik kapasitesinin güçlendirmesi hedeflenmektedir. Plastik, tekstil, ambalaj, gıda ve biyokütle, elektronik ve bilgi iletişim, akü ve otomotiv, yapı ve inşaat sektörlerine öncelik verilen söz konusu proje kapsamında; Sektörel Etki Analizi çalışması, AB Plastik Stratejisine uyum değerlendirilmesi çalışmaları, tek kullanımlık plastikler ve deniz çöpü yol haritası hazırlıkları, Tek Kullanımlık Plastikler Direktifi Düzenleyici Etki Analizi çalışmaları ve döngüsel ekonomi ağı analizi gibi önemli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Ülkemiz şartlarına uygun kapsamlı bir Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planının 2025 yılının ilk çeyreğinde yayınlanması planlanmaktadır.

Türkiye'de Atık Sonu Kavramının Geliştirilmesi için Teknik Destek Projesi

Proje kapsamında atıkla ilgili tanımların netleştirilmesi ve uyumlaştırılmasına ilişkin kılavuz ile ilgili olarak; atık mevzuatının analizi yapılmıştır. Projede yer alan atık türleri hakkında veri toplanması amacıyla, anketler yapılmıştır. Sektörden alınan sonuçlar çerçevesinde veri analizi raporu hazırlanmıştır. Teknik saha ziyaretleri yapılmıştır. Avrupa Birliği (AB) Üye Devletleriyle Karşılaştırma Raporu hazırlanmıştır. Bakanlık çalışanlarına yönelik olarak 16-17 Ekim 2024 tarihlerinde Antalya'da eğitim düzenlenmiştir. Brüksel'de 20-23 Şubat 2024 tarihlerinde 3 günlük, İspanya-İtalya'da 25-29 Kasım 2024 tarihlerinde 5 günlük teknik çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. İlgili sektör temsilcilikleri ve il müdürlükleriyle Ankara'da 18-21 Mart 2024 tarihlerinde alüminyum-bakır, 16-19 Eylül 2024 tarihlerinde demir-çelik, 21-24 Ekim 2024 tarihlerinde tekstil ve İstanbul'da 14-17 Mayıs 2024 tarihlerinde camla ilgili olarak etki değerlendirmesi çalıştayları yapılmıştır. İlgili sektör temsilcilikleri ve il müdürlükleriyle Antalya'da 3-4 Aralık 2024 tarihlerinde alüminyum-bakır, İstanbul'da 12-13 Aralık 2024 tarihlerinde camla ilgili hazırlanan taslak mevzuat ve kılavuzlar için çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Mültecilere Ev Sahipliği Yapan Belediyelerde Kapsayıcı Sıfır Atık Yaklaşımı Aracılığıyla Sosyal Uyumun Sağlanması Projesi

Proje ile toplum temelli aksiyon ve müdahalelerle ortaya koyduğu atık toplama modelleri çerçevesinde kaynakların geri kazanımını iyileştirmek adına belediyelerin ve yerel toplulukların geri dönüşüm kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Proje dokümanı, Bakanlığımızca 31 Mayıs 2024 tarihinde, Dışişleri Bakanlığınca 04.07.2024 tarihinde imzalanmıştır. Projeye konu Konak, Kilis, Haliliye, Adıyaman ve Besni Belediyelerinde; Bakanlığımız, UNDP Türkiye Ofisi ve ilgili yerel yönetimlerin

yetkilileri ile birlikte saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş, sıfır atık yönetim sistemine ilişkin başta araç ve ekipman temini olmak üzere ihtiyaç analiz çalışmaları yapılmış ve süreçler halen devam etmektedir. Proje kapsamında ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla “Project Board Toplantısı” 20 Aralık 2024 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir.

Kalıcı Organik Kirleticilerle (KOK) Kirlenmiş Sahaların Tespiti ve İyileştirilmesi Projesi

Projenin ana faaliyetler:

- KOKlarla kirlenmiş sahaların yönetimine ilişkin kurumsal kapasitenin artırılması
- Kirlenmiş Sahaların yönetimine ilişkin ulusal ve yerel paydaşlara eğitimler verilmesi
- Kirlenmiş sahalar ve yönetimine ilişkin rehber doküman hazırlama ve güncelleme
- Kirlenmiş sahalar konusunda uluslararası örneklerin yerinde incelenmesi
- KOK’larla kirlenmiş sahaların tespiti, sınıflandırılması ve Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sisteminin KOK’ları izleyecek şekilde güncellenmesi
- Kirlenmiş Sahaların iyileştirilmesiyle ilgili uygulamaya yönelik ulusal kapasitenin güçlendirilmesi şeklindedir.

Türkiye’de Genleştirilmiş ve Sıkıştırılmış Polistren Köpük Endüstrilerinde Çevresel Performansın Artırılması Projesi

Projenin amacı; Ülkemizin taraf olduğu Stockholm Sözleşmesi’nde yasaklılar listesine eklenmiş olan Hekzabromosiklododekan kimyasalının ülke genelinde ortadan kaldırılarak EPS ve XPS köpük endüstrilerindeki mevcut üretim aşamalarında ortaya çıkan çevresel zorluklara cevap vermektir.

Hava kalitesi yönetiminde şehirlere özgü yüksek çözünürlüklü veri üreterek kirliliğin kaynağının tespiti tüm illerimiz için gerçekleştirilmiştir ve verinin politika üretilmesi amacıyla karar destek mekanizmasına altlık olarak sunulması yerli ve milli geliştirilen NEFES yazılımı ile gerçekleştirilmektedir. İlk etapta çalışılan 25 ili takiben kalan iller için 3 Boyutlu hava kalitesi analiz çıktı verilerinin üretimi, üretilen verilerin NEFES yazılımına entegrasyonu, NEFES yazılımında iyileştirmeye yönelik geliştirmelerin yapılması, web NEFES yazılımı için yazılım ergonomisi çalışmalarının yapılması, sağlık indeksinin hesaplanması, vatandaş odaklı hava kalitesi hizmetlerinin analiz edilmesi, 81 il için üretilen hava kalitesi verilerinin e-devlet entegrasyonunun yapılması amaçlanmaktadır. 2024 yılı itibarıyla verilerin 81 ilimizde üretimi tamamlanmıştır.

NEFES yazılımı üzerinden kirleticilerin emisyonların zamansal ve mekânsal dağılımı yapılmaktadır. NEFES yazılımının 3 boyutlu hava kalitesi haritaları sokak seviyesinde toplam 81 il ve 949 ilçe için hazırlanmıştır.

Hava Emisyon Portalının Geliştirilmesi Faz II Projesi

Proje ile geliştirilen Katı Yakıt Modülü Bakanlığımız 2020/25 sayılı Genelgesi ile uygulamaya alınmıştır. Ocak 2021 itibarıyla ısınma amaçlı yerli ve ithal tüm katı yakıtların ülkeye girişten son kullanıcıya ulaşana kadar olan süreçte mevzuatın gereği olarak verilen tüm belgeler elektronik ortamda e-imza ile düzenlenmeye başlanmıştır. Buna

ilave olarak katı yakıtların üretici/ithalatçı/dağıtıcılardan satıcıya kadar olan dağıtım süreci stok takibi ile kontrol altına alınmıştır. Satıcıların ise uygulamaya veri girişlerini mobil versiyonu ile üzerinden gerçekleştirebilecekleri düşünülmektedir. Ülkemizdeki katı yakıt satıcılarının söz konusu uygulamanın mobil versiyonu ile satış yaptıkları müşterileri sisteme tanımlamaları ile adrese dayalı katı yakıt tüketim miktarı bilgisine ulaşılmış olacaktır. Elde edilen bu veri sistemdeki evsel ısınma kaynaklı hava kirliliği emisyon hesaplamasında kullanılacaktır. 2024 yılı sonu itibarıyla katı yakıt uygulaması modülü tüm kullanıcılar için hazırlanmış ve duyurulmuştur. Proje faaliyetleri iş takvimine göre tamamlanmıştır. Emisyon envanteri, modelleme ve harita üretimi faaliyetleri ile birlikte veri arşivleme ve güncelleme döngüsü faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sisteminin Modernizasyonu Projesi

Proje ile; Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sisteminde meydana gelen aksaklıklar giderilmekte, yazılım güncellemeleri yapılmakta, istasyonların sistemde karşılaştıkları sorunlar ile egzoz emisyon ölçümleri ile ilgili araç sahiplerinin sorunlarına ilişkin çözümler için çağrı merkezi desteği sağlanmaktadır. Bu çerçevede;

- Yeni teknolojiler kapsamında modernize edilerek sürdürülebilirliğinin sağlanması,
- Güvenlik önlemlerinin yeni teknolojiler kapsamında güncellenerek güvenliğin artırılması,
- e-Devlet üzerinden vatandaşlara sunulan hizmetlerin çeşitlendirilerek sürdürülebilirliğinin sağlanması,
- Diğer kurumların bilgi sistemlerinden elde edilecek servislerin entegre edilerek bürokrasinin azaltılması,
- Ölçüm hizmetinin vatandaşlara kesintisiz bir şekilde sunulması çalışmaları yürütülmektedir.

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü Kapsamında Türkiye'nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi Projesi

Proje ile Endüstriyel Emisyonlar Direktifi kapsamında Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol sisteminin etkin olarak uygulanması ile çevre kalitesinin artırılması, bu kapsamda teknik ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Projede 2024 yılında Yaygınlaştırma Çalıştayı ve 17 Ocak 2024 tarihinde Kapanış Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Ulusal Eylem Planı Hazırlanması Projesi

Bakanlığımızın Boğaziçi Üniversitesi ile imzalamış olduğu protokol ile “Konut ve İnşaat”, “Gıda, Tarım ve Balıkçılık”, “Tüketici Ürünleri İmalatı”, “Turizm”, “Otomotiv”, “Plastik” ve “Tekstil” 7 ana sektör için söz konusu proje başlatılmıştır. Projede 2024 yılı içinde gerçekleştirilen faaliyetler ve çıktılar aşağıda yer almaktadır:

- Ocak 2024 tarihinde Gıda, Tarım ve Balıkçılık Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi Raporları hazırlanmasına yönelik çalıştay Ankara’da gerçekleştirilmiştir.
- 6-7 Mayıs 2024 tarihinde Tüketici Ürünleri İmalatı, Plastik Otomotiv ve Tekstil Sektörlerine yönelik Değer Zinciri Metodolojisi Raporları hazırlanmasına yönelik çalıştaylar İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.
- 4-5-6 Kasım 2024 tarihinde Gıda, Tarım ve Balıkçılık, Otomotiv ve Turizm sektörlerine yönelik Saha Ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

- Proje kapsamında; 5. İlerleme Raporu, Plastik ve Otomotiv sektörleri için Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi Raporları, STÜ-UEP Modellerine Yönelik Taslak Mevzuatı ve STÜ-UEP Yazılımı için Analiz ve Tasarım Raporu teslim edilmiştir.
- STÜ-UEP Yazılımı için geliştirme çalışmaları yapılmış, yazılımın taslak hali sunulmuştur.

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) Sektör Uzmanı Projesi

Proje ile Endüstriyel Emisyonlar Direktifi Ek 1 kapsamına giren faaliyetlerin EKÖK Belgelendirme Sistemi Uygulamasına geçiş süreci için kurumsal altyapının güçlendirilmesi ile sektör uzmanlarına yönelik yasal mevzuatın ve teknik dokümanların hazırlanması hedeflenmektedir. AB MET referans dokümanlarının oluşturulduğu Sevilla Büro çalışmaları kaynak alınarak, daha önceki projelerde elde edilmiş olan mevzuat (yönetmelik, tebliğ vb.) taslakları ile ve MET kontrol listeleri de kullanılarak AB ve OECD ülkeleri uygulamaları incelenip, nitelikli uzman ve başuzman havuzunun oluşturulması planlanmaktadır. Proje, 17.10.2024 tarihinde Boğaziçi Üniversitesi ile imzalanan Protokolle başlatılmıştır. Projede 2024 yılı içinde 27.11.2024 Proje Başlangıç Toplantısı çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiş, 13.11.2024 tarihinde Proje Yönetim Planı Raporu sunulmuş ve onaylanmıştır.

Temel Faaliyetler

Marmara Denizi Eylem Planı

Marmara Denizi Havzasındaki noktasal ve yayılı kirlilik kaynaklarının önlenmesi ve iyi çevresel duruma sahip Marmara'ya ulaşılmasına yönelik çalışmalar Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planında yer alan 9 adet stratejik amaç, bu amaçlara ait 18 hedef ve bu hedeflere ait 44 ana faaliyet altında 134 alt faaliyet çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Tüm faaliyetler ve alt faaliyetler için sorumlu ve ilgili kurumlar belirlenmiş olup; görev tanımlamaları yapılmıştır. Söz konusu alt faaliyetlere ilişkin belirlenen göstergeler 6 aylık dönemlerde izlenmekte olup, yıllık raporlama yapılarak ilerlemeler takip edilmektedir. 2024 yılı dönem raporlamalarına göre 134 alt faaliyetin 107 tanesi tamamlanmış, 22 tanesine ilişkin çalışmalar devam etmekte iken 5 tanesine ilişkin ise herhangi bir ilerleme kaydedilememiştir.

27 Haziran 2024 tarihinde gerçekleştirilen Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulunun 4. Toplantısında alınan kararlar doğrultusunda, atıksu arıtma tesislerinin ileri biyolojik atıksu arıtma tesislerine dönüşümü ile ilgili yer tahsisi, imar planı, finans vb. sorunların giderilmesine yönelik; 14 Ağustos 2024 tarihinde İstanbul İl Koordinasyon Toplantısı, 23 Aralık 2024 tarihinde Bursa, Kocaeli, Balıkesir, Tekirdağ, Çanakkale, Yalova İlleri Koordinasyon Toplantısı Bakanlığımızda gerçekleştirilmiştir. 25 Aralık 2024 tarihinde ise Marmara Denizi Eylem Planı kapsamında oluşturulan Müsilaj Bilim ve Teknik Kurulu İstişare Toplantısı düzenlenmiştir.

İzmir Körfezi Acil ve Kısa Vadeli Eylem Planı

5 Eylül 2024 tarihinde gerçekleştirilen İzmir Körfezi Koordinasyon Kurulu toplantısı sonucunda İzmir Körfezi'nde yapılması gerekenlere ilişkin acil ve kısa vadeli eylem

planlarının hazırlanması için bölgedeki üniversiteler başta olmak üzere "İzmir Körfezi Bilim Kurulu" oluşturulmuştur. Akabinde 07.10.2024 tarihinde 15 maddeden oluşan "İzmir Körfezi Acil ve Kısa Vadeli Eylem Planı" hazırlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Orta ve uzun vadeli eylemler belirlenmiş olup, nihailendirme çalışmaları devam etmektedir.

Van Gölü Havza Koruma Eylem Planı ve Uygulama Programı

Van Gölünün korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurumların uygun görüşü ile Van Gölü Havza Koruma Eylem Planı ve Uygulama Programı oluşturulmuş olup, izleme çalışmaları devam etmektedir. Faaliyetlere yönelik çalışmalar devam etmekte olup, 3 er aylık periyotlarla Cumhurbaşkanlığına raporlanmaktadır. 09.09.2024 tarihinde Cumhurbaşkanlığı'nda söz konusu eylem planı kapsamında yer alan faaliyetlerin değerlendirilmesi amacıyla düzenlenen toplantıda kirletme potansiyeli yüksek faaliyetlerin aylık olarak da takibi yapılmaktadır. Ayrıca, uygulamada karşılaşılan sorunların ve çözüm yollarının değerlendirilmesi amacıyla havzada toplam 6 koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir. 13.08.2024 tarihinde Bitlis ilinde 2024 yılında toplam 1 defa koordinasyon toplantısı yapılmıştır.

Atıksuların Bertarafı Faaliyetleri

2002 yılında belediye nüfusunun %35'ine atıksu arıtma hizmeti verilirken, yapılan çalışmalarla 2024 yılı sonunda bu oran % 90,9'a ulaşmıştır. 2002 yılında ülkemizde 145 atıksu arıtma tesisi bulunuyorken, 2024 yılı sonunda bu sayı 1.256'ya ulaşmıştır.

2024 yılı sonu itibarıyla 81 il merkezinin 73 ünde atıksu arıtma tesisi faaliyettedir. Diğer taraftan, atıksu arıtma tesisleri 3 il merkezinde inşaat ve 5 il merkezinde proje aşamasındadır. Mevcut durumda atıksu arıtma tesisi olan illerden; 3 ünde ileri biyolojik atıksu arıtma tesisi inşaat süreci, 3'ünde ise proje süreci devam etmektedir.

Atıksu Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Faaliyetleri

Atıksu Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Yönetmelik hükümleri çerçevesinde enerji teşvikinden faydalanan tesislere geri ödeme belgesi düzenlenmekte olup, 2024 yılında 94 tesise yeni belge düzenlenmiş, 116 tesisin ise belge yenilemesi yapılmıştır. Atıksu arıtma tesislerini mevzuata uygun çalıştıran 880 tesise 2024 yılında 1 Milyar 241 Milyon TL enerji teşviki ödemesi gerçekleştirilmiştir. 2011-2024 yıllarında güncellenmiş değerlerle yaklaşık 9,4 Milyar TL ödeme yapılmıştır.

Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanımı

Bakanlığımızca atıksuların alternatif bir su kaynağı olduğu yaklaşımı ve döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde yapılan çalışmalar kapsamında arıtılan atıksuların yeniden kullanım oranı % 6,35'e yükselmiştir.

Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik Yapılan Çalışmalar

Erzincan İli, İliç İlçesinde işletilmekte olan altın madeninde meydana gelen kaza neticesinde Sabırlı Deresi'ne kayan yığın liç malzemesinin sahadan kaldırılması

çalışmalarının tamamlanması neticesinde Bakanlığımızdan toprak kirliliği konusunda yeterlik almış firma tarafından hazırlanan "Saha Örneklem ve Analiz Planı", "Kirlenmiş Saha Değerlendirme ve İzleme Komisyonu" tarafından 28.11.2024 tarihinde onaylanmıştır. Söz konusu plan çerçevesinde sahada numune alımlarına başlanmıştır

İzmir Aslan Avcı Sahası: Radyoaktif ve ağır metal kirliliğine maruz kalmış sahada gerçekleştirilecek "Çevresel İyileştirme Planı" 12.07.2024 tarihinde uygun bulunmuş olup, söz konusu sahada çalışmalar Bakanlığımız, İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Nükleer Düzenleme Kurulu ve Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu personelinden oluşan komisyonun kontrol ve denetiminde yürütülmektedir.

Adana İli, Yumurtalık Akaryakıt Dolum Tesisleri: Yumurtalık Akaryakıt Dolum Tesislerinin ülkemize devri öncesinde alanda toprak kirliliğine ilişkin ön analiz yapılması amacıyla Millî Savunma Bakanlığı, Bakanlığımız, Adana Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve Çukurova Üniversitesi'nden toprak kirliliği konusunda uzman öğretim görevlisinin katılımı ile saha incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Böylelikle sahadan numune alınacak noktalar belirlenmiştir.

Acil Müdahale Planları

5312 sayılı Kanun kapsamında faaliyetleri nedeniyle denizlerin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine sebep olabilecek kıyı tesislerinin risk değerlendirmesi ve acil müdahale planları Bakanlığımızca yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanmakta ve Bakanlığımızca onaylanmaktadır. 2024 yılı içerisinde 1 yeni kıyı tesisine ait risk değerlendirmesi ve acil müdahale planı ile onaylı planı bulunan ancak tesiste yapılan değişiklikler nedeniyle revize edilen 12 kıyı tesisine ait risk değerlendirmesi ve acil müdahale planı onaylanmıştır.

Deniz Çöpleri Yönetimi

28 kıyı ilimiz için hazırlanan 5 yıllık eylem planları uyarınca yapılan çalışmalar, yıllık raporlamalar ile Bakanlık tarafından takip edilmektedir. Birinci dönem Deniz Çöpleri İl Eylem Planları 2024 yılsonu itibarıyla geçerliliklerini yitirecektir. Bakanlığımız, birinci dönemde yaşanan tecrübeleri göz önüne alarak il eylem planı formatında yenilenme yapmıştır. İl Müdürlükleri bu formatı dikkate alarak, 2025-2029 döneminde uygulanacak eylem planı hazırlık çalışmalarını yürütmektedir. Bu faaliyetlerin ve toplanan deniz çöpü miktarının anında takip edilmesi amacıyla yazılım uygulamaya alınması planlanmaktadır. Bu çalışmalar kapsamında 2024 yılında tüm kıyı illerimizde deniz yüzeyi, kıyı, plaj ve deniz dibinden toplanan ve bertarafa gönderilen deniz çöpleri miktarı 47.976 tondur.

Gemi Atıkları Yönetimi

Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (Değişik: 17.10.2017-30213 R.G.) kapsamında 64 adet atık alma gemisi gemilerden atık alıp atık kabul tesislerine vermek üzere lisanslandırılmıştır.

Mavi Bayrak Çalışmaları

2024 yılında Türkiye genelinde 567 plaj, 27 marina, 18 turizm teknesi ve 9 bireysel yat Mavi Bayrak almaya hak kazanmıştır.

İzmir Körfezi Nefes Seferberliği

İzmir İç Körfez’de balık ölümleri üzerine Bakanlığımıza bağlı uzman ekipler hemen bölgeye sevk edilmiş, detaylı incelemeler başlatılmıştır. Yapılan ilk incelemelerde, körfezde oksijen seviyesindeki düşüş ve kirlilik kaynaklı faktörlerin balık ölümlerine yol açabileceği değerlendirilmiştir.

5 Eylül 2024 tarihinde İzmir İlinde “İzmir Körfezi İçin Nefes Seferberliği” çalışmaları başlatılmış olup acil ve kısa vadeli eylem planlarının hazırlanması için özellikle bölgedeki üniversiteler başta olmak üzere konusunda uzman 35 bilim insanından “İzmir Körfezi Bilim Kurulu” oluşturulmuştur. Bilim kurulu Bakanlığımız koordinasyonunda İzmir Körfezi’nin ekosistemini koruyacak ve bu tür olayların tekrar yaşanmasını önleyecek adımları belirlemek üzere saha incelemelerinde bulunmuş ve bilimsel toplantılar gerçekleştirilmiştir. Yapılan bilimsel çalışmalar sonrasında 15 maddeden oluşan “İzmir Körfezi Acil ve Kısa Vadeli Eylem Planı” hazırlanmış ve 07.10.2024 tarihinde İzmir’de kamuoyu ile paylaşılmıştır. Eylem planında belirtilen eylemlerin yerine getirilmesinde kurumların sorumlulukları belirlenmiştir.

Marmaris Körfezi Dip Tarama Faaliyeti

Marmaris’te çıkan orman yangınları sonrasında ağaçsız alandan yoğun yağışlar nedeniyle denize ulaşan ve burada balçık bir alan oluşturduğu belirtilen malzemenin çıkarılması yönünde talepler bulunması üzerine Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yerinde yaptırılan çalışma neticesinde öncelikle İçmeler bölgesinde dere çıkışlarında meydana gelen yoğun katı madde birikiminin kaldırılmasının uygun olacağı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda Bakanlığımız ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı arasında 11.03.2024 tarihinde protokol imzalanmıştır. Tarama faaliyeti için Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği kapsamında çevresel yönetim planı hazırlanmıştır. İlgili Bakanlıkça 25.03.2024-15.04.2024 tarihleri arasında 800 m³’lük tarama faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Maden Atıkları Yönetim Uygulaması

2024 yılı sonu itibarıyla Türkiye genelinde 2.746 firmaya ait atık yönetim planı bilgisi sisteme girilmiştir. Ayrıca, faaliyetleri sonucu açığa çıkan inert atıkları depolamak üzere İl Müdürlüklerimize izin başvurusunda bulunan 1.793 maden işletmesine ait bilgiler sisteme girilmiştir.

Maden Atık Depolama Tesislerinin Uygulama Projelerinin İncelenmesi

2024 yılında inşaatı tamamlanan 5 toplamda 82 maden atığı bertaraf tesisi için “maden atığı depolama tesis onay belgesi” verilmiş ve bu tesislerin Bakanlığımıza çevre ve izin ve lisans müracaatı yapmaları sağlanmıştır.

Sanayi Atıklarının Yönetimi

Sanayicilerin “Atık Geri Kazanımı” bilinci ile farklı sektörlerden çıkan atıkları alternatif hammadde olarak kullanmak amacıyla talep ettikleri çimento, tuğla, seramik, beton ve kireç sektöründe 2024 yılında yaklaşık 3.3 milyon ton atık için alternatif hammadde kullanım onayı verilmiştir. Ayrıca çimento sektöründe 1,9 milyon ton atık ek yakıt olarak kullanılmıştır.

Sanayi Atıklarının Bertarafına İlişkin Yapılan Çalışmalar

2024 yılında 1 adet düzenli depolama tesisinin fizibilite raporuna, 10 adet düzenli depolama tesisinin uygulama projesine ve 7 düzenli depolama tesisine onay belgesi verilmiştir. Ayrıca 4 adet beraber yakma, 2 adet atık yakma, 1 adet biyometanizasyon ve 7 adet düzenli depolama tesisi işletme planı onayı verilmiştir.

30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü

2023 yılında ilk defa kutlanmaya başlanan Uluslararası Sıfır Atık Günü başta New York olmak üzere Ülkemizde, BM organlarında ve uluslararası kuruluşlarda kutlanmıştır. 2024 yılında ikincisi kutlanan Sayın Emine Erdoğan Hanımefendinin de video mesaj yoluyla katıldığı “30 Mart Uluslararası Dünya Sıfır Atık Günü” kutlamaları dolayısıyla ABD’nin New York şehrinde bulunan BM Genel Merkezi başta olmak üzere dünyanın dört bir yanında çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir. Etkinliklere dünya çapında birçok önemli isimler katılmıştır.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği kapsamında Hava Kalitesinin Korunması ve Kirliliğin Azaltılması

Bakanlığımızca hazırlanan stratejik hava kalitesi haritaları kullanılarak yeşil dönüşüm ve net sıfır emisyon stratejileri çerçevesinde mahalle ölçeğinde hava kalitesi bilgisinin üretilmesi ile hava kalitesinin tahminine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bakanlığımız 2024 Yılı Yatırım Programına eklenen Hava Kalitesinin İyileştirilmesi (HAP) Programı Hibe Desteği kapsamında hava kalitesinin korunmasına esas şekilde daha temiz yakıt ve daha verimli yakma sistemlerine dönüşümün sağlanması için ısınmada ve ulaşımda yeşil dönüşüm çalışmalarına ilişkin yerel yönetimlere hibe desteği sağlanmaktadır.

Stratejik Gürültü Haritaları ve Gürültü Eylem Planları

2024 yılı içerisinde, daha önce haritası ve eylem planı hazırlanmış olan bazı illerin 2.etap gürültü haritaları ve eylem planı hazırlama çalışmaları da devam ettirilmiştir. Bu kapsamda 2024 yılı sonuna kadar; Samsun ve Malatya illerinin stratejik gürültü haritaları ile Kahramanmaraş, Bursa, Kocaeli ve Konya illerinin ise hem stratejik gürültü haritası hem de stratejik eylem planı onaylanmıştır. Samsun iline ait 2.etap eylem planı onay süreci devam etmektedir. Bununla birlikte 5 havalimanının (Diyarbakır, İstanbul Atatürk, Mardin, Muğla Dalaman ve Trabzon Havalimanları) 2.etap gürültü haritaları ile Muğla Milas-Bodrum, Trabzon, Van, İzmir, Çanakkale ve Samsun havalimanları eylem planları tamamlanmıştır. Ayrıca;

- Ankara-Eskişehir Devlet Yolu (Km:0+000-78+375),

- Konya-Afyonkarahisar Devlet Yolu (Km: 0+000-86+987)
- TEM Otoyolu (Çorlu/Çerkezköy Gişesi-Hadımköy Gişesi Arası (Km: 0+000-74+691)
- Çakallı-Kavak-Merzifon Devlet Yolu için hazırlanan gürültü haritaları onaylanmıştır.

Egzoz Gazı Emisyon Ölçümleri

Egzoz gazı emisyon ölçümleri, 2024 yılında da Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sistemi üzerinden yürütülmüştür. 11.013.871 aracın egzoz gazı emisyon ölçümü yapılmıştır. Ölçüm raporlarının basılı olarak verilmeyerek kâğıt tüketimin azaltılması amacıyla, Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sistemi üzerinden oluşturulan düzenleme ile ölçüm raporları e-devlet üzerinden erişime açılmış ve bu sayede e-devlet kapısından sunulan hizmetten 57.810.107 vatandaş yararlanmıştır. Egzoz emisyon ölçüm raporlarının kısa mesaj ile araç sahiplerine gönderilmesi sağlanarak 11.013.871 adet kâğıt kullanımı engellenmiş ve böylece 1.101 ağacın kesilmesi önlenmiştir.

Araç sahiplerine; ölçüm süresi yaklaştığında hatırlatmak, ölçüm yaptırmayanlara uyarı niteliğinde ve ölçüm tamamlandığında bilgilendirme amacıyla 2024 yılında toplamda 19.672.449 SMS gönderilmiştir. Egzoz emisyonu ölçümüne yönelik olarak; çağrı merkezimiz aracılığıyla araç sahiplerine ve ölçüm yapan istasyonlara e-posta ve telefon ile destek sağlanmaya devam edilmiştir. 2024 yılında 3.428 adet e-posta ve 7.831 adet çağrı cevaplanarak vatandaşlarımıza ölçümlerle ilgili gerekli bilgilendirme sağlanmıştır. Aynı zamanda ölçüm yapan istasyonlara da çağrı merkezi üzerinden teknik destek verilmiştir.

Egzoz gazı emisyon ölçümleri ile, Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi Genel Müdürlüğü hesabına 2024 yılında 1.815.740.293 TL ölçüm geliri elde edilmiştir. Bununla birlikte; Aselsan tarafından üretilen yerli ve mili Egzoz Elektronik Denetleme Sistemi (EGEDES) mobil plaka tanıma cihazları 81 ile gönderilmiş ve denetimler elektronik olarak yapılmaya başlanmıştır. Sistem üzerinden 2024 yılında 27.577 araç denetlenmiş olup, 1.113 araç için denetim tutanağı elektronik olarak düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı İcraat Programı Kapsamında Bisiklet Yolu, Yeşil Yürüyüş Yolu ve Çevre Dostu Sokak Yapımına Yönelik Yürütülen Çalışmalar

İller Bankası A.Ş. ile ortak çalışmalar gerçekleştirilmekte olup, Bakanlığımız ile İller Bankası A.Ş. arasında imzalanan Protokolde belediyelerin başvuru şartları, projelerin minimum teknik gereklilikleri, başvuruların değerlendirilmesi, kontrolü ve izlenmesi ve İlbank ve Bakanlığımız tarafından sağlanacak finansman ile ilgili hususlar belirlenmiştir. Bu kapsamda başvurular İller Bankası ve Bakanlığımız tarafından oluşturulan komisyon tarafından değerlendirilmektedir. Bu çerçevede; millet bahçeleri içinde yapılan bisiklet yolları da dahil olmak üzere 2024 yılında yapılan 300 km bisiklet yolu ile birlikte bisiklet yolu metraji yaklaşık 2.000 km'ye ulaşmıştır. Yeşil yürüyüş yolu ise yaklaşık 458 km'ye ulaşmıştır.

Bisiklet yollarının turistik, doğa, gezi ve şehirlerarası ulaşım amaçlı oluşturulmasına yönelik Bisiklet Yolu Master Planı hazırlanmıştır. Master Planın I. Etabı olan Anadolu

Koridoru için bisiklet yolu uygulama projelerinin hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Sürdürülebilirlik Stratejisi ve Sıfır Kirlilik Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

Sürdürülebilirlik stratejisi çerçevesinde, Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim konusunda, beşikten mezara yaklaşımıyla tüm yaşam döngüsü süreçlerinde kaynak verimliliği gözetilerek çalışmalar yürütülmekte olup en iyi temiz üretim ve çevre dostu uygulamaların kullanımının artırılması hedeflenmektedir. Sürdürülebilir tüketim ve üretim kavramında öncelik verilen değer zincirlerinden "gıda, balıkçılık ve tarım", "konut ve inşaat", "tüketici ürünleri imalatı" ile "turizm" başlıklarında bir eylem planı hazırlanması çalışmaları yürütülmektedir.

Paris Anlaşması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı ile ilgili gelişmeler yakından takip edilmekte olup Avrupa Birliği'nde gündemde olan "%55 e Uyum", "Hava, Su ve Toprak için Sıfır Kirlilik" konularına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir.

Sıfır Atık Bilgi Sistemi

Veri girişinde bulunmak, envanter oluşturmak, yürütülen çalışmaları izlemek, kağıt israfını azaltmak, raporlama yapmak, sıfır atık belge sürecini yürütmek amacıyla sıfır atık bilgi sistemi oluşturulmuştur. Sıfır Atık Bilgi Sisteminin kullanıcıları mahalli idareler, kamu kurumları, eğitim kurumları, sağlık kuruluşları, turizm tesisleri, limanlar, terminaller, havaalanları, akaryakıt istasyonları, zincir marketler, iş merkezleri ve sanayiciler tarafından veri girişinde bulunmaktadır. Sıfır Atık Yönetim Sistemi kurulan bina/yerleşke sayısı 2024 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 196 bine ulaşmıştır.

Eğitim Farkındalık Çalışmaları

İl Müdürlüklerimizin çalışanlarına yönetmelik çerçevesinde sıfır atık uygulaması konusunda bilgi vermek, iyi uygulamaları paylaşmak, yol göstermek, sorunlara bölgesel çözümler bulmak, performans göstergelerini izlemek amacıyla İl Müdürlükleri ile istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir. Hedef kitleler tarafından verilen eğitimler sıfır atık bilgi sistemine girilmektedir. Sıfır Atık uygulamaları kapsamında 2017 yılından 2024 yılı sonuna kadar Bakanlığımız, il müdürlüklerimiz ve sektör temsilcileri tarafından 22,5 milyonun üzerinde kişiye eğitim verilmiştir.

Çevre Yardımları

Çevre altyapı projelerine, çevre kirliliğinin giderilmesi projelerine, sıfır atık projelerine, çevre temizlik araçlarına ve katı atık programı projelerine, IPA Programı çerçevesindeki çevre altyapı projelerinin ulusal katkı payları ve atıksu arıtma tesislerinin enerji teşviklerine çevre yatırımları için nakdi destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda; 2024 yılında 2.647 adet projeye 2025 yılı güncel fiyatlarıyla 7 Milyar TL'nin üzerinde destek verilmiştir.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yürütülen Projeler

Ulusal Çevre Bilgi Sistemi ve Alt Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi

Bakanlığımızca, çevre ile ilgili yazılımların tek çatı altında toplanması, iş ve işlemlerin kolaylaştırılmasını sağlayan merkezi ve modüler bir sistemin oluşturulması için Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki ortak modüller ile projenin alt uygulamaları olan E-ÇED, E-İzin, E-Yeterlik ve Atık Yönetim Uygulaması çevrimiçi uygulamaları bir proje ile yeniden yazılması kararlaştırılmıştır. Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ve uygulamaların yürütücüsü olan Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile çalışmalara başlanılmıştır.

Marmara Denizi'nde Oluşan Müsilaja Yönelik Çalışmalar, Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Projesi

MARMOD Faz III, Marmara Denizi Dijital İkizini tüm bileşenleri ile birlikte çalıştırmayı amaçlamaktadır. Projenin protokolü ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü ile 10 Temmuz 2024 tarihinde imzalanmıştır. MARMOD FAZ III kapsamında Dijital İkiz için Marmara Denizi iyileştirme Karar Destek Sistemi kurulacaktır. Bu karar destek sistemi değişik senaryoları içerecek şekilde planlanacaktır. Bu araç sayesinde noktasal ve yayılı kaynaklardan gelen kirlenici yüklerin farklı oranlarda azaltılması durumunda Marmara Denizi'nin farklı bölgelerinde ve derin havzalara kadar olan su kolonunda oksijen seviyesindeki iyileşmenin nasıl olacağı ortaya konacaktır. Yüklerin tümüyle kesilmesi senaryosunun yanında bölgesel olarak yük değişimleri de bu karar destek sistemi içinde mümkün olacaktır. Örnek olarak tüm akarsulardan gelen yükün azaltılması, ya da tek bir akarsuyun yükünün belli bir oranda azaltılması gibi senaryolar geliştirilebilecektir. Ancak yukarıda açıklandığı gibi modellerin her duruma göre çalıştırılması zaman olarak mümkün değildir. Bundan dolayı gerçekçi yük azaltım hedefleri belirlenecek, Karar Destek Sistemi'ni besleyen modeller bu kapsamda çalıştırılacaktır.

Deniz İzlemelerinde Standardizasyonun Sağlanması Projesi Faz II

Bakanlıkça deniz ve kıyı izlemeleri taraf olunan Bölgesel Deniz Sözleşmeleri kapsamında icra edilmektedir. Ülkemizde yüzeysel sular ve yeraltı sularının izlenmesine ve yönetimine yönelik olarak kapsamlı mevzuat bulunmasına rağmen deniz ve kıyı izleme ve yönetimi hususunda mevzuat eksikliği bulunmaktadır.

Proje ile Deniz İzleme Kılavuzlarının yeniden gözden geçirilerek, ulusal mevzuat, uluslararası sözleşmeler, AB Direktifleri ve ilerleyen teknoloji doğrultusunda güncellenmesi, yeni izleme kılavuzlarının hazırlanması ve Deniz İzleme Mevzuat Taslağının oluşturulması amaçlanmıştır. Söz konusu projenin 16.07.2024 tarihinde TÜBİTAK-MAM ile sözleşmesi imzalanmıştır. Proje çalışmaları kapsamında; 24 Eylül tarihinde projenin açılışı, 25-26 Eylül 2024 tarihlerinde Kılavuz Güncelleme Çalıştayı, 26-27 Kasım 2024 tarihinde ise mevzuat çalıştayı ile yeni kılavuzlara yönelik çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Projenin kapanış toplantısı ise 12 Aralık 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin Yaygınlaştırılması Projesi

24.07.2024 tarihinde Bakanlığımız ile TÜBİTAK MAM arasında Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programında yer alan "Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin Yaygınlaştırılması Projesi" kapsamında "Yağlayıcılar Ürün Grubunda" Kriter Belirleme Çalışmalarına Yönelik Hizmet Alımı protokolü imzalanmıştır. Bahse konu proje ile "Yağlayıcılar Ürün Grubu" için TS EN ISO14044 standardına uygun olarak yaşam döngüsü değerlendirmesi yapılarak ulusal çevre etiketi kriterleri belirlenmiştir.

27.08.2024 tarihinde "Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin Yaygınlaştırılması Projesi" kapsamında Bakanlığımız ile Boğaziçi Üniversitesi arasında "Kişisel Bakım Ürün Grubu" ve "Kozmetik Ürün Grubu" için TS EN ISO14044 standardına uygun olarak yaşam döngüsü değerlendirmesi yapılarak ulusal çevre etiketi kriterleri güncellenmiştir. Çevre Etiket Yönetmeliği gereklilikleri doğrultusunda Yaşam Döngüsü Değerlendirme çalışmaları ile "Kişisel Bakım ve Kozmetik" ürün grubunda çevre etiketi kriterleri güncellenerek sürdürülebilir üretim ve tüketim uygulamalarının desteklenmesi amaçlanmıştır.

Temel Faaliyetler

ÇED Faaliyetleri

2024 yılı sektörlere göre ÇED karar sayıları aşağıda verilen tablodaki gibidir.

Tablo 27. 2024 Yılı ÇED Karar Sayıları

Sektör Adı	ÇED Olumlu Karar Sayısı	ÇED Gerekli Değildir Karar Sayısı	ÇED Olumsuz ve İptal / İade Karar Sayısı
Petrol-Madencilik	105	1.153	110
Sanayi	28	592	7
Atık-Kimya	47	305	12
Tarım-Gıda	35	447	4
Enerji	385	585	216
Ulaşım-Kıyı	17	78	18
Turizm-Konut	24	276	9
Toplam	641	3.436	376

01.01.2024-31.12.2024 tarihleri arasında EK-1 kapsamında 641, EK-2 kapsamında 3.436 olmak üzere; toplam: 4.076 projenin ÇED kararı uygun bulunmuştur.

Atık Yönetim Uygulaması

Atık Beyan Sistemine Denetim Kabiliyetinin Kazandırılması ve Atık Yönetiminin İyileştirilmesi Projesi (ABSİS) kapsamında Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemine eklenen atık üretim faktörleri ile belirlenen 13 sektörün atık, ABSİS Uygulaması üzerinden alınmaya devam edilmektedir. ABSİS kapsamındaki atık beyanları doğru ve kaliteli veriye ulaşılması amacı ile Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerimizce yapılan değerlendirmelerle atık üreticilerinin sistem üzerinden izlenmesi sağlanmıştır. Atık Beyan Sistemi (TABS)/ABSİS üzerinden atık üreticilerince gerçekleştirilen beyanlar ile hazırlanan Atık İstatistikleri Bülteni Bakanlık web sayfasından yayınlanmaktadır.

ÇED İzleme ve Denetimi Faaliyetleri

2024 yılında 34 tesiste ÇED izleme denetimi gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler sonucu Çevre Kanununa aykırı faaliyette bulunan 2 tesise 7.765.176 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2024 yılında Bakanlığımızca 63.371 tesise çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler sonucu Çevre Kanununa aykırı faaliyette bulunan 7.448 tesise toplam 1.866.945.993,77 TL idari para cezası uygulanmış ve 402 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

Egzoz Denetimleri

2024 yılında yapılan denetimler sonucunda 1.278 adet ceza kesilmiş, 13.331.845 TL para cezası uygulanmıştır.

Tablo 28. 2024 Yılı Egzoz Denetimleri

Kesilen ceza sayısı	Ceza miktarları (TL)
1.278	13.331.845

Çevre Denetimlerinin Planlanması

Bakanlığımızca gerçekleştirilen çevre denetimlerinin, çevresel riskler ve denetim altyapısı göz önünde bulundurularak planlanması büyük önem arz etmektedir. Bu amaçla 81 İl Müdürlüğümüz denetimlerini, risk değerlendirme yöntemi ile planlamaktadır. Risk değerlendirmesi yapılırken tesisin türü, atıksu deşarjı, atık yönetimi, hava emisyonu vb. çevresel kriterlerin yanı sıra tesisin geçmişteki uygunluk durumu, çevre yönetim sistemi olması vb. performans kriterleri de dikkate alınarak tesisin çevresel risk durumu tespit edilip denetim sıklığı belirlenmektedir. Böylelikle risk değerlendirme yöntemi kullanılarak daha riskli tesislerin daha sık denetlenmesi sağlanmaktadır.

E-Denetim Yazılımı

Tüm çevre denetim sürecinin dijital ve web destekli ortamda yürütülmesini sağlayan e-denetim yazılımı; aktarımı yapılarak 29 Kasım 2024 tarihinde kapatılmıştır. Çevre Denetim Uygulaması Yazılım Geliştirme projesi kapsamında yeni bilişim teknolojilerindeki gelişmelere uygun şekilde, mevcut ve gelecekteki kullanıcı ve veri yükünü taşıyabilecek kapasitede, çeşitli veri paylaşım yapılarına uyumlu, mevzuat gelişmeleri açısından esnekliğe sahip, mobil çevre denetim uygulaması ile de daha verimli şekilde entegre olarak çalışan, tutanakların sahada online olarak tutulabilmesi ve e-imza ile imzalanmasına olanak sağlayan yeni e-denetim sistemi 30 Kasım 2024 tarihi itibarıyla canlı yayına alınarak kullanılmaya başlanmıştır.

Mobil Çevre Denetimi Yazılımı

Mobil Çevre Denetim Uygulaması Yazılım Geliştirme Projesi kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatınca yapılan çevre denetim süreçlerinin yürütüldüğü çevre e-denetim yazılımına entegre olarak çalışacak ve çevre denetim tutanaklarının sahada online tutulmasını sağlayacak mobil denetim uygulaması tamamlanmıştır. Bu kapsamda temin edilen 300 adet tablet Bakanlık Merkez ve 81 İl Müdürlüğüne dağıtılmıştır. Çevre

denetim tutanakları sahada tabletlerle online tutulabilmekte ve Bakanlık merkez tarafında takip edilebilmektedir. Yeni e-denetim sistemi ile entegrasyon çalışmaları devam etmektedir.

Çevre Denetçisi Eğitimi

İl Müdürlükleri ve Bakanlık Merkez teşkilatı çevre denetim birimlerinde görev alan mevcut personelin uzmanlaşması, bilgi paylaşımı ve yeni göreve başlayan personelin çevre denetim mevzuatı kapsamında bilgilendirilmesi amacıyla 9-13 Aralık 2024 tarihlerinde 137 aday çevre denetçisinin katılım sağladığı Çevre Denetçisi Eğitimi düzenlenmiştir.

Büyük Endüstriyel Kazalarla İlişkin Yürütülen Çalışmalar

Denetimlerin tüm İl Müdürlükleri tarafından standart bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla hazırlanmış olan Çevre Denetçileri için BEKRA Denetimleri Uygulama Kılavuzu ve Kontrol Listeleri kullanılarak 2024 yılında da denetimlere devam edilmiş olup; 2025 yılı için de İl Müdürlükleri tarafından BEKRA denetim planları hazırlanmıştır. Bakanlığımız Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemi uygulamasının bakım, iyileştirme ve teknik destek çalışmaları Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Büyük endüstriyel kaza riski taşıyan kuruluşların envanterinin tutulduğu bu sistemde 2024 yılı sonu itibarıyla 397 adet üst seviyeli, 291 adet alt seviyeli olmak üzere toplam 688 BEKRA kuruluşu kayıtlıdır.

Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

2024 yılında toplam 4.754 adet Geçici Faaliyet Belgesi, 6.446 adet Çevre İzin ve Lisans Belgesi verilmiş olup, ek kapsamına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 29. 2024 yılı Geçici Faaliyet Belgesi, Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisans Belgesi Sayıları

Geçici Faaliyet Belgesi			Çevre İzin ve Lisans Belgesi		
EK-1	EK-2	Toplam	EK-1	EK-2	Toplam
555	4.199	4.754	724	5.722	6.446

Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı

Bakanlığımızca yoğun evsel ve endüstriyel kirleticiler bakımından baskı altında bulunan Ergene, Gediz, Küçük Menderes, Bakırçay, Sakarya ve Susurluk havzalarında kirlilik tespiti ve takibine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Yıllık olarak yürütülen izleme programı sonunda Su Kalitesi İzleme Raporları hazırlanarak kurum ve kuruluşlara gönderilmektedir.

Sürekli Atıksu İzleme Çalışmaları (SAİS)

Ülke genelinde yüksek kapasiteli arıtma tesisleri çıkış suları 442 adet SAİS istasyonu ile Bakanlıkça 7/24 izlenmektedir. 30 adet tesisle başlanan sürekli atıksu izleme çalışmalarında sürekli izleme merkezine entegre edilen tesis sayısı 442'ye yükselmiştir. Bu sayede uzaktan ve etkin denetim mekanizması geliştirilmiştir. Tesislerde pH, iletkenlik, sıcaklık, çözünmüş oksijen ve debi gibi fiziksel parametrelerle birlikte KOİ ve AKM parametreleri 7/24 izlenmektedir. SAİS çalışmaları ile arıtma tesisi çıkış suları

değerleri yükseldiğinde alarm durumları il müdürlüklerine ulaşmakta, 7/24 teknolojik denetim yapılarak sınırı aşanlar için il müdürlüğünce yasal işlem yapılmaktadır. 2021/14 sayılı “Marmara Bölgesi’nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi” konulu Genelge kapsamında ise 100 tesis Sürekli İzleme Merkezine entegre olmuştur.

Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarı Yeterlik Çalışmaları

2024 yılı itibari ile ülke genelinde toplam 232 adet çevre laboratuvarı yetkilendirilmiştir. Yetkilendirilen laboratuvarlar Yetki verilen laboratuvarların denetlenmesi, belgelendirilmesi ve sürekli izlenmesi faaliyetleri Entegre Çevre Bilgi Sistemi Laboratuvar Yetkilendirme üzerinden online olarak yürütülmekte, tüm ölçüm/analizlere ait kayıtlar ve sonuçlar uygulamada toplanmakta bu kapsamda, Laboratuvar Yetkilendirme Uygulaması, sürekli iyileştirme ve geliştirmeyle devam etmektedir.

Türkiye’de Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Sisteminin Oluşturulması Çalışmaları

Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği Ek-1 Faaliyetlerin Listesi’nde 9 sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. 2024 yılı sonu itibari ile enerji ve metal sektörleri sisteme iki rapor sunmuşken, maden ve kimya sektörleri ilk raporlarını sunmuştur. Kademeli uygulama nedeniyle, tüm sektörlerin ve endüstriyel faaliyetlerin Sisteme dahil olması ve sunulan raporların veri doğrulamasının tamamlanması en erken 2027 yılında gerçekleşecektir. KSTK Merkezi, halihazırda yaklaşık 2.500 sanayi tesisinin kayıt prosedürü için proses detaylarının ve kapasitelerinin gözden geçirilmesi ve sundukları verilerin kalite kontrolü de dahil olmak üzere iş ve işlemleri yürütmüştür.

Hava Kalitesi İzleme Faaliyetleri

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı 81 ilimizde 382 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; şu an itibariyle tüm illerde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir. Hava kalitesi izleme istasyonlarından elde edilen ölçüm sonuçları anlık olarak www.havaizleme.gov.tr web adresi ve Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulaması üzerinden kamuoyu bilgisine sunulmaktadır.

Ayrıca Bakanlığa ait 4 adet mobil hava kalitesi ölçüm aracı ile kirliliğin yoğun olduğu illerde hava kirliliği sorununun yerinde tespit edilmesi hizmetleri verilmektedir. Kirlilik sorununun yaşandığı illerdeki ilgili kurum kuruluşlar tarafından talepler olması halinde Bakanlığımızca değerlendirilerek söz konusu mobil araçlar ölçüm yerine yönlendirilmektedir.

Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Faaliyetleri

Sürekli emisyon ölçüm sistemi; bacadan atmosfere atılan kirletici gazın, faaliyetin devam ettiği süre boyunca ölçümünün yapılarak elde edilen verilerin kayıt altına alındığı sistemlerdir. Türkiye genelinde yaklaşık 412 adet sanayi tesisine ait 797 adet bacada sürekli izleme sistemleri kurulmuş olup ölçüm verileri, Bakanlığımızca 7/24 çevrimiçi (online) olarak izlenmektedir.

Sürekli İzleme Merkezi (SİM) Faaliyetleri

382 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu, 542 adet Atıksu İzleme İstasyonu, 412 adet sanayi tesisine ait 797 adet baca ile Emisyon İzleme İstasyonu sürekli olarak izlenerek yönetilebilmekte ve raporlanabilmektedir. 425 adet izleme istasyonu ile denizlerde bütünleşik izleme verileri ve 110 adet alıcı ortam izleme istasyonu ile evsel ve endüstriyel kirlilik İzleme verileri ile SİM yazılımına aktararak haritalandırma, grafik ve rapor alma işlemleri gerçekleştirilebilmektedir. SİM ile 1.719 noktadan anlık, 535 noktadan mevsimsel veri toplanmaktadır. Ayda ortalama 10.000 ziyaretçi girişi alan SİM platformu mevcutta 13.000 sensör, analizör ve cihaz yönetimi yapmakta, 50 milyar data yönetimi ile büyük veri tabanı sunmaktadır.

Çevre Referans Laboratuvarı Faaliyetleri

2024 yılında 1.527'si su/atık su, 13'ü atık, 77'si toprak, 21'i artıma çamuru/sediment, 8'i atık yağ/izolasyon sıvısı, 120'si kömür, 31'i pirina, 10'u baca gazı ve 118'i hava numunesi olmak üzere toplam 1.925 numunede 42.199 parametrenin analizi tamamlanmıştır. 3 adet tam donanımlı Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı aracı ile göl, dere, akarsu ve tesislerde yerinde ölçüm, izleme ve denetim çalışmaları sürdürülmektedir.

Laboratuvar analizlerinin en önemli basamağı olan numune alma işleminin belirli teknik eğitime sahip kişilerce yapılması ilkesi gereğince; özel ve kamuya ait çevre laboratuvarlarına "Su, Atık Su, Toprak, Arıtma Çamuru, Katı Atık, Atık Yağ ve İzolasyon Sıvılarından Numune Alma Eğitimleri" verilmekte, sınavda başarılı olan katılımcılar sertifikalandırılmaktadır. 2024 yılında düzenlenen eğitimlere 943 kişi katılım sağlamıştır. Ayrıca 81 İl Müdürlüğü'nden 202 katılımcıya "Su ve Atık Sudan Numune Alma Eğitimi" verilmiştir.

Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)

DEN-İZ Programı ile izlenen nokta sayısı 425'e ulaşmıştır. DEN-İZ Programı ulusal bütçe ve ulusal uzmanlık ile yürütülen bir programdır. Programda yaklaşık; 14 araştırma kurumu ve 7 araştırma gemisi/teknesi ile 150 den fazla uzman çalışmaktadır. Üçer yıllık dönemler halinde yürütülen DEN-İZ Programında su yönetim birimleri ve deniz değerlendirme alanlarında izleme ve değerlendirmeler yapılmaktadır. 2014-2016, 2017-2019 ve 2020-2022 DEN-İZ dönemi tamamlanmış olup, 2023-2025 dönemi çalışmaları devam etmektedir.

2024 yılında ithalat ve ihracat izinleri çalışmaları kapsamında verilen belge sayıları aşağıdaki tablodaki gibidir:

Tablo 30. 2024 Yılı İthalat ve İhracat İzinleri Sayıları

Düzenlenen Belge Adı	Belge Sayısı
Metal Hurda İthalatçı Belgesi	145
Transit Geçiş İzni	5
Pil ve Akümülatör İthalat Ön İzin Onayı	1.712
Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi	131
Katı Yakıt İthalatçısı Muafiyet İzni	15
Petrol Koku Kullanma İzin Belgesi	30
Yüksek Kükürtlü Petrolkoku Tahsisatı	59
Yüksek Kükürtlü Taşkömürü Tahsisatı	13
Yüksek Uçuculu Taşkömürü Tahsisatı	6
Yerli Petrol Koku Uygunluk Belgesi	24
Tehlikeli Atık İhracat İzni	5
Tehlikesiz Atık İhracat İzni	1.438
Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi	328

ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yürütülen Projeler

Gümüşhane İli Kelkit İlçesi Yılanlı Mevki Sel Kontrol Projesi Uygulaması

Son yıllarda İklim değişikliğinin dünyada ve Türkiye’deki etkilerinin artarak devam etmesi göz önünde bulundurularak, sel zararlarının azaltılması amacıyla Gümüşhane İli Kelkit İlçesi Yılanlı Mevki Sel Kontrol Projesi hazırlanmıştır. 2024 yılı içerisinde ise 1. Kısım olarak ihale edilen uygulama projesinde yüzeysel akışın maksimuma ulaştığı ve zarar verme olasılığının en yüksek olduğu 4 kritik noktada harçlı ıslah sekisi ve destekleyici olarak dere ve oyuntular üzerinde 250 metre kafes tel eşik uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Ağaçlandırma, Erozyon Kontrolü, Kaya Düşmesi, Heyelan, Sel ve Çığ Kontrol Projeleri

2024 yılı içinde 5 adet Yukarı Havza Sel ve Erozyon Kontrol Projesi ve 1 adet Sel Kontrol Projesi Uygulaması, 1 adet Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Projesi, 7 adet Karbon Yutak Alan Ağaçlandırma Projesi, 7 adet Çığ Kontrolüne Yönelik Proje Faaliyetleri yürütülmüştür. Tamamlanan projeler, doğal kaynakların korunması, İklim değişikliği ve çölleşmeyle mücadeleye katkısı yanında çeşitli afetlerin ve yanlış uygulamaların sebep olabileceği can ve mal kayıplarının önlenmesinde önemli katkılar sağlamaktadır.

Çığ Projeleri

Dağlık alanlardaki yaşam alanlarında ve kış sporları yapılan bölgelerde olası çığ alanlarını tespit etmek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen talepler doğrultusunda 2024 yılı içerisinde 6 adet çığ tehlike değerlendirme projesi hazırlanmıştır. Buna ek olarak; 2024 yılında tamamlanan “Türkiye Potansiyel Çığ Başlama Bölgeleri Harita ve Verilerinin Güncellenmesi Projesi” kapsamında, çığ olaylarının yaşandığı veya yaşanması muhtemel olan 45 ilimizi kapsayan potansiyel çığ başlama bölgelerini gösteren tematik harita oluşturulmuş ve kullanıcıların hizmetine sunulmuştur.

Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri

Su havzasında faaliyet gösteren ilgili tüm sektörlerin bütünleşik olarak çalışmasıyla, orman, mera, toprak, su ve diğer doğal kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlayarak kırsal kalkınmaya, çölleşme ve İklim değişikliği ile mücadeleye yönelik ekolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik boyutları içeren katılımcı bir yaklaşımla entegre havza projeleri yapılmakta ve uygulayıcılara gönderilmektedir. Bu kapsamda 2024 yılında Kayseri İli Pınarbaşı İlçesinde 1 adet entegre havza rehabilitasyon projesi hazırlanmıştır.

Karbon Yutak Alanı Oluşturma Projeleri

İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Rüzgâr Erozyonuyla Mücadele Projesi: Konya (Adakale Mevkii) Örneği (Bakım-Onarım ve Tamamlama Faaliyetleri) kapsamında proje sahasında bölgenin İklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen, toplamda 9.000 adet fidan (ağaç ve çalimsı türler) dikilmiştir.

İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Rüzgâr Erozyonuyla Mücadele Projesi: Konya-Karapınar (Hotamış Mevkii) Örneği (Bakım-Onarım ve Tamamlama Faaliyetleri) kapsamında proje sahasında bölgenin iklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen, toplamda 20.000 adet fidan (ağaç ve çalımsı türler) dikilmiştir.

Erozyonla Mücadele, İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Yeni Karbon Yutak Alan Oluşturma Projesi: Proje kapsamında “Ay Yıldız Müşterek Karargâhı Yeni Karbon Yutak Alanı Oluşturulma Projesi 1. Etap” çalışmasında Millî Savunma Bakanlığı Ay Yıldız Yerleşkesi proje sahasında bölgenin iklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen, toplamda 13.400 adet fidan (ağaç ve çalımsı türler) dikilmiştir.

AR-GE Projeleri

Orman Dışı Alanlarda, Özel ve/veya Tüzel Kişiler Tarafından Oluşturulacak Yeni Karbon Yutak Alanları Tesisinin, Karbon Kredilendirme ve Sertifikalandırmaya Uygunluğunun Araştırılması ve Geliştirilmesi Projesi: Projenin amacı Ülkemizde Orman Dışı Alanlarda, Özel ve/veya Tüzel Kişiler tarafından oluşturulacak karbon kredilendirme ve sertifikalandırmaya konu olabilecek yeni olası karbon yutak alanlarının potansiyelini ve yöntemlerini belirlemek, hukuksal açıdan gereklilikleri ortaya koymak ve bu yutakların kapasitelerinin hesaplanmasına yönelik, orman dışı alanlarda olası karbon ağaçlandırmaları/yeniden bitkilendirme ve/veya karbon tarımı uygulamaları yapıldığında biokütlede tutum sağlanacak karbon miktarının uygun karma metodolojileri de kullanmak suretiyle değerlendirilmesi, kredilendirme ve sertifikasyona uygunluk fizibilitesinin ortaya konulmasına ve ulusal standart oluşturulmasıdır.

“Kurak ve/veya Yarı Kurak Alanların Restorasyonunda Farklı Su Hasadı Tekniklerinin Etkinliğinin Belirlenmesi Projesi: Ankara Örneği: Proje kapsamında 2023 yılı içerisinde deneme deseni kurulmuş, elektronik ölçüm cihazları ile bitkilendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Projede; 72 adet negarım tipi su hasadı yöntemi, 78 adet yarım ay tipi su hasadı yöntemi ile 72 adet kontrol parseli oluşturulmuş, bu parseller üzerine Ilgın ve atriplex (Tuz Çalısı) bitkileri dikilmiş ayrıca topraktaki nem değeri ve değişimini günlük olarak ölçen sensörler ve veri toplama setleri denem alanına yerleştirilmiştir. 2024 yılı içerisinde izleme ve değerlendirme çalışmaları sürdürülmüştür.

Kent Peyzajında Kullanılabilecek Doğal Bitki Rehberi Projesi: Proje kapsamında; 2024 yılında “İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri İllerine ait Kent Peyzajında Kullanılabilecek Doğal Bitki Rehberleri” hazırlanmış, 2025 yılın da kalan beş coğrafi bölgemiz rehberlerin hazırlanması tamamlanması planlanmaktadır.

Evsel-Kentsel Arıtma Çamurlarının Marjinal ve Bozulmuş Sahaların Islahına Yönelik Kullanım İmkânlarının Değerlendirilmesi ile Toprak ve Bitki Gelişimine Etkisinin Araştırılması Projesi: Proje kapsamında Faz-1 çalışması tamamlanmıştır. Projede, ileri biyolojik arıtma yöntemi ile her türlü bakteriyel - kimyevi maddeler ve ağır metallerden arıtılmış ve akredite laboratuvarlarca onaylanmış evsel atık arıtma çamurunun, marjinal sahalarda (killi/marnlı, hafriyat dökülmüş araziler, terkedilmiş maden sahaları vb.)

kullanılması ile bu tür arazilerin ağaçlandırma veya bitkilendirme yoluyla kazanılması amaçlanmaktadır.

Fırat-Dicle Havzası Kum ve Toz Fırtınaları Kaynak Alanları Değişimlerinin İncelenmesi

Projesi: Projeye 2024 yılı itibari ile başlanmıştır. Özellikle antropojenik toz kaynak alanlarının oluşumu ve bu oluşumun zamana bağlı değişimlerinin irdelenmesi oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu nedenle insan kaynaklı veya doğal olarak oluşmuş toz kaynak alanlarının değerlendirilme aşamasında birden fazla etken üzerinde birlikte çalışılması gerekmektedir. Bu etkenler; arazi örtüsündeki değişimler, iklim değişikliği, kuraklık ve göç olarak ifade edilmektedir. Fırat-Dicle Havzası'nın (879.790 km²) tamamında yapılacak olan bu projede, toz kaynak alanı oluşumuna etki eden ve yukarıda bahsedilen etmenlerin bir arada değerlendirilmesi ve 1990-2024 yılları arasındaki kum-toz fırtınalarına kaynaklık eden alanların değişimlerinin uzaktan algılama ve yapay zekâ analizleri kullanılarak belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Temel Faaliyetler

İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS): Coğrafi Bilgi Sistemleri tabanlı Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS) yazılımı ile meydana gelen ortalama toprak kayıplarının zamansal ve mekânsal olarak şiddetinin belirlenmesi ve haritalandırılması mümkün hale gelmiştir. Ancak su erozyonu haritasının oluşturulması için kullanılan bitki örtüsü, yağış ve toprak koruma faktörlerine ilişkin verilerin sürekli artması ve zamanla değişmesi sebebiyle oluşturulan erozyon haritasının belli zaman aralıklarında güncellenmesi gerekmektedir. Bu maksatla 2024 yılında; Türkiye Su Erozyonu Haritası 25 ana su havzasının erozyon miktarı yeniden hesaplanarak raporlanmıştır. DEMİS yazılımı sonuçlarına göre ülkemiz su erozyonunun ülke yüzölçümünün % 60,28'sinde çok hafif, % 19,13'ünde hafif, % 7,93'ünde orta, % 5,97'sinde şiddetli ve % 6,7'sinde çok şiddetli olduğu, arazi kullanımı açısından değerlendirildiğinde ise yer değiştiren toprağın % 53,66'sı mera, % 38,71'i tarım alanlarında ve % 4,17'si orman alanlarında meydana geldiği tespit edilmiştir.

Ulusal Dinamik Rüzgâr Erozyonu Modeli ve İzleme Sistemi (UDREMİS): Toprak-su kaynaklarının sürdürülebilirliği ve etkin kullanımı kapsamında rüzgâr erozyonuna maruz alanları belirleyerek ulusal ölçekte rüzgâr erozyonunun izlenmesi ve değerlendirilmesi gayesiyle kapsamlı, dinamik ve güncellenebilir model tabanlı rüzgâr erozyonu izleme sistemi olan UDREMİS geliştirilmiştir. Yapılan mekânsal analizlere göre; Türkiye'de rüzgâr erozyonu potansiyeline sahip (%0-6 eğimli alanlar) toplam alanın, %7.54'ünde çok şiddetli rüzgâr erozyonunun bulunduğu ve 1,2 milyon ha potansiyel alanı etkilediği belirlenmiştir. Rüzgâr erozyonu sonucu taşınan sediment miktarı ve rüzgâr erozyonu potansiyeline sahip alanların izleme – değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Bu kapsamda 2024 yılında; YREE/RWEQ modelinin bir parametresi olan İklim Faktörü (WF) oluşturulan veri tabanı güncellenmiştir. Ulusal ölçekte rüzgâr erozyonu sonucu taşınan sediment miktarı ve rüzgâr erozyonu potansiyeline sahip alanlara ilişkin ilk

sonuçlar başarıyla üretilmiştir. Yapılacak ölçümleme ve validasyon çalışmaları sonucu elde edilecek tüm veriler planlayıcı ve uygulayıcı birimler ile paylaşılacaktır.

Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi (UASİS): Tüm kamu kurum/kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin arazi örtüsü verisine ihtiyaç duyan projelerinde kullanılabilecek ülkemize özgü arazi örtüsü sınıflarının bütüncül olarak üretildiği ve izleme ihtiyaçlarının karşılandığı UASİS projesi ile arazi örtüsü/kullanımı sınıflarının yapay zekâ ve makine öğrenmesi teknolojilerini kullanarak yarı otomatik olarak tüm Türkiye için üretilmesi ve izlenmesi amaçlanmıştır.

UASİS yazılımı ile yapay yüzeyler, tarım, orman ve yarı doğal alanlar, su kütleleri ve sulak alan sınıfları olmak üzere 5 ana sınıf 79 alt sınıfta üretilmektedir. Alt sınıflarından 32 adet sınıf yarı otomatik olarak tespit edilirken 47 tanesi kamu kurum ve kuruluşlarından temin edilen yardımcı verilerle harita işlenmektedir. Sistemin çıktıları; arazi örtüsü haritası, arazi örtüsü değişim haritası, Ulusal CORINE haritası, orman kapallılık haritası, geçirimsizlik haritasıdır. 2024 yılında 2021 yılı Ulusal Arazi Örtüsü Haritasının Üretilmesi ve 2024 UASİS Yazılımı Bakım Hizmeti faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Karbon Yutak Alanı Faaliyetleri

Yeni Karbon Yutak Alanlarının Oluşturulması (Çankırı, Orta): 25 hektar alanda 100.000 adet fidan dikimi ile Karbon Yutak Alanı oluşturulmuştur.

Yeni Karbon Yutak Alanlarının Oluşturulması (Kırşehir, Çiçekdağı): 20 hektar alanda 18.000 adet fidan dikimi ile Karbon Yutak Alanı oluşturulmuştur.

Yeni Karbon Yutak Alanlarının Oluşturulması (Kayseri, Erciyes): 160 hektar alanda 181.000 adet fidan dikimi ile Karbon Yutak Alanı oluşturulmuştur.

Karbon Alanlarının Bakım ve Onarım İşleri (Aksaray, Gülağaç): Karbon Yutak Alanında bakım ve onarım çalışması yapılmış olup bu kapsamda 28.150 fidan dikilmiş olup ayrıca sulama, ot alma, çapalama vb. bakım çalışmaları yapılmıştır.

Karbon Alanlarının Bakım ve Onarım İşleri (Ankara, Pursaklar): 13,6 hektar alanda bakım ve onarım çalışması yapılmış olup bu kapsamda, ot alma, ihata bakımı, çapalama, leonardit serimi vb. çalışmalar yapılmış olup ayrıca mevsim şartları uygun olmadığı için dikimi yapılamayan ve önümüzdeki sezonda dikilmek üzere 13.800 adet fidan alınmıştır.

Model Karbon Yutak Alan Ağaçlandırma Uygulamaları

2024 yılı içerisinde Bakanlığımız ile Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi arasında imzalanan ikili iş birliği protokolleri kapsamında üniversite yerleşkeleri içerisinde model karbon yutak alan ağaçlandırma uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İstiklal Yerleşkesi içerisinde 3 ha alanda 1.200 adet fidan; Kastamonu Üniversitesi Merkez Yerleşkesi içerisinde ise yine 3 ha alanda 1.450 adet fidan toprakla buluşturularak model karbon yutak alan ağaçlandırmaları gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler ile birlikte doğal ekosistemlerin güçlendirilmesinin, karbon yutak alanlar konusunda farkındalık oluşturulmasının ve İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılmasının yanı sıra üniversite öğrencileri ve personelinin rekreatif ihtiyaçlarının karşılanmasına da katkı sağlanmıştır.

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Faaliyeti

Söz konusu faaliyet kapsamında izleme ve değerlendirme sistemleri kurulmaktadır. Kurulumu tamamlanan sistemlerin bakım ve onarımı yapılmaktadır. Mevcut sistemlerden veri üretimi ve raporlanması çalışmaları yürütülmektedir.

Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, kaya düşmesi, heyelan, sel ve çığ kontrol projeleri hazırlanmaktadır. Doğal kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve doğal kaynaklar üzerindeki baskının hafifletilmesi maksadıyla, bölgesel iklim koşulları, yerel ekosistem ve ekonomik yapılar göz önünde bulundurularak entegre havza rehabilitasyon projeleri hazırlanmaktadır. Sürdürülebilir arazi kullanımı ve bozulmasının önlenmesi, iklim değişikliğinin etkilerini azaltma ve uyum stratejilerinin belirlenmesi gibi konularda Ar-Ge projeleri yürütülmektedir.

Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda, uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle eşgüdüm için de çalışılmakta olup işbirliği yapılan ülke görevlilerine eğitimler verilmektedir.

Birim Fiyat Tespit Çalışmaları

2024 yılı “Birim Fiyat Tespit Çalışmaları” tamamlanarak elektronik olarak web ortamında yayımlanmıştır.

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde afet türleri ve iklim değişikliğinden kaynaklanacak riskler/tehlikeler için gerekli önlemlere yönelik olarak, 07.06.2024 tarihli ve 32567 sayılı Resmi Gazetede yayınlandığı şekliyle değişiklik yapılmış ve bu değişiklik yürürlüğe girmiştir.

Yürütülen Projeler

Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS) Uygulaması

Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS) uygulaması, 81 il müdürlüğü, belediyeler ve özel sektör, tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporu onay sürecine ilişkin tüm iş ve işlemler, kâğıt ortamının yanı sıra eş zamanlı olarak YERBİS uygulaması üzerinden de gerçekleştirilmektedir. Tüm veri, harita vb. girişler ve iş süreçlerinin tamamı CBS tabanlı bu sistem üzerinden yürütülmekte olup etüt raporlarına ait sayısal verilerin tamamı ortak bir portal altında depolanmakta ve ilgili paydaş kurum/kuruluşlarla paylaşılmaktadır.

Ayrıca afet tehlikelerinin belirlenmesi ve planlamada dikkate alınmasına ilişkin ihtiyaçlar doğrultusunda verilerin analiz edilebilmesi amacıyla “Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi ve Afet Tehlikesi Belirleme Sürecinde Veri Analizi” projesi 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programına alınmış olup, projeye ilişkin ihale süreci tamamlanmıştır. YERBİS Uygulaması üzerinden yapılacak veri analizleri ile özellikle uygun yer seçimi çalışmalarında önemli bir karar destek sistemi olarak görev yapacak olan bu sistem aynı zamanda daha doğru ve hızlı karar alma mekanizmasını güçlendirecektir.

Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması Ve Fay Sakınım Zonlarının Belirlenmesi- Etap 1

“Mekânsal Planlama Sürecinde Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonu Oluşturma Kriterlerinin Belirlenmesi” projesinin tamamlanmasının ardından etap etap çalışmalara devam edilerek ülke genelinde aktif fay zonları 1/1.000 ölçekte haritalanacak ve fay sakınım zonları belirlenecektir.

Bu kapsamda “Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonlarının Belirlenmesi- Etap 1” projesi ile 3 farklı bölgede aktif fay zonları 1/1.000 ölçekte haritalanacak, fay sakınım zonları belirlenerek Yer Bilimsel Etüt Sistemi (YERBİS) üzerinden ilgili kurum/kuruluşların kullanımına açılacaktır. Söz konusu projenin başarı ile tamamlanmasının ardından bu projenin devamı olarak önerilecek projeler ile etap etap aktif fayın yerleşim alanlarını etkilediği alanlarda 1/1.000 ölçekte aktif fay zonları haritalama ve fay sakınım zonları belirleme çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir. Projeye ilişkin ihale süreci devam etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı 11. Kalkınma Planı Kapsamında 81 İlde Örnek İmar Uygulamalarının Yapılması Projesi

Cumhurbaşkanlığı 11. Kalkınma planı kapsamında 2019-2023 dönemine ait Ülkemizde 81 ilde, 2019-2023 yılları arasında, hâlihazır harita ve imar planı yapımı işleri tamamlanan yerleşmelerde, 3194 sayılı İmar Kanun ve İlgili Yönetmeliklerine uygun, yöre halkının kabul edebileceği, adil, katılımcı, örnek imar uygulamaları yaparak, mülkiyet problemlerini minimuma indirmek, sonrasında Belediyeleri bu uygulamaların yapılmasına teşvik etmek için Örnek İmar Uygulaması yapılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda 2024 yılında Adana, Trabzon, Ardahan, Çankırı ve Bolu illerine dair örnek imar uygulama projelerinin çalışmaları devam etmektedir.

Temel Faaliyetler

Türkiye Mekânsal Strateji Planı – 2053 (Taslak) Faaliyetleri

Ekonomik, sosyal ve çevre politikaları ile stratejilerini mekânla ilişkilendirerek fiziki gelişmeyi ve sektörel kararları yönlendiren Türkiye Mekânsal Strateji Planı 2053 (Türkiye MSP) ve Türkiye MSP Eylem Planı taslakları Stratejik planlama yaklaşımı ile ortak karar alma süreçleri tesis edilerek tüm kurumlarımızın ve yerel yönetimlerimizin katkılarıyla, bilimsel analizlerin ışığında hazırlanarak, nihai taslak haline getirilmiştir. Ancak, 06.02.2023 tarihinde vuku bulan depremler dolayısıyla belgede revizyon yapılması gereği hâsıl olmuştur. Bu çerçevede 2024 yılı içerisinde yeniden görüş alınmak üzere eylemlerden sorumlu kurum/kuruluşlara resmi yazı yazılmıştır. Kurum/kuruluşlardan gelen değerlendirmeler sonrasında Türkiye MSP ve Eylem Planının nihai hale getirilerek onaylanması planlanmaktadır.

Çevre Düzeni Planı Faaliyetleri

Bölge planlarına, stratejik planlara ve kalkınma planlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanım kararlarını belirleyen ve planlama bölgesi veya il düzeyinde olmak üzere, Kütahya ili dışında 80 ilimizi kapsayan 1/50.000 veya 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planları ilgili mevzuatı çerçevesinde onaylanmıştır. Kütahya İlini de kapsayan Afyonkarahisar-Uşak-Kütahya Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı da güncellenecektir.

Ülkemizdeki illerin %99'unun 1/100.000 Ölçekli ÇDP'leri tamamlanmış olup plan projeksiyon yılına ulaşılan ÇDP'lerin önümüzdeki 5 yıl içerisinde revize edilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda söz konusu revizyon çalışmaları başlatılmış olup Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Diğer yandan, Büyükşehir belediyesi olan Ankara, İstanbul, Kocaeli, Bursa, Eskişehir, Sakarya, Kahramanmaraş, Hatay ve Gaziantep illerinde ise çevre düzeni planlarına dair iş ve işlemler ilgili Büyükşehir Belediye Başkanlıklarınca yürütülmektedir.

Hatay İli 1/100.000 Ölçekli ÇDP Değişikliği Çalışmaları

Hatay ilinde afet sonrası, afet kaynaklı tehlike ve risklere karşı dirençli ve güvenli çevreler oluşturmak için il sınırları içerisinde alt ölçekli planlara esas olacak şekilde, 2018 yılında

Hatay Büyükşehir Belediye Başkanlığınca onaylanan Hatay İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında yeni seçilen iskân alanları nedeniyle değişiklik yapılması ihtiyacı gerekmiştir.

Hatay İlinde Bakanlığımızca belirlenen kesin iskân alanlarına yönelik olarak, TOKİ tarafından yapılacak projelendirme çalışmalarına esas olmak üzere; Hatay Yayladağı Eğerci İskân Alanı, Hatay Antakya 5. Bölge (Dikmece) İskân Alanı, Hatay Antakya 7. Bölge (Dikmece) İskân Alanı, Hatay Kumlu 1.Bölge (Cumhuriyet) İskân Alanı, Hatay Altınözü 1. Bölge (Karsu) İskân Alanı ve Hatay Altınözü 2. Bölge (Karsu) İskân Alanı'nın Kentsel Gelişme Alanı olarak gösterimine yönelik düzenlemeleri içeren ÇDP değişikliği öncelikli olarak hazırlanarak Bakanlık Makamı Olur'una sunulmuş, 7452 sayılı "Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun" uyarınca 05.12.2024 tarihinde Re'sen onaylanmıştır.

06.02.2023 Tarihinde Meydana Gelen Deprem Nedeni ile Kentsel Alanlarda Çevre Düzeni Planı Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

Deprem afeti kapsamında hasar gören illerimizde Bakanlığımızca belirlenen kentsel iskân alanlarına ilişkin Çevre Düzeni Planları kapsamında gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Bu çerçevede Hatay İlinde yürütülen çalışmaların yanı sıra Osmaniye İli Düziçi Alibozlu İskân Alanı, Düziçi Alibozlu İskân Alanı 2 ve Düziçi Alibozlu İlave İskân Alanı kapsamında Osmaniye İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı değişiklikleri ile Adıyaman Merkez İndere İskân Alanı, Merkez İndere 2. İlave İskân Alanı, Merkez İndere 3. İlave İskân Alanı, Merkez İndere - Kayaönü İskân Alanı, Gölbaşı Yukarıçöplü İskân Alanı Gölbaşı Yukarı Çöplü İlave İskân Alanı, Gölbaşı Yukarı Çöplü 2. İlave İskân Alanı ile 16.07.2024 tarihli ve 9999233 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile belirlenen Adıyaman Gölbaşı Yukarı Çöplü 2. İlave İskân Alanı, Besni Erdemoğlu İskân Alanı, Besni Eskiköy İskân Alanı, Besni Ali Erdemoğlu Mahallesi İskân Alanı, Sincik İskân Alanı, Kâhta Salkımbağı İskân Alanı, Kâhta Salkımbağı 2. İskân Alanı, Kâhta Salkımbağı İlave İskân Alanı, Kâhta Çobanlı İskân Alanı ile Çelikhan Bıstıkan Mahallesi İskân Alanı'nı kapsayan Adıyaman-Şanlıurfa-Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı değişiklikleri onaylanmıştır. Deprem bölgesinde yer alan diğer illerimizde kentsel iskân alanları kapsamında yürütülen Çevre Düzeni Planı değişikliklerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama Faaliyetleri

2024 yılında İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planının denizel alanları da içerecek şekilde hazırlanmasına yönelik hazırlıklar başlatılmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Yatırım Programı dâhilinde, 2030 yılına kadar revize edilmesi gereken planların da onaylanması ile Türkiye'deki Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

Kırsal Alan Faaliyetleri

Ar-Ge projeleri sonuçları doğrultusunda 2024 yılında Düzce iline bağlı Aydınınar ve Çınarlı Köyleri için kırsal dokunun, üretim faaliyetlerin ve kırsal peyzajın korunması,

yöresel yapılaşma koşullarının ihtiyaçlar dâhilinde korunarak geliştirilmesi vizyonu ile kırsal yerleşimlerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla örnek köy imar planı hazırlanarak onaylanmıştır. Ayrıca Köy Kanunu kapsamında belediyelerin mücavir alanlarında kalan köylerde ilgili idarelerince hazırlanan köy yerleşme planları incelenerek onaylanmaktadır. Bu çerçevede 2024 yılı içerisinde Aksaray İli Gökçe (Mamasun) Köy Yerleşme Planı onaylanmıştır.

Mücavir Alan Faaliyetleri

2024 yılı içerisinde Bakanlığımıza belediyelerden iletilen 9 adet mücavir alan teklifi ve 2023 yılında inceleme süreci devam eden tekliflerle birlikte 2024 yılında 6 adet teklif incelenerek onaylanmıştır. 1 adet teklif İl İdare Kurulu olumsuz olduğu için reddedilmiş, 1 adet teklif, teklif süresince söz konu teklif alanın ilgili belediyesinin belediye sınırlarına dâhil edilmesi sebebiyle iptal edilmiş, 2 adet teklif eksiklerinin süresi içerisinde giderilmemesi sebebiyle reddedilmiş, 2 adedi ise eksikleri giderilmek üzere belediyesine bildirilmiştir.

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremler Nedeniyle Köy ve Kırsal Yerleşim Alanları Yer Seçimi Çalışmaları

Valilikler, AFAD ve Bakanlığımızın ilgili birimlerince köy ve kırsal yerleşim alanlarına yönelik olarak yerinde ve büro çalışmalarında fay hattına mesafesi, zeminin elverişliliği, yerleşim merkezine yakınlığı yönlerinden incelenerek mevcut bilgiler ve tespitler çerçevesinde tespit edilen alanların, “Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun” un 2. maddesinin 1. fıkrası uyarınca iskân alanı (köy ve kırsal yerleşim alanları) olarak belirlenmesi çalışmaları devam etmektedir.

Adıyaman’da 8, Diyarbakır’da 74, Elazığ’da 30, Gaziantep’te 38, Hatay’da 117, Kahramanmaraş’ta 58, Kilis’te 54, Malatya’da 220, Mardin’de 17, Osmaniye’de 29 ve Şanlıurfa’da 32 olmak üzere toplam 677 adet köy/kırsal/mahallenin yeni yer seçimi yapılarak Bakanlık Makamı Olur’u alınmıştır.

İmar Planlama Faaliyetleri

2024 yılında tesis edilen faaliyetler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 31. 2024 Yılında Tesis Edilen Faaliyetler

Kapsam	Onay Sayısı
6306 sayılı kanun kapsamında	129
Enerji Yatırımları	180
Kamu	35
TOKİ	31
Özel	2
7452/126 CB Kararnamesi	45
İskân	24
Diğer	2
Toplam	448

2024 yılında yürütülen imar planı örnek projeleri aşağıdaki gibidir:

- Hatay Antakya Tarihi Kent Merkezi Koruma Amaçlı Revizyon İmar Planı
- Konya Selçuklu Sarayköy Rezerv Yapı Alanı İmar Planı
- Muğla Bodrum Ortakent Rezerv Yapı Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı
- Hatay Defne Harbiye Güneş Enerji Santrali İmar Planı
- Malatya Battalgazi Uçbağlar Rezerv Yapı Alanı İmar Planı
- İzmir Aliğa Samurlu Rezerv Yapı Alanı İmar Planı Revizyonu
- Hatay Antakya Saraycık Mahallesi İmar Planı Değişikliği

Kıyı Alanları Planlama Faaliyetleri

3621 Sayılı Kıyı Kanununa tabi alanlarda yapılacak kıyı yapı ve tesislerine yönelik imar planı başvuruları; Kıyı Yapı ve Tesislerinde Plânlama ve Uygulama Sürecine İlişkin Tebliğ kapsamında ilgili Valilik tarafından (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) yapılmaktadır.

2024 yılı içinde, kıyıda yer alan yapı ve tesislere ilişkin 38 imar planının onay süreci tamamlanmış olup onay süreçleri halen devam etmekte olan 130 plan bulunmaktadır.

Millet Bahçeleri

2024 yılında; 2 milyon 907 bin 65 m² alanda 29 millet bahçesinin açılışı yapılmış olup; 2 milyon 145 bin 244 m² alanda 24 yeni millet bahçesi Bakanlığımız izleme sistemine alınmıştır. Geline süreçte 2018 yılından itibaren 2024 yılı sonuna kadar toplamda; 81 ilde, 76 milyon 405 bin 859 m² alanda, 523 millet bahçesine ilişkin çalışmalar sürdürülmüştür.

Kentsel Tasarım Proje Faaliyetleri

2024 yılında çalışmaları sürdürülen kentsel tasarım projeleri aşağıdaki gibidir:

- İzmir Konak Revize Kentsel Tasarım Projesi,
- Konya Selçuklu Kentsel Tasarım Projesi.

Yer Bilimsel Etüt Faaliyetleri

2024 yılında gerek Bakanlığımızca gerekse diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel firmalar tarafından hazırlatılan Arazi Kullanımına Esas Jeolojik, İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporlarından, 813 adet Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğünce ve 1.954 adet İl Müdürlüklerince olmak üzere toplam 2.767 adet rapor incelenerek onaylanmıştır.

Yerleşime Uygunluk Ön Değerlendirmesi Faaliyetleri

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri sonrasında Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Malatya, Hatay, Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana ve Elazığ illeri kapsamında 38.358 adet alanın yerleşime uygunluk ön değerlendirmesi talep edilmiş olup, teknik yönlendirmesi yapılmıştır.

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremlere Yönelik Yer Bilimsel Etüt Faaliyetleri

2024 yılında 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş depremleri sonrasında başlatılan mikrobölgeleme çalışmaları kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Adana, Kilis, Osmaniye, Şanlıurfa, Diyarbakır, Hatay ve Malatya İl ve İlçe merkezleri ile parsel ölçeğinde İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporlarının hazırlanmasına ilişkin çalışmaların onay işlemleri tamamlanmıştır.

Deprem sonrasında yürütülen çalışmalar kapsamında yaklaşık 141.681 hektarlık alanda 104 adet İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporlarının teknik yönlendirmesi yapılarak inceleme ve onay işlemleri gerçekleştirilmiştir.

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri sonrasında Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı iletilen talepler doğrultusunda devam eden toplamda 506 adet alanın yerleşime uygunluk değerlendirmelerine yönelik ön değerlendirmeler ve teknik yönlendirmeler tamamlanmıştır.

Harita ve Emlak Faaliyetleri

2024 yılı içerisinde toplam 340 adet harita paftası üzerinde kıyı kenar çizgisi aktarım ve tespit işlemi onaylanmıştır. Ayrıca; 3194 sayılı İmar Kanunu Ek madde 8 ve İmar Planı Değişikliğine Dair Değer Artış Payı işlemleri sonucunda Türkiye genelinde kamuya kazandırılan değer artış payı miktarları belirleme çalışmaları yürütülmüştür. 3194 Sayılı İmar Kanununun 15 ve 16. Maddesi ile 18. Maddesine istinaden yapılan arazi ve arsa düzenlemesi kapsamında 3.500 ha alanda 160 adet imar uygulaması işlemi onaylanmıştır. 65.000 ha alanda 2750 adet 1/1000 ölçekli, 432 adet 1/5000 ölçekli olmak üzere toplam 3.182 adet sayısal hâlihazır harita onaylanmıştır.

MESLEKİ HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Belgelendirme Hizmetleri Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 18.11.2022 tarih ve 32017 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak bazı maddeler yayımı tarihinden itibaren, bir kısmı ise 31.12.2023 tarihinde, Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 06.04.2024 tarih ve 32512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yapı Mütahhitlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 26.12.2024 tarihli ve 32764 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Enerji Verimliliği Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

27 Kasım 2024 tarihli Resmi Gazete’de “Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarının Eğitim ve Denetimlerine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” yayımlanmıştır.

İmar Hizmetleri Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

13.01.2024 tarih ve 32428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 55'inci maddesine on yedinci fıkra eklenmiştir. Yönetmeliğin geçici (3) maddesine eklenen beşinci fıkra ile maddenin uygulama tarihi, 13.01.2024 tarih ve 32428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 31.12.2024 tarihine ötelenmiştir.

Mesleki Düzenleme Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

“Özellik Arz eden Binaların Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” 31.12.2024 tarihli ve 32769 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapı Araştırmaları Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

“Ahşap Binaların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarına Dair Yönetmelik” 24.03.2024 tarihli ve 32499 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 01.01.2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yürütülen Projeler

Binalarda Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi Projesi

Proje kapsamında öncelikle BEP-TR yazılımı ve TS-825 Isı Yalıtım Kuralları Standardı için gerekli iklim verilerinin güncellenmesi ve sürekli güncellemeyi mümkün kılacak yazılım için gerekli metodoloji ve algoritma için şartname ve protokol çalışmaları devam etmekte olup, üniversiteler ile yapılacak protokol kapsamında Araştırma ve Geliştirme Projeleri kapsamında işin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik ile ilgili bilgilendirme kılavuzu hazırlama işlerinin gerçekleştirilmesi tamamlanmıştır.

Yapı Malzemelerine İlişkin Ürün Güvenliğinin Sağlanması Projesi

Proje ile yaşanabilir şehirlerde güvenli yapılaşma için piyasaya güvenli yapı malzemelerinin arz edilmesini temin etmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Temel Faaliyetler

Yapı Malzemeleri Alanındaki Faaliyetler

Merkez ve İl Laboratuvar deney hizmetlerinin güçlendirilmesi faaliyetleri kapsamında Bakanlığımıza bağlı 80 İl Müdürlüğümüzde bulunan laboratuvarların kalite altyapısının geliştirilmesi ve mevcut deney hizmetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi gerekli alet ve cihazların alımı süreci gerçekleştirilmektedir. Yatırım projeleri dahilinde alımı yapılan cihazlarla, İl Müdürlüklerimizden gelen talepler ve resmi yazılar doğrultusunda kapsam genişletme çalışmaları yapılarak, yeni deney metotları İl Müdürlüklerinin deney hizmetlerine ilave edilmiştir.

2024 yılında Laboratuvarın mevcut akredite deney metotları dışında bulunan ve metot sayısının artırılmasını gerektiren bir deney talebi bulunmadığından akredite metot sayısı arttırılmamıştır. İl Müdürlüklerinin laboratuvar teknik altyapısının güçlendirilmesi kapsamında Sinop, Samsun, Çorum, Tokat, Van, İstanbul, Malatya, Diyarbakır, Kayseri, Adana, Konya, Antalya, İzmir ve Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri laboratuvarlarında denetim ve eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Tablo 32. 2024 Yılında Laboratuvar Deney Hizmetleri Alanı İle İlgili Veriler

	Sayı
Beton Deney Raporu Sayısı	737
Çelik Deney Raporu Sayısı	36
Agrega Deney Raporu Sayısı	5
Diğer Deney Raporu Sayısı	3

Yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetimi kapsamındaki ürün çeşitliliğinin artışına paralel olarak denetim sayısı yıllar içerisinde artış göstermiştir. 29.03.2024 tarih ve 9173330 sayılı Makam Oluru gereği, 14 Nisan 2024 – 07 Haziran 2024 tarihleri arasında Hatay, Osmaniye, Kilis, Kahramanmaraş, Adıyaman, Kars, Ardahan, Iğdır, Bingöl, Muş, Bitlis, Bolu, Düzce, Batman, Siirt, Şırnak, Gümüşhane ve Bayburt Valiliklerince yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi ile laboratuvar faaliyetlerine teknik destek vermek üzere denetim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Enerji Verimliliği Alanındaki Faaliyetler

Merkezi Isıtma ve Sıhhi Sıcak Su Sistemlerinde Isınma ve Sıhhi Sıcak Su Giderlerinin Paylaştırılmasına İlişkin Yönetmelik'i kapsamında başvuru yapan 203 adet şirkete "Yetkilendirilmiş Ölçüm Şirketi" Yetki belgesi verilmiştir.

Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarının Eğitim ve Denetimlerine Dair Tebliğ kapsamında enerji kimlik belgesi (EKB) düzenleyecek uzmanlara eğitim veren yetkilendirilmiş eğitici kuruluşlar tarafından eğitim verilen ve eğitim sonucu başarılı olan EKB Uzmanları ve

firmaları BEP-TR yazılım programına tanımlanmaktadır. 2024 yılı sonu itibarı ile toplam 9.883 adet EKB Uzmanı BEP-TR 2 yazılım programında aktif halde yer almaktadır.

EKB Uzmanı eğitici olarak yetkilendirilen 285 kişi bulunmakla birlikte, Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarının Eğitim ve Denetimlerine Dair Tebliğ kapsamında 57 adet ilgili meslek odası ve Enerji Verimliliği Danışmanlık firmasına eğitici kuruluş yetkisi verilmiştir. Binalar ile Yerleşmeler İçin Yeşil Sertifika Yönetmeliği kapsamında İstanbul Teknik Üniversitesi ve Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi eğitici kuruluş olarak yetkilendirilmiş olup, bu kuruluşlar tarafından eğitim verilen 291 adet Yeşil Sertifika Uzmanı yetkilendirilmiştir.

Yapı Kooperatifleri Alanındaki Faaliyetler

2024 yılında yapı kooperatifleri çalışmaları kapsamında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 33. 2024 Yılında Yapı Kooperatifi Alanı ile İlgili Veriler

	Sayı
Kuruluşu Yapılan Kooperatif Sayısı	1.844
Ana Sözleşme Değişikliği Sayısı	1.487
Katılım Sağlanan Genel Kurul Sayısı	15.155
Denetimi Sonuçlanan Kooperatif Sayısı	28
Verilen Görüş Sayısı	293

Belgelendirme Alanındaki Faaliyetler

2024 yılında belgelendirme çalışmaları kapsamında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 34. 2024 Yılında Belgelendirme ile İlgili Veriler

	Sayı
Yurtdışı Müteahhitlik Belgesi Sayısı	37
Yurtdışı Geçici Müteahhitlik Belgesi Sayısı	76
Müteahhitlik Karnesi Sayısı	6
Yapı Müteahhidi Yetki Belgesi Numarası Sayısı	49.482
Yıkım Müteahhitliği Yetki Belge Grubu	121
Yapı Müteahhitliği Yetki Belge Grubu	22.063

Mesleki Düzenleme Alanındaki Faaliyetler

İmar Kanunu ve diğer kanunlar ile yapılması öngörülen her ölçekteki ve türdeki plânların hazırlanması, onaylanması, uygulanması ve denetlenmesine ilişkin iş ve işlemleri yürüten kamu kurumlarında görev yapan ve özel sektörde planlama bürolarında çalışan plan müelliflerinden gelen talepler üzerine Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi düzenlenmektedir.

Bakanlığımızdaki iş süreçlerinin dijitalleşmesi ile ilgili çalışmalar da dikkate alınarak, verimli ve yenilikçi iş anlayışı kapsamında Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi başvurularının süreç analizleri yapılarak, mevcut başvuru şekilleri yanında dijital başvuru da dizayn edilmiş olup istenilen belgeler asgari düzeye indirilmiş ve belgenin verilme süreci

kısaltılmıştır. 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren dijital başvuru plan müelliflerinin hizmetine sunulmuştur. 1 Haziran 2024 tarihinden itibaren de başvuru ve belge düzenleme süreci tamamen dijitalleştirilmiştir. Bu kapsamda 2024 yılı içerisinde 634 adet belge başvurusu yapılmıştır. İmar Plan Yapımı Yeterlik Belgesi Komisyonunca başvurulardan; 31 adet için eksik belge, 4 adet için belge verilemez, 2 adet değerlendirme dışı ve 597 adet başvuru için ise belge düzenleme kararı verilmiştir.

Özel Binalar Teknik Komisyonunca 2024 yılı içerisinde belgesi bulunan bir kişiye (DTGUA-2 uzmanlık alanında), 2 kişiye (DTGUA-2 uzmanlık alanında), 4 kişiye (DTGUA-3 ve DTGUA-4 alanlarında), belge düzenlenmiştir. Özel Binalar Tasarım Gözetmenliği Belgesi alan kişi sayısı toplamda 44'e yükselirken bu 44 kişiye toplamda 73 adet uzmanlık alanı sınıfında tasarım gözetmenliği yetkisi verilmiştir.

Tasarım gözetmenliği belgesi, Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortam üzerinden doğruluğu teyit edilebilecek şekilde karekodlu olarak 01.06.2024 tarihi itibarıyla vermeye başlanmıştır.

İmar Alanındaki Faaliyetler

Bakanlık denetçi belgesini haiz denetim elemanları ile etkin ve imara aykırılıkların denetimlerin yapılabilmesi için imar denetçilerinin artırılmasına yönelik eğitimler sonucunda Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere mevcut denetçi sayısı 2.179'a çıkarılmıştır. 2024 yılı içerisinde Balıkesir, Şanlıurfa, Eskişehir, Tekirdağ illerine ait İmar Yönetmelikleri ve Gaziantep iline ait İmar Yönetmeliğine Dair Değişikliklerin komisyonca değerlendirilmesi devam etmektedir.

Yapı Araştırmaları Alanındaki Faaliyetler

İnşaat sektöründe faaliyet gösteren sektör paydaşlarının daha ekolojik yapı ve yerleşmelere yönelmesi, sektör kapasitesinin ve istihdam olanaklarının arttırılması, vatandaşların ekolojik, iklim duyarlı, enerji verimli, sürdürülebilir, çevre ve insan sağlığına duyarlı özelliklere sahip yapıları barınak ve çalışma mekanı olarak kullanabilmesi amacıyla, ahşap binalara yönelik mevzuat hazırlama çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda ahşap binaların tasarım, hesap ve yapım esaslarına yönelik mevzuat hazırlanması amacıyla Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile hizmet alım protokolü yürütülmüş olup, sürecin sonunda 24.03.2024 tarihli ve 32499 sayılı "Ahşap Binaların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarına Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır. Yönetmelik 1 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylelikle insan dostu, doğal ve sürdürülebilir yapı malzemesi olan ahşabın yapının taşıyıcı sisteminde de kullanımını sağlayarak ahşap binaların yaygınlaşmasına, sektörün ve istihdamın gelişimine katkı sağlanacaktır.

Binaların emniyetli bir şekilde yıkılması için uyulması gereken esaslar Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiştir. Binaların yıkılmasında uygulanacak prosedürler ve hangi binalar için yıkım ruhsatı ve yıkım planı aranacağı netleştirilerek, yıkım faaliyetlerinin bir yıkım planı dahilinde belirli standartlarla yapılmasının temini için gerekli mevzuat eksikliği ortadan kaldırılmıştır. Mevzuatın uygulanmasına yönelik tereddüte düşülen konularda görüş verme çalışmalarının yürütülmesi devam etmektedir.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

24.10.2024 tarihli ve 7529 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 04.04.1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa eklenen ek madde ile sınırları Kanuna ekli kroki ve listede yer alan alanla sınırlı olmak üzere organize sanayi bölgesi kurulmasına ve bu alandaki Hazine taşınmazlarına yönelik bazı düzenlemelere yer verilmiş olup bu Kanun 30.10.2024 tarihli ve 32707 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

07.11.2024 tarihli ve 7531 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ek 14 üncü maddesinde; buluntu olması nedeniyle veya trafikten men edilerek alıkonulan ve yediemin otoparklarında bulunan araçların satış usulünün yeniden belirlenmesine ve bu araçların satışından elde edilen tutarın ödenmesine yönelik düzenlemeler yapılmış ve bu Kanun 14.11.2024 tarihli ve 32722 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5661 sayılı Kanunda ve 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişikliklerin Yönetmeliğe aktarılmasına yönelik olarak Kamu Taşınmazları Üzerinde Eğitim Ve Yurt Faaliyetleri İçin Üst Hakkı Tesis Edilmesine İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapılmış ve bu Yönetmelik 28.03.2024 tarihli ve 32503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

419 Sıra Sayılı Milli Emlak Genel Tebliğ 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Temel Faaliyetler

Hazine Taşınmaz Portföyü

Hazine taşınmazlarının tiplerine göre dağılımı ile Hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazların cinslerine ve yıllarına göre dağılımı aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 35. Taşınmazların Tiplerine Göre Dağılımı

Taşınmazın Tipi	Adedi	Toplam Adet İçindeki Payı(%)	Yüzölçümü (m ²)	Toplam Yüzölçümü İçindeki Payı
Tescilli	4.487.111	94,24	299.001.396.181	56,52
Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altında	182.058	3,82	225.057.974.972	42,54
İlişkili	92.038	1,93	4.991.270.886	0,94
Genel Toplam	4.761.207	100,00	529.050.642.039	100,00

Tablo 36. Hazinesinin Özel Mülkiyetindeki Taşınmazların Cinslerine Göre Dağılımı

Taşınmaz Cins Adı	Adedi	Adet Bazında Oranı (%)	Yüzölçümü (m ²)	Yüzölçümü Bazında Oranı (%)
Arazi	1.166.311	25,99	34.464.910.078	11,53
Arsa	576.311	12,84	2.190.971.455	0,73
Bağ-Bahçe	321.719	7,17	1.153.333.498	0,39
Bina	216.318	4,82	816.255.585	0,27
Kıyı ve Dolgu Alanları	640	0,01	5.102.973	0,002
Orman	542.404	12,09	236.081.286.280	78,96
Orta Malları	87.046	1,94	4.625.609.716	1,55
Su ve Su Ürünü Alanları	55.904	1,25	691.794.639	0,23
Tarihi ve Kültürel Alanlar	4.266	0,10	96.087.851	0,03
Tarla	1.497.002	33,36	17.701.173.045	5,92
Diğer	19.190	0,43	1.174.871.061	0,39
Genel Toplam	4.487.111	100,00	299.001.396.181	100,00

Tablo 37. Hazine Adına Tescilli Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Adet	Yüzölçümü (m ²)	Önceki Yıla Göre Adet artış Oranı (%)	Önceki Yıla Göre Yüzölçümü Artış oranı (%)
2020	4.121.681	272.391.856.893	4,16	1,91
2021	4.399.797	311.713.824.584	6,75	14,44
2022	4.597.451	321.904.548.558	4,49	3,27
2023	4.573.158	356.615.952.455	-0,53	10,78
2024	4.487.111	299.001.396.181	-1,88	-16,16

Edinim Faaliyetleri

6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümleri Kapsamında Yapılan Satın Alma İşlemleri: 2024 yılında, 6183 sayılı Kanunun Geçici 8. maddesine göre 6 milyar 80 milyon TL bedelli 823 bin m² yüzölçümlü 380 adet taşınmaz vergi borcuna mahsuben satın almaya konu edilerek kamu idarelerine tahsis edilmiştir. Böylelikle, hem kamu hizmetleri için ihtiyaç duyulan taşınmazlar temin edilmiş hem de 6 milyar 80 milyon TL vergi alacağının tahsili sağlanmıştır.

Trampa İşlemleri:

2886 Sayılı Devlet İhale Kanununa veya 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununa Göre Yapılan Trampa İşlemleri: 2024 yılında belirtilen Kanunlar kapsamında toplam 8 milyar 548 milyon TL bedelli ve 3 milyon 237 bin m² yüzölçümlü 230 adet taşınmaz trampa yoluyla edinilmiştir.

İdari Yoldan Tescil İşlemleri: Bakanlıkça kullanılan “İş Zekâsı” web yazılımından edinme sebebi “İdari Yoldan Tescil, İhdasen Tescil, Kayıt Dışı Kalmış Yerlerin Tescili” olan taşınmazlara ait raporlama yapılmıştır.

Tablo 38. Yıllara Göre İdari Yoldan Tescil İstatistiği

İdari Yoldan Tescil İstatistiği		
Yıl	Adet	Tescil Edilen Yüzölçümü (m ²)
2020	7.978	328.309.104,28
2021	6.653	76.151.012,81
2022	8.102	962.014.262,35
2023	905	131.318.308,68
2024	306	49.851.329,00

Yönetim Faaliyetleri

Tespit İşlemleri: Teknik iş ve işlemlerde koordinasyonu ve yıllar itibarıyla hazırlanacak plan ve program dâhilinde yapılacak tespit çalışmalarının koordinasyonu kapsamında Türkiye Geneline 2020 – 2024 yılları içerisinde yapılan taşınmaz tespitleri 3'er Aylık Dönemler halinde listelenmiştir.

Tablo 39. Yıllara Göre Tespit İstatistiği

Yıl	1. Çeyrek (Adet)	2. Çeyrek (Adet)	3. Çeyrek (Adet)	4. Çeyrek (Adet)	Toplam (Adet)
2020	41.744	35.421	59.070	38.858	175.093
2021	45.701	45.781	57.331	57.094	205.907
2022	51.974	65.468	52.574	46.560	216.576
2023	62.706	82.564	103.923	89.442	338.635
2024	61.914	78.316	89.647	62.932	292.809

Kiraya Verme İşlemleri

Tarım Arazilerinin Kullanıcılarına Kiralanması: Uygulama kapsamında bugüne kadar 79 ilde 90.402 çiftçimize toplam 1 milyar 650 milyon m² yüzölçümlü Hazine taşınmazı tarımsal amaçlarla kullanılmak üzere kullanıcılarına kiraya verilmiştir.

Ağaçlandırma Amaçlı Kiralamalar: 2024 yılında ceviz, badem, antepfıstığı, zeytin başta olmak üzere ağaçlandırma için 5.8 milyon m² hazine taşınmazı kiralanmıştır.

Tıbbi, Aromatik ve Süs Bitkilerini Yetiştirmek Amaçlı Kiralamalar: Hazine taşınmazları www.milliemlak.gov.tr adresinde yayımlanarak vatandaşlarımıza sunulmuş olup 59 ilimizde 46.2 milyon m² taşınmaz üzerinde kira sözleşmesi yapılmıştır.

Topraksız veya Yeterli Toprağı Olmayan Çiftçilere Tarımsal Üretim Yapılmak Amaçlı Kiralamalar: Bugüne kadar toplam 433 adet ve 27 milyon m² yüzölçümlü Hazineye ait tarım arazisinin 727 adet topraksız ve yeterli toprağı olmayan çiftçilere tarımsal üretim yapılmak üzere kiralama işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Tarımsal Üretim Yapan Kooperatiflere Sera ve Jeotermal Kaynaklı Teknolojik Seracılık Yapmak Da Dahil Tarımsal Amaçlı Kiralamalar: Sera ve jeotermal kaynaklı teknolojik

seracılık amaçlı tarımsal üretim yapmak üzere 2024 yılında toplam 229.796 m² yüzölçümlü Hazine taşınmazının kiralama işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Ecrimisil İşlemleri

2024 yılında toplam 406.052 adet taşınmaz için ecrimisil ihbarnamesi düzenlenmiş olup 3 milyar 248 milyon TL ecrimisil geliri tahsil edilmiştir.

İrtifak Hakkı Tesis, Kullanma İzni ve Ön İzin İşlemleri

Genel İrtifak Hakları İşlemleri: Genel irtifak haklarına ilişkin işlemler kapsamında 2024 yılında yapılan işlemlerin sektörler bazında dağılımını gösteren tablo aşağıdadır.

Tablo 40. Genel İrtifak Hakkı İşlemleri

İrtifak/Kullanma İzni Amacı	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	İrtifak/Kullanma İzni Bedeli (TL)
Eğitim Amaçlı	17	186.130	8.426.850
Lisanssız Yenilenebilir Enerji Amaçlı	69	5.780.915	17.322.030
Sağlık Amaçlı	5	17.066	780.000
Sanayi Amaçlı	22	558.409	2.145.345
Sosyal Amaçlı	37	318.145	104.480.449
Tarım ve Hayvancılık Amaçlı	40	4.441.759	5.733.722
Turizm Amaçlı	20	840.276	26.336.038
Diğer	89	3.423.312	101.784.537
Toplam	299	15.566.011	267.008.971

Yenilenebilir Enerji Üretimi: Tarımsal üretime uygun olmayan atıl 5,7 milyon m² Hazine taşınmazı güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretimi yapılması amacıyla ilana çıkarılmış ve www.milliemlak.gov.tr adresinde yayımlanmış olup 11 milyon 540 bin m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde ön izin sözleşmesi imzalanmıştır.

Tarım ve Hayvancılık Yatırımları İşlemleri: Hayvancılık yapılmak üzere kullanma izni verilen veya irtifak hakkı tesis edilen Hazine taşınmazlarının bedelleri; ilk yıl ihale bedeline, ikinci ve üçüncü yıl bedelleri ise sözleşmeleri gereğince tespit edilecek bedellere yüzde yetmiş oranında indirim uygulanarak tahsil edilmektedir. Bu kapsamda; 2.413.855 m² yüzölçümlü 17 adet taşınmaz üzerinde toplam 3.053.805 TL bedelle irtifak hakkı ihale talimatı verilerek hayvancılık yatırımlarının yapılmasına imkân sağlanmıştır.

Son yıllarda tarım sektöründe önemli bir yere sahip olan ve insan sağlığına ve çevreye zarar vermeyen ve üretimde kimyasal girdi kullanılmayan tarımsal üretim modeli organik tarımın ülkemizde de gelişmesini desteklemek amacıyla Hazine taşınmazları üzerinde irtifak hakkı tesis/kullanma izni işlemleri yapılmaktadır. Bu kapsamda; 174.955,04 m² yüzölçümlü Hazine taşınmazı üzerinde toplam 409 bin TL bedelle organik tarım yapmak isteyen üreticilerimiz için 30 yıl süreli irtifak hakkı tesisine esas olmak üzere irtifak hakkı ihale talimatı verilmiştir.

Özel İrtifak Hakları İşlemleri

Kıyı İşlemleri: Stratejik bir sanayi dalı olan tersane sektörünün desteklenmesi amacıyla 4706 sayılı Kanunun Ek 2'nci maddesi uyarınca; tersane, tekne imal ve çekek yeri yatırımı yapılmak amacıyla lehlerine irtifak hakkı tesis edilen ve/veya kullanma izni verilen günümüze kadar toplam 99 adet sözleşmenin dönüşüm işlemi tamamlanarak kullanma izni/irtifak hakkı bedeli alınmaksızın yıllık hasılatın binde biri oranında hasılat payı karşılığında sözleşme süreleri 49 yıla çıkarılmıştır.

Benzer şekilde 4706 sayılı Kanunun Geçici 23'üncü maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere çıkarılan Kamu Taşınmazları Üzerindeki Turizm Yatırımlarının Sürelerinin Uzatılması ile Satışına İlişkin Yönetmelik uyarınca günümüze kadar toplam 15 adet yat limanının sözleşme süresi yararlanma bedeli ödenmesi karşılığında 49 yıl uzatılmıştır.

Tablo 41. Yıllara Göre Kıyı İşlemleri

Yıllar	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Bedeli (TL)
2020	100	2.307.051	54.387.750
2021	84	5.058.934	24.530.816
2022	87	3.483.083	111.264.222
2023	76	2.727.381	127.087.565
2024	100	3.354.973	355.850.107

Tablo 42. 2024 Kıyı İşlemleri

Kıyı İşlemleri	Adet
Tersane ilave alan ve sözleşme revizyonu	15
Yat limanı süre uzatımı	3
Liman süre uzatımı	3
Yeni tesis alanı	22
Sözleşme revizyonu	23

Yatırım Teşvik Faaliyetleri

2024 yılında 4706 Sayılı Kanunun Ek-3 üncü maddesi kapsamında toplam 887.797,11m² yüzölçümlü, 21 adet taşınmaz üzerinde, 1.070.448.136,00 TL yatırım tutarlı ve 496 kişilik istihdam öngören, 16 proje için ön izin talimatı verilmiş ve Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde 2024 yılında 77 adet ve 3.220.692,21m² yüzölçümlü taşınmaz ilana çıkarılmış olup, 2010 yılından günümüze kadar yatırım teşvik kapsamında yaklaşık 270 milyon metrekare yüzölçümlü, 2.773 adet taşınmaz ilana çıkarılmıştır.

Tablo 43. Teşvik Mevzuatı Kapsamında Ön İzin Verilen Taşınmazların Yıllar İtibariyle Dağılımı

Yıllar	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Yatırım Tutarı (TL)	İstihdam Sayısı
2020	24	4.253.124,33	407.068.661,09	1.770
2021	25	1.653.656,49	455.028.255,00	1.888
2022	19	739.993,27	561.694.043,35	1.215
2023	23	2.983.115,93	1.579.422.474,35	969
2024	21	887.797	1.070.448.136	496

Proje Bazlı Teşvik Sistemi: Proje bazlı yatırımların desteklenmesine ilişkin olarak 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve anılan Kanunun 80 inci maddesine dayanılarak 386 sayılı Milli Emlak Genel Tebliği uyarınca 2024 yılında toplam 120 bin m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 9.181.700.000 TL yatırım tutarlı 40 kişi istihdam öngören proje için 1 yatırımcıya irtifak hakkı tesis edilmiş olup söz konusu Kanuna göre 2020 yılından günümüze kadar toplam 6.119.150m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 94.594.234.527 TL yatırım tutarlı 11.861 kişi istihdam öngören proje için 9 yatırımcıya irtifak hakkı tesis edilmiş ve/veya kullanma izni verilmiştir.

Endüstri Bölgeleri Kanunu Kapsamında İrtifak Hakkı Tesisi: 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında 2024 yılında toplam 3.520.558m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 7 yatırımcıya irtifak hakkı tesis edilmiş ve/veya kullanma izni verilmiştir. Söz konusu Kanuna göre 2020 yılından günümüze kadar toplam 41.302.624,69m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 27 yatırımcıya irtifak hakkı tesis edilmiş ve/veya kullanma izni verilmiştir.

4706 Sayılı Kanunun Ek 3. Maddesi Kapsamında Harca Esas Değer Üzerinden Doğrudan Satış: 2024 yılında toplam 1.584.117,27 m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 4.999.851.295 TL yatırım tutarlı 420 kişi istihdam öngören proje için 3 yatırımcıya harca esas değer üzerinden doğrudan satış işlemi gerçekleştirilmiştir.

5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Mülga 5 inci Maddesi ve Bu Maddenin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Göre Şerh Terkini: 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun mülga 5 inci maddesi ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak yayımlanan Hazineye, Katma Bütçeli Kuruluşlara, Belediyelere veya İl Özel İdarelerine Ait Arazi veya Arsaların Gerçek veya Tüzel Kişilere Bedelsiz Devrine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre bedelsiz devredilen ve/veya bedelsiz kullanma izni verilen toplam 264.514,24 m² yüzölçümlü taşınmaz üzerine bulunan şerhler, 4 yatırımcı lehine, 403.032.403,84 TL bedel karşılığında terkin edilmiştir.

Tahsis İşlemleri

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların, kamusal hizmet üretiminin bir unsuru olarak kamu idarelerinin kullanımına bırakılması ve gerektiğinde bu kullanımın sona erdirilmesi konusunda Bakanlık yetkilendirilmiş olup, bu hizmetin toplum ihtiyaçlarına en uygun şekilde sunulması için politika belirlenmesi ve geliştirilmesi Bakanlık tarafından yürütülmektedir.

Tablo 44. 2024 Yılında Tahsis Edilen Taşınmazların İdarelere Göre Dağılımı

Tahsis Yapılan İdareler	Tahsis Edilen Taşınmaz Sayısı	Tahsis Edilen Taşınmaz Toplam Yüzölçümü (m ²)
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	6.547	391.545.622
Özel Bütçe Kapsamındaki İdareler	18.972	8.586.811.175
Belediyeler	801	16.672.778
Diğer Mahalli İdareler	421	1.860.405
Sosyal Güvenlik Kurumları	1	916
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	0	0
Genel Toplam	26.742	8.996.890.895

2024 yılı içinde Organize Sanayi Bölgesi Tüzel Kişiliklerine 325 adet toplam 20.685.332,04 m² yüzölçümlü ve diğer Kanunlar uyarınca 11 adet toplam 1.501.613,65 m² yüzölçümlü taşınmazın bedelsiz devir işlemi yapılmıştır.

Taşınmaz Geliştirme İşlemleri

Rezerv Yapı Alanı Olarak Tahsis Edilen Taşınmazlar: Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla, rezerv yapı/riskli alan ve toplu konut yapılmak üzere arsa üretim alanı ilan edilen Hazine taşınmazları uygulayıcı kuruluşların kullanımına bırakılmaktadır. Böylece, şehirlerimizin daha sağlıklı alanlara dönüştürülmesi amacıyla arazi stoku oluşturulmasında taşınmaz desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda, kentsel dönüşüm için, rezerv yapı alanı olarak; 71 milyon m² yüzölçümlü taşınmaz Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devir edilmiştir.

1164 Sayılı Kanun Kapsamında TOKİ Başkanlığına Devredilen Taşınmazlar

6 Şubat Kahramanmaraş İli Merkezli Meydana Gelen Deprem Afeti Kapsamında:

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş İli merkezli meydana gelen deprem afeti neticesinde, bölgede etkilenen 10 il ve genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilen diğer illerimizde yer alan bazı alanlar geçici ve kesin iskân alanı ilan edilmiş, bu alanlarda bulunan taşınmazların 7452 sayılı Kanun kapsamında afet konutu yapılmak üzere devri değerlendirilmiştir. 7452 Sayılı Kanun kapsamında, mülkiyeti Hazineye ait toplam yüzölçümü 6 milyon m² 110 adet taşınmazın, 64.702,00 m² yüzölçümlü tescil harici alanının ve yaklaşık 5,8 milyon m² yüzölçümlü taşınmazın Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri gerçekleştirilmiştir.

İlk Evim Arsa ve Sosyal Konut Projeleri Kapsamında Devredilen Taşınmazlar: İlk Evim Arsa Projesi kapsamında; yaklaşık 9,4 milyon m² yüzölçümlü 656 adet taşınmazın, Sosyal

Konut Projesi kapsamında; yaklaşık 4,2 milyon m² yüzölçümlü 273 adet taşınmazın Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri uygun görülmüştür.

Afet Konutlarının ve Millet Bahçelerinin Finansmanında Kullanılmak Üzere Devredilen Taşınmazlar: 81 il de yapımı devam eden Millet Bahçelerinin finansmanı ve afet konutlarının desteklenmesi amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına taşınmaz devri yapılmaktadır. Bu kapsamda; 42,3 milyon m² yüzölçümlü 3.990 adet taşınmazın devri gerçekleştirilmiştir.

6 Şubat Kahramanmaraş İli Merkezli Meydana Gelen Deprem Afeti Kapsamında Köy ve Kırsal Yerleşim Alanı İlan Edilen Alanlar: 7452 Sayılı Kanun kapsamında köy ve kırsal yerleşim alanı olarak belirlenen alanlarda mülkiyeti Hazineye ait 7,1 milyon m² yüzölçümlü 411 adet taşınmazın, yaklaşık 5,1 milyon m² yüzölçümlü tescil harici alanın ve yaklaşık 10 milyon m² yüzölçümlü 250 adet mera vasıflı taşınmazın afet konutu yapılmak üzere İçişleri Bakanlığına tahsisi uygun görülmüştür.

Elden Çıkarma Faaliyetleri

Satış İşlemleri: Satış işlemleri; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu dışında bu Kanuna istinaden düzenlenen ve 19.06.2007 tarihli ve 26557 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak, 01.07.2007 tarihinde yürürlüğe giren Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik ile 313 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliği çerçevesinde yürütülmektedir. Bahsi geçen mevzuat çerçevesinde satışı yapılan taşınmazlara ilişkin istatistiki bilgi aşağıda yer almaktadır.

Tablo 45. Satışı Yapılan Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı*

Yıllar	Satış Sayısı	Taşınmaz Yüzölçümü (m ²)
2020	5.780	17.397.563
2021	10.043	25.825.000
2022	10.113	31.617.000
2023	10.371	30.317.734
2024	10.427	22.944.731

* 2B ve tarım arazileri satışları dâhil değildir.

Belediyelere Satış Amaçlı Devir İşlemleri: 2024 yılında 4706 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin altıncı fıkrasına göre Hazineye ait 491 adet taşınmazın belediyeye devredilmesi için Valiliklere (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) talimat verilmiştir.

6441 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanuna Göre TCDD'ye Devir İşlemleri:**Tablo 46.** 2024 Yılında Özel Kanunlar Uyarınca Satışı Yapılmak Üzere Satış Talimatı Verilen Hazine Taşınmazlarının Yasal Dayanaklarına Göre Dağılımı

Satış Türü	Yasal Dayanağı	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Satış Bedeli (TL)
İrtifak Hakkı Lehtarlarına Satış	4706/4.1. fıkrasının (b)	24	1.997.592	2.227.962.555
Hissedara Satış	4706/4.1. fıkrasının (c)	176	243.746	1.788.711.140
3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa göre kurulan vakıflara Satış	4706/4.1. fıkrasının (e)	1	1.528	18.337.560
Tapu kayıtlarında tapu fazlalıklarının Hazineye ait olduğuna ilişkin şerh bulunan taşınmazlardaki fazlalıkların, tapu malikine veya mirasçılara satışı	4706/4.1. fıkrasının (g)	7	22.017	124.034.725
Ticaret Borsalarına Satış	4706/4.3. fıkrası	1	1.000	1.539.835
Kamu Hizmeti Amaçlı Kamu Kurumlarına Satış	2942/30	19	98.012	72.909.060
Organize Sanayi Bölgesine Satış	4562/4	302	19.791.594	174.819.477
KİT'lere Satış	233 KHK/54.md	104	1.090.820	71.133.273
Kentsel Dönüşüm Amaçlı Satış	5393/73	2	48.129	438.938
Belediyelere Satış Amaçlı Bedelsiz Devir	4706/5	491	976.994	0
Toplam		1.127	24.271.433	4.479.886.563

İzale-i Şuyû Yoluyla Satış İşlemleri: Hazine tarafından iştirak edilen izale-i şüyü (ortaklığın giderilmesi) ihalelerinin sonuçlarını içeren istatistiklere aşağıda verilmiştir.

Tablo 47. 2024 Yılında Yapılan İzale-i Şüyü İhalesi Sonuçları

İzale-i Şüyü İhalesi Sonuçları	Adet	Oran (%)
Şahıslar Üzerinde Kalan İhale Miktarı	57	64,77
Hazine Üzerinde Kalan İhale Miktarı	16	18,18
Gerçekleşmeyen İhale Miktarı	15	17,05
Toplam İhale Talimatı	88	100,00

2/B Taşınmazlarının Değerlendirilmesi İşlemleri: Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun kapsamında 2/B taşınmazlarının değerlendirilmesi işlemleri devam etmektedir. Bu kapsamda, 986 bin hak sahibine 689 bin adet taşınmazın satış işlemi 2024 yılı sonu itibariyle

gerçekleştirilmiştir. Bu taşınmazların toplam rayiç bedeli 44 milyar TL, toplam satış bedeli ise 26 milyar TL'dir. Bu bedelin 16,9 milyar TL'si tahsil edilmiş, geri kalan kısmı ise taksitler halinde ödenmektedir.

2024 yılında toplam 37 bin adet 2/B taşınmazının 57 bin hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir. 2024 yılı içerisinde 2/B taşınmaz satış geliri olarak 3 milyar 530 milyon TL tahsil edilmiştir. Tahsil edilen bu tutarın yaklaşık 106 milyon TL'si Vakıflar Genel Müdürlüğüne aktarılmış olup, 519 milyon TL'si Bakanlığımıza özel gelir olarak kaydedilmiştir.

Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satış İşlemleri

Belediye ve Mücavir Alan Sınırları Dışında Bulunan Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satış İşlemleri: Son başvuru tarihi itibarıyla 433 bin adet başvuru yapılmış olup, bunlardan yaklaşık 140 bini Kanunda belirtilen şartları sağlamamaları nedeniyle reddedilmiştir. Kalan 290 bin adet başvurunun değerlendirilme işlemleri devam etmektedir.

6292 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarih olan 26.04.2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan Hazineye ait tarım arazilerinin satışında 2024 yılı sonu itibarıyla 79 bin adet taşınmazın 104 bin hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiş olup, 2024 yılı sonu itibarıyla satış gerçekleştirilen taşınmazların toplam satış bedeli 6 milyar 685 milyon TL'dir.

6292 sayılı Kanunun 12 nci maddesine göre Hazineye ait tarım arazilerinin satış işlemlerinde 2024 yılında 4 bin 891 adet taşınmazın 6 bin 782 hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir. 2024 yılı içinde satışı yapılan taşınmazların toplam satış bedeli 1 milyar 825 milyon TL olup, bu bedelin 878 milyon TL'si tahsil edilmiştir. Tahsil edilen bu tutarın yaklaşık 26 milyon TL'si Vakıflar Genel Müdürlüğüne aktarılmış olup, yaklaşık 129 milyon TL'si Bakanlığımıza özel gelir olarak kaydedilmiştir.

Belediye ve Mücavir Alan Sınırları İçinde Bulunan Hazineye ait tarım arazilerinin satış işlemleri: Son başvuru tarihi itibarıyla 136 bin adet başvuru yapılmış olup, bunlardan yaklaşık 40 bini Kanunda belirtilen şartları sağlamamaları nedeniyle reddedilmiştir. Kalan 95 bin adet başvurunun değerlendirilme işlemleri devam etmektedir.

26.04.2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan Hazineye ait tarım arazilerinin satışında 2024 yılı sonu itibarıyla toplam 14 bin adet taşınmazın 21 bin hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiş olup, 2024 yılı sonu itibarıyla satış gerçekleştirilen taşınmazların toplam satış bedeli 3 milyar 46 milyon TL'dir. Bu bedelin 1 milyar 202 milyon TL'si tahsil edilmiş, geri kalan kısmı ise taksitler halinde ödenmektedir.

4706 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin onikinci fıkrasına göre Hazineye ait tarım arazilerinin satış işlemlerinde 2024 yılında 2.000 adet taşınmazın 3 bin hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir. 2024 yılı içinde satışı yapılan taşınmazların toplam satış bedeli 1 milyar 446 milyon TL olup, bu bedelin 552 milyon TL'si tahsil edilmiştir.

Kamu Konutları Tahsis İşlemleri

Toplam satış ihale bedeli 6 milyar 281 milyon TL olan 12.650 adet kamu konutunun satışı tamamlanmış olup 3 milyar 700 milyon TL tahsil edilmiştir. Kamu konutlarının satışı işlemlerinde 2024 yılında 527 adet taşınmazın satış işlemi gerçekleştirilmiş ve satışı yapılan taşınmazların toplam satış bedeli 1 milyar 803 milyon TL olup, bu bedelin 450 milyon TL' si tahsil edilmiştir.

Terk İşlemleri

2020 – 2024 Yılları içinde yapılan terkler terk edildiği hizmet sınıfına göre sınıflandırılması aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 48. 2019-2023 Yıllarında 3194 Sayılı İmar Kanununun 11. Maddesi Uyarınca Terk Talimatı Verilen Taşınmazlar

Yıl	Adet	Yol (m ²)	Taşınmazın Terk Amacı				Toplam (m ²)
			Park - Çocuk Parkı (m ²)	Yeşil Alan (m ²)	Otopark (m ²)	Diğer (m ²)	
2020	181	404.590	135.190	452	6.382	24.922	571.535
2021	94	517.837	96.916	662	789	36.043	652.247
2022	81	238.386	80.459	9.127	268	7.899	336.140
2023	110	285.286	111.304	-	121	8.206	404.917
2024	52	152.765	27.219	-	-	2.365	182.349
Toplam	518	1.598.865	451.087	10.241	7.560	79.435	2.147.187

HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yürüttüğü bazı faaliyetlere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Tablo 49. Dosya Türüne Göre Dosya Sayıları

Dosya Türü	Sayı
Gelen Evrak Sayısı	197.256
Açılan İdari Dava Dosyası	22.572
Açılan Adli Dava Dosyası	2.722
Mevzuat Taslağına Verilen Görüş Sayısı	315
Mütalaa Sayısı	341
Haciz İhbarnamesine (89/1) Cevap	458
İlamlı ve İlamsız İcra Takibi	129
Mal Varlığına Tedbir Koyma/Kaldırma Müzakeresine Cevap	29

Tablo 50. Dosya Türüne Göre Dosya Sayıları

Dosya Türü	Sayı
İdare Dava Dosyası	32.509
Hukuk Dava Dosyası	9.400
Ceza Dava Dosyası	3.522
İcra Dosyası	440
Vergi Dava Dosyası	251
YD İtiraz Dosyası	105
Arbuluculuk	146
Hakem Dava Dosyası	14
İflas Dosyası	26
Ort. Gid. Satış Dosyası	5
İşçi İşveren Dava Şartı Arbuluculuk Dosyası	6

PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 16.10.2024 tarihli ve 32694 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Temel Faaliyetler

2024 yılında Personel Genel Müdürlüğünün gerçekleştirdiği bazı faaliyetler aşağıda sıralanmıştır.

- Kurum Dışı Nakil 76, 1416 Sayılı kanun 14, Terörle Mücadele Kanunu 15, Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kanunu kapsamında 10, 4/B Sözleşmeli 268, Bilişim Uzmanı 18 olmak üzere toplam 401 personel alımı yapılmıştır.
- 2 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında kadro değişikliğinde merkez teşkilatında 240 kadro, taşra teşkilatında ise 1033 kadro değişikliği yapılmıştır.
- 2024 yılı içinde alınan personelin illere göre dağılımı norm kadro esaslarına göre yapılmıştır. Bakanlığımız Merkez/Taşra Teşkilatında görev yapan sözleşmeli personelin 2024 yılında da istihdamlarına devam etmeleri için hizmet sözleşmeleri yenilenmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının internet sitesinde bulunan Kamu e-uygulama bölümüne Bakanlığımız tüm kadroları kadın-erkek ve dolu-boş bazında giriş işlemleri yapılmış olup, bu siteden günlük kadro işlemleri güncellenmektedir.
- Bakanlığımız aleyhine İdari Mahkemeler nezdinde dava açan personele ilişkin olarak Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünden gelen yazılara istinaden davaya konu teşkil eden işlemler hakkındaki tüm bilgi ve belgeler gönderilmiş ve gereken izahat yapılmıştır. Devam eden davalar hakkında temyize ve karar düzeltmeye başvurulması hususlarındaki görüş istemlerine cevap verilmesi sağlanmıştır.
- Bakanlığımız personeli hakkında verilen yargı kararının uygulanması aşamasında veya belirli durumlarda yapılacak işlem konusunda tereddüt hasıl olduğunda Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görüşlerine başvurulmuş olup, alınan görüşe binaen işlem yapılmıştır.
- Bakanlığımız personeli hakkında verilen yargı kararının uygulanması aşamasında veya belirli durumlarda yapılacak işlem konusunda tereddüt hasıl olduğunda Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görüşlerine başvurulmuş olup, alınan görüşe binaen işlem yapılmıştır.
- Strateji Geliştirme Başkanlığı aracılığıyla TBMM'den gelen yazılı soru önergelerine cevap verilmiştir.
- 2024 yılında 14 personelimizin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 31 inci maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesine göre Üniversitelerde ders vermek üzere görevlendirilmeleri yapılmıştır.

- 22.11.2024 tarihinde Aday Memur Temel Eğitim Sınavı gerçekleştirilmiş, söz konusu sınava 50 personel iştirak etmiştir.
- 09.12.2024 tarihinde 1 aday için Çevre ve Şehircilik Uzmanlığı Yeterlik Sınavı yapılmıştır.
- “Yetiştirilmek Amacıyla Yurt Dışına Gönderilecek Devlet Memurları Hakkındaki Yönetmelik” çerçevesinde 1 personelimiz yurt dışı burs programına katılmıştır.
- Bakanlığımız personelinin 5510 sayılı Kanunun 4/a ve 4/b maddesi kapsamındaki hizmetleri; durumlarına göre kazanılmış hak ve emekli keseneğine esas derece ve kademesinin tespitinde değerlendirilmiş, İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Programına veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına gerekli veri aktarımı sağlanmış ve ayrıca ünitelerine bilgi verilmiştir.
- “Bakanlığımız Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği” hükümleri çerçevesinde Emlak/Milli Emlak Müdür Ve Müdür Yardımcısı unvanları için Görevde Yükselme Yazılı Sınavı 01.12.2024 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı’na yaptırılmıştır. Sözlü sınav tarihi belirlenecektir.
- “Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Büyük Ölçekli Bilgi İşlem Birimlerinde Sözleşmeli Bilişim Personeli İstihdamına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik” kapsamında 16.09.2024-20.09.2024 tarihlerinde 109 aday için Sözleşmeli Bilişim Personeli Sözlü Sınavı gerçekleştirilmiştir.
- “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği” hükümleri çerçevesinde 23.12.2023 tarihinde yazılı kısmı gerçekleştirilen Unvan Değişikliği Sınavının, 16.04.2024-18.04.2024 tarihleri arasında sözlü sınavları yapılmış, toplam 617 personelin unvanları değiştirilmiştir.
- Bakanlığımızda Memur statüsünde görev yapan personelden evvelce 5510 sayılı Kanunun 4/a (Sigortalı) ve 4/b (BAĞ-KUR) maddesi kapsamındaki hizmetleri bulunanların prim ödeme gün sayıları Sosyal Güvenlik Kurumundan istenilerek hizmet belgesine yansımaları için İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Programına veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına (HİTAP) veri aktarımları sağlanmıştır.
- 5510 sayılı Kanunun 4/a maddesi kapsamında hizmetleri kamuda sigortalı olarak geçen 360 günden fazla hizmetlerine karşılık kıdem tazminatı veya başka bir tazminat adı altında herhangi bir ödeme yapıp, yapılmadığının tespiti yapılarak İnsan Kaynakları Bilgi Sistemine veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına gerekli veri aktarımları sağlanmıştır.
- Personelin talebi üzerine, çalışma belgesi, hizmet belgesi 1 inci, 2 nci ve 3 üncü dereceli kadrolarda bulunan Merkez Teşkilatı personeli ile bu kadrolarda görev yapmakta iken emeklilik, istifa ve diğer sebeplerle görevinden ayrılan personelin hususi pasaport alabilmeleri için kadro derecelerini belirtir yazılar verilmiştir.

TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yürütülen Projeler

Ülkemizde Korunan Alan Miktarının Arttırılması Amacıyla Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Araştırılması Projesi

Ankara (Çankırı, Çorum), Karabük (Bartın), Konya (Konya Karaman), Kayseri (Sivas, Yozgat, Malatya), Nevşehir, Eskişehir (Kütahya, Uşak) TVK Bölge Komisyonu İllerinde 29 adet, ayrıca proje ekibi tarafından arazi çalışmaları başlamadan önce Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 10 adet potansiyel doğal sit alanı belirlenerek, Genel Müdürlükçe uygun görülen alanlar olmak üzere toplam 39 adet potansiyel doğal sit alanının sahip olduğu biyo-ekolojik (fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik ve doğal peyzaj değerleri belirlenerek alanlara ilişkin kanaat ve öneriler detaylı olarak ortaya konulmuş olup, sonuç raporu inceleme çalışmaları devam etmektedir.

Korunan Alan Sisteminin Güçlendirilmesi Amacıyla Ülkemizin Yeşil Damarları Ekolojik Koridorların Belirlenmesi Projesi

Proje ile ekosistemlerin bütünlüğünün ve biyolojik çeşitliliğin (tür ve ekosistem çeşitliliği) devamlılığının sağlanması amacıyla, Karadeniz, Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri bütününde genel hatlarıyla potansiyel ekolojik koridorların ekosistem yaklaşımı çerçevesinde tespit edilerek uygun ölçekli harita üzerinde gösterilmesi ve bu alanların tanıtımı için görsel materyal hazırlanması, ayrıca Karadeniz, Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri coğrafik alanında kalan korunan alanların, belirtilen çerçevede birbirine önerilen ekolojik koridorlar ile bağlanarak belirlenmesi ve yine uygun ölçekli haritalarda gösterilmesi belirtilen bu çalışma alanı sınırlarında özellikle büyük memeli hayvan ya da hayvanların yaşam döngüleri kapsamında yer değişiklik güzergahlarının belirlenmesi ve bu güzergahların da ekolojik koridor olarak belirlenmesi ve burada gerekli koruma tedbirlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Antalya, Isparta ve Burdur İllerinde Bulunan Anıt Ağaçların ve Tescilli Ağaç Topluluklarının Mevcut Durumlarının Belirlenmesi Projesi

Proje kapsamında Antalya, Isparta ve Burdur İllerinde bulunan anıt ağaçların ve tescilli ağaç topluluklarının mevcut durum analizleri yapılmıştır. Ağaçların tür ismi (Latince ve Türkçe karşılığı) belirlenmiş, bu ağaçların varsa mantar, sıvı akıntıları, tepe göçmesi, dal kurumaları, tamamen kuruma, ibre ve yaprak kayıpları, sararma ve renk kayıpları gibi sağlık durumları tespit edilerek, rehabilitasyon, budama ve tedavi ihtiyaçları ortaya konularak, kovuk oluşumu ve çürüklükleri (sayısı ve durumu), ur ve şişkinlikler belirlenmiştir. Ağaçlara yapılacak rehabilitasyon, budama, tedavi gibi müdahaleler için en uygun olan mevsimsel dönem belirlenmiştir. Tescilli ağaçların koordinatları, boy, tepe çapı ölçümü, gövde çapı ölçümü ve yaş tespiti yapılarak, mevcut durum belirlemesi verileri ile envanter tabloları hazırlanmıştır.

Sakarya, Düzce, Bolu ve Bartın İlleri Anıt Ağaç Rehabilitasyonu Hizmet Alım İşi

Proje ile koruma altındaki ağaçların gövde içindeki çürümüş dokuları temizlenerek, gerekli ilaçlama ve çam katranı uygulamaları yapılmıştır. Özellikle böcek ve mantar

istilalarına karşı ağaçların direnci artırılmıştır. Anıt ağaçlarda bulunan kovuk ağzları paslanmaz krom tel örgü ve koruyucu macun ile "yalancı dolgu" uygulaması yapılmış olup, böylece özellikle yağış sularının kovuk üzerinde birikimi önlenerek fiziki tahribata karşı tedbir alınmıştır. Ağaç rehabilitasyonu amacıyla ağaçların kök boğazı çevresinde bulunan her türlü parke, asfalt, beton plak, taş, adi kaldırım, moloz ve benzeri yapay sert zemin malzemeleri, altta bulunan toprak tabakaya kadar, ağaç gövdesine ve kök dokusuna zarar verilmeden kaldırılmıştır. Kaplama ve sert zemin kaldırılmasından sonra gerekli miktarda ağaç toprağı takviyesi yapılmıştır. Ayrıca mekanik direnci zayıf olan ve kırılma riski taşıyan ağaçların kalın çaplı alt dalları veya eğilmiş durumda bulunan ana gövdeleri için borularla destekleme ya da ağacın gövde ve dalları izoleli çelik halat ile bağlanmıştır. Ağaçların etrafına doğaya uygun şekilde ahşap çit ile çevrilerek, toplumda farkındalık oluşturmak amacıyla anıt ağaçların her birisi için tanıtım tabelaları ağacın etrafında uygun yere monte edilmiştir.

Karasal Mağaraların Araştırılması Projesi

Proje ile Ankara, Bartın, Düzce, Karaman, Kastamonu ve Konya İllerinde toplam 16 adet mağaranın tabiat varlığı olarak tescil edilmeleri için mevzuatımızda belirtilen araştırma çalışmaları yapılmıştır. Yapılan araştırmalar jeolojik ve ekolojik olarak 2 farklı bölümde gerçekleştirilmiştir. Bu proje ile, mağaraların sahip olduğu ekolojik koşullar ve mağaralardaki biyolojik çeşitlilik unsurları başta yarasalar olmak üzere tespiti yapılan canlılar için sağladığı habitat koşulları ve bunların önemi araştırılmıştır. Ayrıca, mağaraların çevresinin genel jeolojisine ilişkin literatür araştırması, arazi incelemesi ile litolojiyi meydana getiren kayaçların türü, yaşı, yayılımı, tabakaların doğrultusu, eğimi ve kalınlığı ile birbirleriyle olan yapısal ilişkileri ve bölgenin tektonik gelişimi hakkında bilgiler toplanarak özellikle mağaraların içinde olduğu kayaç türüne ilişkin ayrıntılı tanımlama yapılarak fotoğraflanarak kayıt altına alınmıştır.

Cumayanı 2 (TPAO) Mağarasının Araştırılması Projesi

Proje ile Zonguldak İli, Göl Çayır Mevkinde bulunan Cumayanı 2 TPAO Mağarası'nın tabiat varlığı olarak tescil edilmesi için mevzuatta belirtilen araştırma çalışmaları tamamlanmıştır. Yapılan araştırmalar jeolojik ve ekolojik olarak 2 farklı bölümde gerçekleştirilmiş olup, mağaranın sahip olduğu ekolojik koşullar ve mağaralardaki biyolojik çeşitlilik unsurları başta yarasalar olmak üzere tespiti yapılan canlılar için sağladığı habitat koşulları ve bunların önemi araştırılmıştır. Ayrıca, mağaranın çevresinin genel jeolojisine ilişkin literatür araştırması, arazi incelemesi ile litolojiyi meydana getiren kayaçların türü, yaşı, yayılımı, tabakaların doğrultusu, eğimi ve kalınlığı ile birbirleriyle olan yapısal ilişkileri ve bölgenin tektonik gelişimi hakkında bilgiler toplanarak özellikle mağaraların içinde olduğu kayaç türüne ilişkin ayrıntılı tanımlama yapılmış olup, fotoğraflanarak kayıt altına alınmıştır.

Belek Özel Çevre Koruma Bölgeleri Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgeleri Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Köyceğiz Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgeleri Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Fethiye Göcek Özel Çevre Koruma Bölgeleri Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Patara Özel Çevre Koruma Bölgeleri Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Söz konusu projelerin çalışmalarında kaplumbağa yuvaları kum altı ve kum üstü kafesler ile koruma altına alınmakta ve üzerlerine yuvayı tanıtan ve bilgilendirici tabelalar konulmaktadır. Yerel halk, otel ve işletmeler ile alan ziyaretçilerine bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır Yuvaların coğrafi koordinatlarının alınması sağlanmaktadır.

Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Tür ve Habitatların Araştırılması, Korunması ve İzlenmesi Projesi

2024 yılında Konya ili Tuz Gölü ÖÇK Bölge sınırları içerisinde yapılan Toy Kuşu gözlem ve arazi çalışmalarında, sadece Temmuz ayında Tersakan Gölü'nün kuzeyinde üç birey uçarken görülmüştür. 2024 yılı Bozkır Kartalı gözlem ve arazi çalışmalarında, Eskil ve Gölyazı ile Tuz Gölü arasındaki bölgede iki yavru birey ve ebeveynleri alanda tespit edilmiştir. 2024 yılı Flamingo gözlem ve arazi çalışmaları sonucunda ise kreş ve yuva noktasında 4.311 yavru birey tespit edilmiştir. Gelişimlerini tamamlayan yavru bireyler, herhangi bir tehdit altında kalmadan ülkemizden göç etmişlerdir. Bölgeden alınan su örneklerinin analizi sonucunda ağır metal değerlerinin normal değerlerin altında olduğu tespit edilmiştir. Bölge su kaynaklarının, Flamingolar başta olmak üzere, çeşitli kuş türleri ve memeli popülasyonları için hayati düzeyde bir tehdit oluşturmadığı sonucuna varılmıştır.

İklim Değişikliğinin Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması Projesi

İklim değişikliğinin, Tuz Gölü Çevre Koruma Bölgesinde karasal ve sucul ekosistemler üzerindeki etkilerinin araştırılması ve uyum kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, belirlenen eylemsel yönetim planının uygulanabilirliği için ihtiyaç duyulması muhtemel mevzuat esaslarının oluşturulması öngörülmektedir. Belirlenen hedef doğrultusunda, Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi için çalışma yapılması ve bu alan üzerinden yönetim ve mevzuat esaslarının tanımlanması planlanmaktadır. Söz konusu proje ile İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesinin hem karasal hem de göl alanı ölçeğinde uyum kapasitesinin güçlendirilmesi, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasında önemli bir yeri olan korunan alanların gelecek nesillere aktarılması sürecinde izlenecek yol haritasının belirlenmesi hedeflenmektedir.

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi Sulak Alan ve Karasal Alan Ekosistem İzleme Fizibilite Revizyon Projesi

Projenin amacı; Göksu Deltası ÖÇK Bölgesindeki iyi kalitedeki tatlı su varlığının azaldığının, sulak alanların küçüldüğünün ve tahrip olduğunun, Sumru ve Yaz Ördeği gibi bazı kuş türlerinin alandan yok olduğunun, Saz Horozu gibi koruma önceliği olan kuş türlerinin popülasyonlarının azaldığının, deniz kaplumbağalarının üreme ve kum

zambaklarının yaşam habitatları olan kumsallarının kalitesinin bozulduğunun tespit edilmesi sonucu ekosistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması, bozulmuş ekosistemlerin rehabilitasyonu ve doğaya yeniden kazandırılması, peyzaj onarımı kriterlerinin ve çözüm önerilerinin ortaya konduğu fizibilite çalışması sonuçları çerçevesinde uygulamaya yönelik bir yol haritasının ortaya konulması ve uygulama çalışmalarının bir plan dahilinde yapılmasıdır.

Karaburun İldırı Körfezi ÖÇK Bölgesi Sınırları Dahilinde Rüzgar Enerji Santrali (RES) Güneş Enerji Santrali (GES) Taşıma Kapasitesinin Belirlenmesi Projesi

Karaburun İldır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde bulunan mevcut RES ve GES alanlarının etki alanları ile birlikte tespit edilmesi, alanın sahip olduğu hassas habitatları en az etkileyecek ya da etkilemeyecek şekilde potansiyel RES ve GES alanlarının bilimsel verilere dayanılarak belirlenmesi, RES ve GES projelerinin inşaat, işletme ve kapatma aşamalarında ÖÇK Bölgesi'nde bulunan hassas habitatlara olası etkilerinin tespit edilmesi, rüzgar ve güneş enerji santrallerinin neden olduğu etkilerin en aza indirilmesi ya da önlenmesi için tedbirler belirlenerek ÖÇK Bölgesi'nin RES ve GES açısından taşıma kapasitesi belirlenmiştir.

Serik Armudu Türünün Korunması ve İzlenmesi Projesi

Proje kapsamında, Serik Armudu popülasyonlarının alandaki son durumu hakkında bilgi edinilmiş, geçmişte yapılmış olan çalışmalarla bugünkü veriler karşılaştırılarak habitat durumu incelenmiş, doğal ve beşeri problemler tespit edilmiş, çözüm yöntemleri belirlenerek, söz konusu endemik türün ileriye dönük olarak devamlılığının sağlanması adına Tür Eylem Planı taslağı hazırlanmıştır.

Fethiye Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi Fethiye Körfezi Dip Çamuru Temizliğine Yönelik Fizibilite Raporunun Güncellenmesi Projesi

Proje sahasında yapılan önceki çalışmalarda iç körfezde derinlik değişimlerinin fazla olduğu ve özellikle Murt dere ağzında malzeme birikiminin deniz ulaşımını durdurma noktasında olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda biriken malzemenin kalınlığını ve cinsini belirlemek amacıyla körfezde batimetri ölçümleri, sıg sismik ölçümler, sondaj çalışmaları, deniz suyu ve sediman örnekleri üzerinde kimyasal analizler güncellenmiştir. Elde edilen sonuçlar raporun ilgili kısımlarında detaylandırılmıştır.

Ihlara Vadisi Özel Çevre Koruma Bölgesi Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi

Ihlara, 22 10 1990 tarih ve 90 1117 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ÖÇK Bölgesi olarak tespit ve ilan edilmiştir. 24.06.2021 tarih ve 4139 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile Ihlara ÖÇK Bölgesi'nin alan sınırları genişletilmiştir. Bu bağlamda daha öncesinde 54 64 km²'lik alanı kapsayacak şekilde tespit ve ilan edilen Ihlara ÖÇK Bölgesi'ne, 8 85 km² ilave alan eklenerek sınırlar toplamda 63 49 km²'lik bir alanı kaplayacak şekilde revize edilmiştir. Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiş Ihlara ÖÇK Bölgesi'nde, bölgenin sahip olduğu doğal, kültürel, tarihi, eğitsel ve estetik değerlerin koruma ve kullanma dengelerinin hassas bir şekilde belirlenmesi sürdürülebilir bir doğal yaşam için büyük önem arz etmektedir.

Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi (Kara Kıyı Ve Denizsel Alanda) Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi

Bu proje ile Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi'nin biyolojik çeşitliliğinin uluslararası mevzuat kapsamında envanter çalışması yapılmış, bölgedeki tür ve habitatlar belirlenmiş, mevcut tehditler ve koruma önlemleri ortaya konulmuş ve bu çerçevede, bölgeleme çalışmaları yapılmıştır. Çalışma kapsamında 16-17 Ocak 2024 tarihlerinde "Değerlendirme Toplantısı", 25-26 Kasım 2024 tarihlerinde de "Sonuç Toplantısı" yapılmış, toplantılarda bilimsel veriler sunulmuş, alana ilişkin yapılan genel değerlendirmeler ile koruma tedbirleri ve önlemler istişare edilmiştir.

İklim Değişikliğinin Salda Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması Projesi

İklim değişikliğinin, Salda Gölü Çevre Koruma Bölgesinde karasal ve sucul ekosistemler üzerindeki etkilerinin araştırılması ve uyum kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, belirlenen eylemsel yönetim planının uygulanabilirliği için ihtiyaç duyulması muhtemel mevzuat esaslarının oluşturulması öngörülmektedir. Belirlenen hedef doğrultusunda, Salda Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi için çalışma yapılması ve bu alan üzerinden yönetim ve mevzuat esaslarının tanımlanması planlanmaktadır. Söz konusu Proje ile İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı Salda Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesinin hem karasal hem de göl alanı ölçeğinde uyum kapasitesinin güçlendirilmesi, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasında önemli bir yeri olan korunan alanların gelecek nesillere aktarılması sürecinde izlenecek yol haritasının belirlenmesi hedeflenmektedir.

Fethiye Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi Deniz Çayırılarının İzlenmesi, Korunması ve Ekimi Projesi

Muğla ili, Fethiye ilçesi, Göcek Körfezi'nde tüm teknik/bilimsel çalışmalar TURMEPA koordinasyonu ve yönetiminde gerçekleştirilecektir. Protokol kapsamında 2024 yılı sonu itibariyle 3 noktada (Tersane Adası, Kille, Darboğaz) bilimsel transplantasyon çalışmaları yürütülmekte olup çalışmanın sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla Denizcilik Genel Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde bu alanların "Demirlemeye Kapalı Alan" olarak ilan edilmesi sağlanmıştır.

Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde İklim Değişikliğinin Denizel ve Karasal Ekosistemler Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması ve Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi

Pilot alan olarak seçilen Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde iklim değişikliğinin deniz, kara ve kıyı ekosistemleri üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, söz konusu ekosistemlerin etkilenme potansiyelinin tahmin edilmesi, iklim değişikliğine uyum kapasitesinin belirlenmesi ve güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Projeden elde edilen bulgular doğrultusunda, Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinin iklim değişikliğinden etkilenebilme ve uyum potansiyeli belirlenerek, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasında bu alanların önemi ortaya çıkarılarak ve bu doğrultuda alana özgü çözüm önerileri oluşturulmuştur. Ayrıca, sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda denizel ve karasal ekosistem hizmetlerinin devamlılığının sağlanmasına yönelik

değerlendirmeler yapılmıştır. Ekolojik, ekonomik ve sosyo kültürel anlamda önemli bir yere sahip olan korunan alanların gelecek nesillere aktarılabilmesi için izlenecek stratejiler belirlenerek, anayasal bir hak olan sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının güvence altına alınması bağlamında ülke çapında yapılacak projeler için bilgi alt yapısı oluşturulması sağlanmıştır.

Akdeniz'deki Ekosistemlerin Dayanıklılığının Güçlendirilmesi Projesi İşbirliği Protokolü (Pilot Saha: Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi)

Bölgede yürütülen bilimsel çalışmalar, planlama çalışmalarına ve protokol sürecine ilişkin katılımcılara bilgilendirme sunumları yapılarak grup çalışmaları ile paydaşlardan alınan görüşler doğrultusunda sorun analizi, ideal hedefler, sınırlayıcı destekleyiciler ve bölgenin vizyonunun belirlendiği 1 paydaş toplantısı 18-19-20 Aralık 2024 tarihleri arasında Antalya/Kaş ilçesinde gerçekleştirilmiştir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Su Kalitesinin ve Atıksu Arıtma Tesislerinin Verimliliğinin İzlenmesi Projesi

Proje süresince Fethiye-Göcek, Foça, Köyceğiz-Dalyan, Gökova, Datça-Bozburun, Karaburun-Ildır, Saros Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yer alan akarsu, göl, ve deniz alanlarında yerinde yapılan ölçümlerin yanı sıra laboratuvar analiz ve ölçümlerinin yapımı için su numuneleri alınmaktadır. Atıksu arıtma tesislerinin giriş, çıkış, deşarj öncesi ve sonrasında da numuneler alınıp analizleri gerçekleştirilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda elde edilen fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik parametrelerin göstereceği aylık değişimler doğrultusunda doğal kaynakların kirlenme eğilimi ile kirlenmeye neden olabilecek kaynakların belirlenmesine çalışmakta ve doğal kaynakların tahribini önleyecek, kirlilik etkenlerini kontrol edecek önlemler geliştirilmektedir. Buna ek olarak, söz konusu doğal kaynaklara ilişkin çeşitli kullanım kararları oluşturulmaktadır. Ayrıca, özel çevre koruma bölgelerinde işletilmekte olan atıksu arıtma tesislerinin verimliliklerinin izlenerek varsa sorunların tespit edilmesi ve gereken önlemler alınmıştır.

Ayder Yaylası Doğal Sit Alanı Yönetim Planının Hazırlanması Projesi

Proje ile Ayder Yaylası'ndaki doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, biyolojik çeşitliliği, su altı, su üstü canlı ve cansız varlıkları korumak ve bu değerlerin gelecek nesillere aktararak, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesini sağlamak ve çevre bilincini artırılması hedeflenmektedir.

Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi Kıyı ve Denizel Alan Yönetim Planı Hazırlama Projesi

Yönetim Planı çalışmaları kapsamında, yetki ve sorumluluk sahibi olan kamu kurumları, üniversiteler, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla bölgede yapılan bilimsel araştırma sonuçları ve diğer tüm alan özellikleri ve sektörlerinin bütüncül değerlendirildiği odak grup toplantıları, ikili görüşmeler ve paydaş toplantısı yapılmıştır. Planlama çalışmaları ve yürütülen bilimsel çalışmalara ilişkin katılımcılara bilgilendirme sunumları yapılarak grup çalışmaları ile paydaşlardan alınan görüşler doğrultusunda sorun analizi, ideal hedefler, sınırlayıcı destekleyiciler ve bölgenin vizyonu belirlenerek

belirlenen vizyona ulaşmak için uygulama hedefleri, faaliyetler ve faaliyet planları oluşturulmuştur.

Marmara Denizi'nde Denizanası Artışlarının Sebep ve Sonuçlarının Araştırılması Projesi-II.Etap

Fiziko-kimyasal değişken (çözünmüş oksijen, tuzluluk, pH iletkenlik), besin elementleri (nitrat azotu, nitrit azotu, amonyum azotu, fosfat fosforu), toplam heterotrofik aerobik bakteri, indikatör bakteri fekal koliform toplam koliform ve fekal streptokok/ intestinal enterokok fitoplankton zooplankton denizanalarının örneklemeleri yapılmış, denizel çevre değişiklikleri, plankton ve balık ile denizanası artışları arasındaki etkileşim incelenmiş ve bu çerçevede aşırı artışlara ilişkin alınması gereken önlemler belirlenmiştir. Çalışma kapsamında, 21 Ekim 2024 tarihinde online Bilgilendirme Toplantısı, 10-11 Aralık 2024 tarihlerinde ise Sonuç Toplantısı yapılmış ve proje ile elde edilen bilimsel veriler sunulmuş olup yapılan değerlendirmeler ile alınacak tedbirler tartışılmıştır.

Marmara Denizi'nde Pina Koruma ve İzleme Projesi

Deniz ekosisteminin restorasyonu için Marmara Denizi Eylem Planı'na ek olarak, kirlilikle doğal yolla mücadele eden pina popülasyonlarının Marmara Denizi'nin rehabilitasyonuna katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu amaçla Bakanlığımız ve Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi'yle 3(f) kapsamında 05.04.2024 tarihinde yapılan protokolle "Marmara Denizi'nde Pina Pinna nobilis Koruma ve İzleme Projesi" başlatılmıştır 2025 yılı sonunda bitecek olan projenin birinci yıl çalışmaları tamamlanmış olup, "Birinci Yıl Sonuç Raporu" hazırlanmaktadır. Proje kapsamında birinci yıl Pina popülasyonu tespitinin yapılarak, haritalandırmak, pinna nobiliste toplu ölümlerden sorumlu patojenleri izlemek faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Marmara Denizi'nde Deniz Çayırı Dağılım Alanlarının Belirlenmesi Projesi

Marmara Denizi'nde dört tür deniz çayırı bulunmaktadır. Bunlar, Cymodocea nodosa , Posidonia oceanica , Zostera marina ve Zostera noltei dir . Bu dört türün hangi bölgelerde dağılım gösterdiği genel olarak bilinse de kapladıkları alan ve özel olarak yayılım alanlarına ilişkin haritalar eksiktir. Bu amaçla, Bakanlığımız ve Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi'yle 3(f) kapsamında 05.04.2024 tarihinde yapılan protokollesöz konusu proje yürütülmüştür. Proje çalışmaları tamamlanmış olup, raporlama aşamasındadır.

Marmara Denizi Ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi'nin Genişletilmesi

Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde Kara Kıyı ve Denizel Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesinden elde edilen bilimsel verilerle birlikte özel çevre koruma bölgesi sınırları genişletilerek yeniden değerlendirilmiştir. 06.09.2024 tarihli ve 8948 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile de yaklaşık 921 hektar artırılarak 1.224.017.33 hektar büyüklüğünde yeni sınır onaylanmıştır.

Çat Barajı (Adıyaman/Çelikhan) Yüzen Adaları Koruma Projesi

Proje için 27.08.2024 tarihinde Bakanlığımız ile Çelikhan (Adıyaman) Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Başkanlığı arasında mali katkı protokolü imzalanmış olup 2024 yıl sonu itibarı ile KDV Dahil 3.569.952 TL ödenek aktarılmıştır. Çat Barajında mevcut 100 m² ve 200 m² yüzey alanına sahip 2 adet yüzen adanın Adıyaman Üniversitesi akademisyenleri gözetiminde daha önceden belirlenen koordinatlara taşınması ve projesine uygun bir şekilde sabitlenmesi ile söz konusuproje tamamlanmış olacaktır. Bahse konu projenin tamamlanmasından sonra 36 ay boyunca Adıyaman Üniversitesi akademisyenleri tarafından izleme ve bakım işlemleri yürütülecektir.

İzmit Körfezi Doğu Baseni Dip Çamuru Temizliği

11.11.2024 tarihi itibarı ile yaklaşık 757.500 m² denizel alan taranmış olup 12.408.837m³ %8 katı madde oranına sahip malzeme deniz tabanından çekilerek susuzlaştırma işlemine tabi tutulmuştur. Geotekstil tüplerde %60 oranında susuzlaştırılan 930.128 m³ proses atığının 893.516 m³'ü depolama sahasına nakledilmiştir. Susuzlaştırma işlemi tamamlanan 36.612 m³ proses atığının depolama sahasına nakliyesine devam edilmektedir. 1.031 adet geotekstil tüpte susuzlaştırma işlemi tamamlanmış olup 40 adet geotekstil tüpte susuzlaştırma işlemine devam edilmektedir.

Ihlara Vadisi Özel Çevre Koruma Bölgesi Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi

Doğal ve kültürel değerleri sürdürülebilirlik anlayışına uygun şekilde planlayarak koruma ve yönetim stratejisinden hareketle Ihlara ÖÇK Bölgesinde karasal biyolojik çeşitliliğin (flora fauna) ve habitatların tespiti, endemik, nadir, nesli tehdit ve tehlike altında olan tür ve habitatların sınıflandırılması, doğal, kültürel ve tarihi açıdan mevcut durumun ortaya konulması, tehditler, koruma ve kullanma ilkeleri belirlenmiştir.

Balıkesir, Bartın, Çanakkale, Düzce, Edirne, Kastamonu, Kırklareli, Kocaeli, Ordu, Sakarya, Samsun, Sinop ve Zonguldak İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi**Antalya, Karaman, Denizli, Aydın Afyonkarahisar ve Muğla İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi**

Söz konusu projeler ile yukarıda belirtilen illerde bulunan potansiyel doğal sit alanlarının sahip olduğu biyo ekolojik (fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik ve doğal peyzaj değerleri belirlenerek alanlara ilişkin kanaat ve öneriler detaylı olarak ortaya konulacaktır.

Artvin, Gümüşhane, Tunceli, Kars, Erzurum, Bingöl, Bayburt, Iğdır, Siirt, Sinop, Amasya İllerinde Bulunan Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi

Artvin, Gümüşhane, Tunceli, Kars, Erzurum, Bingöl, Bayburt, Iğdır, Siirt, Sinop, Amasya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu illerinde bulunan potansiyel doğal sit alanlarının sahip olduğu biyo ekolojik (fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik ve doğal peyzaj değerleri belirlenerek alanlara ilişkin kanaat ve öneriler detaylı olarak ortaya konulmuştur.

Ayrıca aşağıdaki projelerde çalışmalar yürütülmüştür:

- Dalyan (Muğla/Ortaca) Kanalı Tekne Bağlama İskelesi 2. Etap Yapım İşi,
- Dalyan Kanalları Kıyı Düzenleme Projesi Kapsamında ÇED ve EDR Dosyalarının Hazırlanması İşi,
- Refahiye Ormanları (Erzincan) İçmesuyu İsale Hattı Projesi Kapsamında Muhtelif İçmesuyu Ekipmanı Mal Alımı İşi,
- Sultanhanı (Aksaray) İlçesi Muhtelif İçmesuyu Şebeke Hattı Ekipmanı Mal Alımı İşi,
- Yenişarbademli (Isparta) İlçesi Muhtelif Kanalizasyon Ekipmanı Mal Alımı İşi,
- Arzularkabaköy (Gümüşhane) Korunan Alanda Yağmursuyu Drenaj Kanalı Yapım İşi,
- Güneyli Köyü (Çanakkale) Sahil Kesimi İçmesuyu Şebeke Hattı Yapım İşi,
- Sultanhanı (Aksaray) İlçesi Muhtelif Kanalizasyon Ekipmanı Mal Alımı İşi,
- Seydikemer (Muğla) Belediyesi Kumluova Mahallesi Yağmursuyu Şebeke Hattı Mal Alım İşi,
- Çaykara (Trabzon) Belediyesi Uzungöl, Taşkiran, Köseli, Demirli, Karaçam, Köknar, Taşlıgedik ve Çambaşı Mahalleleri İçin Yağmursuyu Şebeke Hattı Mal Alım İşi,
- Cihanbeyli (Konya) Belediyesi Yağmursuyu Şebeke Hattı 1.Etap Yapım İşinin Tamamlanması,
- Seydikemer Çevre Düzenleme Projesi,
- Fethiye- Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesinde Ortofoto Harita Alımı ve Halihazır Harita Projesi,
- Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesinde Göcek ve Dalaman Koyları Ortofoto Harita Alımı ve Halihazır Harita Projesi,
- Eğirdir Gölü Dip Çamuru Temizliği Fizibilite Raporu Hazırlanması Projesi
- Eğirdir Gölü Liman İçi ve Yeşil Ada Kısmı Yüzey Temizliği Hizmet Alımı İşi
- Eğirdir Gölü Can Ada Kısmı Yüzey Temizliği Hizmet Alımı İşi
- Ankara İli, Gölbaşı İlçesi, Yağlıpınar Mahallesi İmar Uygulaması İşi,
- Ankara İli, Çankaya İlçesi, Yalıncağ Karakusunlar Mahallesi İmar Uygulaması İşi,
- Ankara İli, Şereflikoçhisar İlçesi, Hacıbiyik Mahallesi İmar Uygulaması İşi,
- Ankara İli, Gölbaşı İlçesi, Oğulbey Mahallesi İmar Uygulaması İşi,
- Ankara İli, Etimesgut İlçesi, Erler Mahallesi İmar Uygulaması İşi.

2024 yılında imar planlama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Kira, zeyilname ve kira süre uzatımı olarak Türkiye geneli toplam 15 adet alanda kira sözleşmesi imzalanmıştır. Söz konusu işlemlerden ön izin, ön izin süre uzatımı ve kullanma izni verilen Türkiye geneli toplam 33 adet alanda sözleşme imzalanmıştır. Ön tahsis ve tahsis verilen Türkiye geneli toplam 24 adet alanda protokol yapılmıştır. 18.11.2024 yılı tarihine kadar 15 adet kira, 32 adet ön izin sözleşmesi ve süre uzatımı, 1 adet kullanma izni işlemleri de olmak üzere toplam 48 adet işlemlerden 248.084.475,66 TL+KDV gelir elde edilmiş olup ayrıca bedelsiz olarak 22 adet tahsis işlemi gerçekleştirilmiştir.

YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

"Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" 22.02/2024 tarihli ve 32468 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

"4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Kapsamında Denetimi Yürütülen Yapılara Ait Taze Betondan Numune Alınması, Deneylerinin Yapılması, Raporlanması Süreçlerinin İzlenmesi ve Denetlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" 22.02.2024 tarihli ve 32468 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

"Yapı Sahipleri İle Yapı Denetimi Hizmet Sözleşmesi İmzalayacak Yapı Denetim Kuruluşlarının Elektronik Ortamda Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslara Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" 29.11.2024 tarihli ve 32737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yürütülen Projeler

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları Projesi

KABEV Projesi kapsamında 565 adet kamu binasında enerji verimliliğine yönelik etüt ve proje çalışmaları tamamlanmıştır. 372 adet kamu binasının 200 milyon dolarlık yapım ihaleleri gerçekleştirilmiş, bu binalardan 318 adedinin geçici kabul süreci tamamlanmış ve ölçme, doğrulama sürecine geçilmiştir. Bu 318 binada:

- Ortalama binalarda %41 enerji tasarrufu oranı yakalanmıştır.
- 280 milyon kWh/Yıl enerji tasarrufu sağlanmıştır.
- 70.000 ton CO₂/Yıl emisyon azalımı gerçekleştirilmiştir.
- 26.000 adet/yıl ağaç korunmuştur.
- 18 MW kurulu güce sahip güneş enerji santrali kurulmuş olup, devreye alınacaktır.

Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (KAYEP)

Proje kapsamında yaklaşık 343 kamu binasının öz tüketimlerin tamamının veya bir kısmının karşılanması ve binalarda elektrik giderlerinin düşürülmesi sağlanacaktır. Projenin genel amacı, yıllık elektrik enerji gideri yüksek olan kamu binalarının (eğitim binaları, yurtlar, hastaneler ve idari binalar vb.) elektrik öz tüketim değerlerinin tamamını veya bir miktarını güneş enerjisi santrali kurularak yenilenebilir enerjiden karşılamaktır. 2024 yılında çıkılan 7 Grup Danışmanlık ihaleleri kapsamında, 81 il genelinde 343 kurum için fizibilite ihaleleri tamamlanmıştır.

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları Projesi - 2. (KABEV-2)

Projenin ana hedefi, kamu binalarında enerji kullanımını azaltmak ve ulusal bir programı desteklemek için uygun sürdürülebilir finansman ve kurumsal mekanizmalar geliştirmektir. KABEV-2 Projesi KABEV projesinin devamı niteliğinde olup 2030 yılında

tamamlanması öngörülmektedir. KABEV-2 projesi ile İstanbul, Bitlis, Siirt, Mardin ve Şırnak illerinde bulunan Kamu binalarında enerji verimliliği uygulamaları yenileme/tadilat işi ihalelerine çıkmıştır.

Kamu Binalarında Deprem Dayanımı ve Enerji Verimliliği Projesi

Proje ile 140'a yakın kamu binasında (hastane, okul, yurt, vb.) güçlendirme veya yeniden inşa çalışmaları yapılarak, deprem ve afet risklerine karşı dayanıklı hale getirilmesi ve bununla birlikte kamu binalarının enerji verimliliği yönünden iyileştirilmesi sağlanacaktır. Projenin bitiminde kanıtlanabilir enerji tasarrufu gerçekleştirilecektir. Kamu binalarını kullanan yaklaşık 26.000 kişi projeden doğrudan faydalanacaktır.

Proje kapsamında; Yapısal Güçlendirme ve Enerji Verimliliği Tasarımı ve İnşaat Müşavirliği Danışmanlık Hizmeti işi için sözleşme imzalanmıştır. Söz konusu sözleşme kapsamında Aralık 2024 ayı itibarı ile işin %80 i tamamlanmış olup iş ortaklığına mücbir sebepler nedeni ile süre uzatımı verilmiştir. Proje kapsamında İstanbul, Sakarya ve Kocaeli illerinde 33 kamu binasında güçlendirme ve enerji verimliliğinin projelerinin hazırlanması yer almaktadır.

Ayrıca proje kapsamında; "Yapısal Fizibilite, Enerji Etüdü, Yapısal- Enerji Verimliliği Güçlendirme Tasarımı Konusunda Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne Teknik Destek Sağlamaya Yönelik Müşavirlik Hizmetleri Kontrolörlük Hizmeti" işi için sözleşme imzalanmıştır. Aralık 2024 itibarı ile iş tamamlanmıştır. "İleri Mühendislik Uygulamaları ve Kapasite Geliştirme için Teknik Yardım Danışmanlık Hizmetleri" ihalesi gerçekleştirilmiş olup, Aralık 2024 itibarı ile %40 seviyesindedir.

9 Kasım 2023 tarihinde İstanbul İli Boğaziçi Üniversitesi Kilyos Kampüsünde bulunan 1.Öğrenci Yurdu, Sosyal Tesis& Yurt, Yabancı Diller Yüksek Okulu A ve B Blok binalarının yapım işi ihalesi gerçekleştirilerek sözleşme imzalanmış ve ödemeler yapılmıştır. Geçici kabul işlemleri devam etmektedir.

Boğaziçi Üniversitesi – Uçaksavar Kampüsü - Superdorm Binası Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme işi sözleşmesi imzalanmış olup 2024 yılı Aralık ayı itibarı ile projenin gerçekleşmesi %40 seviyesindedir.

İTÜ- Ayazağa Kampüsü – Vadi Yemekhane, Vadi Erkek Yurdu (B-C-D-E Blokları) Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme işi sözleşmesi imzalanmış olup Aralık ayı itibarı ile %40 seviyesindedir. İstanbul Teknik Üniversitesi (Ayazağa Kampüsü) – Uzay Uçak Fakültesi, Gemi İnşaat Fakültesi, Maden Fakültesi, Ayazağa Kız Öğrenci Yurdu Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme işi sözleşme imzalanmış olup 2024 yılı Aralık ayı itibarı ile %20 seviyesindedir çalışmalar devam etmektedir.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa – Avcılar Kampüsü Rektörlük İdari Binası ve Öğrenci Kültür Merkezi ile Büyükçekmece Kampüsü C Blok Yurt Binası ve V Blok Yurt Binası Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme işi değerlendirme aşamasındadır.

Marmara Üniversitesi (Göztepe Kampüsü) – Yabancı Diller Yüksek Okulu, Teknik Eğitim Fakültesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme sözleşme imzalanmış ve 2024 Aralık itibarı ile %40 seviyesindedir.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi – Veteriner Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme işi sözleşme imzalanmış olup 2024 yılı Aralık itibarı ile %30 seviyesindedir. Yine bu kapsamda Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2 .etap yapım işi ihale aşamasındadır.

Kırsal Alanlarda Deprem İyileştirme ve Yeniden Yapım Projesi

06 Şubat 2023’de meydana gelen depremler neticesinde Dünya Bankasıncı Bakanlığımıza yaklaşık 2.500 adet köy konutunun inşası maksadıyla kredi finansmanı sağlanmıştır. Kırsal konutların müşavirlik ve yapım ihaleleri AFAD’dan gelen bilgiler doğrultusunda etaplar halinde gerçekleştirilmektedir.

Malatya İli Akçadağ İlçesi Ören Mahallesi Kırsal 287 adet deprem konutu (95 Adet Tip-1, 95 Adet Tip-2, 97 Adet Tip-3 ve 13 adet ahır yapım işi sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla geçici kabul aşamasındadır. Malatya İli Pütürgeve Doğanyol İlçeleri 33 Mahalle 105 adet kırsal konut yapım işi sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %75 seviyesindedir. Malatya İli Yeşilyurt İlçesi Gündüzbey Mahallesi 224 adet kırsal deprem konutu yapım işi ile sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %20 seviyesindedir.

Elazığ İli Arıcak ve Alacakaya İlçeleri 5 Mahalle 79 adet kırsal deprem konutu yapım işi sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %90 seviyesindedir. Elazığ İli Arıcak İlçesi 3 köy ve Alacakaya İlçesindeki 2 köy olmak üzere toplamda 171 adet kırsal deprem konutu yapım işi sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %95 seviyesindedir. Elazığ İli Merkez İlçe 10 köy 58 konut yapım işi sözleşmesi imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %95 seviyesindedir. Elazığ İli, Merkez İlçesi, 8 köy 172 konut yapım işi sözleşmesi imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %80 seviyesindedir. Elazığ İli Merkez İlçe 7 köy 120 adet konut yapım işi ile sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %90 seviyesindedir. Elazığ İli Merkez İlçe 12 köy 124 kırsal konut yapım ile sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %65 seviyesindedir.

Kahramanmaraş İli Çağlayancerit İlçesi Soğukpınar Mahallesi ile Dulkadiroğlu İlçesi Başdervişli Mahallesi 96 adet tek katlı hafif çelik kırsal deprem konutu yapım sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %95 seviyesindedir. Kahramanmaraş İli Nurhak İlçesi Bahçelievler Mahallesi (Kullar) 151 adet tek katlı hafif çelik kırsal deprem konutu yapım işi sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %70 seviyesindedir. Kahramanmaraş İli, Nurhak İlçesi Yeni Mahallesi 68 konut yapım işi sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %50 seviyesindedir. Kahramanmaraş İli, Nurhak İlçesi, Fatih Mahallesi 92 konut yapım işi ile sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2024 tarihi itibarıyla %70 seviyesindedir. Kahramanmaraş İli Afşin İlçesi

Büyüktatlar(Fatih)-Küçüktatlar Mahallesi 52 adet tek katlı hafif çelik kırsal deprem konutu yapım ile sözleşme imzalanmıştır.

Dünya Bankası Ek finansmanı ve Fransa Kalkınma Ajansı finansmanı kapsamında 2025 yılı içerisinde kırsal deprem konut yapım işi Bakanlık tarafından gönderilecek listeler doğrultusunda yapılmaya devam edilecektir.

Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) Kredisi ile Yürütülen Faaliyetler

Deprem bölgesindeki kırsal konutların inşası maksadıyla JICA tarafından sağlanacak finansman vasıtasıyla yaklaşık 1.500 kırsal konut yapılması hedeflenmektedir. Müzakere dokümanları 18 Ağustos 2023 tarihinde tamamlanmış olup anlaşma 12 Ekim 2023 tarihinde imzalanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki işlerin ihalesi yapılmıştır.

- Elazığ İli Kovancılar İlçesi 15 köy 116 kırsal konut yapım işi,
- Elazığ İli Maden İlçesi 10 köy 140 kırsal konut yapım işi,
- Elazığ İli Maden İlçesi 11 köy 214 kırsal konut yapım işi,
- Elazığ İli Merkez, Keban ve Ağın İlçeleri 25 köy 208 kırsal konut yapım işi,
- Elazığ İli Merkez, Baskil ve Sivrice İlçeleri 22 Köy 183 kırsal konut yapım işi,
- Malatya İli, Pütürge İlçesi 16 köy 155 kırsal konut yapım işi ile sözleşmeler imzalanmıştır.

Singapur Kızılhaç'ı Hibesi ile Yürütülen Faaliyetler

Ülkemizi etkileyen Şubat 2023 depremleri sonrası Singapur Kızılhaç'ı Bakanlık ile yürütülen görüşmeler sonucunda depremden etkilenen bölgeye 6 adet iletişim ofisi temin edilmesi kapsamında hibe görüşmeleri yürütülmüştür. Bakanlık, AFAD ve Singapur Kızılhaç Derneği arasında 11 Aralık 2023 tarihinde ilgili dokümanlar tamamlanarak imzalanmıştır. Kahramanmaraş, Malatya ve Hatay illerinde iletişim ofisleri yapılması karar verilerek ihaleleri yapılmış olup, Aralık 2024 tarihi itibari ile sözleşme imzalanmıştır.

Temel Faaliyetler

Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri Kamu Binalarında Etüt, Proje ve Yapım Faaliyetleri

2024 yılında 328 adet iş programı, 6 adet iş eksilişi, 15 adet iş artış hesabı, 1.093 adet ara hakediş, 23 adet geçici/kesin kabul tutanağı ve 13 adet iş deneyim belgesi incelenmiştir.

2024 yılında Merkezde (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) toplam 498.404.090,91-TL sözleşme bedelli 9 adet proje işinin ihalesi yapılarak sözleşmesi imzalanmıştır. Ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimize 45 adet proje işi için ihale talimatı verilerek yetkilendirme yapılmıştır.

2024 yılı yapı denetimi çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen işler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 51. Yapı Denetim Faaliyetleri

Faaliyetler	Adet
Kanun Kapsamında Yapı Denetim Kuruluşları Hakkında Uygulanan İdari Para Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	1.400
Kanun Kapsamında Yapı Denetim Kuruluşları Hakkında Uygulanan Yeni İş Almaktan Men Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	562
Kanun Kapsamında Belgesi İptal Edilen Yapı Denetim Kuruluş Sayısı	11
Denetçi Belgesi Verilen Mühendis ve Mimar Sayısı	1.889
Toplam İş Sayısı	554.039
Toplam Faal Yapı Denetim Kuruluşu	2.581
Ulusal Yapı Denetim Sistemine Kayıtlı Denetçi Sayısı	39.280
Ulusal Yapı Denetim Sistemine Kayıtlı Yardımcı Kontrol Elemanı (Mimar/Mühendis) Sayısı	79.596
Ulusal Yapı Denetim Sistemine Kayıtlı Yardımcı Kontrol Elemanı Sayısı	10.360
İzin Belgesi Verilen Yapı Denetim Kuruluşu	57
Şantiye Denetimi Sayısı	9.709
Büro Denetimi Sayısı	3.279
Şantiye ve Büro Denetimi Sayısı	2.741

Afet Hasarları Tespiti Faaliyetleri

2024 yılı afet hasarları tespiti çalışmaları kapsamında;

- Yerel ölçekte 55 ilde gerçekleşen 971 afet olayında hasar tespit ekiplerimizce illerde 17.924 adet hasar tespit çalışması tamamlanmıştır.
- Yerel ölçekte gerçekleşen 340 adet afet olayı içerisinde bulunan ağır hasarlı ve yıkık olarak tespiti yapılan 879 yapının genel hayata etkililik kararı alınmadığı için yıkımlar ilgili idarelerince gerçekleştirilmektedir.
- 06.02.2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yürütülen valilik komisyonları çalışmaları kapsamında 5.065 tespiti yapılmıştır.
- 06.02.2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yürütülen 50.029 adet dava ile ilgili hukuki süreçler devam etmekte olup illere dair dava sayıları ekli çizelgede verilmektedir.
- 06.02.2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yürütülen 235.384 adet yapının yıkım süreci tamamlanmıştır.

İskân Kanunu Uygulamaları Faaliyeti

2024 Yılı Yatırım Programı, 14.03.2024 tarih ve E.16517702 sayılı Bakan Olur'u ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Devlet Eliyle İskân çalışmaları kapsamında 5 ilde 6 adet iş, Kırsal alanda fiziksel yerleşim çalışmaları kapsamında da 23 ilde 90 iş olmak üzere; toplamda 96 adet iş, 2024 Yılı Yatırım Programında yer almaktadır. 2024 yılında kırsal alanda fiziksel yerleşimin düzenlenmesi kapsamında muhtelif illerde (23 il) toplam 90 adet iş/2.000 aileye 250.450.000 TL'lik kredi tahsisi gerçekleşmiştir. Ancak, Cumhurbaşkanlığının 2024/7 sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi kapsamında bu ödenek üzerinden % 10 oranında kesinti yapılarak, 225.406.400 TL olarak yeni ödenek miktarı belirlenmiştir. 2024 yılı kredili işler kapsamında yatırım programında yer alan illere toplam da 173.950.000 TL gönderilmiş olup bu ödeneğin de 171.825.000 TL'si harcanmıştır. Toplam da 393 konut tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Devlet Eliyle İskân kapsamında ise 6 iskân projesi için toplam da 282.100.000TL ödenek tahsis edilmiştir. 2024 Yılı Devlet Eliyle İskân İhaleli İşler kapsamında 6 iskân projesi için harcanan toplam ödenek miktarı da, 179.643.217 TL olmuştur. Gayrimenkul alımları ve kamulaştırma ödeneği olarak, 71.430.128 TL ile toplam da 72 adet konut ve tarım arazisi, 9.1.(ç) maddesi kapsamında hak sahiplerince satın alınmıştır.

Zemin ve Temel Etüdü Faaliyetleri Denetimi Faaliyetleri

4708 sayılı Kanun kapsamında denetimi yürütülen yapılarda can ve mal güvenliğini teminen kaliteli yapı üretmek Bakanlığımızın öncelikli görevleri arasında yer almaktadır. Bu sebeple imar planına, fen sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapılaşmanın sağlanabilmesi için, yapıların tasarım, projelendirme, inşaa ve denetimi süreçlerinde yapılması zorunlu olan zemin ve temel etütlerinin arazi araştırmaları ile laboratuvar çalışmalarında elde edilen verilerin toplanması, dışardan gelebilecek müdahaleleri en aza indirgeyecek şekilde elektronik olarak izlenmesi ve denetlenmesinin adına, Elektronik Beton İzleme Sistemine benzer bir sistem zemin ve temel etüdü faaliyetleri denetimi için Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ile işbirliği kapsamında 22.11.2024 tarihinde protokol imzalanmıştır.

Ulusal Deprem ve Yapı Mühendisliği Laboratuvarı Kurulması

Depreme dayanıklı yapı stoku oluşturabilmek, ekonomik ve yeni yapım teknolojileriyle çözüm önerileri sunarak ülke kaynaklarının verimli şekilde kullanımını sağlamak, ülkemizin bulunduğu coğrafyada hizmet vererek yapı teknolojisinin öncü ülkesi haline gelmek, bina tasarımı ve uygulamasında kullanılacak yapı malzemeleri konusunda gelişim sağlamak üzere 28.06.2024 tarihinde Bakanlığımız ve Gebze Teknik Üniversitesi arasında Ulusal Deprem ve Yapı Mühendisliği Laboratuvarı kurulmasına yönelik protokol imzalanmıştır.

22-23 Ocak 2024 tarihleri arasında, Bakanlık tarafından İstanbul ilinde yer alan belediyeler ve organize sanayi bölgelerinde görevli inşaat mühendislerine yönelik "Sismik İzolasyonlu Yapı Tasarımı Eğitimi" düzenlenmiştir.

30.01.2024 tarihinde, yapı denetim sektörünün tüm paydaşlarının yanı sıra, müteahhit dernek ve federasyonları, hazır beton birliği, prefabrik birliği, meslek odaları, il müdürlüklerimiz ve ilgili idarelerin temsilcilerinin katılımı ile "Yapı Denetim ve Laboratuvar Çalıştayı" düzenlenmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremler sonrasında oluşan hasarlar ve bunun akabinde bölgenin inşaa ve ihyası sürecinde sarf ettiği büyük seferberlik çabaları kapsamında vatandaşlarımızın talebine göre tercih edebilecekleri ve en kısa sürede yeni yapılar inşaa edilebilecek yeni yapım teknolojilerinin bir arada bulunduğu "Yeni Yapım Teknolojileri Kitapçığı ve Projeleri" hazırlanmıştır. Bu kitapçık içinde yeni projeler değerlendirilmiş ve güncellemeler yapılmıştır.

Laboratuvar denetim işlemleri 81 İl Müdürlüğümüzce yürütülmekte olup, İl Müdürlüklerimiz ile bütünleşik olarak 44 laboratuvar kuruluşu denetimi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 52. 2024 Yılı Yapım Teknolojileri ve Laboratuvar Faaliyetleri

Faaliyetler	Adet
İzin Belgesi Verilen Laboratuvar Kuruluşu	33
Laboratuvar Denetçi Belgesi Verilen Mühendis Sayısı	97
Kanun Kapsamında Laboratuvar Kuruluşları Hakkında Uygulanan Uyarma Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	41
Kanun Kapsamında Laboratuvar Kuruluşları Hakkında Uygulanan İdari Para Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	108
Kanun Kapsamında Laboratuvar Kuruluşları Hakkında Uygulanan Yeni İş Almaktan Men Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	0
Kanun Kapsamında Belgesi İptal Edilen Laboratuvar Kuruluş Sayısı	9
Kanun kapsamında 3 yıl süreyle denetimden men edilen denetçi mühendis ile teknik personel sayısı	8

Afet Koordinasyon Faaliyetleri

2024 yılında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- 20 adet sensör, 1 adet çatlak ölçer, 1 adet el tipi lazer tarayıcı ve bu cihazların kurulumu için gerekli malzemelerden oluşan bina izleme sistemi mal alımı gerçekleştirilmiştir.
- 18 Nisan 2024 tarihinde Tokat'ın Sulusaray İlçesinde meydana gelen depremde hasar tespiti çalışmalarına teknolojik cihazlar vasıtasıyla izleme ve değerlendirme yapılmıştır.
- Ülkemizi depreme hazırlama ve depremler sonrasında hızlı hasar tespiti yapmak amacıyla Yapı Sağlığı İzleme Sistemlerinin kamu binaları öncelikli olmak üzere kurulumu, ayrıca yenilikçi yöntemlerle değerlendirilmesi için Bakanlığımız, DASK ve KTÜ ile University of California Los Angeles - University of California San Diego ve University of Washingtona 7 günlük teknik program düzenlenmiştir.
- Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu ve Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu aracılığı ile Bakanlığımıza hibe edilen teknolojik cihazların, Bakanlığımızda ve Hacettepe Üniversitesi kampüsünde 5 gün boyunca teorik ve uygulamalı eğitimleri Arjantin ve Malezya'dan gelen uzmanlarca verilmiştir.
- 6-9 Haziran 2024 tarihleri arasında Ankara İlinde 4 gün boyunca düzenlenen ÇEVREFEST'e katılım sağlanmıştır.
- 7-9 Haziran 2024 tarihleri arasında Aksaray İlinde, Aksaray Belediyesi ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ortaklığı ile düzenlenen 3. Aksaray Bilim Festivali'ne katılım sağlanmıştır.
- 2-6 Ekim 2024 tarihleri arasında Adana İlinde düzenlenen Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST'e katılım sağlanmıştır.
- Tablet Takip Yazılımı alım işi tamamlanarak, envanterimizde bulunan tüm tabletlere özel yazılım kurulumu gerçekleştirilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinde bulunan tabletlere de uzaktan erişim ve destek ile tablet takip yazılım kurulumu sağlanmıştır.

- 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programına alınan ve olası afet bölgelerinde kullanılmak üzere 4 adet hava kanallı şişme çadır alımı projesi tamamlanmıştır.
- 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programına alınan ve envanterimizde bulunan İnsansız hava araçlarını daha etkin ve verimli kullanmak amacıyla modernizasyon projesi gerçekleştirilmiştir. Envanterde bulunan 1 adet Göktuğ (İHA-2), 2 adet Bozkuş (İHA-1) insansız hava aracı sistemlerinin modernizasyonu yapılmıştır.
- Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından 1.000 adet tablet bilgisayar, 3 adet karavan, 15 adet 4x4 arazi aracı ve Mobil Yapı İzleme Aracı olarak kullanılmak amacıyla 4 adet minibüs Bakanlığımıza hibe edilmiştir.
- Afet Koordinasyon Hizmetlerine Dair Yönerge kapsamında, afet ve acil durumlar ile hasar tespit çalışmalarında lojistik bölge koordinatörü olarak belirlenen Adana, Antalya, Ağrı, Bilecik, Mardin, Samsun, Sivas, Kırklareli ve Uşak İl Müdürlüklerine afet lojistik malzemelerinin bulunduğu depolar için yönlendirme levhalarının oluşturulması adına çalışmalar yapılmıştır.
- Afet Lojistik Bölgelerinde bulunan lojistik depo merkezlerine çekiç, yağmurluk, yelek, projektör, baret, çatlak ölçer, el feneri, çizme ve gözlük alımı sağlanarak eksikler giderilmiştir.
- Afet ve acil durumlarda kullanılmak üzere, Bakanlığımız hasar tespit ekibine ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri saha personeline hasar tespitlerde kullanılmak amacıyla pantolon, mont, ayakkabı ve tişört dağıtımı gerçekleştirilmiştir.
- İHA-2 ehliyeti için 4 adet personele pilotluk eğitimi verilmiştir.
- 10 Aralık 2024 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın tertip ettiği Kriz İletişimi Çalıştayına katılım sağlanmıştır.
- Drone ve İHA sistemleri ile afet sonrası afet bölgelerinde alan görüntüleme ve haritalama çalışmaları yapılmıştır.
- 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı ile Bakanlığımız envanterine 10 adet 4x4 arazi aracı alınarak, 10 adet arazi aracı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine hibe edilmiştir.

YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

7521 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (26.07.2024 tarihli ve 32613 sayılı Resmi Gazete)

7534 sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (12.12.2024 tarihli ve 32750 sayılı Resmi Gazete)

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (22.03.2024 tarihli ve 32497 sayılı Resmî Gazete)

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (06.04.2024 tarihli ve 32512 sayılı Resmi Gazete)

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (02.06.2024 tarihli ve 32564 sayılı Resmi Gazete)

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (24.09.2024 tarihli ve 32672 sayılı Resmi Gazete)

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (10.10.2024 tarihli ve 32688 sayılı Resmi Gazete)

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (17.12.2024 tarihli ve 32755 sayılı Resmî Gazete)

04.04.2024 tarihli ve 2024/4 No.lu “Belediye Meclisi Toplantısı” konulu Genelge.

20.11.2024 tarihli ve 2024/6 No.lu “Belediyelere Ait Her Türlü Reklam Panosunun Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Yönelik Kullandırılması” konulu Genelge.

03.01.2024 tarihli ve 2024/2 No.lu “Sözleşmeli Personel İstihdamı” konulu Genelge.

Yürütülen Projeler

Şehir Eşleştirme Projesi-2

2019-2023 yılları arasında uygulanacak projenin ana faydalanıcısı olan Türkiye Belediyeler Birliği olup bütçesi Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Proje'nin üç kilit paydaşı; Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü ve Vilayetler Birliği'dir.

Şehir eşleştirme projeleri aracılığıyla Türkiye ve AB ülkelerindeki yerel yönetimler arasında çevre ve iklim ile ilgili alanlarda karşılıklı değişimi teşvik etmek için sürdürülebilir yapılar oluşturmak, iklim ve çevre temelli eylemler için Türk ve AB yerel yönetimleri arasındaki diyalogun geliştirilmesi ve yerel yönetimlerin kapasitelerinin güçlendirilmesini sağlamak hedeflenmektedir. Türkiye Belediyeler Birliği tarafından projenin teknik yardım ihale süreci ve hibe başvuruları tamamlanmış olup 26 proje hibe almaya hak kazanmıştır. Hibe uygulama dönemi 1 Kasım 2023'te başlamış olup 12 ay sürmesi öngörülmüş, ancak 13 proje bu dönem içerisinde tamamlanmıştır. Diğer 13 hibe projesi uzatma almış ve en son Ağustos 2025'te tamamlanacaktır.

Temel Faaliyetler

Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler

KÖYDES Projesi kapsamında bugüne kadar (2005-2023) 28 Milyar 741 milyon 180 bin TL, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda ise KÖYDES Projesi için 5.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. 2024 Yılında KÖYDES Projesi kapsamında yapılan işler aşağıdaki gibidir:

- 1.253 km asfalt yol,
- 127 km beton yol,
- 405 km stabilize yol,
- Atık su proje sayısı: 30 adet,
- 7.105 km onarım,
- Sanat yapısı (köprü, menfez) sayısı: 70 (3+67),
- Köy içi yapılan parke miktarı: 830.277 m²,
- İçme suyu tesisi yenilenen ünite sayısı: 1.920 adet,
- Sulama tesisi tamamlanan proje sayısı: 68 adet.

Büyükşehir Belediyeleri Genel Sekreter Atamaları

01.01.2024 tarihinden itibaren 13 büyükşehir belediyesi genel sekreter kadrosuna atama onay işlemleri yapılmıştır.

Su ve Kanalizasyon İdareleri Genel Müdür Atamalar

01.01.2024 tarihinden itibaren 11 su ve kanalizasyon idarelerinin genel müdür kadrosuna atama onay işlemleri yapılmıştır.

Su ve Kanalizasyon İdareleri Yönetim Kurulu Atamaları

01.01.2024 tarihinden itibaren 23 su ve kanalizasyon idarelerinin yönetim kurulu üyesi kadrosuna atama onay işlemleri yapılmıştır.

İlk Defa Zabıta Memuru, İtfaiye Eri ve Diğer Memur Kadrolarına Atama İzni Verilmesi

01.01.2024 tarihinden itibaren 3.443 kadroya atama izni verilmiştir.

İstihdam İzni İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 45 kadroya atama izni verilmiştir.

Yerel Yönetim Şirketlerinde Personel İstihdamına Dair İşlemler

01.01.2024 tarihinden itibaren 852 şirket personeli için atama izni verilmiştir.

Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınav İşlemleri

2024 yılında yerel yönetimler tarafından Bakanlığımıza gönderilen 5.900 kişiye ait sınav başvuruları incelenmiş olup, 2.698 kişi 7 il merkezinde tek oturum halinde 29.09.2024 tarihinde Anadolu Üniversitesi aracılığı ile yerel yönetimler personeli görevde yükselme ve unvan değişikliği yazılı sınavı yapılmıştır. Yapılan sınavda 1.967 kişi başarılı olmuştur.

Sendika Üye Sayısı Tespiti

2024 yılında yerel yönetimlerde çalışan 148.142 personelden 137.607 personelin sendika üyesi olduğu belirlenerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmiştir.

Sözleşmeli Personele İlişkin İşlemler

2024 yılı içerisinde yaklaşık 6.750 sözleşme evrakı incelenmiş olup mevzuata uygun olarak düzenlenmeyenler iade edilmiştir.

İkinci Görev Ücretinin Tespiti

Yerel yerel yönetimlerde görevlendirilen personelin ikinci görev ücretine ilişkin talep edilen 8 kişiye ait ücret tespiti yapılmıştır.

Yerel Yönetim Personel Mevzuatına İlişkin Görüş Verilmesi

2024 yılı içerisinde personel mevzuatı kapsamında talep edilen toplam görüş taleplerinden 822 adedine görüş verilmiştir.

Yerel Yönetim Birliklerinin Kurulması Konusundaki İş ve İşlemler

2024 yılında Cumhurbaşkanı Kararı ile 1 adet mahalli idare birliği kurulmuştur.

Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun Hazırlanması

2024 yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu hazırlanmış olup önceki yıllara ait faaliyet raporlarıyla birlikte Genel Müdürlüğün web sayfasında yayımlanmıştır.

İstatistikî Veri Toplama İşleri ve YERELBİLGİ Sistemi

YERELBİLGİ Sistemi 1.402 belediye, 195 mahalli idare birliği, 33 belediye bağlı idaresinin istatistiki her türlü verisini toplamaya yarayan ve bunu anlık olarak raporlayabilen bir sistem olarak tasarlanmıştır. Söz konusu sistemin veri güvenilirliğinin, tutarlılığının ve güncelliğinin sağlanması ile bürokrasinin azaltılmasında önemli katkıları bulunmaktadır. 2024 yılında yerel yönetimlerden YERELBİLGİ Sistemiyle 13 ayrı form ile gerekli veriler toplanmıştır.

Su Protokollerine Uygun Görüş Verilmesine İlişkin İş ve İşlemler

01.01.2024 tarihinden itibaren 14 tanesi uygun görülmüştür.

Yerel Yönetimlerin Kurdukları Birliklerin Tüzük Değişikliği Onayları

01.01.2024 tarihinden itibaren 17 adet birlik tüzük değişikliği incelenerek Bakanlık Makamı Oluru alınmış ve 3 adet birlik tüzüğü ise ilgili mevzuattaki şartları sağlamadığından iade edilmiştir.

İhalelere Katılmaktan Yasaklama İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 1.106 adet Bakanlık Makamı Oluru alınarak toplam 1.211 adet ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmiştir. Ayrıca 101 dosya hakkında yasaklama gerekçeleri tekemmül etmediğinden iade edilmiştir.

Şirket Kurulması İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 15 adet şirket kurulmasına ilişkin dosya incelenerek onay alınmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Bütçe İçi İşletme Kurulması İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 63 adet bütçe içi işletme kurulması işlemine onay verilmiştir.

Borçlanma İzin İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 206 adet borçlanma izin oluru alınmıştır.

Tahsis İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 3 adet tahsis işlemi için izin verilmiştir.

Belediye Birleşme/Katılma İşlemleri/Mahalle İsim ve Sınır Değişikliği İşlemleri

2024 yılında 22 adet bağlanma ve katılma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Tasarruf Tedbirleri İzin İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren tereddütte kalınan 1.274 adet dosyaya görüş bildirilmiş ve tasarruf tedbirleri kapsamında 2.040 adet izin onayı verilmiştir.

Ücretsiz Seyahat Gelir Desteği Ödemesi İşlemleri

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca Ocak-Kasım 2024 tarihleri arasında 573.313.800 TL ücretsiz seyahat gelir desteği ödemesi yapılmıştır.

Kooperatif Kurulması İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 2 adet kooperatif kurulmasına ilişkin dosya incelenerek onay alınmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Mevzuat Taslakları ile Mahalli İdare ve Diğer Kurumlara Görüş Verilmesi

01.01.2024 tarihinden itibaren mevzuat taslakları ile ilgili 322, tereddüt edilen noktalarla ilgili ise 854 görüş yazısı oluşturulmuştur.

Yurt Dışı İlişkileri

01.01.2024 tarihinden itibaren 60'ı kardeş kent ilişkisi kurma talebi, 91'i uluslararası kuruluşlara üyelik talebi ve 22'si ortak faaliyet olmak üzere 173 adet izin verilmiştir.

Tebliğat İşlemleri

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza belediyelerimizin yürüttükleri iş ve işlemlerle ilgili 1.773 adet tebliğat evrakına ilişkin işlem yapılmıştır.

Vakıf, Dernek ve Benzeri Kuruluşlarca Yerel Yönetimlere Eğitim Verilmesine Dair İzin İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 6 adet eğitim onayı verilmiştir.

Karayolu Trafik Güvenliği Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

2021-2030 yılları arasında trafik kazalarından kaynaklı can kayıplarının %50 oranında azaltılmasını hedefleyen Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi (2021-2030) yürürlüğe girmiştir. Strateji Belgesinin ikinci uygulama adımı olan ve 01.01.2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe konulan Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı (2024-2027) kapsamında ise çalışmalar devam etmektedir. Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında stratejik amaç, hedef ve performans göstergelerinin ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yerine getirilmesinin sağlanması, faaliyet ve çalışmaların sağlıklı olarak yakından takip edilebilmesi amacıyla kurullar kurulmuş ve ihtisas grupları oluşturulmuştur.

Genel Müdürlüğe İntikal Eden Soru Önergeleri ile İlgili İş ve İşlemler

2024 yılı içerisinde Genel Müdürlüğe 490 adet yazılı soru önergesi intikal etmiş olup, bunlardan 333'ü cevaplandırılmış, 157'sinin ise işlem süreci devam etmektedir.

Program Bütçe Çalışmaları

Program bütçe yaklaşımının mahalli idarelerin de dahil olduğu genel yönetim kapsamındaki diğer kamu idarelerini içerecek şekilde genişletilmesi için süreç 2021 yıl sonu itibarıyla başlatılmıştır. Program bütçe yapısının bütün idareler için kapsayıcı bir nitelikte olması amaçlanmaktadır. 2022 yılında yapılan çalışmaların ardından Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği program bütçe sistemine uygun hale getirilerek mevzuat değişikliği taslağı hazırlanmış ve kurumların görüşlerine açılmıştır. Kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerinden sonra Sayıştay Başkanlığının görüşü alınmıştır. 24 Eylül 2024 tarihli ve 32672 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile performans esaslı program bütçe sistemine geçilmiştir.

Belediyeler, bağlı idareleri ve birlikler 2025 yılında hazırlayacakları 2026 yılı ve daha sonraki yıllara ilişkin bütçelerini performans esaslı program bütçe sistemine göre hazırlayacaklardır. Bu çerçevede Mahalli İdareler Bütçe Hazırlama Rehberi hazırlanmış belediyelerin görüşüne açılmış olup 2025 Mayıs ayında resmi olarak yayımlanacaktır.

Mezarlıktan Yol Geçirme İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 14 adet onay oluşturulmuştur.

5403 sayılı Kanuna Göre Alınan Kamu Yararı Kararı Alınması İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 123 adet olur oluşturulmuştur.

Acele Kamulaştırma İşlemleri

01.01.2024 tarihinden itibaren 14 adet işlem tesis edilmiştir.

Kamu Yararı Kararına İlişkin İş ve İşlemler

01.01.2024 tarihinden itibaren 178 adet onay oluşturulmuştur.

REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI

Genel Teftiş Faaliyetleri

2024 yılında Ankara, Muğla, Konya, İzmir, İstanbul, Trabzon, Van, Kayseri, Sakarya, Ordu, Samsun ve Mersin olmak üzere 12 ilde genel teftiş yapılmış olup, yapılan genel teftişler sonucunda genel teftiş raporları Başkanlığa sunulmuştur. Raporlarda yer alan eleştiri ve önerilerin yerine getirilmesini teminen raporlar ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğüne gönderilmiştir. Ayrıca, raporlarda yer alan eleştiri ve önerilerin takibi için raporlar Bakanlığımızın ilgili birimlerine gönderilmiştir.

Özel Teftiş Faaliyetleri

2024 yılında 29 adet Özel Teftiş görevi verilmiş olup, bunlardan 29 adedi rapora bağlanmıştır.

Tevdi Raporu Düzenleme Faaliyetleri

2024 yılında 27 adet tevdi, 4 adet tazmin raporu düzenlenmiştir.

Araştırma –İnceleme Faaliyetleri

2021 yılından devreden 1, 2023 yılından devreden 35, 2024 yılında verilen 106 adet Araştırma-İnceleme görevi ile toplam 142 adet araştırma-inceleme görevi verilmiş olup, bunlardan 116 adedi rapora bağlanmış, 26 araştırma-inceleme görevi 2025 yılına devretmiştir.

Ön İnceleme Faaliyetleri

2023 yılından devreden 1, 2024 yılında verilen 19 adet ön inceleme görevi ile toplam 20 adet ön inceleme görevi verilmiş olup, tüm ön inceleme raporları teslim edilmiştir.

Disiplin Faaliyetleri

2023 yılından devreden 5, 2024 yılında verilen 18 adet disiplin görevi ile toplam 23 adet disiplin görevi verilmiş olup, bunlardan 19 adedi rapora bağlanmış, 4 adet disiplin raporu 2025 yılına devretmiştir.

Şikâyet Faaliyetleri

Başkanlığa ulaşan 95 adet şikâyetten, 8 adet şikâyet yapılan değerlendirme neticesinde işe dönüşerek inceleme-araştırma yapılmak üzere müfettiş görevlendirilmiş, diğer şikâyetler ise işlem yapılmak üzere ilgili birim ve kurumlara gönderilmiştir.

Rehberlik Faaliyetleri

Aşağıdaki mevzuat değişikliği taslakları hakkında müfettişlerden de görüş alınmak suretiyle;

- Atakum, Beşiktaş, Bursa, Bursa (BUSKİ), Çanakkale, Diyarbakır Büyükşehir, Edirne, Edremit, Gaziantep, Hendek, Kahramankazan, Kars, Kayseri (KASKİ), Kırklareli, Kütahya, Tarsus (Mersin), Sarıyer, Şanlıurfa, Şanlıurfa (ŞUSKİ), Teftiş Kurulu Yönetmeliği Diyarbakır, Tuzla, Yakutiye Belediye Başkanlıkları ile Bursa, Kayseri, Şanlıurfa, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlıkları Teftiş Kurulu

Başkanlıkları ile bu belediyelerin bazı alt birimlerinin Teftişle ilgili Yönetmelik Taslakları,

- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi taslağı,
- Tebligat kanunu,
- Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı,
- Yayın Yönergesi Taslağı hakkında Başkanlıkça değerlendirme yapılmış ve sonuçları ilgili birimlere iletilmiştir.

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI

Denetim ve İzleme Faaliyetleri

2024 Yılı İç Denetim Programı kapsamına 23 adet denetim ve 24 adet izleme görevi alınmıştır. Tamamlanan görevlere ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 53. İç Denetim Kapsamında Yapılan Denetim ve İzleme Faaliyetleri

İlgili Birim	Görevin Konusu	Görevin Türü
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	Eğitim, Yayın ve Tanıtım	Sistem Denetimi
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	Bilgi ve İletişim Güvenliği	Bilgi Teknolojileri Denetimi
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Enerji Verimliliği Uygulamaları	Uygunluk Denetimi
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	Avrupa Birliği Yatırımları (Finansal Yönetim)	Sistem Denetimi
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Davalarda Bakanlığın Temsili ve Davaların Takibi	Sistem Denetimi
Personel Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	İç Kontrol	Sistem Denetimi
Milli Emlak Genel Müdürlüğü	Satın Alma, Taşınır	Sistem Denetimi
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	Çölleşme İle Mücadele	Sistem Denetimi
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	Mesleki Düzenlemeler	Sistem Denetimi
Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Sakarya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Balıkesir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Kayseri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Konya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	Sistem Denetimi
Afyon Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Batman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü.	Seyyar Görev Tazminatı	İzleme
Sinop Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme

İlgili Birim	Görevin Konusu	Görevin Türü
Erzurum Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Bolu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme
Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Seyyar Görev Tazminatı	İzleme
Çanakkale Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	Dış Kaynaklı Yatırımlar	İzleme
Adıyaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme
Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Seyyar Görev Tazminatı	İzleme
Şanlıurfa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Isparta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Strateji Geliştirme Başkanlığı	Ön Mali Kontrol	İzleme
Karaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Seyyar Görev Tazminatı	İzleme
ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	Çevre Yeterlik Hizmetleri	İzleme
Uşak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Erzincan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Burdur Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme
Çankırı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Md.	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Kars Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	Bilgi ve İletişim Güvenliği	İzleme
Mardin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Seyyar Görev Tazminatı	İzleme
Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	Afet Koordinasyon	İzleme
Kastamonu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Seyyar Görev Tazminatı	İzleme
Burdur Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	Bilgi ve İletişim Güvenliği	İzleme

Eğitim Faaliyetleri

2024 yılında aşağıda belirtilen konularda eğitimler alınmıştır:

- Kamu İhale Kurumu Mevzuatı
- Devlet Malını Koruma ve Tasarruf Tedbirleri

- Yangın Eğitimi ve Tatbikatı
- Günlük Hayatta ve Kamu Binalarında Enerji Verimliliği
- Günlük Hayatta Su Verimliliği
- Çevre ve Sıfır Atık
- Mahremiyet ve Etik İlkeler Işığında Yapay Zekâ

Ayrıca 2023 yılında verilen eğitimler ise aşağıdaki gibidir:

- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ve Etkili İletişim,
- Bakanlığımızda İç Denetim Uygulamaları.

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022-2023 Stratejik Planı İzleme Çalışmaları

Planın izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında; tüm birimler çeyrek dilimler bazında performans göstergelerinin gerçekleşme düzeylerini raporlamışlardır. İzleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda hedeflenen ve ulaşılan sonuçlar karşılaştırılmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı Güncelleme Çalışmaları

Bakanlık Makamının 25.01.2024 tarih ve 8612358 sayılı Oluru ile yürürlüğe giren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planının güncelleme ihtiyacı hasıl olmuştur. 2024-2028 Stratejik Planında güncellenen hususlar “Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzuna (Sürüm 3.1) yer alan şablona uygun olarak hazırlanarak güncellenmiştir. Güncellemede misyon, vizyon ve amaçlar değiştirilmeden stratejik plan döneminin kalan yılları için hedef kartlarında değişiklik yapılmıştır.

Güncellenerek nihai hale getirilen 2024-2028 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Stratejik Planı 2024 yılı Aralık ayında Bakanlık Makamınca onaylanarak kamuoyuna açıklanmıştır.

2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Programı Tedbirleri İzleme Çalışmaları

Bakanlığımızın görev ve sorumlulukları kapsamında; On İkinci Kalkınma Planı esas alınarak 2024 yılı Cumhurbaşkanlığı yıllık programı tedbir tekliflerine ilişkin, Bakanlığımız ana hizmet birimleri, bağlı ve ilgili kuruluşlardan gelen bilgiler düzenlenerek Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’na gönderilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak 25 Ekim 2023 tarihli Resmi Gazete’de (Mükerrer) yayınlanmıştır. 2024 Yılı Programı Tedbirleri gereğince Bakanlığımız sorumluluğunda 55 Politika 94 Tedbire ilişkin 124 adet faaliyet belirlenmiş olup, tedbir ve faaliyetler ilgili ana hizmet birimleri, bağlı ve ilgili birimlere gönderilmiştir. Bu tedbir ve faaliyetlerin takibi ve izlemesi cppids.sbb.gov.tr adresi üzerinden üçer aylık dönemler halinde raporlanmaktadır.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) ve Dünya Bankası Çalışmaları

YOİKK çalışmaları ve Dünya Bankası çalışmaları, ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile kamu özel sektör iş birliği çerçevesinde yürütülmektedir. YOİKK kapsamında Yeşil Dönüşümün Hızlandırılması uhdesinde 3 adet eylem Bakanlığımız sorumluluğunda yürütülmektedir. YOİKK kapsamında 2024 yılında yürütülen eylemler;

- İklim değişikliğine ilişkin kanuni düzenleme ihtiyacının TBMM’ye sunulması,
- AB düzenlemeleri ile uyumlu Türkiye’nin piyasa ve iş dinamiklerine uygun Emisyon Ticaret Sisteminin kurulması ve işler hale getirilmesi,

- Temiz üretim yapan sanayi tesislerinin finansal kolaylaştırıcı mekanizmalara kolay erişiminin sağlanması amacıyla Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Sisteminin kurulmasıdır.

Orta Vadeli Program (2024-2026)

Orta Vadeli Programı (OVP) 6 Eylül 2023 tarihli ve 32301 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Belge incelendiğinde;

- Afet yönetimi ve afet bölgesinin yeniden imarı,
- Kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması,
- Dar gelirli vatandaşlara sosyal konut üretimi,
- Yeşil dönüşüm ve döngüsel ekonomiye geçiş,
- İklim Kanunu ve Emisyon Ticaret Sistemi,
- Hazine taşınmazlarının ekonomiye kazandırılması, konularına öncelik verildiği anlaşılmaktadır.

Ülkemizde Yeşil dönüşüm kavramına ilk defa 2022-2024 yılı Orta Vadeli Programında yer verilmiş olup, 2023-2025 yılı OVP ve 2024-2026 yılı OVP’de detaylı bir şekilde ele alınarak başta Bakanlığımız olmak üzere ilgili kurumlara çeşitli görevler verilmiştir.

Mevzuat Çalışmaları

2024 yılında; 2 adet Cumhurbaşkanlığı Kararı, 28 adet Yönetmelik ve Yönetmelik Değişikliği, 13 adet Tebliğ ve Tebliğ Değişikliği, 8 adet Genelge olmak üzere toplam 51 adet mevzuat çalışması yürütülmüştür. Bakanlığımızca çıkarılan mevzuatlara ilişkin bilgilere <https://mevzuat.csb.gov.tr/> adresinden erişilebilmektedir.

Bürokrasinin Azaltılması ve E-Devlet Uygulamaları Çalışmaları

Bakanlığımızın tüm hizmetlerini ve bu hizmetlere ilişkin bilgileri içeren ve KAYSİS ile uyumlu olan “HEYS-Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi” (heys.csb.gov.tr) üzerinden çalışmalar devam etmektedir. E-devlet entegrasyon süreci dinamik bir süreç olup KAYSİS’e yeni hizmetler eklenebilmekte ve e-devlet üzerinden sunulan hizmet sayımız artmaktadır. Bakanlığımızın toplam 442 hizmeti bulunmakta olup bu hizmetlerden 317 adedi e-devlet kapısından sunulmaktadır.

Alo 181 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çağrı Merkezi Faaliyetleri

2024 yılında 796.853 çağrı kayıt altına alınmıştır. Yapılan geri dönüş aramalarında memnuniyet oranı %84,52 olarak tespit edilmiştir. Alo 181 Çağrı Merkezine yapılan ihbarlardan dolayı başlatılan inceleme ve denetimler kapsamında Çevre Kanunu ve ilgili mevzuata aykırı iş ve işlemlerden dolayı kişi ve kuruluşlara 2024 yılında toplam 190.468.759 ₺ idari para cezası uygulanmıştır.

Tablo 54. 2023-2024 Yılları Alo 181 Çağrı Merkezine Ait İstatistiksel Veriler

	2023 Toplam Çağrı	2024 Toplam Çağrı	2023 Yılına Göre Değişim Yüzdesi (%)
Toplam Çağrı Sayısı	1.183.924	796.853	-32,69
Alo 181 Üzerinden Kesilen Ceza Miktarı (₺)	98.150.343	190.468.759	94,06
Geri Dönüş Arama Sayısı	73.701	27.093	-63,24
Bilgi Çağrı Sayısı	722.419	446.145	-38,24
Şikâyet Çağrı Sayısı	37.107	40.558	9,30
İhbar Çağrı Sayısı	65.137	8.805	-86,48
Tapu Randevu Sayısı	359.261	301.345	-16,12
Kentsel Dönüşüm Çağrı Sayısı	124.292	99.572	-19,89
Milli Emlak	1.485	2.423	63,16
Tapu ve Kadastro Çağrı Sayısı	501.819	369.860	-26,30
Çevre Yönetimi Çağrı Sayısı	136.415	216.996	59,07
Mesleki Hizmetler Çağrı Sayısı	4.021	6.710	66,87
ÇED Çalışmaları Çağrı Sayısı	21.918	38.519	75,74
Belediye, İl Özel İdare, Diğer Çağrı Sayısı	23.296	33.528	43,92
Mekânsal Planlama Çağrı Sayısı	401	414	3,24
Yapı İşleri Çağrı Sayısı	357.954	17.101	-95,22
Tabiat Varlıklarını Koruma Çağrı Sayısı	342	534	56,14
Coğrafi Bilgi Sistemleri Çağrı Sayısı	6.740	9.266	37,48
TOKİ	5.241	1.930	-63,17
En Çok Çağrı Gelen İl	İstanbul (141.407)	İstanbul (141.407)	-
En Az Çağrı Gelen İl	Hakkâri (452)	Hakkâri (885)	-

Parlamento İş ve İşlemleri

2024 yılı faaliyetleri kapsamında; TBMM 28. Döneminde, Eski Bakan Sayın Mehmet ÖZHASEKİ'ye 718 adet yazılı soru önergesi yöneltilmiştir. Yazılı soru önergelerinin 191 adedi yanıtlanmış olup; 50 adedi imzaya sevk edilmiştir. 477 adet yazılı soru önergesi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Bakanımız Sayın Murat KURUM'a ise 710 adet yazılı soru önergesi yöneltilmiştir. Yazılı soru önergelerinin 412 adedi yanıtlanmış olup, 100 adedi imzaya sevk edilmiştir. 198 adet yazılı soru önergesi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Bütçenin Uygulanması

Ayrıntılı Harcama Programının Hazırlanması ve Revizesi İşlemleri: 2024 Yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin, AHP-AFP Çalışmaları Hakkında Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği (Sıra No: 1) doğrultusunda aylar itibarıyla dağılımını düzenlemek üzere, birimlerin teklifleri alınarak Ayrıntılı Harcama Programı (teklif) hazırlanmış ve Bakanlık Makamı Olur'una sunulurak Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na gönderilmiştir. 5018 Sayılı Kanunun 20 nci maddesine göre 22 adet revize talebi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca onaylanmıştır.

Ödenek Aktarma İşlemleri: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'nun 21 inci maddesine göre 127 adet aktarma; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Başkanlığımızca gerçekleştirilmiştir. 7489 sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe

Kanununun 5 inci maddesi, aynı Kanunun E cetveli 38 inci maddesi ile 5018 sayılı Kanununun 23 üncü maddesi gereğince Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığından 11 adet yedek ödenek talebinde bulunulmuştur. 2024 yılı sonunda ödenek üstü harcama yapılan tertipler birimler itibariyle tespit edilerek gerekli ödeneği temin etmek amacıyla değerlendirmeler yapılmış ve fazla olduğu tespit edilen ödeneklerden, kurum içi aktarma yapılmak suretiyle ihtiyaçlar karşılanmaya çalışılmıştır.

Ödenek Ekleme İşlemleri:

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 40 ıncı maddesi ile 7489 sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 6 ncı maddesinin 6-f bendi ve 6 ncı maddesinin 5 inci fıkrasına göre diğer kurum ve kuruluşlar tarafından Merkez Saymanlık Müdürlüğümüze yatırılan “gelirli ödenek kaydı (kaynak transferi)” ve “Hizmet Sunumu Karşılığı Ödenek Kaydı” tutarlarına ait 145 adet,
- 7489 sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun E cetvelinin 52 nci maddesi gereğince çevre gelirleri karşılığı 5 adet
- Diğer muhtelif kanunlarda Bakanlığımızın görev, yetki ve sorumluluklarına istinaden 3 adet olmak üzere toplam 153 adet ekleme işlemi gerçekleştirilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri Bütçe Uygulama İşlemleri

Ödenek Gönderme/Tenkis Belgesi İşlemleri: Başkanlığımızca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimizin ödenek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla toplam 13729 adet ödenek gönderme belgesi düzenlenmiş ve toplam 281 adet icmal belgesi ile onay alınarak ödenek gönderilmiştir. Ayrıca ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla 861 adet tenkis belgesi düzenlenmiş ve toplam 54 adet icmal belgesi ile onay alınarak ödenek geri çekilmiştir.

Mefruşat ve Makine-Teçhizat Alımı: İl Müdürlüğü hizmet binalarının büro mefruşat, makine teçhizat, bilgisayar, yazıcı, cors cihazı ihtiyaçları ve compact arşiv sisteminin kurulmasına yönelik ihtiyaçları 2024 yılı içerisinde karşılanmıştır. Mefruşat Makine ve Teçhizat Alımı için 2024 yılında İl Müdürlüklerine tahsis edilen 6.300.000 TL ödeneğin, 6.209.497 TL’si harcanmıştır.

Hizmet Aracı Kiralama: İl Müdürlüklerinde kullanılmak üzere Bakanlığımız döner sermaye kaynağından; 2024 yılında şoförlü, şoförsüz (Yakıt Hariç) olmak üzere hizmet aracı kiralanmış olup toplam 355.616.371,36 TL ödeme yapılmıştır.

Hizmet Binası Bakım ve Onarımı: Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri hizmet binalarında ihtiyaç duyulan tadilatların yapılması için kullanılmıştır. Hizmet binası bakım ve onarımı için 2024 yılında İl Müdürlüklerine tahsis edilen 7.200.000 TL ödeneğin, 7.168.440 TL si harcanmıştır.

Lojman Onarımı: Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından kullanılan lojman binalarındaki ortak alan ve lojman dairelerindeki zorunlu tadilatların yapılması için kullanılmıştır. Lojman onarımı için 2024 yılında İl Müdürlüklerine tahsis edilen 3.060.000 TL ödeneğin 1.483.310 TL si harcanmıştır. Aradaki farkın sebebi ise kamu

konutlarının ekonomiye kazandırılmasının hızlanması sebebiyle lojman onarımına tahsis edilen ödenek tutarı kadar ihtiyaç duyulmamıştır.

İç Kontrol Faaliyetleri

İç kontrol sisteminin etkinliği Bakanlığımızda tüm yönetim kademesi ve personel tarafından benimsenerek tüm birimlerin katılımıyla mümkündür. İç kontrol sisteminin belirli dönemlerde değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin tespit edilerek uygulamaya dâhil edilmesi sistemin etkinliğinin sağlanması açısından son derece önemlidir.

Birimler yılda en az bir kere iç kontrol çalışmalarını izlemeli ve değerlendirmelidir. İç kontrol sistemine yönelik iyileştirmeye açık alanlar, zayıf yönler tespit edilmeli gerekli önlemler alınmalıdır. Yapılması gereken faaliyetler ve düzenlemeler yönetim sorumluluğu çerçevesinde belirlenmelidir. Harcama yetkililerinin sürekli izleme sorumlulukları vardır. Bu kapsamda alt birimlerde kontrollerin ne derecede uygulandığını ve alt birim yöneticilerinin kendi birimlerindeki izleme sorumluluğunu nasıl yerine getirdiklerini incelemektedirler.

İç kontrolün unsurları kurumun genel hedeflerini gerçekleştirip gerçekleştiremediği konusunda makul güvence elde etmek amacıyla tasarlanan iç kontrol birbirleriyle bağlantılı beş unsurdan meydana gelir. Bu beş bileşen ilişkin olarak 18 standart ve 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi amacıyla İç kontrol farkındalık anketleri, toplantılar düzenlenmekte ve her yıl “İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu” hazırlanarak web sayfasında duyurulmaktadır. Harcama birimlerine mali konularda danışmanlık desteği verilerek mali mevzuata ilişkin gerek sözlü gerek yazılı görüş talepleri cevaplandırılmış, örnek görüşler Strateji Geliştirme Başkanlığının web sitesinde yayınlanmıştır.

Ön Mali Kontrol Faaliyetleri

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 17’nci maddesi gereğince, Bakanlığımız harcama birimlerince ihalesi yapılan mal ve hizmet alımlarından beş milyon Türk Lirasını, yapım işlerinde ise on beş milyon Türk Lirasını aşan 252 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısı Başkanlığımıza Ön Mali Kontrolü yapılmak üzere gönderilmiştir. Ayrıca 8 adet mal alımı, 41 adet hizmet alımı ve 203 adet yapım işi olmak üzere toplam 252 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısının ön mali kontrolü yapılmıştır.

Ön Mali Kontrolü yapılan taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarında; 5018 sayılı KMYK Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yapılan incelemeler neticesinde uygun görülen 224 adet ihale dosyasına “uygun görüş yazısı” düzenlenmiştir. Mevzuatına uygun olmayan 8 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısına “uygun olmayan görüş yazısı” düzenlenmiştir. Düzeltilebilecek nitelikte eksiklikleri bulunan 20 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısına eksikliklerin giderilmesi şartıyla “uygun görüş” yazısı düzenlenmiştir. Harcama birimlerince düzenlenen ve ön mali kontrolü yapılmak üzere gönderilen 2.412 adet ödenek gönderme belgesinin ve 226 adet tenkis belgesinin ön mali kontrolü yapılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü

Gelir Bütçesi Gerçekleşmesi: 2024 yılında bütçe geliri, 6.482.487.001,41 TL olarak gerçekleşmiştir.

Gider Bütçesi Gerçekleşmesi: 2024 yılında 6.376.547.472,43 TL olarak gerçekleşmiştir.

Mali Durum Bilgileri: İşletmenin sermayesi, 200.000.000 TL'dir. Döner sermaye İşletme Müdürlüğü'nün 31.12.2024 tarihi itibarıyla 326.629.265,99 TL banka mevcudu bulunmaktadır. Ayrıca 31.12.2024 tarihi itibarıyla İşletme Müdürlüğümüzün yevmiye sayısı 17.863'dir

Kentsel Dönüşüm Payı: 2024 yılında Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünce 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun çerçevesinde yapılacak uygulamalara ait giderler için Kentsel Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına 500.000.000 TL kaynak aktarılmıştır.

Hazine ve SHÇEK Payları: Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı içerisindeki gayrisafi hasılatının %15'ine karşılık gelen 946.063.683,23.- TL Hazine Hissesi genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere, %1'ine karşılık gelen SHÇEK Hissesi 63.939.658,84 TL'si sosyal hizmetlerde kullanılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına aktarılmıştır.

Etkileşim Merkezi Hizmet Alımı (Alo 181): Alo 181 Çağrı Merkezi 15.09.2015 tarihinden itibaren Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün çağrı merkezi ile birleşerek tek merkez şeklinde "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Çağrı Merkezi" olarak hizmet vermeye başlamıştır. Bu tarihten itibaren etkileşim merkezine ilişkin giderlerin %50'si Bakanlık Döner Sermaye İşletme bütçesinden %50'si ise Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bütçesinden karşılanmıştır. Bu kapsamda 2024 yılı sonuna kadar yapılan 84.178.074,65 TL'lik ödemenin 42.254.292,83 TL'si İşletme Müdürlüğü'nün bütçesinden karşılanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin Döner Sermaye İşletme Bütçesinden Karşılanan Giderleri

Hizmet Aracı Kiralama: 2024 yılında Merkez ve Taşra Teşkilatlarında şoförlü ve şoförsüz olmak üzere hizmet aracı kiralanmış olup toplam 355.616.371,36 TL ödeme yapılmıştır.

Personel Servis Kiralama Giderleri: Merkez, İstanbul, Ankara, İzmir, Van ve Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri personel servis ihtiyacının karşılanabilmesi Servis Kiralama hizmet Alımı için toplam 230.434.692,90 TL ödeme yapılmıştır.

Posta Pulu Giderleri: 2024 yılında Bakanlığımız Taşra Teşkilatlarına 59.654.360,93 TL posta pulu giderinde kullanılmak ödeme yapılmıştır.

Yolluk Karşılığı Ödenen Seyyar Görev Tazminatları: Bakanlığımızın iş süreçlerimizin aksamaması için, 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 49 uncu maddesi uyarınca Bakanlığımız emrinde görev yapan 657 sayılı Kanuna tabi personel ile 4857 sayılı İş

Kanununa tabi işçi personele 2024 yılında ödenecek seyyar görev tazminatına ilişkin cetvellerin 342.000 adam/günü genel bütçe kaynakları yetersizliği nedeniyle döner sermaye kaynaklarından karşılanmasına karar verilmiş ve toplam 50.414.058,61 TL ödeme yapılmıştır

YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI

Mevzuat Çalışmaları

Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliği 20.02.2024 tarih ve 32466 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Proje ve Kontrollük işlerinde güncelleme durumları açısından Kamu Kurum ve Kuruluşları ve diğer paydaşların ihtiyacına cevap verilmesi amacı olan 1. tebliğ 20 Şubat 2024 ve 32466 sayılı Resmi gazetede 2. Tebliğ ise 08.08.2024 tarih ve 32626 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Müteahhitlik Karneleri ve İş Bitirme Belgelerinin güncelleme durumları açısından Kamu Kurum ve Kuruluşları ve diğer paydaşların ihtiyacına cevap verilmesi amacı olan tebliğ, 20.02.2024 tarih ve 32466 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Betonarme Genel Teknik şartnamesi (revizyon), Yığma Bina İşleri, Duvar İşleri, Kapı, Pencere ve Camlama İşleri Teknik Şartnamesi 18.08.2024 tarih ve 32636 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Havalandırma ve Klima Tesisatı Genel Tasarım Teknik Şartnamesi 05.08.2024 tarih ve 32623 (1.Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Yapılarda Elektrik Tesisatı Deprem Güvenliği Genel Teknik Şartnamesi 18.08.2024 tarih ve 32636 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Temel Faaliyetler

Yıllık Rayiç ve Birim Fiyat Belirleme Çalışmaları

İnşaat ve Tesisat Birim Fiyatlarının yayımlanması ile birim fiyatlarının hazırlık çalışmaları için yıl boyunca, Üretici ve pazarlayıcı firma ile resmi yazışma veya elektronik yoldan temas kurularak güncel fiyat verilerine ulaşılmaktadır. Ayrıca, 55 sivil toplum kuruluşu, 29 sanayi ve ticaret odası, 30 büyükşehir belediye başkanlıkları, 14 kamu kurumları ile resmi yazışmalar yapılmış gerek piyasadan ve gerekse internet ortamından binlerce veri sağlanmış ve bu süreçte Başkanlığımızda, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları imalatçı ve pazarlayıcı firma temsilcileri ile toplantılar düzenlemiştir.

İnşaat bölümünde Rayiç olarak 5.965 adet, mekanik tesisat bölümünde 6.198 adet, elektrik tesisat bölümünde 4.294 adet olmak üzere 2024 Yılı İnşaat ve Tesisat Birim Fiyatları ve analizleri toplamda 16.457 adede ulaşan rayiç ve birim fiyatlarla birlikte Bakanlık internet sitesinde ve kitap halinde kullanıma sunulmuştur.

2024 yılı birim fiyat kitabında inşaat birim fiyatlarına 215 eklenme 1 çıkarılma, mekanik birim fiyatlarına 85 eklenme 29 çıkarılma, elektrik birim fiyatlarına 582 adet poz girilmiş, 200 poz çıkarılmış ve böylece toplamda 882 poz eklenme 230 çıkarılma olarak sonuçta 652 imalat iş kalemi artışı yansıtılmıştır.

Birim fiyat analizlerinin yenilenmesi ve güncellenmesi çalışmaları kapsamında: teknolojik gelişmeler ve yeni uygulamalar dikkate alınarak inşaat işlerine ait 357 adet yeni imalat analizi, alt analizleriyle birlikte oluşturulmuş ve ihtiyaç duyulan tesisat kalemleri yenilenmiş ve güncellenmiştir.

İnşaat, Makine ve Elektrik tesisatı kalemlerinde: Araç ve gereç rayiçlerine ait yeni birim fiyatlar, tarif ve analizleri, yeni imalatlar listelere dahil edilmiştir.

Anlaşmazlıkların Çözümüne Katkı Sağlanması

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve belediye başkanlıkları gibi birçok idareden intikal eden başta birim fiyat anlaşmazlıkları olmak üzere çeşitli konularda, yapım ve yapımla ilgili hizmet sözleşmeleri ile çevre ve imar mevzuatı uygulamalarında ortaya çıkan anlaşmazlıklarla ilgili çözüme yönelik kurul kararı veya kurul görüşü oluşturulmaktadır. Kurul tarafından alınan bu görüş ve kararlarla, sözleşme anlaşmazlıklarının çözümüne katkı sağlanmaktadır. İçtihat niteliğindeki kararlar. Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanarak, diğer ilgililerin de bilgisine sunulmak suretiyle benzer anlaşmazlık konuları azaltılmaya çalışılmaktadır.

2024 yılında; 276 adet görüş, 187 adet karar olmak üzere toplam 463 adet karar ve görüş oluşturulmuştur.

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi tarafından 2024 yılında Bakanlığa yönlendirilen yaklaşık 240.687 adet başvuruya işlem yapılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu Başkanlığı tarafından 2024 yılında Bakanlığa yönlendirilen 39 adet başvuruya işlem yapılmıştır.

Yazılı, görsel basın ve internet medyasındaki Sayın Bakanımız ile Bakanlığın bağlı ve ilgili genel müdürlüklerinin faaliyetleri ile ilgili haber sayıları aşağıdaki gibidir.

Tablo 55. Yazılı, Görsel Basın ve İnternet Medyasındaki Haber Sayıları

	Sayın Bakanımız Hakkında	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Hakkında
Yazılı Basın Haber Sayısı	9.871	10.133
Görsel Basın Haber Sayısı	10.718	33.662
İnternet Haber Sayısı	125.816	211.793
Toplam	146.405	255.588

Sayın Bakanımızın faaliyetleri, yurtiçi ve yurtdışı inceleme gezileri ve Bakanlıkça yapılan diğer faaliyetlerin takibi yapılarak, fotoğraf ve kamera çekimleri yapılmıştır.

Sayın Bakanımızın faaliyetleri, yurtiçi ve yurtdışı programları ve Bakanlıkça yapılan diğer faaliyetlerin takibi esnasında yaklaşık 190.000 adet fotoğraf çekimi yapılmıştır. Bu fotoğraflardan 200 tanesinin baskısı yapılmış olup, yaklaşık 20.000 adet fotoğrafın ise elektronik ortamda kişi, kurum ve kuruluşlara aktarılması sağlanmıştır.

DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Sağlık Hizmetlerine İlişkin Faaliyetler

2024 yılında Sağlık Ünitesine başvurular ile yapılan işlemlere ait istatistiki bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 56. 2024 Yılında Sağlık Hizmeti Alan Personel Sayısı

Sağlık Hizmetleri	Hizmet Alan Personel Sayısı
Pansuman	351
Enjeksiyon	1.393
Acil Müdahale	353
EKG	164
Psikolojik Danışmanlık	346
Muayene	13.844

Yemekhane Faaliyetlerine İlişkin Faaliyetler

Tablo 57. Yemek Servisi Hizmetinden Yararlanan Birimler

Birimler	Yıllık Kişi Sayısı Ortalaması	Günlük Kişi Sayısı Ortalaması
Bakanlık Merkez Birimleri	430.500	1.750
Ankara Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	39.360	160
ÇED. Genel Müdürlüğü Ölçüm İzleme Daire Başkanlığı	27.060	110
Başkent Milli Emlak	24.600	100
Kreş	49.200	200
İklim Değişikliği Başkanlığı	24.600	100
Mutfak Personeli	19.680	80
Toplam	615.000	2.500

Doğal Afetlerdeki Faaliyetler

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli ve 11 ili etkileyen deprem felaketi sonrasında Gaziantep ilinde afet sürecinde koordinasyon sağlanması görevde olan personellerin ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla koordinasyon merkezi kurulmuş, afet yönetimi bu merkezden sağlanmıştır. 2024 yılında da koordinasyon merkezinin faaliyetlerinin kesintisiz bir şekilde devam etmesi adına her türlü personel görevlendirmesi ve lojistik destek sağlanmıştır.

Doğal afet, etkinlikler vb. durumlarda kullanılmak üzere yaptırılan mobil mutfak aracı ve treyler üstü mobil sahne aracı 6 Şubat depreminde afet bölgelerinde kullanılmaya devam etmiştir.

Erzincan İliç Maden Kazası: 13 Şubat 2024 tarihinde Erzincan İli İliç ilçesinde meydana gelen maden kazası sonrasında hızlıca bölgeye intikal edilerek Bakanlık personelimize her türlü lojistik destek sağlanmış, bu kapsamda personel görevlendirilmeleri

yapılmıştır. Ayrıca Ekipman, kumanya vb. hizmetlerin eksiksiz, hızlı ve zamanında yürütülmesi sağlanmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun kapsamında Başkanlığımızca kurum personeline bahse konu kanun gereği İş Sağlığı ve Güvenliği konuları hakkında eğitimler düzenlenmektedir. Bu kapsamda aşağıda belirtilen eğitimler gerçekleştirilmiştir.

- Stajyerlere İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimi,
- Basınçlı Gazlar Eğitimi,
- Yangın Eğitimi ve Tatbikatı,
- TS EN ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Eğitimleri,
- İlk Yardımcı Belgesi Yenileme Eğitimi.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu 18.12.2024 tarihinde İşveren Vekili / Kurul Başkanı Bakan Yardımcımız Sn. Burak DEMİRALP başkanlığında Kurulun Asil üyelerinin katılımıyla toplanmış olup, 2024 yılında yapılan faaliyetler ve 2025 yılı çalışma planları görüşülmüştür.

Kreş ve Gündüz Bakımevine İlişkin Faaliyetleri

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Kreş ve Gündüz Bakımevi toplam 4.924,41 m² arsa alanı üzerine kurulmuş, toplam yapı alanı 4.826,44 m²'dir. Bakanlığımız Kreş ve Gündüz Bakımevi 2019 Kasım ayında 60 öğrenci ile faaliyete başlamıştır. 2024-2025 Eğitim-Öğretim döneminde ise; 3 yaş 76 (30 Kız, 46 Erkek) öğrenci, 4 yaş 80 (39 Kız, 41 Erkek) öğrenci ve 5 yaş 99 (48 Kız, 51 Erkek) öğrenci olmak üzere toplam 255 öğrenci eğitim öğretim hizmeti almaktadır.

Sıfır Atık Müfredat Projesi

Okul öncesi eğitim programında uygulanmakta olan konu başlıklarından sıfır atık ve geri dönüşüm projesiyle entegre edilebilecek çalışmalar hazırlanmış ve her ay için iki ayrı konu başlığı belirlenmiştir. Okul öncesi eğitim müfredatındaki kazanım ve göstergeler doğrultusunda hazırlanan sıfır atık ve geri dönüşüm projesine uygun konular seçilmiştir. Bu konular günlük eğitim akışı içinde; bütünleştirilmiş etkinlikler, aile katılımı ve değerlendirme soruları ile oluşturulmuştur.

Bakanlığımızın, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı tarafından Türkiye Çevre Haftası kapsamında "Hepimizin Bir Dünyası Var" teması ile Başkent Millet Bahçesi'nde "ÇEVREFEST" etkinliği düzenlenmiştir. Bu etkinliğe Kreş ve Gündüz Bakımevi öğrencilerinin hazırladığı sergi ile katılım sağlanmıştır.

Kendi Bitkimizi Yetiştiriyoruz Projesi

Kreş ve Gündüz Bakımevinin bahçesinde belirlenen yerlere her yaş grubundan öğrencilerimiz bitkilerini dikmişlerdir. Böylelikle bitkilerin büyüme evrelerini; dikim, sulama, yetiştirme ve toplama işlemlerini öğretmenlerinin destekleriyle yaparak ve yaşayarak öğrenme imkânı bulmuşlardır.

Sorumluluk Projesi

Çocuklarımıza yaş, cinsiyet ve gelişim düzeyine uygun olarak yüklendiği görevleri yerine getirmeyi, başkalarının haklarına saygılı olmayı ve kendi davranışlarının sonuçlarını kabul edebilme bilincini yerleştirmek için, sorumluluk projesi düzenlenmiştir.

Sıfır Atık Uygulamaları

Merkez bina katlarında atıkların toplanması taşınması ve geri dönüşümünün sağlanmasına devam edilmektedir. Bakanlık Ana Hizmet Binasında “Depozitosu Olan Ambalajlar (DOA)” Mobil Uygulaması Kullanımı Depozito Yönetim Sistemi için 2022 yılından bu yana Bakanlığımız Ana Hizmet Binasında uygulamaya yönelik test çalışmaları tamamlanmıştır. Depozito Yönetim Sistemi test çalışmaları kapsamında; 1 adet ambalaj karşılığı 1 TUCA puanın (25 Kuruş) Bakanlık marketten alışveriş uygulaması 13 Aralık 2024 tarihi mesai bitimi itibarıyla son bulmuştur. 16 Aralık 2024 tarihinden itibaren Yeni Mobil Uygulama kullanılmaya başlanmıştır. 16 Aralık 2024 tarihi itibarı ile “DOA” mobil uygulaması ile Depozito İade İşlemi gerçekleştirilmiştir. DOA uygulaması kullanılarak iadesi gerçekleştirilen ambalajlar karşılığında 25 Kuruş teşvik bedeli doğrudan mobil uygulama içerisinde bulunan e-cüzdan ile son kullanıcının hesabına yüklenmektedir. Hesapta biriken bakiye, uygulama içerisinde bulunan mağazalarda veya QR kod ile ödeme özelliği olan tüm POS cihazlarında kullanılabilir.

Kompost Ünitesi Çatı kısmı yenilenmiş ve kompost makinası bakımları yapılmış olup, kompost üretmek için odun talaşı alınmıştır. Ayrıca Atık geçici depolama alanında bulunan İş Sağlığı ve Güvenliği Dolabına gereken malzemeler alınmıştır. Bakanlık Merkez Binasından çıkan ekonomik değeri olan atıkların değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan şartnameye istinaden gerçekleştirilen “Ambalaj Atıklarının ve İmha Edilecek Kâğıt Atıklarının Toplanması ve Satışı” ihalesi sonucunda 10.09.2024 tarihinde sözleşme imzalanmış olup, söz konusu sözleşme gereğince atıkların satışı gerçekleştirilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Ana Hizmet Binasında Sıfır Atık Yönetim Planı doğrultusunda gerçekleştirilen uygulama sonucunda 2024 yılında 12.490 kg kâğıt – karton atık, 5.760 kg plastik atık, 9.490 kg cam atık, 2.030 kg metal atık, 1.470 kg ahşap atığı ve iri hacimli atıklar olarak oluşan tüm atıklar, türlerine göre kaynağında ayrı ve sistemli bir şekilde toplanarak öncelikle atık geçici depolama alanına daha sonra ise belirli periyotlar ile geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmiştir.

Bakanlığımız yemekhanesinde günlük yaklaşık 2.500 kişilik yemek üretimi ve sunumu gerçekleştirilmektedir. Sıfır atık projesi kapsamında hem yemekhanede mutfak bölümünde, hem de yemeklerden artakalanların ayrılması için uygun yerlere kâğıt, plastik, cam, metal, yemek, ekmek ve organik atıklar için, her biri ayrı biriktirilecek şekilde bölmeli üniteler mevcuttur. Kaynağında ayrı toplanan atıklar Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından temin edilen ekipman ve araçlarla geçici depolama alanına görevli personelce getirilmekte, burada gelen bütün atıklar tartılmakta ve miktarı (kg) kayıt altında tutulmaktadır. Ayrıca yemekhanede oluşan yemek ve ekmek atıkları Belediyeler ile Bakanlık arasında yapılan protokol çerçevesinde hayvan bakım ve rehabilitasyon merkezine gönderilmektedir.

Yemekhaneden elde edilen ve bakanlık çalışanlarının evlerden getirmiş olduğu bitkisel atık yağlar, yine ayrı bir bölümde muhafaza edilmekte ve tehlikeli atıkların geri dönüşümü standartlarına uygun olarak lisanslı firmalara teslim edilmektedir.

2024 yılı yemekhaneden ve çay ocaklarından 1.025 kg bitkisel atık yağ, 5.883 kg organik atık olarak toplanmış olup, atık bitkisel yağlar geri dönüşüme diğer atıklar ise hayvan barınaklarına gönderilmiş ve kompost ürün eldesin de kullanılmıştır.

2024 yılı tehlikeli atıklardan;

- Elektronik Atıklar: 1.120 kg
- Atık Motor Yağları: 1.135 kg
- Tıbbi Atık: 150 kg
- Kontamine olmuş Ambalaj Atığı: 215 kg
- Toner- Kartuş Atığı: 198 kg
- Floresan Atıklar: 380 kg
- Yağ Filtreleri ve Hava Filtreleri: 110 kg
- Tehlikeli Madde İçeren Antifriz Sıvıları: 975 kg,
- Atık Piller: 255 kg olarak biriktirilmiş olup, Bakanlık bünyesinde kurulmuş olan

Atık Yönetim Sistemi uygulamasına başkanlığımızda görevli personel tarafından atık toplama talepleri girilerek ilgili lisanslı atık toplama firmalarına geri dönüşüm veya bertaraf edilmek için gönderilmiştir.

2024 yılı kompost ünitesinde Bakanlığımızdan çıkan organik atıkların kompost eldesine dönüştürme faaliyetleri 2023 de olduğu gibi aynen devam etmiş, üretilen kompostlar bakanlık parkı ve millet bahçelerinde toprak şartlandırıcısı olarak değerlendirilmiştir.

2024 yılı için besleme yapılan toplam atık (Bahçe Çimi, Çay Posaları, Yemekhane Organik Atıklar ve Talaş) toplamı 5.883 kg, elde edilen ürün 2.260 kg kompost olarak değerlendirilmiştir.

Başkanlığın Sıfır Atık Faaliyetleri sonucunda 2024 yılında yaklaşık olarak 12.490 kg kâğıt atığından 212 ağaç, 5.760 kg plastikten 203 varil petrol, 9.490 kg cam atığından 6,91 ton hammadde, 2.030 kg metal atığından 2,64 ton hammadde tasarruf edilmiştir. Ayrıca 1.025 kg bitkisel atık yağdan 1.025 litre biodizel, 1.135 kg atık motor yağından 726 litre madeni yağ elde edilmiştir.

Bakanlık merkez binasından çıkan ekonomik değeri olan atıkların değerlendirilmesi amacıyla "Ambalaj Atıklarının ve İmha Edilecek Kâğıt atıkların Toplanması ve Satışı" ihalesi sonucunda 10.09.2024 tarihli sözleşme ile atıkların satışına başlanılmış olup, geri dönüştürülebilir atık satışından toplam 19.870 TL gelir elde edilmiştir.

EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Eğitim Faaliyetleri

- Bakanlığımız Genel Müdürlükleri ve Başkanlıklarının talepleri üzerine 2024 Bahar ve Güz dönemi yüz yüze eğitimlerinin, ilgili birimlerle koordine şekilde düzenlenmesi sağlanmıştır.
- 2024 Yılı içerisinde Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı için gerçekleştirilen yüz yüze hizmet içi eğitimler toplamı 21 adettir. 2.181 kişiye eğitim verilmiştir.
- Bahar döneminde Bakanlığımız merkez ve taşra birimleri için yüz yüze 15 adet hizmet içi eğitim planlaması yapılmış olup, toplam 1.503 kişiye eğitim verilmiştir.
- Güz döneminde Bakanlığımız merkez ve taşra birimleri için yüz yüze 6 adet hizmet içi eğitim planlaması yapılmış olup, toplam 678 kişiye eğitim verilmiştir.
- Bakanlığımız Uzaktan eğitimlerde ise toplam olarak 68.057 personele 22 ayı eğitim konu başlığında 54 uzaktan eğitim verilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı ile yürütülen faaliyetler kapsamında 5 eğitim videosu da uzaktan eğitim kapısına (uzaktanegitimkapisi.cbiko.gov.tr) eklenerek tüm kamu personelinin erişimine açılmıştır.
- Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ortak çalışması ile Atık Su Arıtma Tesisi Tesis Sorumlusu Tebliğine göre başvuruda bulunan 1.818 kursiyere uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve çevrim içi yapılan sınavda başarılı olan 1.131 kursiyere yetki belgesi düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ortak çalışması ile Gürültü A Sınıfı Eğitimine başvuru toplanmış, 2.858 kursiyere uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve çevrim içi yapılan sınavda başarılı olan 1.880 kursiyere yetki belgesi düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ortak çalışması ile ÇED Laboratuvar Eğitimlerine başvuru toplanmış, 2.786 kursiyere uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve çevrim içi yapılan sınavda başarılı olan 1.488 kursiyere yetki belgesi düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Bağlı Kuruluşlarına 1.806 öğrenci kontenjanı tanınmış olup staj yapan öğrenci sayısı 1.307 öğrenci olarak gerçekleşmiştir.

Tanıtım Faaliyetleri

2024 yılı içerisinde yapılan faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- Deprem Bölgesi Yarıyıl Tatili Etkinlikleri,
- "Yüzyılın Dönüşümü İstanbul Yarısı Bizden" Kampanyası Tır,
- Yarıyıl Tatili Etkinliği (Müzikolata),
- Yüzyılın Dönüşümü Yeniden Yenilenen İstanbul Programı,
- Tuzla Yıkım Töreni,
- Eyüp Sultan Temel Atma ve Yıkım Töreni,
- Deprem Bölgesi Dünya Kadınlar Günü Etkinliği,
- İstanbul İli 5.126 Bağımsız Alanda Temel Atma ve Yıkım Töreni (Zeytinburnu),

- Hatay İli 5.427 bağımsız alanda temel atma töreni,
- 30 Mart Dünya Sıfır Atık Günü Atölye Etkinliği,
- Hatay İlinde İftar Programı,
- 23 Nisan Atölye Etkinliği (Ankara),
- 23 Nisan Kapsamında Deprem Bölgesi Etkinlikleri,
- Hatay ve Kahramanmaraş İl Ziyaretleri ve Çocuk Etkinliği,
- Türkiye Çevre Haftası Etkinlikleri (ÇEVREFEST),
- Marmara Denizi Eylem Planı Toplantısı,
- Medya Buluşması Organizasyonu,
- Yaz tatili etkinliği,
- Bağcılar Millet Bahçesi açılış ve kentsel dönüşüm yıkım töreni,
- TEKNOFEST stant kurulumu ve organizasyon işi,
- İzmir Körfezi Koruma ve İzleme Kurulu Koordinasyon Toplantısı,
- İl Müdürleri İle koordinasyon toplantısı,
- Cumhuriyet Panayırı Etkinliği (Adıyaman, Kahramanmaraş, İskenderun, Malatya),
- İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu Toplantısı,
- BMİDÇS 29. Taraflar Konferansı (COP29) Organizasyonu,
- UNCCD 16. Taraflar Konferansı Organizasyonu.

Yayın Faaliyetleri

- Asrın Felaketi 6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri (3.000 adet),
- Çevre, Şehir ve İnsan ilk sayısından (5.000 adet),
- Çevre, Şehir ve İklim (Hakemli Dergi) – 5. Sayı Dijital,
- Çevre, Şehir ve İklim (Hakemli Dergi) - Özel Sayı Türkçe (500 adet),
- Çevre, Şehir ve İklim (Hakemli Dergi) - Özel Sayı İngilizce (100 adet),
- Sıfır Atık Gazetesi (Türkçe,100 adet),
- Sıfır Atık Gazetesi (İngilizce 100 adet).

Arşiv Faaliyetleri

Yayın ve tanıtım materyalleri e-arşive aktararak Bakanlık kullanımına sunulmuştur.

EK 1. İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanan amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli, bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfın önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile mali hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

28.02.2025

Murat KURUM
Bakan

EK 2. MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

İç kontrol sisteminin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nda oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarında gerekli koordinasyonun sağlandığını, eğitim ve rehberlik hizmeti verildiğini, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ve diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, uygulama sonuçlarının izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

Mali kaynaklarla ilgili mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağladığımı ve danışmanlık faaliyetinde bulunduğumu bildiririm.

Bu raporun "III/A-Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

28.02.2025

Yusuf Alperen AYAR
Strateji Geliştirme Başkanı

csb.gov.tr

